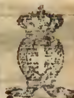



BIBLIOTECA BONAMICI
LIVORNO



VERONÆ. Ex Typographia Merulana. MDCLIII.

COLLEGII
VERONENSIS
IVDICVM ADVOCATORVM

Doctrina, Natalibus, Honoribusque Illustrium

ELOGIA

À IVLIO À PVTEO

Eiusdem Collegij conscripta,

Et Illustrissimo, ac Excellentissimo D. D.

IACOBO CONTARENO
PRÆTORI,

Grauissimoque Nobilium

CONSILIO
VERONÆ
D.





Illuſtriſs. & Excellentiſs. Prætor,

Grauiſs. Nobilium Conſilium.

NON melius quam nomini Tuo Ampliſſimo (Præſes Excellentiſs.) acerbi id ingenij mei abortium neceſſum nuncupare duxi; cum de re agatur, qua Tu, ab gente tuá nec abſimilis, præditiſſimus ſis. Pauciſſimæ enimuerò Compatritiæ ſpecies, quæ Tuam natalibus, virtute, & honoribus emulentur, nullæque deuincunt; Neminem ſiquidem latet, ac priſciora cuncta opitulantur monimenta, Sereniſſimam tuam propaginem ab Orbis, non Vrbis primordijs ſpectatiſſimam, ex Germaniæ præſtantiſſimis Proceribus Comitibus Reni emanaſſe, ex quo ab vulgo inerudito CONTARENI exin dicti eſtis, Verùm ſilentur hæc, non mutuato egent lumine, qui proprio natalium, & virtutum fulgore Orbem irradiant.

Dominicum, Andream, Iacobum, Nicolaum, Franciſcum Sereniſsimos Duces memorarem, niſi eorum inclyta nomina, præpotentiores telluris, æquoriſque Monarchæ, & coluiſſent, & trepidaſſent.

ſent.

ſent. Teſtentur Illirici, quibus Dominicus Iaderam ſubripuit; teſtentur Iapygienſes rebelles, ab eodem profligati; teſtentur Targeſtini eodem perduelionatu notati, ab Andrea deuicti Carrarienſes ſuperati, & Ligures fuſi. Teſtentur tandem nouiſſimi, qui Nicolai, & Franciſci fermè ſucceſſiuè dignouere virtutes, hoc eſt Mundus totus.

Nec deſunt Exercituum Præfecti, tot nedum quot præteritarum rerum Scriptores, at quaſi quot folia. Literarum peritia Illuſtres innumeri, quorum (non tamen ex Gente ſolus Sacra Purpura indutus) Gaſpar adeò enituit, vt ab Eruditiſſimo Iouio elegantiſſimo Elogio cohoneſtari promeruerit. Patriarchæ, Epiſcopi, Abbates, quot Empirei ſydera, D. Marci Procuratores, Oratores quot ætates. Vrbes Ditionis omnes ad teſtimonium laceſſerem, quæ à quamplurimis tantæ Domus Præſidibus præcioſiores prouiſiones paratas retulere, at eis vnica VERONA exultat, cui præter Patrum memoriam, tres ferè ſucceſſiuè Prætoria dignitate præfuere CONTARENI, qui certatim Vrbis Iura, Ciuium commodum reparauere, quorum nouiſſimus eſt Tu IACOBE Excellentiſſime, cuius inſipientiæ meæ cimba meritorum vaſtitatem arare iuuentæ temeritati dicaretur, nullus enim Ciuitatis Ordo, qui ex Tua nullis præſcripta humanitate finibus gratias non reportauerit, nullus ab eiuſdem haud catenis deuictus, nullus qui Cardinalium virtutum vas, Virginum, & Viduarum clypeum, Pupillorum ſuſceptorem,

Vrbis

Vrbis iurium ſeruatorem, & adauctorem, copiæ enixum curatorem Te minimè appellet, nomen Tuum vniuoco applauſu extollat, diù vitam IACOBO exoptet, Principatum CONTARENO vaticinetur. Nullus demum iniuria depreſſus, qui expectatiſſimo Tuo aduentu aures non erigeret, cum diudicando nullam perſonarum, at iurium diſparitatem reſpexeris, & tandem, vt erga Tibi commiſſam Vrbem amor efficaciùs cuderetur, eandem vt nobilliſſimam filiam ſacrò traderet fonti cohoneſtare dedignatus non es, quæ merita cuncta in exiguo monimento cumulauit, dum beneficiorum haud immemor, ſimulacrum marmoratum, pro roſtris, ſuper maiorum Comitiorum veſtibulo, erigi S. C. ſanciuit. Sed quid? dum talia referre audeo mentem propoſitam merita ſubripiunt.

Suſcipe igitur Senator Ampliſſimæ hos Vrbis noſtræ Iudices Aduocatos, qui cum Tuam virtutem, iudicandique rectitudinem dignoſcant, quales fuere Patriæ diligentiſſimi, inter cœlicolas, nomen tuum ante Iuſtitiæ Solem efferunt, vt maiora, quæ à Patria tua tibi parantur, feliciſſimo, vt erit, exitu adimpleas.

Nec itidem melius quam vobis (Patres Grauiſſimi) idem dicare animaduertere poteram, nedum cum de Viris numeri veſtri meritiſſimis peragatur, qui eorum ope eiuſdem iura ſuffulciuere per æuum; ab Vrbe enim ſtructa Cætum noſtrum præcipuum fuiſſe Ciuitatis membrum, & compertum

eſt,

eſt, & iura fatentur. Verùm cum de nobilitate agatur, qua ex proprio Sereniſſimi Principis ore decorati eſtis, nulli enim pauciuè Ditionis Conſilij, qui à tanto Principe Nobilium titulo cohoneſtati ſint, nec immeritò, cunctas enim Patritias Familias ex altis parentibus domicilia effugientibus vetera exortas fuiſſe non ignoratis, nec non pauciſſimæ, quæ Iudicum Collegio donatæ non ſint.

Nemo itaq; veſtrum cum Excellentiſſimo Præſide, laborem hunc (qualis ſit) conſtanti animo ab aliorum inſidijs tueri ne dedignetur, vt non opus, at erga vos obſequium meum pergratum videatur. Valete.

Veronæ 19. Maij 1653.

Illuſtriſs. & Excellentiſs. Nominis Tui,
& Grauiſſimi Nobilium Conſilij

Obſequentiſſimus, & Deditiſſimus
Iulius à Puteo.

LECTO-

LECTORI
IVLIVS A PVTEO S.

Demiratus sæpius sum, cur, qui opiparis hymnis Illustrium Veronæ Theologorum, Philosophorum, Medicorum, Poetarum, Historiorum, Bellorumque Ducum virtutes, & progressiones decantarunt de Illustribus Iudicibus, Aduocatis; ea tantum verba vix egerint, quæ apud Panuinium, Tintum, & alios superficialiter, ac strictim scripta reperiuntur: quamquam Æuo quocumque Veronensem Vrbem Sapientissimos extulisse Doctores notissimum sit, & testatus fuerit, præter innumeros, Fr. Hippolytus Donesmundo Oratione in Comitijs Prouincialibus, & eorum Virtus Imperatoribus, qui in Oratores, & Consiliarios ipsos habuere nota nedum fuerit, Serenissimis Italiæ Ducibus, qui tum pro Iustitiæ Præfectis, tum pro Generalibus, Vicarijs duxere Serenissimis, & Illustrissimis Rebuspublicis, quæ à nostratum Collegio Sindicos, appellationis Iudices, Prætores, Auditores, Oratores, & in Iure Consultores efflagitarunt; Cæteris Europæ Principibus, qui eorundem perpensis digestè virtutibus Equitum, Comitum, Marchionumque dignitatibus condecorarunt: Verùm Summis Pontificibus dum eos Canonicos, Aduocatos Consistorales, Apostolicæ Cameræ Clericos, Romanæ Rotæ Auditores crearint, & in Episcopos vnxerint? Demiratus, inquam, sum cur Collegiati Veronæ Duumuiri, Prætores Vrbani, & Oratores, qui eorum prouisionibus Decretis, & Legationibus adeo rebus publicis consuluere; vt pauca nullauè reperiantur, quæ nuperam requirant indaginem: tanquam Patriæ Patres à Veronensium Antiquitatum Scriptoribus culti minimè fuerint?

Rationem sedulò quæritaui, quæ tandem sola suppetijt, hos scilicet Historiarum Antesignanos omnes illustres nuncupari posse putasse, qui rigidis Collegij examinum obstiterunt experimentis: at hucusque non quieuit animus,

mus, non quippè pleno Apostolorum Collegio Regni Cælorum Claues datæ sunt, nec super eiusdem petra Sanctissima Ecclesiæ molis constructa est.

Pauci quos æquus amauit Iuppiter.
Aut ardens euexit ad æthera virtus.

Quæsiuit quandoquidem quis inter Collegiatos virtute, natalibus, & honoribus floruere insimul, & ita semetipsos Gentem, & Patriam illustrarunt; vt eorum inclyta nomina, mortalium adhuc pectoribus aureis celata caracteribus reperiantur.. Collegij ideò Acta, Diplomata, Congiaria, vetustissimosque consului Codices, quos apud hæredes Bartholomæi Cartularij I.C. nostri percelebris, Clodiensis Episcopi, & Veronensium Antiquitatum enixi indagatoris inueni: vt ego qui Historiarum præcipuè ignarus tanto labori, quem feliciores Veronensium Antiquitatum styli aufugiere minimè parcerem: quod nec itidem absq; maximo labore adimpleui, à paucissimis enim Iureconsultorum Nepotibus quædam mihi exhibita sunt: alij verò talium ignari nedum eorum virtutum sunt nescij, verum suum Iureconsultum tanquam nouissimè natum audiunt obstupescentes appellare, alij diuitijs tantum, honoris monimentis opprobrantibus oblectantur, alij præsentium non præteritorum sæculorum curant acta: alij non virtuti, sed humori cuidam peccanti antiquitatum indaginem malunt locare: alij demum incuriæ potius deduti quamquam Scripturas retinerent non semel sunt requisiti, & ad eorum Rhopala famulos, iterare necessum fuit, exoneratos tandem receptos, hisce igitur causis si quid prætermissum fuerit, scribendi ariditati, ac ætatis imputes acerbitati cum annum tantum vigesimum septimum nuper expleuerim, neque Elogia hæc ad verborum elegantiæ, sermonis leporis, dictaturæ nitoris, ac similium, quibus careo, ostentationem contescere duxi; sed, vt quæ apud multos sub obliuionis cortice diu delituerant, per reminiscentiam comprehenderentur: neque, fateor, eadem publici Iuris facere decreueram, sed potius, vt Museolus, quem Illustrium horum Virorum imaginibus exornare curo, eorum etiam factorum ac nobilitatis summula non careret. Verùm quibus debeo auctoritas eisdem lucem intercessit, nè igitur miremini hirquitallis, qui in hyperbaton ruunt.



BIBLIOPOLA
Lectori S. D.

BINI tantùm supererant Menses, cum felicissimi, atque non satis comendati Regiminis Illustrissimi, & Excellentissimi IACOBI CONTARENI Prætoris, cum Operis Auctor ad meam Typographiam accessit, atq; vt idem publici iuris facerem, ante eiusdem Senatoris Amplissimi abdicationem, postulauit. Renui Ego, temporis breuitate spe quacumque abiecta, efflagitauit iterum, atque iterum; iterum atque iterum renui. Superauit tandem ipsius apud me auctoritas, & eius semper mihi gratissimis mandatis obtemperare fas fuit, opusque quasi impossibile, Viris excudendæ artis proximioribus prius hinc inde conuocatis, quò melius potui aggressus sum. Quo factum est vt primas impressiones eiusdemmet Auctoribus oculis subigere, vt meritis erratis abstergerentur, & cum protypis euenirentur impossibile fuerit; Eius igitur, nec mei incuriæ errata ipsa permulta imputanda forent cum ex his satis me, & ipsum excusatos esse crediderim, quæ ita ante quam legas, vt in notulis Operis in fine notatis restituas rogo. Vale, & me excusatum habeas.

Æternitatis Atrium Quicunque Spectas
Illustrium Virorum Imaginibus Coronatum
SCITO
IVLIVM PVTEVM
I. C. Veron. Collegij Præstantissimum
Eiusdem Potiora Lumina
His Nuper Sedibus Induxisse
Clariora Vt Patriæ Sidera Eminus Quoque Nitescerent.
Propria Tamen Iusto Sub Titulo Vix Intulit Nomina
Iubet Quæ Æquitas Celebrari
Rigidior Quamuis Modestia Obstet.
Non Patitur Fama Ingentia Merita Delitescere
Talibus Nam Orsa Promulgat.
Iulius à Puteo Veron: Patritius I. V. D. Clariss.
Ab Atauis Nobilitatem, & opes:
propria ex Virtute Gloriam est consecutus.
Iunior adhuc Patrias Dignitates promeruit;
VRBANA quoque PRÆTVRA
inter Ciues summus. Suæ qui iampridem
consuluerat Æternitati, alienam, nuper,
felix asseruit, marmora vincens, & aera.
PRÆTIOSÆ ADHVC SVPERSVNT
VERONENSIVM
INGENIORVM RELIQVIÆ
Altus Quas Modò Depromit
PVTEVS
Sitiente Vt Denuò Patria Scientiarum Gloriam
Reducibus Themidis Musarumque Mystis
VERONA SVI TANDEM MEMOR
Melioribus Iterum Artibus Reflorescat.

F. Pona.

Sopra

Sopra gli Elogij

DE SIGNORI GIVDICI AVVOCATI

Di Verona.

Opera dell' Illustrissimo Signor

GIVLIO POZZO.





Vgga vinto l'Oblio da le Memorie,
Che in queste carte illustre Penna impresse;
Ed inchini quì 'l Mondo al viuo espresse
Di più d'vn Tullio, e d'vn Caton le Glorie.

Se vn GIVLIO fù, che i gesti, e le vittorie
Di se spiegar superbamente elesse;
Vn GIVLIO è quì, che nobilmente intesse
Elogi à se, d'altri scriuendo Historie.

Se per l'vno immortal Roma è frà noi,
Ancor per l'altro fia, ch'eterna viua
VERONA da gli Hesperij à' i lidi Eoi.

Mà trà i GIVLI la palma hoggi s'ascriua
Al nostro pur; poiche i Togati Heroi
Quegli estinse Tiran, Questi gli auuiua.

Paolo Zazzaroni Acad. Filarm.

IMPRIMATVR

Inquisitor Generalis Veronæ.

IN Elogijs Iudicum, & Aduocatorum Collegij Veronensis conscriptis à Iulio Puteo fol. 106. incipiunt. *Nobilissimum Iudicum* finiunt. *Quod munus cum cæteris omnium exercet voto*. Nil contrarium Fidei Catholicæ inuenitur. In quorum fidem &c.

Dat. ex Ædibus Sanctiss. Inquisitionis Venet. die 14. Februarij 1653.

Ita est Fr. Ambrosius Inquisitor Generalis Venet.

Noi Rifformatori dello Studio di Padoua.

HAuendo veduto per fede del Padre Inquisitor Generale del Santo Officio di questa Città, come nel Libro intitolato *Collegij Veronensis Judicum Aduocatorum doctrina &c. à Puteo conscripta*, non v'è cosa alcuna contro la Santa Fede Cattolica, & similmente per attestato del Segretario nostro niente contro Prencipi, & buoni costumi; concedemo licenza, che sia stampato, douendosi osseruar le Leggi in questo proposito. In quorum fidem &c.

Dat. li 27. Febraro 1653.

Vicenzo Gussoni Cau. Proc. Reff.

Battista Nani Cau. Reff.

Pietro Vianoli Segretario.

INDEX



INDEX
ALPHABETICVS GENTIVM

Quas præsertim hoc opus complectitur; multis earum ommissis, quæ in Iudicum Cathalogo legi possunt.

Broyla

Lauez-

DE QVIBVSDAM COLLEGII PRÆEMINENTIIS.





NOBILISSIMVM Iudicum Aduocatorum Veronę Collegium, quod ab Vrbe perſtructa pręcipuum fuiſſe Membrum compertum eſt, & ad Reipublicæ regimina ſuffulcienda Inperator frugi magnopere fore putauit. *Inſtit. proem.* Præeminentijs præmunire maluere Principes nedum, cum digniora munera ad Ciuitatis honorem, ac ſyntheſin properantia Collegiatis conferantur. Verùm, vt Iuuenes enixam diſcendi caperent cupiditatem. Iuribus fatentibus municipalibus.

Harum

Harum inter præcipuas, quæ ad Gloriæ cacumen Collegium extollunt perennis antecellenda eſt nobilitas, quam cum in maiorum claritate conſiſtere aſſeruerit. *Ariſtot. lib. 2. Rhet.* vtrum maiores noſtri natalibus, virtute, & honoribus clariſſimos ſe oſtẽderint, huius opuſculi dilucidabit progreſſus, Ignobiles idcircò eiuſdem computari ſancionibus vetitum eſt, at illos tantùm, qui propriam, Auorumquè edocent nobilitatem, non vt eadem in ſuperbiam vertatur, cæteroſquè ſuò minuſculos deſpiciat: vt *Herodianus in Macr.* ſuſpicatus eſt. At quoniam Nobiles *D. Hieronymo in Ep.* teſte, nec ab antiquorum probitate degenerent neceſſitudine quadam compelluntur. Ob id *Virgil.*

Quò viret in folijs, venit à radicibus, humor:
Et Patrum in Natos tranſeunt cum ſemine mores.

Informem tamen cum natura aliquandò pariat abortum, ita vt nobilium animi mores maiorum haud emulentur, ſed acolaſti vitijs potius inituntur: Eis tunc Præſtantiſſimi Saccarij occluduntur Poſtes: imò ex mera ipſius liberali munificentia potius probatiſſimos, doctioreſque non adeò Nobiles adſcribi, nec inficiatur. Quid enim (inquit Mathæus) Abrahæ probitati nocuit Tharam Lutheorum Deorum Cultorem habuiſſe Patrem, cuius errores filialem gloriam ſordidare nequierunt.

Patriti, illi, qui Collegij frui præeminentijs exoptant, vt à Patauino Conuocatu auctorati ſint, nemine penitùs exhitante, ſanciuit lex anno MCDXCVII. rogata, quos quidem ex eo ſolo decore, ceù ſolis radios, & luminaria coruſcantia vniuerſam Orbis Molem errorum tenebris profugatis irradiare ſcripſit *Paris meus de Puteo de Sindic.* neque id cautum eſt: quia Collegium auctorandi non habeat facultatem. Sed quoniam Doctores vix tantùm ſubire valent experimentum; Quorum doctrina, niſi ſæpiùs cribrata, ac approbata in Pictatum exarari nequeunt, tumque Iudicum, & Aduocatorum digniſſima nanciſcuntur epitheta, quæ quanti facienda, ne mihi (venia pramiſſa) aſſerere illiceat ijſdem Chriſtum appellari dedignatum non fuiſſe. Viuorum namquè, & mortuorum Iudex addictus eſt à Patre, *Act. Apoſt. cap. X.* ac totius Terrarum Orbis Paracletum nuncupat *Ioannes Ep. cap. 2.* Quid igitur mirùm, ſi Aduocatorum honorem Comitum dignitati præferant Scriptores? Maior eſt enim virtute ſua maiorum facto comparato. Dum ideò in Francorum Curia quanta Aduocatis præſcribenda foret merces

agitaretur, Truitano Præside consultò rescripsit Christianissimæ Maiestatis ærarium ipsorum labores retribuere valere nequaquam, quòd occulatè dignouit *Petrus Mathei lib.5. ann.* 1602. dum Aduocatorum inter Illustriores priorem dignitates numerauit. Hinc est, quod Principes tanti Collegium magnifecerunt; vt prisscioribus ipsorum diplomatibus indultum sit, vt quoties ingentis Princeps Epitheti Veronam adit eum obuiam Collegiati ad Vrbis postes occurrant; ac sub Purpureo intromittant Tentorio, ipsumque ad hospicium tenus comeant. Ex quo Fridericum Imperatorem eos legimus Comitantes ex Collegij monimentis. Quò igitur ductus impulsu ignoro, alios numerauerit *Curte par. 2. lib.16.* Si etenim Collegij vidisset acta, ità fortassis haud scripsisset. Legimus itidem Annam Candalam ex Gente de Fois Gallorum Regis Germanam ab ijsdem sub Tentorio receptam fuisse Veronam, transeuntem Panoniæ Vladislao Regi nuptam. Idquè memorat etiam *Curtius loc. cit. & M. S. A. fol.* 52.

Exumiam quoque tanti Cætus existimationem nouerunt non tantùm Scalidæ Anguigeri Cęsar, & alij, vt testatur Annibal Rochus non modici nominis extra Collegium I. C. at præter Serenissimos nostrum Duces Summus Rom. Pontifex. Hisce testante etiam *Panuinio Ant. Ver. lib. 6.*

Duo præter cætera nostro in Foro sunt dignissima Collegia; alterum Peritissimorum Iuris vtriusque Consultorum, quod Feracis Matris redolens bonitatem præeminentissimis Virorum ingenijs antiquorum etiam memoria refloruit. Horam iam tum eximiam fecundæ prolis indolem agnoscens, Benedictus XII. Pontif. Maximus in amplissimam familiam peruenturam publicam omnium artium Academiam constituit; omnibusquè insignibus auctorandi Consultos Theologiæ, ac Philosophiæ Magistros largo Pontificiæ benignitatis munere condonauit.

En Diploma.

BENEDICTVS EPISCOPVS Seruus Seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Dum sollicitæ considerationis indagine perscrutamur, quid sit donum sapientiæ, prætiosum quamq; illius desiderabilis, & gloriosa possessio, per quam ignorantiæ tenebræ profugantur, ac eorum funditùs elliminata caligine mortalium curiosa solertia, suos actus, & opera disponit, & ordinat in lumine Veritatis: magno Vtiquè desiderio ducimus, vt literarum studia, in quibus Margarita scientiæ reperitur laudanda vbilibet incrementa suscipiant, &

propensius inualescant. In illis præsertim locis, quæ ad multiplicanda doctrinæ semina, & germina salutaria producenda idonea, & accommodata existere dignoscuntur. Cùm igitur Ciuitas Veronæ propter ipsius commoditates, & conditiones, quas plurimas apta non modicum generali studio censetur. Nos profectibus Publicis multipliciter expedire credentes, vt in Ciuitate prædicta cultores sapientiæ inserantur fructum vberem largiente Domino in tempore producturi auctoritate Apostolica concedimus: Et tenore præsentium indulgemus, vt in Ciuitate præfata sit deinceps in iure, videlicet Canonico, & Ciuili, & in Medicina, & in Artibus perpetuum studium Generale: in quo Magistri doceant, & Scolares liberè studeant, & audiant in facultatibus prælibatis. Et in eisdem facultatibus magisterij titulo valeant idonei decorari. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpserit; indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Dat. Auenioni 10. *Kal. Octobris, Pont. nostri Anno V.*

Æ. Fabri.

Qualis igitur Præeminentiarum Maior, quod publicum reserare Gymnasium, Viròsquè Excelsa doctoratus Laurea insignire? nisi enim de tanti numeri scientia fisus esset S.P. tanti ponderis cura eidem haud commisisset, sicuti Principes nostri, qui tantam ergaeidem habuere scientiæ fiduciam; vt nec allegare, nec deffendere, nec similia agitare voluere: nisi qui de ipsa Collegiatis, Callatis, Comitijs firmum testimonium perhibuerint. *Statut. Ver. lib.* 2. *ca.* 104. Quàm tamen Præeminentiam ob morum, sententiarumquè varietatem stragis, ac luis depopulationem, bellorum excidium: sed (quod dicere erubescit) Rabularum arrogantiam ad non Collegiatos quoque Illegalis prolatauit abusus.

Consilij Sapientis Iudicialis ferrendi Ius existimationis quantùm mereatur, non ignoti iuris est: nam & ante Augusti dies publicè respondendi ius ab eis, qui fiduciam studiorum suorum habebant, tantùm dabatur, vt retulit *Pomponius l.2. ff. de orr. Iur.* quos nuncupauit *Iustinianus Inst. proem.*, & alibi Illustres, Magnificos, Excelsos, Magistros, Antecessores, & Serenissimum nostrum Dominium Excellentes, Spectabiles, ac Clarissimos; tunc cum D. Marci Procuratores Clarissimorum titulo venerabantur.

Circa quam præeminentiam multa superaddi possent, quæ cum à Pace Scala luculenter pernarrata sint ijsdem me reffero.

Hoc porrò Sapientis titulum Collegiatis tantùm est, quia is demum in Collegium cohoptari quit, qui rigidis præmissis examinibus sapientem se docuerit. Neminem etenim laudes, & honores absque labore, & studio adipisci posse censuit *Cicero lib. 2. Orat.* vtquè hæc eadem præeminentia magis, ac magis perseruaretur, binos Iudices Illustrissimi, ac Excellentissimi Præsidis auscultationibus semper adsistere Collegialibus iuribus cauetur, ne comisibiles causæ ab alio, quam à sapiente I. C. dirimerentur.

Alteram non sileam præeminentiarum Maximam, vt cunctis semper tanti Collegij gloria innotescere possit: quæ cùm ab hoc Serenissimo Dominio præsertim inducta sit, eo magis emicat. Appellationes nimirum à sententijs ab Illustriss. Asriuij Liburniæ Vrbis Rectore promulgatis, quæ ad Collegium nostrum interponuntur, vti nostræ ad Excellentissimos Venetiarum Magistratus. Aliàs olim fuisse Romandiolæ Vrbes Collegium nostrum Supremum Iudicem dignoscentes, & ad ipsum tanquam ad Oraculum confugientes annuunt Collegij ipsius monimenta. Verùm temporis vicissitudo, vel potius earundem infortunium, ab hoc felicissimo Dominio eas abdicauit, & postea miserabili modo armorum modo aliarum angustiarum semper laborarunt enthelechia.

Vt tandem Cœtus nostri circum præeminentias regionem imponam, nam dum omnes referre audeo temeritate non vaco: quod magnopere redarguit *Cicero de offic.* prætermitto dignioribus subsellijs, tanquam Concilij Nobilium duces, seu (vt inquiunt) capita Clarissimos Collegiatos fuisse donatos: sine quorum vno Consilium conuocari legaliter nequit, prætermitto ius præsentandi Sacerdotem pro D. Hieronymi Lathario in maiori Fanno, apud Reuerendissimorum Canonicorum Capitulum. Prætermitto eiusdem Vicarium Sancti Georgij nuncupatum. Prætermitto Vectigalium, ac Extimariæ Iudices. Prætermitto Annonæ Præfectum Zigostatarum Iudicem nuncupatum, cuius Magistratus auctoritas, & fauor, tàm apud Romanos accessit: vt quæ alioqui personæ ad accusationem minus idoneæ dignoscerentur, ea in causa admittendæ essent. *Tap. Fenestellæ cap. 15.* Prætermitto Immunitates Collegiatis à Serenissimo Dominio permissas. *Stat.*

Ciuit. lib. 1. *cap.* 118. Prætermitto cætera, quæ Collegij famam adeò extollunt, vt eiuſdem clangor inclytum proprium nomen vndequaque reboet.

Iuriſdictiones tantùm ſuperaddam, quæ Collegium, veluti Ampliſſimum Senatum exornant Ciuilem, ſcilicet & Criminalem: quæ quanti faciendæ ſat ſapere feliciſſimum hoc Dominium tantæ præeminentiæ conuocatum vix alium habere, qui à Vincentina Vrbe originem traxit. Ciuilis Iuriſdictio ad omnem lateſcit quantitatem, Criminalis verò gladij in facinoroſos animaduerſione tenus. Hæc Iuriſdictio à quatuor pro tempore ex Collegiatis exercetur, qui digniſſimo, & vetuſtiſſimo Conſulis titulo à Duodecemuiris ad vtilia, & à quinquaginta Decurionibus addicti decorantur (quod exactis è Roma Regibus à Iunio Bruto primum eidem Vrbi Almæ indutum fuit. *Feneſtell. Topic. cap.* 7. *Cic. in piſ.* 15. & Veronæ anno circum CMLII. ab Othone Imperatore, *vt M.S.A. fol.* 3.) Conſules, hique quamquam minores nati, cæteris maioribus, etiam Equitibus, Comitibus, Marchionibus, non Doctoribus anteferuntur.

De Conſulatu ita Princeps Sereniſſimus noſter loquitur Duc. diei 2. Nouembris MDXXX.

Conſulatus Veronæ procedit cum ſinceritate, quæ conuenit prudentibus, & optimis Iudicibus.

Hæc præcipuæ Collegij noſtri Clariſſimi ſunt præeminentiæ, quas patefacere mea conatus ſum blateratione, vt pergratum eiuſdem numini immolarem holocauſtum, & Principum largitio erga idipſum continuò etiam alienigenis indicaretur. Faxint Dij, vt tanto Pacis ſub felici conticinio diù adquieſcere, decoribuſquè adaugeri valeat, vt eo magis in ſubditorum gloria Dominorum refulgeat.

Alphabe-

Alphabetica Auctorum series è quibus Opusculum depromptum est.

A


Lexander Canobius Arbor. Scaligerum.
Andreas Chiochus Med. de Illustr. Med. Col. Ver.
Acta Clar. Collegij DD. Iuristarum.
Annalia Reu. Capituli D. D. Canonic.
Andreas Torellus I. C. Clio Paras. Illustr. Fam. Plac.
Andreas Balcianellus Medic. disc. contra Antim.
Arbores quarundam Gentium.
Alphonsus Ciaconius Vitæ, & res gest. S. Pont. & S. R. E. Card.
Achilles Mucius Theatr. Bergom.
Annibal Rochus I. C. super Statut. Colon.

B

Bernardus Bruscus Elog.
Blondus Ital. Hist.
Bernardinus Corius Mediol. Hist.
D. Boui Vita.

C

Cicero.
Christophorus Lafranchinus Co. Eq. I. V. D. Orat. Nupt.
Cæsar Com.
Cepolla Cons.
Cælius Maffiollus. Exeq. Co. Gentilis Turriani.
Fr. Cæsar Borsettus de Magnificentia Veronæ.

D

Deffendens Laudus disc. Hist. circa Laud. Pomp.

F

FRanciscus Sansouinus Fam. Illustr.
Fannusius Campanus.
Fabricius Petrasancta Epist. Fam. de Puteorum origine.
Franciscus Polla I. C. Elog.
Franciscus Cerutti Elog.
Faustinus Mrissesso.
Ferdinandus Vghellus Abb. Ital. Sacr.
Fides Principum.

G

GVlielmus Seruideus. I. V. D. Man. Scrip.

H

HIeronimus à Curte Hist. Veron.
Horatius lib. Epist.
Helias Capriollus Hist. Brixien.

I

IO. Nicola Faella Co. Eq. I. C. Epist. de Maffeiorum laudibus.
Ioannes Caramanius.
Io. Petrus Crescentius Fam. Illustr.
Io. Baptista Paiarinus Cronich. Vincent.
Io. Ant. Panthæus præfac. ad discurs. de Thermis Calder.
Instrumenta publica, & priuata.
Iouius Elog. Vir. Illust.

L

FR. Leander de Albertis.
Leonardus Aretinus Comment. Illust. Fam. Florent.

Lucas

Lucas Resius Medic. Elog. Alex. Lischæ Co. Eq. I. V. D.
Lapides Sacri, ac prophani.

M

MAtthæus Villanus Hist.
Matthæus Ruffus Ep. de C. Plinij II. sup. Patr.
Marinus Caballus Eq Venetijs Senat. M. S.
Matthæus Tortus Ver. Hiesuita. Elog Fam. Lischæ.
Manuscripta A. & B. Michaelis Cauichiæ apud hæredes Episcopi Cartularij I. C.

N

NVncupatoria ad Vrbis Priuilegia lib. Stat.
Nicolaus Dolionus Hist.

O

ONuphrius Panuinius Antiq. Veron.

P

FR. Paulus Morigia Hist. Mediol. & Gesuat. vit. & nat. Illustr.
Policarpus Palermus I. C. Elog.
Priuilegia Imperatorum, Regum, ac Principum.
Petrus Matthæi.

R

RIchardus Streinius Baro, de Gentib. Roman.
Ricordanus Malaspina Hist. Florent.

S

SEbastianus Erizzius Antiq. Numism.
Setta Episcopus Hist. Fam. Beuilaquæ.
Seruius Sulpitius.
Statuta Ciuitatis.

Torellus

T

TOrellus Saraina I.C. Fact. Veron.
Thomas Porchachius Hist. Fam. Malasp.
Tit. Liuius. Dec.

V

VVolfangus Latius.
Virgilius.
Valerius Max.



BAL-

BALDVINVS SCALIGER.





OMNIVM, quos inuenerim, antiquiſſimus ab anno circum M C I. ex Sereniſſimo Scalidarum ortus germine eſt Balduinus, Alberti, & Maſtini Veronenſium Principum Abauus: cuius Eminentiſſimi Viri feracis Monimenta ingenij temporis iniuria iam labefacta reperio. At cum familiam adeò extulerit, vt poſteri tot Ciuitatum Dominio potiti, & Conſulatus, Præturæ, Canonicatus, Abbatiæ, & Epiſcopatus honoribus donati fuerint, & cum in præcipuis ſui temporis actibus eum memoret *Vghel. Ital. Sacr.* quin percelebris fuerit Iureconſultus hæſitandum non puto.

Hic Adamum Iudicem, Conſulem, noſtrum ſcilicet Collegiatum genuit (tunc enim quemadmodum hodie ſic Collegiati appellabantur.) Ex quo Iſnardum Nepotem ſuſcepit Iacobi priorum Principum Patris Genitorem. *Canobio teſte.*

Abeat igitur conuitioſa Villani fabula, Albertum, & Maſtinum villiſſimum Scalarum fabrum Iacobum Ficum parentem habuiſſe: niſi enim ita ſcripſiſſet cognomento acta nequaquam æquaſſet: Habeat Curtij erronicum dictum Inclytam ſpeciem ab Iſnardo, & Belgica tranſductam aſſerens *lib.* 8. Habeant cætera, quæ *Vuolfangus lib.* 12. *Canobius Arb. Scal. Saraina fact. Ver. lib.* 1. & alij Sylogiſticis, vt ita dicam, demonſtrationibus erroribus patefecerunt, imbuta.

Quis

Quis enim hanc Veronæ præter Canum Nobiliſſimam Vindeliciæ Familiam præſtantem gentem dediſſe negarit? cùm iteratum Canis nomen euidentiſſimè comprobet, alijs adminiculantibus, quæ ab eodem *Vuolfango, Sanſouino in Famil. Illuſtr.* & abundiùs ab Admodum Reuerendo Patre Petro Paduano Franciſcani Ordinis Magiſtro, qui, modò Scalidarum originem, & facta elegantiſſimè ſcribit, luculentiſſimè diſcuſſa ſunt.

De huius Familiæ amplitudine papiri volumina à felicioribus orbis calamis iam prodita ſunt. Nil ſuperdeſiderari quit, id tantùm memorabo Adamo, Balduino altero, Zocho, Bonifacio, Vgucione, præter Fridericum ab hac ſtirpe Collegium fuiſſe donatum, quorum vniuſcuiuſquè virtutes, & poſterorum progreſſiones exarare maiori pro quoquè hoc fas eſſet opuſculo.



ANTO-

ANTONIVS MAPHÆVS EQ.





Cisalpinæ Galliæ Metropolis Felsina à Gallis Bois Boionia, vulgariter Bononia dicta. Iam sub Romana Cæsarea, & Comitissæ Mattildis ditione redacta: ex bellis intestinis tandem molestiam ipsis vndique grassantibus trahere inceptauit, sub aduersis factionibus Geremeorum, & Lambectaciorum; illi cum Pontificiæ parti, fauerent Bononiæ, Pistorij Principatum, & moderationem à Sanctiss. Pastore obtinuerunt.

Ex Geremeis Nobillissimam Maphæorum Familiam prodijsse retur: Immo probatur, ex Io. Nicola Faella nostro Iureconsulto, & inconcussæ fidei Equite in quadam Epistola ad Co. Hieronymum Riarium Imolæ Dominum ab Anno M. CD. XXX. Inscripta dum hæc ad verbum exarat.

Trecentesimus nunc Annus agitur, cum Bononiensis Reipublicæ status multis agitari procellis cæptus est. Maphæi Romano Pontif. fauebant, & ex eis Antonius Eques, & Iure Consultus huius Familiæ, ob eius merita, facilè Princeps: in quem S. Pontifex omne Imperium transtulerat, non solum Ciuitatis, sed totius Prouinciæ gubernandæ. Hic vir erat quò alium neminem habuerant illa tempora Innocentiorem, neque vllo virtutis genere meliorem: publicis enim, & priuatis in rebus ita præstabat cæteris; vt non minus venerandus, & colendus esset, quàm diligendus, & amandus: Alterius factionis erant Lambertacij homines eiusdem Ciuitatis potentissimi, &c.

d Hactenus

Hactenus Faella, cuius Obryzi verba Maphæios Lambertaciorum Hoftes patefaciunt; Adminiculatur etiam eiufdem opinio ex priuilegijs Caroli, Friderici,& Sigifmundi Imperatorum Senatus Romani, & tandem Sereniffimæ Reipublicæ, quæ gentem inclytam antiqua ab origine Bononiæ, Piftorij Principem indicant. Quare cum Lambertacijs alij præter Geremeos minimè aduerfati fint, vt omnes teftantur Hiftorici ex eis Maphæios originem duxiffe, altercandum non eft.

Hunc autem Antonium noftri Collegij fuiffe non hæfito Forenfes, quandoquidem Ciuilitate donati, & Collegium tunc temporis adquirebant, vt probant publica monimenta. Quod non tantum obtinuiffe, at honores permultos idem Faella his litteris edocet.

Antonius dum mutare conditionem multis premijs inuitatus noluiffet, nihil laude dignum putans prætermittendum, aut exilij, aut mortis, aut doloris metù cum fuis omnibus exulare iuffus eft. Numerofa Familia cum effet, nonnulli Genuam, plerique Bergomum, alij aliàs Vrbes cum petijffent; Antonius Veronam conceffit, vbi fummis honoribus exceptus eft.

Nobiliffimam progerminauit Familiam Antonius: Cuius viri alio feculo ob Ecclefiafticas, & Senatorias dignitates Romam profecti Vrbis Ciuilitate diplomate perhonorifico ex S.C. Donati. Adeo gentem extulerunt, vt alij ad Apoftolicæ Breuiaturæ, alij ad Epifcopatus, alij ad Archiepifcopatus, alij ad Sacræ purpuræ faftigium, veluti Marcus Ant. Bernardinus, & Horatius euecti fuerint.

Nec qui Veronæ permanfere ignota operum monimenta reliquerunt: alij enim Theologiæ, alij legum, alij Philofophiæ, & Medicinæ Doctores funt declarati: alij Equites, alij Tribuni, alij ad maximos Principes, Oratores, alij Conæ, aliorumq; locorum cum pofteris Comites à Sigifmundo Imperatore omnimoda Iurifdictione, & Gladij poteftate ftruendorum, atq; inftaurandorum oppidorum Iure, alij Marchiones, alij Canonici, alij Abbates, alij Archiepifcopi, alij poftremum à Sereniffimo Dominio Ampliffimis Priuilegijs, multorumq; Pagorum comitatu funt infigniti, quorum tamen filendus non eft Antonius alter, Francifci Carrarienfis Eques, *Curt.lib.* 12. qui Veronam, ab imminentibus ærumnis orandi efficacia exemit, dum Imperij Vrbis Clauam eidem Principi publico iuffu exhibuiffet Anno M.C D.IV. *Curt.lib.* 13.

humatus

humatus est Vir Clarissimus in Æde D. Leonardi extra, vbi Aram erexerat: ibique hæc adhuc leguntur.

Stirpe satus vetri Maphæorum Antonius omni
Virtute insignis, simul ordine Clarus Equestri.
Hanc cum dote tibi sacer . . . . . Capellam
Instituit miserare pium quem sancta sepultum
Inspicit Ara Virum natis miserare benignis.
Et reliquam tutare Domum per sæcula cuncta.
M. CCCC. XV.

Hæc verò super Monumento.

Sepultura Generosi Militis D. Antonij de Maphæis nati q. D. Francisci de Contrata S. Ægidij Veronæ qui migrauit die XXVIIII. Mens. Januarij Anno M.CCCC.XV.

Habuit hic filium Blasium, quem D. Saluatoris Senioris ædem eregisse testatur hoc super poste marmor.

Blasius Nob. Eq. D. Antonij Maphæi F.
Ex sua sibi viuens pecunia fieri fecit.

Nec solendi sunt meritissimi Præsules tres fratres humati in Cathedrali, quò ante Altare ab eis erectū conditi existunt. Hac Epigraphe.

Nobilissimis Maphæis
D. Francisco, & D. Hieronymo Canonicis
D. Angelo Archid.
Fratribus benemeritis Helena soror Pientissima P.
M. D. XXIV.

Quīque præter Antonium tantæ gentis sydera Collegio nostro sunt cohonestata Franciscus veluti Marcus, Guido Antonius, Nicolaus, Bartholomæus, & Io. Vincentius.

Guido cum præcipuos geſſiſſet Magiſtratus, & Eques fuiſſet addictus, occaſione Marci Cornelij Cardinalis Ampliſſimi Veronenſem Epiſcopatum recenter adeuntis vna cum alijs Illuſtrioribus Patricijs ipſum ſub Tentorio recepit Anno M. D. IV. *vt Curt. lib* 16. Fuit & Legatus ad Vice Regem Neapolitanum Anno 1512. *id. loc. cit.* Quod tamen Viri exiſtimationem, & dignitatem indicat tantùm non eloquentiam, quæ cum Ciuitati pernota verò fuiſſet, vt Cæſareum Preſidium Veronam egrederetur, ne vberioribus moleſtijs amplius infeſtaret, ad Imperatorem Anno M. D. XX. vna cum Gul. Guariente Legatus eſt. M.S.A.f.61.

Nicolaus inter cæteras dignitates virtute conſequutus Legati munere functus eſt Anno M. D. LIII. In congratulatione Franciſci Venerij Ducis, à quo Eques declaratus eſt, *Curt. lib.* 20. Huius facundam virtutem comitatus priuilegium patefacit, exiſtens apud omnibus politioribus literaturis præditum Co. Rolandinum ex altero Nicolao Filio poſthumo Nepotem, qui non vulgari ædium ſtructura quas in facie olitorij fori videmus magno, quò fuit ſemper animo Patriam condecorat.

Bartholomæus maiorum æuo permortuus Iuriſprudentiæ eloquentiam adeo coniunxit, vt ab vniuerſa Patria non ſolùm, ſed à Leonis, & alijs ditionibus fuerit valdè excollendus: Honorificè Magiſtratus Patrios pergeſſit, Duumuiratus, & Præturæ Vrbanæ dignitatibus potitus, huius adhuc id extat monumentum ſuper Mercatorum Curia.

Quod felix fauſtumque ſit
Principi Ciuitati, & Mercatoribus ipſis, & Nobilibus.
Bartholomæus Maphæus I. C.
Prætor
M. DC. II.

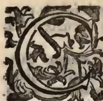
Huius Filius Io. Vincentius Paternam virtutem æmulatus, Genitoris dignitatibus addidit; vt ab Aloyſio Valareſſio Veronæ ob egregiè nauatum opus, graſſante Lue, Senatus nomine Eques declaratus fuerit Anno M. DC. XXX. Quò perpetuus ſanitatis extabat Prouiſor.

Superſtes modo eſt, Pyrus Maria Frater, Ciuitatis ſecundò Duumuir eruditionibus cunctis imbutus.

IACO-

IACOBVS DE BROYLO.





CVR æterna à Scriptoribus comendatione Iacobus donatus, & cur inter Illustriores nostrates Iureconsultos exaratus haud sit, miror profectò. Præter etenim Illustria natalia, quibus Veronæ plus antea annis sexcentis Broyla gens gaudet: eximia adeò virtute præditus fuit; vt ea scripserit, quæ sibi, & Patriæ immortalitatis nomen quæsiuere; quamquam temporis iniuria multa à tineis corrosa, & labefacta reperiantur.

Ardizzònis hic Genitus, quem studiorum Athenæum, quem eorundem Præceptorem habuerit eius Operis initio ita testatur. *Cum Bononiæ ferè amore legalis scientiæ discendæ exularem, & personam ibidem exinanissem, quod sæpè scholares facere contingit, quam solam nostro tempore viuendi rationem optimam esse putaui, cum nunquam decipiatur, qui frequenter legerit, & mens frustra vacans nihil bonorum parit, audiens Ius Ciuile à D. Azone Iuris professore legalis scientiæ moribus, & facundia vndiquè perito, aliosque præcellenti, vt facere debuit, & fecit, ac post eius mortem, cuius animæ propicietur Altissimus à D. Vgolino de Presbytero, qui meritò Sacerdos appellatur, Viro ingenij acutissimi, colligensque argumenta subtillimia, & vtilia ad quæstiones Feudorum pertinentia ab eisdem collectis hinc inde argumentis: visum fuit vtile mihi Iacobo de D. Ardizone de Broylo, à quo originem sumpsi: ad cuius commemorationem, & honorem signum AR. glosulis meis, & sin-*

 mulis

mulis apposui: ad hoc enim me edidit, vt memoriam sibi in cuium reseruarem: persona cuius mihi semper honesta, & sancta debet apparere: Cui tàm mortuo, quàm viuo debet honor exhiberi, qui etiam Originem duxit Patriæ Veronensis, quæ Hybernus vocatur; in qua etiam Otho filius Othonis Regis, & Conradus Rex Burgundiæ cum omnibus Italiæ proceribus colloquium habuere. Origo enim auctoris nominanda est, & per eum nobilitanda. Repetere visum fuit mihi &c.

Hæc scripsit Iacobus in eius versatissima SVMMA SVPER VSIBVS FEVDORVM: quæ habita est ex Bibliotheca multis antiquitatibus imbuta, eximij I. V. D. Domini Danielis Scarampi Iunioris Hastensis Patritij: & typis tandem mandata iussu DD. Alberti Bruni I. C. & Balthassaris de Gabiano Danielis Compatriotiorum: vt Franciscus Silua Bibliopola in operis fine asserit.

Vixit circa annos MCCXLIX. Accursij Condiscipulus Imperante Friderico II.

Honores, quibus Iacobus potitus fuit, temporis iniuria computare non annuit: Supremos attamen scandisse inexitanter Natalibus, ac virtute Ducibus reendum est.

Cuius verò originis stirpe propagatus fuerit ignoro, eam tamen ex antiquissimis diplomatibus de Pulice vocatam fuisse colligitur, de Broylo verò, cum Domus in Broyli Regione D. Beatricis Scalanæ Delphini Maguzani nuncupati filiæ Vbaldi de Pulice de Broylo consanguineæ Germanæ ad hanc familiam, iure Feudi fuerit deuoluta, vna cum decima vocata de la Scala, nempe Septimi, Castrirupti, Negarinarum, Oxani, Corubij, Castelli, & à Castello, & Corubio inferius vsque ad Athesim, videlicet Sancti Floriani, Sancti Petri in Cariano, Burarum, Fumanarum, ac pertinentiarum, vt ex ijsdem Scalanorum Principum diplomatibus, Bartholomæi, scilicet 27. Septembris 1292. Francisci 8. Augusti 1304. & 23. Octobris 1322. Canis Grandis 30. Ianuarij 1326. alijsquè Torello de Clauica, Albertino de Gaffaris, Iacobo q. Capucij, Cristiano de Sancto Sebastiano Tabellionibus, & Sigismundo de Mercato nouo 3. Augusti 1309.

Ex his floruerunt Scalanorum, ac aliorum Illustribus cognationibus, honoribus, & opibus Vbaldus Iudex noster circum MCCL. qui ex altero Vbaldo filio Petrum itidem eiusdem numeri famosissimum Virum Nepotem suscepit, & post quintam Pronepotum seriem Thebaldum, qui cum inter Oratores

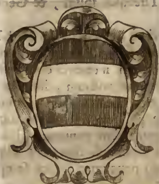
Venetias publico nomine ad se dedendum missus fuisset, Michaelis Steno Serenissimi Ducis Ducalem reportauit die 21. Nouembris 1411. qua Thebaldi ipsius, & Gentis commendat fidelitatem.

Claruit etiam apprimè Leonardus M. D. LXXI. Collegiatis adscriptus doctrina, ac facundia maxima præditus Vir, ac Patrijs Magistratibus Patrum memoria cohonestatus.

Extra Vrbem quoque nostram, huiuscæ Gentis nomen semper prolatatum est, Zenobaldum etenim Francisci filium Mantuam concessisse publicæ fides testantur, sicuti Broylorum Vtinensium Veronensem annuunt originem, nomina eadem, quibus ipsi semper vsi sunt, & clipei equiformitas, hæcquè inter Foriliuij præcipuas locata semper fuit, Virisquè spectatissimis claruit.



NICOLAVS A VERME.





Ermineam ſpeciem, ab Auentino Sabinorum Regulo in Minitabunda Latini, Latij Regis contra Æneam expeditione, vna cum Romæ Sabellis, alijſque nobiliſſimis Italiæ Familijs, originem dixiſſe ferunt Hiſtorici. *Jo. Caraman. Fanuſius*, *Campanus*, *Sanſou. & Selinus*. Brenoniæ Coloniam tranſducta Spuluerina, ignota cauſa, nuncupata eſt eximque à Verme, vt præcipuè clipæi vniformitas, & priſca monumenta teſtantur à quoddam eiuſdem gentis Heroe, Veronenſem Agrum deuaſtante infeſtiſſimo Verme perempto, vt latè *Io. Petr. Creſcentius nar.* 21. *c.* 12.

Ex his præcipuè floruit ab Anno M. CC. LXXII. Nicolaus Iudex; memoratus à *Curte lib.* 7. *& à Creſcentio*, qui fæderi inter Comites de Sancto Bonifacio, & Ezelinum de Onara, ſeù de Romano inito adfuit cum eiuſdem effectui, non modicum auxilij præbuerit, vt idem annuit *Creſcentius*, eo potiſſimum, quoniam ea tempeſtate virtute duce, Veronenſis Nobilitatis caput extabat, & pauca nullauè à Patria Republica executioni erant demandata, quæ prius ab eo haud digeſta malaſsequè forent perpenſa.

Ex hoc, veluti ex Illimi fonte, tot emanarunt inclyti Viri: quorum Princeps Ludouicus, Ioann. Archiepiſcopi, & Galeatij Mediolani Imperialis Vicarij, ex Viceecomitum genere contra

Fonta-

Fontanenses inuictissimus Dux; Luchinus eius genitus, & Petrus ex eo Nepos: Hic Mastini Veronæ Principis, ille Venetorum Generalissimus, & in Amplissimum ordinem cohoptatus.

Horum virtutem sectatus Iacobus Pater Patriæ appellatus, & Bobio, Vogheria, alijsque Oppidis à Ioanne Galeatio Insubrum Duce donatus.

Fuit Aloysius, siuè Ludouicus Comes Sanguineti creatus à Sigismundo Imperatore Corezij, aliorumque Pagorum Anno M. CD. XXXIII. vt ex M. S. A. fol. 33.

Huius gentis magnanimitatem diuitijs adsociatam, adhuc nedum propriè demonstrant ædes postea à Comitibus de Bandis possessæ: Verùm D. Euphemiæ Basilica ab eis partim à fundamentis erecta, alia si vis Crescentium, ac Sansouinum Consulas.



IO. DONATVS A PVTEO.





B Iulo Troiano Iuliam gentem exortam fuiſſe omnes Romanarum Hiſtoriarum ſcriptores teſtantur, ex eaque Libonum genus efluxiſſe refert Richardus Streinius, quod ad Præturæ, & Conſulatus faſtigium à Lucio Scribonio præcipuè eſt euectum, qui cum rebus conſuleret publicis, ne Fæneratores abſque Præſide relinquerentur, Putealis Tribunal propè Arcum Fabianum primus extruxit. Idcircò in tantæ cautionis memoriam Scribonius Puteali cognomento donatus eſt, & priſciora numiſmata tum ænea, tum argentea ex S. C. Puteo inciſa adhuc, & cum vniuerſa familia ſtemma retineo.

Multa in huiuſce originis periculum ſubnectere excitat calamus: at ne adgnationi multa indulxiſſe videar ipſummet compeſco, & Fabricio de Petraſancta *Lit. fam.* Sebaſtiano Erizzio, *antiq numiſm.* Ciceroni *de Diuinatione*, Calepino *verb. libo.* Porphirio, Oratio *lib.* 1. *epiſt.* 20. Conſtantio Lando, *vet. num. Rom.* alijſque præcipuis Scriptoribus refero.

Putealem propagauit Familiam Lucius, ijſdem Petraſancta, Lando, alijſque annuentibus, cuius germen alio ſeculo Mediolanum adiuit: Quò inter cæteros omni laude probatos, ortus eſt Ioannes Donatus Vberti memorati *à Corio par.* 2. Viri, & Liuiæ ſtipite Nobiliſſimo Cuſano Filius, Ghezeræque Prætoris Mediolanenſis

diolanensis Consocij, & Vicarij Anno M.CC.LXIIX. ex Fratre Nepos, qui Doctoralibus sumptis insignibus Compatricijs virtutis suæ monimenta reliquit.

Hic cum Claudio fratre adscendenti meo, vt Turrianorum molestiam nobilibus illatam aufugeret opitulante Gelasio, siuè Gesio Carbonesio Bononiensi, vt ex Annalibus præsertim Canonic., quamquam Veronensem appellet Panuin. Veronæ Prætore, & Claudij ex Lucia à Pedibus Magnis Bononiensi Vxore propinquo nostram Ciuilitatem, & Collegium adquisiuit: anno MCCXXC. *priu. script.*

Non enim ipsius Collegij Iura forenses omninò exigebant: sed coniectarijs blanditijs lacessebant: Quare vidimus Maximilianum Burgum Cremonensibus Patribus ortum, Hieronymum Marcobrunum Leniacensem, Iacobum Vergerium Bergomensem, aliosquè in Collegium alienigenas, quos in Operis calce legemus cohoptatos.

Mathæo Vicecomite Lombardiæ addicto Vicario, cui intimus congero Donatus extiterat Fori Oppidi, siuè, vt vulgo dicitur Feltri Prætor creatus est, anno MCCXXCVII. quàm gerendo Præturam, adeò subditis carus fuit, vt ab eis excitatus, cum à Mathæi seruitute se abdicare quæritauerit, Feltrem incoluerit: vbi Pater Patriæ cultus est. Huius pronepos Victor Zuncllarum Castrū à Io. Galeatio, cuius Equitum erat Tribunus, in Foroliuiensi ditione amplissimis Priuilegijs habuit: quod hodie Georgij Veneti Patricij tenent Mel vocatum, eiusdemquè gentiles Iurisprudentia, alijsquè (vt memorant *Crescentius, Petrasancta, & alij,*) disciplinis fauentibus ad Venetiarum; Quamquam maiori clauso Consilio exclusi anno MCCXCVII. alij ad aliarum Ciuitatum Nobilitatem, alij ad Legationes, Præturas, Equitatus, Baronias, Comitatus, Marchionatus, Exercituum, Præfecturas, Consulatus, Canonicatus, Auditoriatus, Abbatias, Episcopatus, Archiepiscopatus, & ad Sanctam vsque Purpuram sunt euecti: veluti Iacobus I.C. eximius, cuius Proauus Io. Baptista Victorij. Venetæ ditionis Patria relicta, ac Nicæa Narbonense petita, ibi Cassandram Vrbis Matronam Nobilissimam à Puteo gentilem guadiauit; ex qua Ludouicum habuit filium, & ex eo Antonium Nepotem Iacobi parentem eodem Petrasancta testãte, ideòq; Nicensis nuncupatur. Hic cum Auditor Sacr. Rom. Rotæ reperiretur

eius decisiones peritissime scripsit; quemadmodum de permutatione monetarum, & alia; cuius virtute cognita à S. Pontif. nedum Archiepiscopus Barensis eligitur, verùm Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis; atquè Concilij Tridentini Legatus designatur, humatus est Romæ in Ecclesia supra Mineruam hoc marmore.

D. O. M.

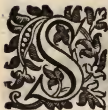
Jacobo Puteo Nicensi S. R. E. Presbyt. Cardinali,
Pracipuo, ac integerrimo Viro:
Qui summam Iuris vtriusque scientiam, ita cum summa probitate coniunxit,
Vt vnus Reip. constituendæ, disciplinaquè veteris reuocandæ, Pracipuus Auctor, votis bonorum experiretur.
Vixit annos LXVIII.
Mens. II. Dies XIII. Ob. VI. Kal. Maij MDLXIII.
Antonius Puteus Archiepiscopus Barensis Nepos Posuit.



GVLIEL-

GVLIELMVS DE SERVIDEIS.





Eruideam perantiquam Prosapiam ex Florentia Originem traxisse communem opinionem inuenio. Idquè Polycarpum Palermum Iure Consultum præsertim in quadam Epistola testari relatum est. Hanc eandem grassantibus Nigrorum, & Alborum factionibus, Veronam cum alijs Ghibellinæ factioni fauentibus à Guelphis expulsis ad Canem Franciscum confugisse inquiunt. Vbi multos Nobilitate, procerum affinitate, & opibus floruisse comperio: inter quos Seruideum Iacobini filium, qui ex Elicha Nobilium della Preura, præter cæteros, Gulielmum nostrum suscepit.

Hic omnium sui sæculi Iureconsultissimus fuit: & scribendi eius temporis notabilia accuratissimus. Eapropter ex quibusdam notulis relictis eius gesta, & dignitates facillimè colliguntur.

Ab eius vitæ primordio per Fratrem Bartholomæum Veronę Episcopum Clericus delectus est anno MCCXXCII. & titulo Sancti Georgij de Illasio 15. Aprilis ordinatus: quò subsequenti die in eius Plebis potestatem missus est. Patauij posteà, & Bononiæ Iurisprudentiæ opere assiduè nauato M.CCXCVIIII. Domino Ansardo de Malubris Rectore, Domino Petro Vicario, Ven. Patris Fratris Ioannis Episcopi Bononiensis, & Episcopatus Patauini, adstantibus Domino Boratino Tasco, Altigrado Cital-

Citaldo de Vitaliano, Anſelmo Odomaſino, & Bartholomæo Petro de Suzana promotoribus; Patauij Ciuilem, & Canonicam lauream ſuſcepit.

Ad Patriam repetitus deſideratam Bonadomani de Griphalconis duxit in Vxorem: præſente Franceſano, ſiuè Franciſco, Bartholomæi della Scala Populi Præfecti Filio, Ciuius Nobilis Viri adſciſtentia huius arguit decus Familiæ, prout, & Vxoris genus, in Carmelitarum namquè periſtylo elegans Sarcophagum eſt ſitum hocce Longobardico marmore.

De Griphalconis ſunt hoc ſituata Sepulcro
Corpora Nobilium clara de gente virorum
Reſtruxere ſui poſt Annos mille trecentos
Regni Scaligerum bis ſeptem tempore luſtra.

Vxore guadiata forenſes cauſas lingua, & calamo defenſare cæpit, ea facundia, vt varijs honoribus Domi, foriſquè à Scaligeris fuerit cumulatus: vt ex ipſius memoratis notulis colligere poſſumus. Fuit Vincentiæ, & Pataui ab Anno M. CCC. XIV. vſque ad XVI. Aſſeſſor pro ipſis Scaligeris: quò poſtremo Anno cum Friderico della Scala Mutinæ Poteſtatæ, & Generali Rectore eam Vrbem conceſſit, vbi quoque Friderici geſſit vices, quemadmodum Raynaldi de Bonaconſis Mantuæ Generalis Rectoris. Anno verò M. CCC. XXI. XXV. Iulij apud Fridericum Auſtriacum RomanorumRegem ipſorummet Scalanorum nomine cum Baylardino de Nogarolis, Nicolao Alteramo I. C. Alberto de Zucherella, & alijs Legatus eſt.

Fuit, & Baſſanum Poteſtas pro Cane Grande Scaligero miſſus primo Nouembris M. CCCXXIII. quibus, & alijs geſtis Annorum LXXVII. ætatis ſuæ, & MCCCXLVIII. à Natiuitate Domini vltimum diem clauſit. Ex Phiſio Fratre Lazarinum habuit Nepotem: qui Ioannem procreauit à Cutte eloquentiſſimum, & literis præditum nuncupatum *Lib.* 13. Collegij pariter noſtri præſtantiſſimum alumnum, qui patrijs dignitatibus potitus. Deceſſit tandem Anno M. CCC. LXXII. & D. Antonij de Padua Sancti Firmi Maioris proprio Sacello Marmoreo Sarcophago Sepultus eſt, ijs Longobardicis literis inferiori Tabellæ inciſis.

Serua

Serua Deum proles tegit hac qua petra Ioannem
Hac fuit ingenio clarus in vrbe suo.
Hunc leges hunc iura gemunt, quibus ille peritus
Fulserat, hunc merito patria tota gemit.
Mille duos Annos bis septem lustra centos,
Quintilis decies bis dabat orta dies.

Sepulcrum tamen, & Tabella, qua literæ erant insculptæ; noua sacelli moderniori structura Fratres abstulere, & sepulchri lapis extra Vrbem est translatus: Tabella verò in ædibus Francisci à Ferro reperitur: qui Catherinam de Seruideis habet in vxorem. In qua & in alia Gentili Familia restincta est.

Alibi tamen humari antea iusserat D. Euphemiæ, etenim apud altare ab eo iam erectũ, & modo colapsũ; hæc Longobardicæ literæ reperiuntur.

Hāc ego serua Deum proles iurista Ioannes
Aram constitui largisque dotibus auxi,
Vt tibi Diuini cultus celebrentur honores;
Ante Deum per me sacer orature Joannes.
M. CCC. LXXI.

Hæc verò quò aderat Ara.

Sep. ex D. Io. de Seruideis I. V. D. qui obijt
Anno D. M. CCC. LXXII.



D FRIDE-

FRIDERICVS SCALIGER CO. IMPERII A SECRETIS.





Lbertus Primus ſupernarrati Balduini Iureconſulti noſtri Abnepos Veronenſis Populi Præfectus, Bucam habuit Fratrem, Piccardi Co. parentem, huiusque Friderici Auum, qui Nepotis cum Cane Magno Imperiali perpetuo Vicario gradum obtinuit: *Iuxta Cánobij Arborem*: quanquam malè *Curtius* Cõſobrinum appellet *libro* 10.

Hic cum literis eſſet propenſus legalis Philoſophię lauream adeptus eſt: *Saray. lib.* 2. *fac. Ver.* (non enim æuo illo Principum Sanguinis ampliſſimam Doctoratus dignitatem ſpernebat,) & adeò propriæ ſcientiæ Arrhabonem Vrbi tradidit vniuerſæ; vt omnium nutu in Prætorem eum Canis delegerit: Anno M. CCC. XII. Quò ſedente, cum omnes Reipublicæ prouentus ad Canem eſſent deuoluti, Opitulantibus Friderico, Artiumque Anterijs, & Gaſtaldionibus populus à ſagitariorum maximo vectigali exemptus eſt. Quapropter tantus populi ipſius fauor in Fredericum lateſcit, vt ſubſequenti Anno in Præturam confirmatus fuerit: Anno autem M. CCC. XVI. Mutinæ Poteſtas, & Generalis Rector, per biennium declaratus, vt ex *M.S. Gul. Seruidei*. Vir porrò hicce cum maximæ extimationis foret, totiuſque vberimæ Pullicellanæ Vallis omnimoda Iuriſdictione Comes, Imperatoris, Imperijque à Secretis, & in Veronæ, & Vincentiæ Imperialium Vicariatuum inueſti-

inuestituris à Cæsare adclamatus. Canis desperata salute, Mastini, & Alberti, ex Albuino Fratre Nepotum, legitimá successione neglecta, Imperij Sellam scandere pertentauit. Quod faciliter impetrasset, nisi Auentini Fracastorij Gualuani I. C. nostri Fratris, Canis Consiliarij, & Prothophisici opus cum valetudini restituisset. Qua de causa exilio datus Tridento fato cessit. Anno M.CCC.XLIX. Septem relictis genitis ex Antiochiæ Imperatricę nobilissima vxore.

Prædictæ Vallis Comitatus diploma à Ludouico IV. permissum in Vrbis Regestoadhuc seruatur, quò præter merum imperium, & præter Iudicum ordinariorum, Tabellionumque creandorum, facultatem, & illegitimos ad iura, & successiones reddere, ius quoque nummos cudendi ei hisce concessum est.

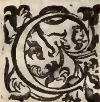
Demum, vt affluas Priuilegiorum gaudijs in auro, argento, & ære possis, & valeas monetare, & tui similiter hæredes eodem beneficio gratulentur, &c.

Floruit necnon ex hac præclarissima Gente Baylardinus Bartholomæi filius, quē *ex Canonicorum Annalibus*, Collegij nostri fuisse nuper adinueni, anno 1385.



FRANCISCVS BIVILAQVA EQ. SCAL. CONS.





Hriſtophorus Lafranchinus noſtrum Ordinis fulgentiſſimus Vir Merenda, Fauorino, Canobio, alijſquè Hiſtoriarum, cultoribus annuentibus: Biuilaquas Heroes à Germaniæ Prroceribus Alæ Tirolis Vici Incolis natalia duxiſſe teſtatur; in oratione nuptiali inter Biuilaquam, & Bentiuoliam; Quòd Alæ clipeus adhùc eò celatus loci comprobare videtur.

Ex his præter copiarum Regulos, Principum Conſiliarios, Equites, Barones, Cómites, Marchiones, Duces, & Sacræ Eccleſiæ Cardinales; non modicum poſteritati nominis Franciſcus tranſmiſit. Qui legalibus literis perceptis omnium applauſu auctoratus; & in Collegium peraratus eſt.

Verùm quia legibus, armis neglectis Rempublicam tutò tueri non poſſe, eò potiſſimùm temporis ſtatu dignouit; ad arma conuerſus ſub Scalidarum vexillo glorioſè propugnauit: à quibus ſupremus Conſiliarius, totiuſquè Imperij Gubernator addictus, & cum Poſteris Biuilaquei Oppidi anno 1337. ad cruorem Iuriſdictione tenus, Immunitatibuſquè donatus eſt: Carolo Imperatore Quarto comprobante: vt Seta Epiſcopus refert.

Eorundem Principum gratia apud Bononienſes Ateſtinos, & Romandiolæ, nullo dempto, Barones Tuſcos, Lucumones, Inſubres, Pontifices, & alios, mutatis temporibus, Nuncius, Pro-

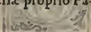
curator,

curator, & Sindicus, vt fœdus ferirent adſcitus: Heliſabetquè Ludouici Bauari Imperatoris filiam deſponſaturus, ingenti copia in Germaniam miſſus, propriam indicauit eloquentiam.

At non hucuſque Franciſci Vires Fregnani: namquè Canis Germani naturalis Veronenſem quietem, & ipſius Canis Dominium ſuſſurantis propulſata arrogantia Eques, multorumquè Oppidorum, Pagorum à Scaligeris, Ateſtiniſque Principibus, necnon ſingulæ Vrbis Pontificibus multarum decimarum Dominus declaratus eſt.

Huius lateſcentibus meritis, dum Caſtrum Diui Martini, Vetus nuncupatum, Canem erigere ſuaderet tanti operis cura Equiti noſtro data eſt, Primiquè lapidis figendi honos. Obizzo Ferariæ Marchio, nedùm ipſum Cataphractum ſtrenuum armipotentem agnouit; Verùm Tunicatum celebrem Iureconſultum coluit Iudicem, idcircò, & prudentum Conſilij Præſidem anno 1363. & Nobilem Ferarienſem creauit; cuius exemplo multæ Italiæ Vrbes ipſum excepere in Conciuem.

D. Martini tandem Machæra dono quæſita è viuentium calamitate deletus memorandus deceſſit. D. Teutteriæ proprio Fano humatus: quò adhuc hæc leguntur verba.



Heu dolor, heu Grandi Biuilaqua Stirpe creati,
Hic ſita Franciſci Militis Oſſa cubant.
Scaligeris Dilectus Heris, quo iuſtior alter
Non fuit; illa ſua Fulſit in Orbe Fide
Conſilium ſub mente potens, animoſquè viriles
Geſſit, & ob lachrima Jureperitus erat.
Nona dies Octobris erat, quæ Mille trecentos
Sex decies Annos, Octoquè Dena dabat.

Huius Poſteri quantùm virtutibus floruerint adhùc memoria viget: à priſcis ferior Com. Marium tantùm nictere nequeo: qui quamquam Collegiatus non fuerit Præcellentiſſimorum Iureconſultorum tamen Conſultiſſimus dignotus eſt; de quo & alijs Illuſtribus Familiæ Germinibus alia non ſugeram: cum à Scriptoribus, quos ſigillatim Epiſcopus Seta præſertim memorat eorum geſta pernarrata ſint.

IOANNES DE DIONYSIIS.





Erecta Veronenſis Agri inter Sanguinetum, & Leniaci Fortilicium iam ſemiurbicula ſita à multis Nobiliſſimis Familijs hinc inde aduerſas factiones effugientibus, incolata fuit: præter quas multas, eam del Doniſe, quam Dionyſiam modo vocamus memorat Curtius *lib. 6. & 7.* cuius Nobilitatem, & decus Gaphaldus aſſecutus eſt, eius loci Anno 1211. digniſſimus Prætor, quod munus tunc poſt Veronenſem Præturam primum extabat, idque in eiuſdem gentis Conradum Anno 1226. Nicolaum 1229. & Paulum 1242. iterum translatum eſt.

Sic Veronenſi domicilio ab ipſis delecto genitos progemarunt: qui dignitatibus, opibus, & cognationibus ſemper claruere: ſicuti omnium literarum diſciplina æuo quocunque cuius rei teſtimonium viuiſſimum eſt: Veroneſius I. C. noſter, in Annalibus D. D. Canonicorum memoratus Anno 1371. Cuius virtutem emulatur Ioannes Vrbis, & cætus meritiſſimus; qui quemadmodum ex coniecturis, titulis, & priſcioribus codicibus conijcitur: Legalis ſcientiæ profunditate apprimè claruit, hinc eſt quod cum talem Scalani Principes dignouiſſent; eius opera perſæpius vſi ſunt: nedum in Conſilijs, verum auxilijs percipiendis: cùm potiſſimum eius fidelitati haud immodice curæ negotia commiſſa fuerint: quorum memoriæ dignum comperio, cùm à Cane Signorio

gnorio Supremus Præses constitutus fuerit: quando ex Theatri lapidibus terremoto dilapsis nauium Pontem construi, & publicè annonæ Horeum vsque ad Paleæ postem, fabrefieri præcepit: Anno 1374. vt *M.S.A.f.* 20.

Omnibus quoque Patrijs Magistratibus, qui in præcipuos Iudices conferebantur eximia scientia, & prudentia perhonorificè potitus est. Cuius exemplo Pronepotes alias eandemque disciplinam consectati magnoperè proprium, & gentis nomen extulere: quorum post Ioannem Primum Hieronymum nostris Collegiatis insertum perlegimus: Anno circum 1585. qui præter virtutem, & dignitates, amor erga Collegium tantum memoria dignissimus est, cum ipsum hæredem instituerit hoc grauamine: vt bini Dionysiæ Familiæ Tyrones publicam Accademiam mitterentur, si superessent: sin alterius, & vt latius liquet ex eius testamento, in Collegij regesto asseruato.

Nec inter hos prætermittendus est Iacobus, ob cuius virtutem, & rerum omnium experientiam à Cæsare Comes Palatinus est declaratus. Iurisdictionibus tali dignitati obnoxijs, qui humatus extat primo propè Templum D. Anastasiæ peristylo his literis.

Sepulcrum Jacobi de Dionysijs,
Comitis Palatini,
Et suorum hæredum.

Paulum nec ab Auorum virtute degenerem comperio: qui post decretalium lauream Patauij omnium applausu consecutam, Veronam concedens Patriæ Canonicus deligitur: quà dignitate cum esset potitus in digniori Fano Aram proprijs expensis construxit, Diuo Petro dicatam: ante quam super eius monumento hæc cælata leguntur.

Anno Christi M. DI.
Die 16. Iunij,
Paulus Dionysius Decret. Doct. P.
Canonicus Veron.
Sibi, & Hæredibus suis.

Huius

Huius Agnonimus Chiochiadis Elogijs Medicorum Collegij memoratur Illuſtris, & Magnificus Hippocraticæ, Galenicæque Medicinæ vindex, & reſtaurator: qui Elogiaco itidem carmine Hippocratis ſcripſit aphoriſma. De natura oculis, & eius partibus, verſibus hexametris: & nataliciam veluti Strenam ad Hieronymum Thebaldum Salium Medicum Anno 1543. cuius virtus cum prolatata fuiſſet Medicinæ extraordinariæ Patauij publicus profeſſor eſt addictus, ab cuius exemplo Nepos Iacobus alter laceſſitus, Aſclepij dogmata ſuſcepit: quibus honores, & opes reportauit ingentes.

Horum tamen famam claudet Saluſtius, qui Anno 1604. Noſtratum cætui adſcriptus legalia ſynthagmata apprimè apprehenderat, eorumque ſtudijs indefeſsè datus Patrios ſupremos ſpreuit honores: qui tandem nuperrimè in Iacobum Equitem ſuperſtitem cum fungeretur vrbana Prætura collati ſunt Annis elapſis.

Ex Victoria Gaſparis de Veritate Comitis Filia genitos ſuſcepit: qui futuræ gloriæ ſpè parentes, & conciues alliciunt, quorum Octauius præſertim, legalibus literis incumbit.



DOMINICVS PANVINIVS.





Enerosa perantiquæ Panuiniæ Familiæ Stirps annis ab hinc quadringentis Cremona Veronam demigrauit: Bernardo Bruscho annuente. Quæ præter Onuphrium antiquitatum Heluonem, & Patrem, aliosquè omni virtute probatos Viros Veronæ Dominicum dedit: Cuius quidem operum memoriam adinuenire non valui; illa ideò tantùm fugeram, quæ idem testatur Onuphrius *antiq. Veron. lib. 6.* his verbis.

Horum, quod sciam, vetustissimus est Dominicus Panuinius, Abauus meus: qui centum, & septuaginta annis antea Verona, non sine summa doctrinæ, & probitatis opinione vixit. Hic, cum esset omnium sui temporis Iureconsultissimus Arbiter in ardua, atque difficili causa, cum duobus alijs Iurisperitis susceptus est inter Ducem Mediolani tunc Veronæ Imperium obtinentem, & Principes Carrariensem, & Mantuanum discutienda. In qua ita se egregiè gessit, vt summa cum partium satisfactione, eius placita suscepta sint, atque executioni mandata. Scripsit Consilia, quæ Torellus Saraina Legum Doctor se vidisse professus est.

Hæc Nobilis Familia Ioan. Baptista, & Vxore Benasuti de Maphæis diem functis, Matthæi Panuinij, & Agnetis à Puteo filijs nuper restincta est.

BARNA-

BARNABAS DE MORANO.





OB aeris ſalubritatem, Ciuitatis amænitatem, ſeù potius, vt Scaligeris inſeruiret Principibus Nobiliſſima propagatus Familia; cuius nobilitatis monimenta adhùc Mutinæ vigent, Barnabas de Morano I. V. D. ex ea Ciuitate Veronam profectus eſt.

Hic, cum admodum legali polleret Philoſophia, eoſdem Principes minimè latente eorum opere inter Ciues, & Collegiatos adſcriptus, Phiſciquè Patronus declaratus eſt: *Curt. lib.* 13. Quòd officium longa annorum intercapedine omni exercuit fidelitate, & peritia. E ditione Scaligeris expulſis, & Ciuitate à Sereniſſimo Dominio quęſita, in Phiſci patrocinium, fidei ergo, confirmatus eſt, & ædium Patrono addictarum poſſeſſio, quas modò Com. Alexander de Nogarolis tenet loco Aloyſij de Circulis I. C. noſtri eius adſcendentis materni, in ipſum iterum eſt translata.

Præſtantiſſimus hic Vir, cum anno 1405. eſſet Ciuitatis Duumuir, & totum Maius Conſilium quingentorum Ciuium reperiretur, quod cum valdè laborioſum eſſet concire ad quinquaginta, & duodecim, ad vtilia deputatos, qui omnimodam haberent in Rempublicam auctoritatem redigi curauit, anno 1405. prout hodie ſeruari videmus: eiquè tantæ cautionis debemus honorem.

His

His, alijsquè in Nobilitatis, & Ciuitatis fauorem peractis, poſtremùm diem clauſit: & in Diuo Firmo Maiori conditus eſt. Quò Deo Aram dicauerat multis Reliquijs inſignitam, & Sacra potiſſimùm Hoſtia, quam plus centum ſupra triginta annis illibatam ſeruatam fuiſſe: Curtius reffert loco citato, vſquequo Altare ob nuperam Eccleſiæ ſtructuram demolitum fuit.

Sibi ibidem Magnificentiſſimam extruxerat Arcam: cuius elegantia adhuc tanti Viri arguit decus, & varijs baſium locis Longobardicis caracteribus: hæc leguntur.

Sepulchrum Domini Barnabæ
De Morano de Mutina
Legum Doctoris, Ciuiſquè Veronæ.

Ob Eccleſiæ quoquè vſum ſugeſtum marmoreum proprio erexit Ære: anno 1396. In cuius poſtremæ faſciola hiſdem literis: hæc inſcripta ſunt Carmina.

Hæc vbi Sacra patent nobis præconia Cœli,
Quæ Chriſtus peperit Barnabæ juſſit opus.
Hinc vtrique ſacer legi Cenſorquè verendus
Moranum genuit, cui Patria eſt Mutina.
Biſque nouem luſtris annis ſex mille trecentis
Pleiedibus Fuluos Phœbus agebat Equos.

Ex huius Pronepotibus multi per plures annos Veronæ Illuſtres vixere: inter quos Petrus eius filius, & Nicolaus Collegij noſtri pariter Iureconſulti.

Collaterales autem, qui Mutinæ permanſere ad maximos honores, tùm Ciuiles, cum Militares, ab Ateſtinis Principibus ſunt elati.

BER-

BERNARDVS DEL BENE.




Entem del Bene cum Seruidea, Alberta, Balda, Vbriaca, siue Butironia, Cypriana, Aruaria, Pegolotta, Vberta, Lisca, Alligera, Seruidea, alijsque ab aduersa Guelphorum factione Florentia expulsa, Veronam præsertim concessisse testatur, præsertim hic lapis in Diuæ Euphemiæ peristyllo.

Lapus del Bene de Florentia M.CCC.L.

Idem annuunt Reuer. Canonic. Annalia, quibus Nicolaus Canonicus q. Genatij del Bene de Florentia memoratur ab anno MCCCXXXII.

Ibi ab Scalanis Principibus amore apprimo prosecuta ad maximos honores est elata: eò potissimum, quoniam omni æuo Viris Illustribus claruit: quorum excellens fuit Bernardus sui sęculi præstantissimus Iureconsultus: qui quantum à Conciuibus, & exteris fuisset existimatus: Curtius breuibus vberimis tamen verbis hisce testatur *lib.* 10.

Frà i posteri di queste honorate famiglie, furono molte segnalate, & honorate persone: come in quella de quei dal Bene: quel tanto eccellente, & famoso Giureconsulto M. Bernardo: che non solo da nostri, mà da stranieri ancora era tenuto, & riputato come vn' Oraculo: e s' haueua

quasi

quasi per empietà contradire à suoi detti. Il fine della cui vita fù l'Anno 1383. Fù costui di tanto credito, e stima appresso il Signor Mastin II. che oltre molti altri segnalati fauori, che li fece; li diede l'arma à tronchi: la quale vsano ancora hoggidì i suoi: hauendo la prima à Gigli, si come hanno ancora hoggidì quelli, che sono in Fiorenza, ed in Francia, percioche anche là n'andarono alquanti come fuorusciti ne tempi della Regina Catterina de Medici.

Anno hunc 1378. cum Phæbo Turriano Mediolanensi ad Carolum Cæsarem Legatum fuisse M. S. testantur f. 2.

Huius posteri opulentissimorum bonorum non tantùm, verùm legalis disciplinæ fuerunt hæredes: Familiamque dignitatibus, & Nobilissimis cognationibus illustrarunt, quemadmodum Palatino Comitatu, quo Iudices ordinarios, tabelionesque creare, & liberos illegitimos, legitimos reddere, & similia, quæ cum dignitate feruntur exercere valuere, & Sanguineti oppidum omnimoda Iurisdictione obtinuerunt, cum postremum Verona Imperatori pareret.

Inter hos Paulum Andream comperio præstantissimum, item Iure Consultum nostri Collegij: qui præter Patrios Magistratus Venetias Legatus est, vt Christophoro Mauro nouo Duci congratularetur: Anno 1562. & Nicolao Marcello 1573. qui etiam scripsit in singularia Iuris, à quo nec est ab similis Franc. Anno 1590. Collegio adscriptus.

Huius & Bernardi virtutem æmulatus Aleardus inter cœtus nostri Clarissimos computatus est: qui cum publicis omnibus officijs functus fuisset; Anno 1522. Vrbanus Prætor est delectus: cuius monimentum super Mercatorum fore adhuc antiquissimum conspicimus hisce literis circumscriptum.

Nob. Ben I. V. D. Aleardus Alberti F.
Co. Pal.

Horum glorioso famæ nomine stimulatus Nicolaus Anno 1543. Collegio adsociatus est, multis patrijs honoribus cohonestatus, & Prætura potissimum Vrbana, quà hunc Cippum super Mercatorum Curia reliquit.

Nicolaus del Bene Legum Doct.
Vic. MDLIII.

Verùm à Religioso spiritu adclamatus Sacris initiari voluit; eiusque integræ Curæ Archipresbyteratus Insulæ Scalarum comissus est, quò munere in eiusdem Ecclesiæ multa beneficium peregit, & morum Sanctimonia vitam Illustrauit, ac post quodam opusculum publici Iuris factum decessit; & humatus est in Æde D. Stephani in monumento ab se Fratri hisce additis literis erecto.

Paulus Andreas,
& Nicolaus del Bene
Fratri ex Test.
XIII. Oct.
M. DLIX.

Habuit hic ex Fratre Nepotem Augustinum à tantæ gentis splendore haud denigrantem; cuius operum memoriam inferius legemus.



ANTO-

ANTONIVS MALASPINA MARCH. CAN. VER.





Vanquam Malaſpinarum cunctis Illuſtris innoteſcat origo; nè attamen à propoſito ſecederem tramite ipſam aſpergam.

Martiorum inclytam Gentem, Imperatorum, tùm Conſulum ſæculis Romæ admodum viguiſſe, nedùm reperio; verùm & ante Ancum huius Familiæ Romanorum Regem à Martio Summo Pontifice, ſedente Numa, delecto illuſtratam, quidquid dicant auctores, quos Thomæ Porchachij auctoritate refellimus *Hiſtor. famil. Malaſp.*

Ex hac vixit Azzinus Ilduini, & Siluiæ Tectuli Exadelfi Iuſtiniani Imperatoris conſanguinei filiæ genitus: cuius cum Patris Rei militaris peritia ab Inſubribus dignoſceretur, contra Theodobertum Francorum Regem, Dux Exercitus ab eis delectus eſt: eidem Italiæ Imperij cum eſſet inficiata Corona; Eapropter Mediolanum obſedit, & prodimento poſtmodùm profligauit, innumeris Ciuibus, & Ilduino ipſo immaniter interemptis.

Azzinus autem ſolis viridis Iuuentæ, formæ venuſtatis, morum comitatis ſpectatis muneribus, cum Alſuinda Sorore vita donatus eſt, exinquè eis de cauſis maximo proſecutus amore ab ſe nunquam Rex ſeduci ſiuit. Proptereà cum intemperato meri vſu, & venationis labore laſſus ſuper Azzini pectus ruri, prope Bobium, à cæteris ſegregatus ſemel recumberet, Paternæ

cædis Iuuenis recordatus, propinqua Spina Cæleſti manu (vt inquiunt) exhibita, Regis Craneum cerebri ventriculis tenus perforauit: corpuſquè inhumatum proprij venatici Canes glutiuere. Egregium Pueri facinus Malaſpinæ loco nomen impoſuit, quem poſteà Marchionatus dignitate in deditionem obtinuit à Iuſtiniano Imperatore Kal. Auguſti 562. trigeſimo ſeptimo eius Imperij, vt ſub eodem die, & annis ex Priuilegio Conſtantineopolim dato apparet; quò, & Malaſpinæ cognomen, & floreſcentis Dorſi clypeus permiſſus eſt: vt omnes concordant Hiſt.

Ex hoc Malaſpinæ, & Luneianæ Demarcus per longam ſeriem quidam Spineta Manatus à Lucio Caſtracane Lucenſi Hero è ditionibus expulſus, Veronam à Cane Franciſco Principe Scaligero laceſſitus confugit, anno 1320. vel 34. cuius mnnificentia Priuilegia obtinuit permulta à Sereniſſimo Dominio tandem comprobata, & poſteris noua conceſſa, quorum Auogadriæ dignitatis antiquiſſimum adhuc in Ciuitatis regeſto aſſeruatur.

Cætera omittam quemadmodum Vrbium Prætores Exercituum Tribunos, & Regulos, qui gentilitia decora conſectati huiuſce gentis honorem per vniuerſum orbem prolatarunt: quorum ideò infra aliqua mentio facienda eſt.

Ex tanti faſtigij Proſapia prodijt Antonius Cathedralis Canonicus, Iuuenis adhuc delectus Rector Sancti Thomæ Baylardino Scaligero anno 1396. 26. Martij ſuffectus, ex Annal. Canon. Veron., qui, quamquàm diuitiarum blanditijs acceríitus; quæ plerumque, & nunc potiſſimùm, Iuuenes à ſtudijs, auertere ſolent; Domeſtica tamen ocia ipſorum labores propedire non ſiuit: Patauij idcircò alijſquè præcipuis Athenæis Iuriſprudentiæ opera data vniuocis Fulgetris applauſu breui temporis mora Doctoratus ſtemmata conſecutus eſt: ad Patriam repetitus, & Collegio adſociatus, (Tunc enim minimè exigebantur Presbyteri) quantùm publicæ vtilitatis extiterit priſca videre ſunt monumenta. Cùm enim anno 1435. eſſet Collegij meritiſſimus Prior; vt Vectigalium Iudex ex Collegiatis eligeretur multa peregit: & Franciſco Barbaro Equiti tunc Ciuitatis Prætori Ducales literas obtulit: quibus Madius de Madijs Index adicebatur: vt ex actis Collegij. Fuit etiam anno 1429. Guidonis Memo Epiſcopi noſtri Vicarius Generalis, vt ex Annalibus Reuerendiſs. Canonicorum.

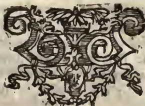
At non

At non intra breuis mænium terminos eius virtutis clangor famam circuncludit, à Summo namquè Pastore eiusdem cognita virtute Sacræ Apostolicæ Cameræ Clericus eligitur.

Hic cum ditissimus esset multa pijs vsibus erogauit; Maioris namquè dum strueretur tectum delubri, ære proprio partem fabrefecit: cuius gentilitium stemma ibidem adhuc delineatum suspicimus. Diui Heronymi Latharium in eodem Fanno item erexit, & dotauit quò adhuc hæc leguntur.

Antonius Malaspina I. V. D. Canonicus Veronensis, ac Cameræ Apostolicæ Clericus D. Hieronymo, Sacellum hoc fundauit, & dotauit M. CCCCXXXX.

Hoc anno testatus est cum decessisset, & Ius præsentandi Sacerdotem pro eodem apud Reuerendissimum Canonicorum Capitulum Clarissimo nostro Collegio reliquit.



GALEOTVS MALASPINA.

MAR. ET EQ.





Ec qnin inter Illustres Iureconsultos connumeretur intermittendus est Galeotus Malaspina Marchio, cum maximum sui sæculi Legistam appellet Porchachius; Cuius gentis hæroum cum quædam insuper contingere asseruerim. Eos qui vel Veronæ Magistratus gessere, vel alibi Veronæ orti gloriosè vitam duxere memorabo: de cæteris namque Porchachio me referam supradicto: Qui Consules, Prætores Romanos, exercituum Tribunos, Episcopos, aliosque memoria minimè indignos connumerat.

Primus qui ex hac Familia, vt Magistratum gereret Veronam petijt, Hermanus vocatus est Anno 1167. à Friderico Imperialis Vic. constitutus: cui exim nupsit Iudith ex Marchionibus Beden.

Primus verò, qui Veronæ ciuilitate donatus est, Spineta est nuncupatus, & cum eo Azolinus Isnardus, & alij.

Spineta fœmineam tantùm prolem suscepit, quam Marchioni de Villa Franca; Comiti de Monte Feltro, Lucinburgho Spinolæ, & Mantuæ Marchioni in matrimonium locauit.

Hic pro Arigo Imperatore, vt inter Ciues, & eos de Sessia orta componeret dissidia; Regij Lepidi Vicarius addictus est: & postea pro Scaligeris laudem Pompeiam nuncius missus. Quibus alijsque pergestis Xenodochium Sancti Ioannis in Vicco Sacci

extra

extra D. Georgij postes erexit, & dotauit, vt Nobilium forte miserorum succurreretur inopijs; ibiquè eleganti Mausoleo conditus est.

Obtinuerat antea Vir Illustris à Ciuitate fontem Auesanum, ex liberali munificentia: quemadmodum ex propria virtute, & Principum auxilio omnes fermè ditiones, è quibus à Castracane prius fuerat expulsus.

Isnardus autem inter alios genuit Antonium: de quo supra.

Azolinus verò Galeotum, Gabrielem Episcopum Lunensem, & alios habuit filios: & ex Galeoto inter alios Bernabouem Episcopum pariter Lunensem, Leonardum, & Spinetam suscepit: Qui à Bartholomæo, & Antonio Scaligeris Campaneola extra donati fuere: anno 1379. vbi duas Magnificentissimas ædes struxere, Pomarijs, & Piscinis admodum exornatas: & Pontificum hospicio decoratas: *vt Cur. lib.* 14. quæ postea, cum Vicco de Sacco, à Senatu demolitæ sunt: anno 1516. & 1536. superstes Familia ædem D. Ioannis transtulit Veronam: queadmodum Spinetæ Mausoleum, & Leonardi Sarcophagum.

Spineta, Ioannis Galeatij Vicecomitis nomine, Veronæ Prætor est adscitus: anno 1388. apud quem confugerat ab Antonio Scaligero iniuria exilio datus, ob necem Bartholomæi Scaligeri Fratris, proprio tamen iussu ob regnandi libidinem perpetratam.

Ex hoc, & ex Margarita Nobilissima Cunij Comitum Familia, omnes Fluizzani, Massæ, Carariæ, Fosdenouique Marchiones orti sunt, & ex fœmineo latere Familia Cibò Malaspina à Summis Pontificibus præcipuè illustrata.

Ex Spinetæ Nepotibus armis excelluere innumeri. Hippolytus veluti Eques Hierosolymitanus, Orlandus Bartholomæi Aluiani Vexilifer, Fridericus Equitum Ductor, & alij, quos Spinetę alterius fama tantum deuicit Hieronymi Marchionis, & Leonoræ Gonzaghæ filij: cuius gesta Xenotaphium Diui Hieronymi Sacelli, quod supra ab Antonio Doctore constructum affirmauimus sigillatim numerat his literis.

SPINETÆ MALASPINÆ MARCHIONI Illuſtribus Tit. tam pedeſtris, quam æqueſtris militiæ apud Carolum V. Imperatorem, ac Philippum Hiſpaniarum Regem eius F. in bellis quotquot viriquè contigere diu verſato Clariſs. nominis ob Victorias, cum in ſingulari certamine, tum in acie partas eximiæ laudis quod foris per Anno. VI. & X L. inter præclara facinora, quam domi ocioſus degere maluerit.

Hieronymus Malaſpina Marchio, Fratris F. P. ob. XIV. Kal. Decembris M. D. LXXI. Ætatis ſuæ LXIV.

Leonardus autem Galeoti Filius ex Catharina de Rubeis Nobiliſſimis Placentinis, qui etiam Patria dominati fuere, Leonardum Poſthumum, & Galeotum Filios habuit.

Hic eſt Galeotus ille Doctor Præſtantiſſimus ab Auctoribus celebratus: cuius, & Patris acta hoc Elogio in Diui Ioannis in Sacco demonſtrantur.

Leonardo Marchioni de Malaſpinis, & Galeoto eius Filio poſuerunt, Patrem prolis vetuſtas fortitudo, pietas, rei militaris decorarunt: is vigintiquinque ætatis anno Dux copiarum Senenſis populi fuit, Bononiam protexit exercitu, Vincenciam, Ciuitale, Feltrum regens agrum Patauinum magnis copijs fatigauit, poſtremum, dum Bononiam iterum protegit, ibi moritur: Filium Pater, iuris ſcientia, & vitæ integritas illuſtrarunt.

Vixit, & alius Leonardus I. V. D. ſed cum Collegio non fuerit adſociatus omittam: quemadmodum, & ſuperſtites omni laude probatos, quorum ſpectatiorem Spinetam Seniorem patrijs iam Magiſtratibus ſæpiſſimè functum conſilio, opere, ſermoneque clariſſimum: cui non minus alio Patria debita eſt, cuius Nepos Ioannes iam Vrb. Prætor, Rhytmis Etruſcis quibuſdam modo æditis, ingenij ſui ſpecimen exhibuit.

IOANNES DE MADIIS.





Nter præcipuas olim Campaniæ, seu potius totius Italiæ Vrbes præstantissima ea fuit, quam amnis Vulturnus interfluit Capua: Sexaginta supra noningentis annis ante Verbi Incarnationem à Capij Æneæ Comilitone constructa M. Genutio, & Agrippa Curtio Chilone Coss. Hanc innumeræ præpotentes, & Nobiliss. incoluerunt familiæ: Quarum nec inferiorem Madiam adinueni à Virgilio, Cæsare, Seru. Sulp. Valerio Maximo, & alijs memoratam, & à Cn. Madio ad Mediastuticam dignitatem euectam: teste Liuio *Dec.* 3. *lib.* 4. & Decium memorante *Dec.* 3. *lib.* 3. Primum patriæ Dynastem strenuumque belligerum, Qui dum Romani contra Carthaginenses prælium secundo iniuerint, anno ante Christum 250. potiùs quam fidem Romanis frangere sponsam, quemadmodum Compatricij suadebant, semetipsum exilio vltro mulctauit: & proprio Ære vnica vix legione conducta cum L. Silla Herculaneam fundit prognariter Vrbem, & Pompeium propugnauit, Romana ideòque ciuilitate, & bini filij Præturis donati sunt, *vt Paul. Morig. lib.* 4. *c.* 5.

Ex huius Nepotibus Pompeium Madium Cæsar primus Præfectum Cremonam misit: qui gloriosam Madiorum Brixiæ familiam progemauit ad Patriæ vsque tandem Principatum elatam: *Elia Capriolo Hist. Brix. lib.* 4. *c.* 5. teste.

Gran-

Grandiora de Madiorum abauis tàm Capuanis, Romanis, quam Brixiensibus, & alijs exarare valerem: at cum Fr. Paulus Morigia, *loc. cit.* memoret, ea ideò minimè subnectam, at ad nostrates deueniam; Qui anno 1315. vti Gibellinorum Duces Brixia à Guelphis expulsi, vt Canis Francisci Imperialis Vicarij subsidium exposcerent Veronam confugere, secundum *Curtem lib.* 10. & in ipsumque super patria iura detulerunt quecumque, ex quo Scaligeri semper Madios magnifecerunt.

Ego verò, si opinionem meam consulam, Veronensi Ciuilitate antea fuisse donatos putarem, cum anno 1277. Iacobum de Madijs memoret idem *Curte lib.* 9. ob necem Mastini Scaligeri exulem cum alijs tanti patrati sceleris comparticipibus, neque ex hoc Scalanos prosequtos amore Madios fuisse crediderim, at potius odio. Quare si Romanam originem eos donare malimus eam ex priscis Veronæ lapidibus meliùs forsan deducere possumus, cum præsertim apud gentis superstites, nulla Brixiensem originem opitulantia, reperiri fragmenta, relatum sit.

Isti à Panuinio Magiorum lapides ponuntur lib. inscrip. Veron.

Ad S. Mariam in Stellis propè Fontem.

P. Pomponius Cornelianus
& Iulia Magia cum
Iuliano, & Magiano filijs à Solo
Fecerunt.

In Ædibus Iustorum. Co.

P. Veronius. Amphion
Sibi, & Magiæ vestæ
Coniugi Benemerenti
Et suis.

Quidquid verò sit nobilissima, & antiquissima est Patriæ nostræ, ex quà inter alios floruit Ioannes, cuius quamquam Panuinius *Anton. Ver. lib. 6.* & Blondus virtutis, & dignitatum memoriam haud agant: quoniam eum tantum Iureconsultum non

in

incelebrem vocant. Ego tamen ea suggeram, quæ ex antiquissimis scripturis colligere temporis annuit iniuria.

Hic Cani Signorio Carissimus, & intimus multis iam arduisque negotijs excoloratus, dum Veronæ mœnia meridiem versus Princeps munire, & instaurare aueret; anno 1368. & maximæ auctoritatis, & prudentiæ super id prouisores quæritaret Ioannem nostrum, cum alijs octo delegit: Quorum nomina cum à scriptoribus relata non sint, sed ex manuscriptis *A. fol.* 20. collecta, subnectere congruum duxi. Et fuere.

Leonardus Iudex de Quinto.
Thomaus Iudex de Pilato.
Vlinus Iudex à Campanea.
Ioannes Iudex de Madijs.
Ioannes de Dulcetis.
Henuerardus de Boninuentis.
Sander de Nogaria.
Bartholomaus de Dusemis.
Paulus à Bouo.

Anno autem sequenti, cum maxima de causa Princeps idem Oratores ad Summum Pontificem Gulielmum Grisam Lemonicensem Vrbanum Quintum nuncupatum legare voluisset; septem præcipuos elegit: qui armis magis pollerent, aut literis cæteros antecellerent: ea propter infrascriptos addixisse: demonstrant eadem M. S. quorum nomina superiori ratione prætermittere nolui, nempè

Franciscum de Bocutio Florentinum.
Antonium à Grapanis.
Jacobum Caballum.
Ayzonem de Sesso Regiensem.
Dominicum de Bocutio.
Ioannem de Madijs Iudicem, &
Philippum de Maphais.

Quare

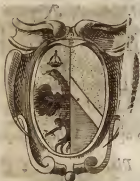
Quare quantæ exiſtimationis eſſet Ioannes, ex ſocijs Caballo præſertim, & Seſſio facillimè legi poteſt. Et quoniam in hac legatione Iudices alij noſtri non adſunt, ipſum tantum expoſtulationem expoſuiſſe non hæſito.

Alia huius notatu digna adinuenire non valui: ea tamen ſui æui Illuſtrem arguunt Iureconſultum, & eo potiſſimùm, quia talem ſcriptores appellant.

De Ioannis Prognatis infrà loquemur.



IOANNES ÆMILIVS COM·





Imiliam Gentem ab Aimilio Ascanij Filio Æneę Nepotem Festus ortam scribit, referente Richardo Streinio, Schauarzenauij Barone, & vnam radicitus cum Iulia de qua supra in Ioan. Donato à Puteo memini; ex Mamerco verò Numæ Regis filio eam deducit Plutarchus; & de hac legitur vetus hæc inscriptio in Epigrammatum libro.

Paullus Aimilius Imp.
Macedoniam
Terrarum Imperio potitam
Cuius vno die LXXII: Vrbes
Vendidit
Etiam Indiæ victor
Per vestigia liberi Patris
Atque Herculis
Romana signa circumtulit.

Hanc eandem ex Alma Vrbe Veronensem Coloniam traductam fuisse satis testatur Panuinius: dum Roma oriundas, & indigenas Ciuitate donatas sic eam supputat.

Æmilia Annia Dec.

F Nec

Nec deſunt antiqui lapides Veronæ, ipſam memorantes Abarni ſcilicet vnus.

M. Æmilij Neuiani
Qui vixit Ann. XXVIII.
M. VIII. D. X. M. Æmilius
Valens Filio
Obſequentiſſimo
Et ſibi.

Hic verò Brenzono apud S. Vitum tempore tamen corroſum.

Pla. L. . . . . .
Ex F. Nige . . . . .
L. Aimilio. L . . .

In Academia Philarmonic.

Diſ. Paren.
Æmilia
. . . . Cit.

Hic apud Co. Ioannem de Æmilijs.

C. Marcius
Thermi. L.
Caliſtus
Vi vir &
Aimilia B. L. C. L.
Euche. viui ſec.
H. M. H. N. S.

Ex his præter alios floruit Paulus ille Æmilius Hiſtoricus, de quo ita ſcribit Panuinius.

PAVLVS ÆMILIVS

Veronenſium multi varias, etiam ſcribere Hiſtorias non ſine ſumma laude ſunt aggreſſi, inter quos Principem locum tenet Paulus Æmilius Veronenſis: qui Libros octo de geſtis Francorum Diuinè ſcripſit: quos à

prima

prima eius gentis origine vsque ad Franciscum qui proximè regnauit perduxit, stylus comptus, oratio diserta diligentia, & dicendi copia ingens.

Eiusdem gentis Proceres Brixiæ Domicilium sibi delegisse à non paucis Historiarum Scriptoribus satis memoratur diffusè, in vnum tamen cum ijdem conueniant Fratris Leandri verba ita exarantis lubet inserere: dum de Brixiæ Nobilibus loquitur.

Gli Emilij, come afferma Helia Capriolo nella sua Historia tradono l'origine sua da quelli di Roma: secondo che hanno specificato alcuni dà vn Emilio: il quale fù Legato, & Capo di quelle genti, che Cornelio Console Romano distribuì, & mandò: sì come scriue Tito Liuio, ad inuernar nelli Cenomani in sul Paese di Brescia, onde prese il nome il Castello di Meiano latinamente detto Emiliano. Hò ritrouato anco appresso altri Scrittori, che dicono, che questi Emilij sono discesi da vn' Aureliano Emilio, figliuolo d'vn' Emiliano Romano del Rione di Vicco Patricio: il qual' Aureliano, seruendo à Domiciano Imperatore nella Guerra di Germania, & hauendo inteso, che nella persecutione, che in quella sempre fù contro Christiani, Cleto suo fratello carnale, che fù Papa I. di quel nome, era stato per la confessione di Christo crudelmente tormentato, & morto, si ritirò destramente da quel seruitio, & si riddusse ad habbitar' in Brescia: doue lasciò la sua posterità, & descendentia: dalla quale sono poi vsciti di mano, in mano in diuersi tempi molti huomini di valore: che non hanno punto degeneráto dal suo primiero ceppo.

Huius veritatis testimonium Ioannes, & Daniel existant, qui cum Faustino, & Iouita, Ælio Adriano Imperatore, martirij Palmam Brixiæ sunt consecuti.

Horum gentilis, post non breuem annorum intercapedinem Aloysius superuixit Iurisconsultorum Brixiani cætus, virtutibus, & dignitatibus, alumnus, præstantissimus; ex quò Philippinus, & Ioannes Patriam Virtutem æquati, & deuicti, eidemquè Collegio adscripti, procreati sunt.

Philippini virtutem adeò Ioannes Galeatius Insubrum Princeps magnifecit, vt eum totius ditionis in Ciuilibus, & Criminalibus supremum Vicarium constituerit: ab eiusquè sententijs promulgatis appellationem intermitti non fuerit.

Huius Frater nec impar Ioannes Gabiani Castri Domicellus Patrium Collegium adeptus, cum Pontispolleri ditionem in Veronensi agro possideret, & prædia multa, Veronensem Ciuilitatem anno 1407. 16. Martij acquisiuit, quo anno, & inter Col-

legiatos noſtros eſt exaratus, exinquè quibuſdam honoribus functus.

Hunc nedum inter noſtros Collegij viros Illuſtres ſupputandum cenſerem, at inter Italiæ, & amplius quandoquidem ex literis ei à Sereniſſima Republica inſcriptis, quanti apud ipſammet fuerit, & apud Anguigeros Principes colligitur.

Apud Franciſcum Gonzagam Mantuæ Principem admodum quoquè polluit: cuius virtute, & integritate ab ipſo dignota, in ipſum præcipua aulæ munera contulit, & cum poſtremum obijſſet Commiſſarium, & vltimæ voluntatis executorem, & Ioann. Franciſci eius Filij, poſtea Mantuæ Demarchi, tutorem reliquit.

Ioannis merita nec Cæſar haud dignouit: cum eum Pallatinum Comitem adſciuiſſet: huiuſquè eximij viri gloria, ſi nulla alia extaret illa mihi videtur eximia, tantæ ſcilicet gentis extitiſſe parentem: habuit enim Carolum Equitem Filium, qui eidem Marchioni inſeruiuit, & Senatorio decori familiam Romæ reſtituit Martino V. Pontifice: habuit Petrum Pronepotem Sancti Zenonis Noſtratis, & Roſacij Aquileienſis Diœceſis Abbatem: quem Summus Pontifex, poſt Marcæ Anconitanæ Legationem Apoſtolicæ Sedis, eximia gloria pergeſtam, ad Cardinalitiam purpuram promouit; Verùm putrida febris eum è viuentium numero deleuit. Cui Marcus frater Apoſtolicus Referendarius in dignitatem eſt ſuffectus.

Horum ex fratre Nepotis Philippini, non ſingula Neapolitani Regni Caſtra, belli experimentum iterant, cum ab ipſo Summi Pontificis, & Ferdinandi Regis primi nomine tutata fuiſſent. Cuius exemplo Thomas Co. & Eques à Veneto Senatu Cataphractorum Præfecturam obtinuit. Huius fuit filius Ioannes Patriæ Eccleſiæ Quæſtor, Canonicus, & Prothonotarius Apoſtolicus, qui digniſſimis omnium virtutum viris Philippino Patruo, & Marco Equiti fratri ante Altare ab ipſo erectum monumentum his literis reparauit.

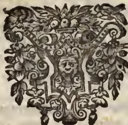
Cla-

Clariss. Comitib. Philippino
Iuris antistiti Canonico
Veronen. & Marco Equiti
Io. Æmilius iuris interpres
Canonicusq; Patruo Fratriq;
B. M. P.
M. D. IIII.

Ex Marco alter posthumus Marcus oritur, qui cum Io. Patruo Moraticæ Castri in Agro Veronensi, aliorumque pagorum contiguorum à Maximiliano Imperatore Comes deligitur; Et Carolum V. Imperatorem in eodem Agro è captiuitate imminenti, eius strenuitate, posteà exemit anno 1536.

Alij Equitum Præfecti, Equites Hierosolymitani superstitum memoria vixere: quorum cum cognitioni adhuc sint eos silebo: quemadmodum, præter alios superuiuentes, Ioannem, qui maiorum exemplo in Mantuanæ Curiæ seruitute insinuatus, ab ijs Principibus seuiente bello anno 1629. Cataphractorum Præfecturam item obtinuit: quò munere adeò cordatè strenueque se gessit; vt Redemptoris Eques creari meruerit.

Patria tandem repetita Vrbana Prætura, & Duumuiratu functus est: & spectatissimæ prolis Pater reperitur, cui præter Maximilianum Comitem Martinenghiæ Brixiensi Comitissæ Nuptum, & præter Petrum, non parum splendoris tribuisset Æmilius legum, & Poeticæ artis studiosissimus nisi immaturè foret ereptus.



IACOBVS DE FABRIS.

SCAL. CONS.





Abrorum reſtinctæ Proſapiæ Vincentia dedit originem. Cuius Ioannes Baptiſta Paiarinus in ſuis Chronicis Vicentinis ita memoriam facit.

De Fabris antiquiſſimam Familiam eſſe, qui de antiquitate Familiarum Vincentinarum ſcripſere, atteſtari poſſunt, in quà viri, & opibus, & affinitate, & Iuris Ciuilis ſcientia clari euaſerunt: in quà de anno 1256. fuit Dominus Bernardus de Fabris vnus ex ijs, qui per tirannidem Ezzelini Patriam deſeruit, ad Patauoſquè confugit, quemadmodum Dominus Gherardinus, & Acretas de Fabris idem fecerunt, & anno 1350. fuit Albertus vir ingenio clarus: & anno 1260. fuit alter Albertus q. Alberti, & Rainaldus Hieremia, & Bonifacius q. Vincentij: & anno 1380. Dominus Bartholomæus Iudex q. Bartholomæi Iudicis, fuitque tempore illorum della Scala Dominus Iacobus illorum Conſiliarius, cum quò Vitus Paiarinus Auus Paternus mei Patris habuit affinitatem. In hac Familia hi clariſs Doct. fuerunt Iacobus, & Hieronymus Doct. qu. D. Bartholomæi, nunc verò eſt quaſi extincta, portat autem hac Familia pro armis duos Leones cum Cruce in medio.

Iacobus itaque ſupradictus Scalidarum Conſiliarius huius Familiæ Nobiliſſimum germen Veronam venit vbi ſummo cum omnium floruit applauſu; Doctiſſimus extitit vir, & à Curtio *lib.* 13. Doctor, & Orator excellentiſſimus nuncupatus à Con-

ciuibus

ciuibus dilectus, ab inferioribus cultus, & ab his, & ab illis, existimatus magnopere. Patriæ è conuerso euisceratus ab eadem, & filius, & pater simul dignotus est, dum præcipuè anno 1405. sub felicissima Leonis ditione Verona peruenerit. Tunc enim ab Franciscum Carrariensem missus est, Ciuitatis Imperium ea tempestate obtinentem, cum Petro de Sacco, & alijs: vt eum suaderet, nè aliqua intercedente altercatione Dominium, in Venetos trasferre finiret.

Item ad Iacobum Vermium Venetorum copiarum strenuissimum Ducem ad Capitula proponenda; quibus Ciuitas se se inclyto submittebat Imperio. Capitula quæ quantum contineant patriæ fauoris, nemo est quin dignoscat.

Itidem ad Gabrielem Aymum totius Veneti exercitus Gubernatorem orauit: & quantum Vrbis vtilitatem, & Veneti nominis gloriam magnifecerit, verba omnes edocent, quæ adhuc in Curtij voluminibus legi queunt. Orauit propterea ante Serenissimum Ducem vti vnus ex orationibus die 5. Iulij ad se dedendum missis. Hic Curtius hæsitat an Faber, an Petrus Eques de Sacco orauerit: nec vidit inter Legatos Veronenses semper Doctores alloqui consuetudine prisca sancitum fuisse.

Anno autem 1423. vltimo Venetias Legatus est, vt Francisco Fuscaro nouo Duci congratularetur, ex *M. S. A. fol.* 32. Quibus omnibus legationibus patriæ decorem, sibique Immortale nomen reportauit, & anno eodem 1405. ex publico Decreto, vt publicæ Veronæ doceret electus est; vti colligitur ex Ciuitatis scripturis sic referentibus.

Eg. ac Sap. Leg. Doct. D. Iacobus de Fabris electus ad legendum in Ciuitate ijs, qui legibus studere voluerint.

Humatus est Vir Præclarissimus in Æde Diui Firmi Maioris, propè Ianuam Sacrarij, marmoreo Sarcophago, quod Bartholomæo gentili antea hisce Longobardicis literis reparauerat.

Egr. Professor Legum Dominus Bartholomæus
de Fabris de Vincentia sepultus fuit hic
MCCCCIII. 2. Aprilis.

MA-

MADIVS DE MADIIS.





BLondus Panuinius *Antiq. Ver. lib. 6.* & alij, Madium de Madijs Ioannis prænarati genitum inter Illuſtres Iureconſultos recenſent. Cuius idem Blondus, referente quoque Onuphrio, quò Veronam deſcribit ita memoriam facit.

Genuit Verona Ioannem Maium Iureconſultum non incelebrem: Iſquè Madium tulit nobis adoleſcentibus familiaritate coniunctum Iure differendo defendendoquè addictum: qui legum peritiæ eloquentiam coniunxerat: ita vt ſcriberet ornatè, pronunciaret ſuauiter, & in cunctis ſe ſe (quantum noſtræ ætatis natura patitur, exigitquè conſuetudo) bonum oſtenderet Oratorem.

Non tamen hæc pauca ad tanti viri commendationem ſat eſſe putaui, cui Verona eo debet, quò edocent Hiſtorici, ex quibus, quæ colligere valui breuiter ſubnectam.

Iureconſultum hunc excellentem, Oratorem, Phiſciquè Patronum nuncupat Curtius *lib.* 14. & cum Blundo maximè auctoritatis Ciuem. Qui à Franciſco Gonzagha, & Nicolao Picinino Inſubrum Principis Duce Verona capta, & direptione militibus ſita, vt ad tantum Patriæ, & conciuium opitularetur, exitium ad Gonzagam grandigrauit, & coniectariè exorauit adeò, vt iam præmiſſæ depopulationis obtinuerit inhibitionem: quapropter cum Ciuitas à Sereniſſima Republica redempta fuiſſet: quidam Picenini Centurio, nomine Zerpelo, Madij opulentiſſimè

rei

rei cupidine tactus ipsum ad Prouisores tamquam satelles adduxit: & vti Gonzaghæ asseclam perduelionem accusauit; ast ipse propriæ fisus innocentiæ nitore, ita propriam causam tutus fuit, vt nedum absolutus, sed vti Serenissimæ Reipublicæ benemerens, & Patriç oppido commendatus: Quò facto, Andreas Mocedico Veronam migrauit, & callatis Comitijs publico Reipublicæ nomine de ærumnis, & Vrbis iactura condoluit. Cui luculenti oratione ex publico Decreto respondidit *M.S.A fol.* 35. Cum præterea Stephanus Contareno post omnia Benaci oppida gloriosè deuicta, inimicorumque propulsatam arogantiam ad Patriam esset reuocatus, Veronam venit, cui vt victoriarum sempiternum foret monimentum, Veronenses ingens Vexillum construi adindere: & publica congregata concione Madius idem in Contarenum mirificam habuit orationem, & Vexillum, quod manu retinebat in ipsius dexteram locauit: quod hilari vultu recepit, & vt Historici *M. S. A. fol.* 36. verbis vtar, oculos euoluens modo hunc, modo illum tacitus aspiciebat verborum ornatissimorum copiam in oratore admiratus.

Die autem 8. Decembris anni 1540. Franciscus Sfortia dum autumnus alsiosissimus esset, vt pluuiæ fluminisquè incrementa agros inundassent, ita quod milites in Castris hibernare nequiuerant, Veronam similiter profectus est. Cui statim Madius iussu publico in tumultuosa militum Corona laudes, & Patriæ cuncta ei obferens, de ipso elegantissima oratione paratragædiauit: & de sapientia cum Fabio Maximo comparauit, de pacientia, & felicitate cum Anibale, de magnanimitate, & periculorum contemptu cum Furio Camillo, de celeritate cum Cæsare, de fide cum Marco Curione: quemadmodum ex manuscriptis *loc. cit.* collegi. Legationes, & Magistratus dignè pergestos omitto, quemadmodum opusculos editos, quos tamen sola relatione habui, præter D. Martini vitam ab eo elegantissimè descriptam.

De huius Attauorum splendore locuti iam fuimus: de gloriosissimis Nepotibus, & Collateralibus non disquiro: prætermitto quandoquidem Manfrinum illum Iureconsultorum celebrem ab anno 1470. prætermitto Hieronymum ambos Collegiatos Illustres; qui Venetias Orator accessit ad felicitatem auspicandam, Paschali Maripetro Duci, anno 1457. creato. Marcum Antonium tantum memorarem, nisi eiusdem gesta incorruptibili

calamo præſenti æuo memoriam tranſmiſiſſent. Fuit Iureconſultus huius Dominij præcipuus: Fuit Venetias Legatus, & ob merita erga Sereniſſimum Dominium Eques creatus, fuit Patriæ multoties Duumuir, in quà dignitate deceſſit, in cuius obitu Reſpublica, & Ciuitas extrinſecis demonſtrationibus intrinſecum tantæ iacturæ dolorem patefecerunt.

Huius gentiles Æquinonymus, & Ioannes ſuperſunt Epiſcopalis Delubri ampliſſimi Canonicorum Capituli alumni.



LELIVS

LELIVS DE IVSTIS EQ.





Obili quamquam haud scriptæ originis Iustorum Lelius ortus familia Iusti filius Prouali alterius Iusti Nepos, quem Proualum, Scaligerorum fuga cum alijs Nobilibus Duitem effectum fuisse legitur in *M.S.A.fol.25.* anno 1387. & de eo in sui temporis Patriæ Consilijs mentionem habemus.

Matrem verò habuit Lelius Beatricem Nobilis Maronearum gentis à Canonicis, nostris Iureconsultis, veluti Antonio, & Flaminio, Equitibus Diui Stephani, Militum Præfectis, alijsquè Heroibus admodum illustratæ.

Patruum habuit Petrum Franciscum Collegij nostri pariter meritissimum: cuius opera Guarinus Rethor Eximius Veronam venit, vt publicis expensis Iuuenes doceret: anno 1451. quò Ferariæ publicè legendi munere detinebatur: *Curt. lib. 15.* Fuit etiam eius virtuti iurium municipalium forma cum alijs commissa. Et inidipsum manu Bernardi Ciardi Notarij, & Ciuis Florentini mandatum vidimus anni 1445. ab Incarnatione ad desponsandam Lelij vice per verba de præsenti, Giliam Nobilis Zenonis Noueli à Campanea filiam, & Franciscæ ex Nobili Mediolano Ossia oriunda familia. Hæc latifundium, vbi viridarium fama celebre D. Mariæ in Stellis tulit pro dote. Maiorum virtutis Lelius supploso itinere in vtroque Iure auctoratus, & in Collegium est adscriptus. Qui omnibus patrijs Magistratibus laudabiliter, & integrè gestis maxima omnibus nota prudentia, & Friderico Tertio Imperatori potissimùm Eques aureatus ab eo creatus est

anno

anno 1452. cum alijs Nobilibus: quorum nomina, quamquam memoriam hoc loci agere mea non fit, ne attamen posteros lateant cum nulli memorent Hiftorici, at *M.S.A.fol.* 38. referam, & fuere. Ludouicus de Nogarolis, Leonardus eiufdem familię Gulielmus Biuilaqua, Leo de Aleardis, Io. Francifcus de Campo, Zenobrius de Cyprianis, Francifcus de Faentia, Dionyfius Spoluerinus, Thomæus de Montenario, & Lelius præfatus.

Qui, & ad Sereniffimum Principem congratulationis Orator legatus eft, ad Pafchalem Maripetrum fcilicet; in quem orationem habuit, & ad Chriftophorum Maurum. 1454. primo, & 62. fecundo. Dignitatibus potitus eft alijs, quas tamen, cum talibus competant Iure patricijs, prætermittam; At propria quæfitas fugeram virtute, quorum præcipuam Populi Florentini Præfecturam anno 1445. geftam: quæ quantæ auctoritatis fuerit Vrbis eius ftatutum adhuc demonftrat hoc titulo.

De electione, Salario, Iuramento, & Sydicntu Domini Capitanei Populi, & Communis Florentiæ, & defenfione artium, & artificum, & conferuatoris pacis Ciuitatis, Comitatus, & Diftrictus eiufdem, & eius Familiæ.

Florentiffima adhuc ea in Vrbe eiufdem ftemma conferuari fuper publicis ædificijs à Viris maxima fide dignis relatum eft.

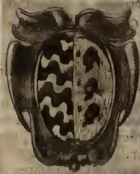
His, alijfquè in fui, Familiæ, Patriæ, & Principis gloriam peractis, extremum claufit diem, & in Diuæ Anaftafiæ Sacrario conditus eft hoc marmore, fupra quò ardens fænix celata eft motu SPERO REVIVISCERE, & poftrema parte LELIÆ PERPETVITATI.

Lelij Iufti Equeftri, ac Jurifconfultifs. Dignitate Eloquentia laude florentifs. Vrbium Magiftratibus gloriosè geftis, oblatis pluribus Pramodeftia non aditis, amore erga Patriam fide integra erga Inuictifs. Venetorum Imperium, pia in Deum Religione vita omnis innocentia clarifs. qui funeris Pompam; Sepulcri faftum teftamento à fe abdicauit; optimatum omnium lacrymis vdos cineres Juftus idea Patris, Zennouellusque liberi Pientiffimi propiore hoc Sacophago collocarunt animam non ignari æuo perfrui fempiterno. Obijt enterocellis morbo ad III. Idus Octob. M. CCCC. LXXXII.

Quid de Pofteris dicendum infra habebitis.

FRAN-

FRANCISCVS DE S. SEBASTIANO.





R. Leander de Albertis, dum de Verona loquitur, Franciscum de Sancto Sebastiano Iurisconsultum recenset; Ideò silentio incongruum eum præterire duxi.

Hic Nob. Familia oriundus etiam de Sancto Georgio vocata; non quia ex Familia de Sancto Georgio originem sumpserit, vt multi sunt arbitrati, & Curtius scripsit, sed quoniam aliqua de ignota causa, etiam de Sancto Georgio dicta fuit, inquit enim Curtius, ab Vgucione progenitam fuisse, qui cum Fratribus, pro Scaligeris, S. Maximi Ostium contra Vicecomites anno 1387. strenuè tutatus est; & tamen ijsdem temporibus supererat Iacobus de Sancto Sebastiano Scalanorum Consiliarius, vt liquet ex epistolis Antonij Scaligeri 21. Augusti 1382. ad Guardalbenum de Prexana eius Factorem Vincentiæ. Imò per multum temporis antea vixit Requilianus de Sancto Sebastiano inter Consiliarios ab Icerino delectus anno 1279.

Horum memoriam reuiuiscit Bartholomæus, cum præcipuè Venetias anno 1437. vt Senatui Ciuitatis nupera de Redemptione congratularetur, legatus fuerit.

Rei Militaris adeò polluit quoque peritia, vt Benaci Lacus in perpetuum cum posteris Præfectus creari meruerit: quòd præter alios hisce testatur Onuphrius *de antiq. Veron. lib. 6.*

BARTHOLOMÆVS S. SEBASTIANVS *Veneti Exercitus Tribunus Militum strenuè nauata in Bello opera, id precium à Venetis tulit, vt Lacus Benaci Capitaneus creatus sit: eaquè Dignitas in posterum Familia Donata.*

Iurisdictionem etiam Criminalem, dum vitam duceret Pischeriæ obtinuit, vt ex diplomate colligitur, existente penes Alexandrum abnepotem, iam Imperatoris Equitum ductorem: alijs quoque Castris in Lacus litore ab eodem Senatu donatus est.

Filios habuit Aloysium, Ludouicum, Iacobum, Franciscum, Danielem, & Agnetem Benedicto à Puteo Abauo meo Nuptam.

Aloysius, & Ludouicus inter Canonicos Veronenses sunt computati: Iacobus Lacus fuit Capitaneus, Franciscus de quo sermonem habemus, Iureconsultus eximius, & Daniel Patriæ Archidiaconatus dignitate insignitus, & Prothonotarius Apostolicus, quem adeo Summus Pontifex amore prosecutus est, vt Cardinalitium Pileum ipsi spoponderit, quem tamen fato interceptus, consequi minimè valuit: vt refert idem Fr. Leander.

Adhuc breue apud eundem Alexandrum seruatur à Summo Pontifice dimissum, quo, tempore interdictus, celebrandi Sacrum omnibus de Familia adstantibus Danieli facultas data est.

Vixit ex eadem gente, & Carolus, Collegij pariter nostri Iureconsultus Clarissimus: cuius virtutem, Ciuitatis commemorant acta: cuius dignitates publica demonstrant monumenta: super enim Mercatorum Comitijs adest ipsius Stemma hisce literis.

CAROLVS DE SANCTO SEBASTIANO
LEGVM DOC. VIC. M D LXXXXV.

Nupera morte de medio ablatus est, alter Carolus, supradicti Alexandri Frater, rei militaris, astiludij, equorum domitus disciplinis admodum insignis, qui sub Imperatoris vexillo honorificis titulis strenuè dimicauit.

IVSTVS

IVSTVS DE IVSTIS CO. ET EQ.





Elius memoratus de Iustis filios progenuit Zenonem nouellum: quem Zenouellum vocamus, & Iustum, de quò loquimur. Ille vxorem duxit Co. Amabiliam Co. Vguccionis Rangonæ Mutinensis filiam. Hic à patre ad iuris prudentiæ disciplinam acclamatus, eo profecit, quò operum illustrium memoria adhuc florescit. Primo enim ad Augustinum Barbadico 1486. Legatus est, vt ei de assumptione ad Principatum congratularetur, & ab eo Eques est adscitus *M. S. A. fol.* 45. elegantem quoquè in Fridericum Imperatorem Tertium, dum per Veronam transiuerit anno 1489. orationem habuisse, Curtius refert *lib.* 16. quem, & Oratorem Excellentissimum appellat: eandem maiestatem sub tentorio recepit, ex Collegij decreto, cum alijs Iureconsultis: quamquam malè Curtius alios fuisse putauerit.

Quibus, & cæteris Patriæ Magistratibus gestis à Serenissimo Dominio Comes creatus est anno 1502. hac quam de causa, ex manumscriptis *M. S. A. fol.* 51. collecta ad verbum referre duxi.

1501. 6. Non. Martij super Platea Veronæ ex S. C. Edictum fuit, vt quilibet suorum fundorum numerum errarij Quæstori præberet: & pro singulo fertili Campo Marculos quinque, & tres Campaneæ, & Pascuorum pendere deberet; quamobrem Respublica ægrè

 tulit,

tulit, quia ad Senatum Oratores incaſſum transmiſit: Ideò Iuſtus de Iuſtis facundia præditus Reipublicæ ſuadit, vt hilari animo hoc tributum exſolueret: quocirca ipſe, & alij de Iuſtorum progenie, vno non ſubducto, Gadij Comites ab hoc Senatu creati ſunt.

Veronæ itaquè curia priuatus eſt Iuſtus, vt inibi legitur: ſed ſtatim iterum donatus, vt præſertim ex electione de ipſo facta colligitur in legatum ad Cardinalem Cornelium anno 1504. in quem etiam Orationem eloquentiſſimam (vt Curti verbis vtar *lib.* 16.) habuit. Huic Matthæus Ruffus Prælatus in Æde D. Thomæ, Epiſtolam dicat: quà Plinium ſecundum *V*erona ortum demonſtrat hoc titulo.

Splendidiſſimo Equiti, Clariſſimiquè iuris Antiſtiti Iuſto Læliadæ Iuſto Veronenſium decori.

Marmorea ſimulacra, quæ ſuper comiciorum ædibus erecta ſuſpiciuntur eius ſuaſu conſilium feciſſe, dum Epiſtolam ſequitur, inquit his verbis.

Cum autem tu Patriæ mirum in modum affectiſſimus ſis, & cunctis tam animi, quam corporis, dotibus, quæ in quouis mortalium deſiderari liceat inter conciues noſtros Eminentiſſimus, quemadmodum ei ſummo ſplendori es, ita, & ad ea, quæ ibi gloriam ac commodum pariant inflamatiſſimus, vt iure pedamentum quodam ipſius, & fortiſſimum ſubſtentaculum dici merearis, & vt es doctrina, facundiaquè mirabili ſæpius Plinium fuiſſe conciuem noſtrum ornatiſſime, copioſiſſimequè diſſerueris, prater eaquè eius ſtatuas, & immagines in locis publicis ad ornamentum Vrbis ponendas in Senatu cenſueris, & inſtiteris qualecumquè eſt, quod hac in re afficere potui ad te ſcripſi, cum rem gratam tibi mè facturum ſperans, ſi quod tamen ſemper ſenſiſti, & tenuiſti.

Alia dicuntur, quæ à Reuer. Patre Aloyſio Nouarino in ſuis Opuſculis referuntur.

Anno autem 1506. teſtatus eſt, & ob verborum ambages multæ lites inter pronepotes, tum agnatos, tum cognatos Comites ſcilicet de Sancto Bonifacio ortæ ſunt: Tranſactionibus nuperis tandem ſedatæ.

Alij ex hac gente Præſules, Equites etiam Hieroſolymitani, alijque tum armis, tum literis excelluere: qui dignitatibus militaribus nomen eorum, & familiæ extulerunt, & ab Imperiali Maieſtate Clypeum virili Capite inciſum, Aquila inſignire meruere. Quorum nouiſſimus Lucas I. V. D. Collegiatus noſter anno 1630.

no 1630. præmortuus, à Mantuæ Domino Biremium Præfectus ſuper Lacu creatus eſt, quà dignitate potius quam ſe hoſtibus reddere, ab ipſis capi maluit, in cuius manibus diem functus eſt.

Indicant tantæ proſapiæ decus, nedum memoratum D. Mariæ Inſtellis Pomarium, nemus, & ædes, verùm Pallatium Veronæ, cum ameniſſimo Viridario, cuius fama extra Italiam meritò lateſcit, quemadmodum D. Anaſtaſiæ Sacrarium, pars S. Mariæ in Organis Eccleſiæ, & Maius S. Vitalis Latharium, quæ omnia hæc opulentiſſima gens à fundamentis erexit.

Super Sacrarij ipſiuſmet oſtio, hæc à gente, marmorea tabella, ſunt exciſa.

Deo Maximo Propitio
Sacrarium hoc à ſolo ædificatum, Aram Diuo Vincentio Oratori ſuo, Sepulchra Iuſtorum oſſibus, cineribuſquè Nobilis Optimi, ac apprimè fortunati Ciuis. Prouali Iuſti Senioris. Liberi Nepoteſquè bonorum grati ſucceſſores ære proprio conſecrarunt Anno ab Incarnatione Chriſti
M. CCCC. LII.



IO. IACOBVS GVADAGNINVS CO. MED. DVCIS CONS.





Ontisferati ditionis Vicus in D. Martini Decus erectus, plures nobiliores aluit Familias, quarum præcipuum ſubſelium Guadagninam Rizzoniamue gentem (vtroq; enim cognomine vſa eſt) Bonifacij illius loci Demarchi diploma ſcandiſſe teſtatur. Decimaquinta Aprilis 1489. Curt. *lib.* 14. Papiam voluentibus rebus translata, Veronam exin vndique glorioſè germinauit. Sacri enim Palatij, Aulæquè Lateranenſis Comitatu, tum ex Summi Pontificis 7. Decembris 1429. tum ex Imperatoris 6. Kal. Octobris 1450. 2. Iunij 1452. indultis decorata Tabelliones, & Iudices ordinarios creare, liberoſquè damnato ortos Toro ad honores, & ſucceſſiones habiles reddere, Imperialiquè Aquila vti permiſſa eſt.

Hæc non ſingulos literis, armiſquè claros in lucem edidit, quorum præter innumeros, & Antonium Diui Ambroſij, Mediolanenſis Abbatem, & Apoſtolicæ Sedis Referendarium, ac præter Alexandrum Hiſtoriographum peritiſſimum, qui ſcripſit.

Sarmatiæ Europeæ Deſcriptionem, quæ Regnum Poloniæ, Lituaniam, Samogitiam, Suſſiam, Maſouiam, Pruſſiam, Pomeraniam, Liuoniam, & Moſchouiæ, Tartariæquè partem complectitur.

Ale-

Alexandri Guagnini Veronensis, Equitis Aurati, Peditumque Praefecti diligentia conscriptam.

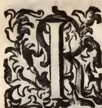
Eam Io. Iacobus exornauit, qui legalem lauream adeptus breui temporis curriculo, prudentię maturitate ætatis imbecillitatem deuicit. In patrocinandis causis, in gerendis negociationibus nulli secundus: pro clientulis vnicus literarius hoplomachus. Hinc eum Galeatius Maria Sfortia Mediolani Dux cum dignouisset, à Secretis totius ditionis Consiliarium addixit: & apud omnes fermè Europæ Principes legauit, cuius ob egregiè nauatum opus Sfortia idem, dignissimis Preconijs, eum magnificauit: diplom. 22. Octobris 1468. quibus dignè pergestis extremum vitæ spiritum clausit.

Huius posteri nedum attauam dignitatem suffulciuere, verum acriter adauxere adeo, vt cæteris iurisdictionibus sanguinis ius adiecerint; cum enim Alexander socrus meæ Frater Porciam ex Comitibus Auogadrijs Brixiensibus duxisset, Sanguineti Comitatum cum omnimoda Iurisdictione, mortua Virginia Comitissa matre, hæreditatio iure obtinuit.



BERNARDVS BRENZONVS.





Nter Ciuitates, quæ Nobiles Familias Veronę elargitas fuisse colligimus, non pauci Cremonæ debetur: quæ mutatis temporibus plus duodecim dedisse legitur.

Ex ijs Brenzonia, iam Brenzonaria vocata, occurit Nobilissima à quodam Delaydo Consolati filio Vrbis illius Denastæ præcipuo 1458. translata, vt quidam crediderunt.

Hic tres filios genuit: ex quibus Nepotes suscepit masculos nedum, sed fœminas illustrioribus Patricijs in matrimonium locatas, Malaspinis veluti, Biuilaquis Seta *fol.* 235. Spoluerinis, Caballis, Nichesolis, & alijs.

Ego autem altiùs originem hanc deducendam putarem antiquiores siquidem reperiuntur scripturæ familiæ longæuam perennitatem indicantes: quæ, iam sæculis, Brenzoni Pago prædia possedisse demonstrant: eamquè à Pago tanquam Dominam, vel præcipuam sic appellatam fuisse: aut eandem ratione Pago nomen imposuisse putatur. Ex Annalibus etiam Canonicorum vsque ab anno 1333. extitisse colligitur; namquè Cattarina Iacobi Mambroti filia hæres, & neptis D. Auenturati de Brenzonarijs vxor fuit Baylardini della Scala Instrum. 3. Aug. B. cal. 51. nu. 4. Gardes. Tabellione. Quanquam Brenzonam fuisse putauerint malè Canobius, & Curte.

At

At quidquid ſit circa temporis incertitudinem, hanc tamen Nobilem antiquam, & Bipartitam reperio, cuius ſingula ſingulo ſtemmate vtitur. Vtraquè tamen galeam tenet Leone inſignitam, quæ vnicam radicitùs fuiſſe comprobat non ſolùm, ſed prędia vtriuſque vicina, tùm Brenzono, tùm Caprino, tùm alibi ab eadem iam poſſeſſa patefaciunt; quæ olim vnico ſuppoſita Domino fuiſſe indicant.

Ex Delaydo vnica iſtarum prodijt familia: cuius inter filios Bernardus extitit I. V. D. Colleg. qui cum admodum Iuriſprudentia polleret, nulla à patria ipſo inconſulto agebantur. Quoniam in tractandis, & concludendis negotiationibus à nullo erat æquatus. Hinc eſt, quod dum Maleficiorum officium veluti labi inuentum fuerit, anno 1468. pro ipſius reformatione Bernardus Egr. Legum Doct. tit. cum alijs tribus Patricijs delectus eſt, vt ex *Statut. Ciu. lib. 3. cap.* 20. quod ſolus, vti ſolus Iureperitus totam rem mallaſſando ad nuperam metam redaxit, ita vt in poſterum aliquid ſuperadere fermè minimè oportuerit.

Conſilia ſcripſiſſe per hæredum volitat ora, quæ temporis edacitate, & ipſorum incuria diſperſa reperiùntur, vnicnm tamen illud legitur inter Cepolæ regiſtratum *volum. 2. conſ. 19.* in quo perdoctè diſquiritur.

An Statutum Veronæ de ſucceſſionibus ab inteſtato extendatur ad forenſes: Cuius lectura inuicibile eſt virtutis argumentum.

Erexit Vir, quò doctus, eò pius D. Bernardi Sacellum, Sancti Firmi Maioris, ſub cuius Sancti Iconæ proprium, & vxoris, Georgij Summoripæ præfati ſororis, conſpicitur ſimulachrum, quod, & alibi ſedens proprium marmoreum, veluti legens eſt ſitum hiſce ſubſcriptis.

Ædiculam hanc Bernardus Brencionus Ciu. & Pont.
Iur. Doct. Delaydi Fil. Ære ſuo fieri
iuſſit. MCCCCXCIIII.

Nec multum longè eſt humatus his ſuperſcriptis.

Iacet hic D. Bernardus Brenzonus I. V. D.
natus ex D. Delaydo Brenzono
Ciue Veronæ.

Huius

Huius Posteri à Scaligeris Principibus ab omnibus Vectigalibus sunt exempti, vt ex diplom. Canis. Sign. Quemadmodum & à Serenissimo Dominio fidelitatis ergo, & virtutis, vt *Curt. lib.* 17. qua Duce, alij Collegio nostro donati sunt, Bartholomæus scilicet, Leonardus, quem obsidem per quinquennium Ripam relegatum fuisse reperio cum Francisco, & Ludouico Fratribus, alijsque Nobilibus anno 1510. quemadmodum legatum ad Marcum Cardinalem Cornelium Veron. Episcopum anno 1504. *Curt. lib.* 16. Nicolaus maximæ eloquentiæ Vir, & Paulus, cuius ex Vincentio filio Nepos superest Hieronymus Eq.

Nec defuerunt ex hac Familia fœminæ ipsam literis illustrantes, Laura nempè Nicolai filia, quæ decem vix annis expletis, Saphicos versus composuit, Orationesquè scripsit Latinas, & Ligures, quibus locutionibus non tantùm, sed Greca erat instructa; ea propter dum ante Nicolaum Tronum Serenissimum Venetorum Ducem oraret, adeò puellæ virtutem pręcocem Princeps admiratus est, vt illam in matrimonium filio locauerit: *Curt. lib.* 15.

Alij memoria minimè indigni gloriosè, vixere: quorum virtutem alibi memorare lubet.



GEOR-

GEORGIVS SVMMORIPA EQ.





Vi ſuam debeat originem priſca admodum, & Clariſſima Summoriparum Gens, non adhuc à Scriptoribus compertum eſt, nec an indigena, an Ciuilitate donata fuerit, Veronæ attamen antiquiſſimam eſſe comprobant monimenta; quibus ab anno 942. Alphonſum ſiuè, vt *M.S. A. fol.* 3. legunt, Aſtulfum, & Blancum Equitem fratres Summoripas in famoſiſſimo Haſtiludio, Italicorum Principum præſentia decorato, nedum ſtrenuè in Amphiteatro concertaſſe, verùm cum viginti Aſtulphum, & vigintiocto Blanchum Tubicinis ingenti pompa Cathadromum ingreſſos fuiſſe perlegimus.

Ex his poſt quorundam ſeriem ſucceſſit Blanchus, anno circum 1180. Collegio noſtro adſcriptus: qui inſignis, & doctiſſimi ſui ſeculi Iuriſconſulti epitetho memoratur.

Bauierum, ac Ioannem nuncupatum à Curte *lib.* 12. habuit eius diſciplinæ meritos ſucceſſores, & Cætus eiuſdem alumnos, ſicuti Bianchinum Ioannis filium, qui anno 1354. cum alijs decem, & ſeptem primatibus nobilibus ad Bernabouem Vicecomitem ab Fregnano Scalano obſides Guxolengum miſſi ſunt: quò Canis Grandis aduentu intellecto ſe receperat; vt ex *M. S. A. fol.* 18.

Leo quoquè eiuſdem claruit proſapiæ, qui cum armis opprimè polleret, graſſantibus Guelphorum, & Ghibellinorum factio-

nibus

nibus; quorum illos Sancti Bonifacij Comites, hos Monticuli factionum Duces tuebantur, Comitibus fauebat, quibus ab aduersis cum aſſeclis expulſis, Leoni exalare neceſſum fuit: anno 1263. Orientemquè ſe recepit: quo ſummis honoribus eſt exceptus, & Gulielmi Vilardonæ genitæ nupſit, ex qua Leonellum, & Matthæum habuit; ille Ceſalenæ Comitis filiam duxit, hic Iureconſultus, & Eques Aureatus Conſtantiam, ex Principibus Ateſtinis in Vxorem habuit. Nicolaus verò tertius iſtorum frater Laudem Pompeiam incoluit, & Biuilaquam procerem duxit. Eaque Vrbe nedum opibus Iuriſdictionibus, & honoribus adhuc gens floreſcit, verùm tranſactis temporibus Angelum genuit S. R. E. Cardinalem Ampliſſimum Laudenſem nuncupatum, de quo Scriptores loquuntur innumeri; quemadmodum Dominicum Fr. Dominicanum Patriæ Epiſcopum in Æde D. Dominici humatum, hiſce additis literis.

Ortum ſumma dedit claro mihi ſtemmate Ripa
Dominicus Mores, lauda ſecunda Mithram.

De hoc tamen tranſitu ad eam Vrbem, circa temporis certitudinem, Siſto, quod alieno commiſſum malo iuditio, & præſertim Defendentem Laudum legenti ...

Nec qui Orientem acceſſerunt omittendum monimentorum famam reliquere, habita enim à memorato Leonello Ceſalenæ Comitiſſa, ac Gaſpare ex ea procreato eum Mariæ vnicæ Iunuccij Sanudo Ægæi Duci nupſit; quò perempto, ditionem obtinuit. Ex his igitur filius Corſinus in Rogatorum Conſilio 28. Decembris 1431. Venetijs, Ceſalenæ Comes creatus eſt, ex quò omnes Ceſalenæ Comites, Ægæi, Andri, & Pari Duces, quos Turcagnota *Hiſt. lib. 64. par. 2.* *Bemb. Hiſt Ven. lib. 1.* partim recenſet, Equites Præfecti, & Marchiones permulti ſunt progemmati, quorum Germes Nicolaus, cum ab Friderici Ænobarbi incurſionibus imperium tueri nequire trepidaret; illud in Sereniſſimam Rempublicam tranſtulit vltro, latè eodem Bembo exarante. Neapoli, Belluni, Galliæ, & alibi hæc gens glorioſè quoque refulſit: ſed vt ad Georgium noſtrum deueniam, harum famam haud inuidet noſtratis, quamquam ob memoratas diuiſiones opulentiſſimis opibus non adeò, vt antiquitus floreſceret, generis tamen claritatem ſemper ſeruata, ac adaucta eſt. Teſtentur

Venerij

Venerij, Georgij, Zeni Veneti Senatores, qui cum eadem cognationem inire minimè respuere.

Testetur tandem Georgius noster, qui legalibus literis perceptis stemmate doctorali insignitur. Verùm ab gentili armorum strenuitate lacessitus., eis deditus, adeò claruit, vt Gradischæ Gubernator, & omnium Leoninæ ditionis fortilitiorum Prouisor, & Eques creari meruerit: qui tamen quoties aliquandiù militari otio detinebatur. Poesi admodum delectatus, ea vernacula lingua cecinit, quæ typis excussa videmus.

Compendiosa materia di tutta l'opera di Giuuenale composta per il Nobile, & Generoso Giorgio Summoripa Veronese.

Initio autem hæc verba scripsit.

Serenissimo Principi, & Domino Excellentissimo D. Petro Mocenigo D. G. Venetiarum Duci inclyto. Spectabilis, & Generosus Vir Georgius Summoripa Veronensis Fortilitiorum Prouisor, & Seruus humiliter se commendat.

Alia etiam composuit, quæ hæredum incuria amissa sunt.

Testatus est Generosus Vir Gradischæ, anno 1488. 10. Maij, cuius vltimæ voluntatis exordium Italicis Rythmis exponit. Et descendentium deficiente linea, ac Veronensium adgnatorum Nicolaum Pari Dominum, & Corsinum Andri Ducem eius Consobrinos substituit: Scriba Ioann. de Galesijs Taruisino, & V. Collaterali Gradischæ.

De Georgio ita memoriam facit Defendens Laudus. *Discursu* 9. *In Verona è la Famiglia Summoripa, per Nobiltà, & antichità Illustre. Nell' Arbore de i medesimi inuiato quà, leggesi al quarto grado. Giorgio Giureconsulto Figlio di Giouanni Proueditore delle Fabriche di San Marco, il quale sostituisse à suoi heredi Nicolò Summoripa, Signor dell'Isola di Paro, & Corsino Duca d' Andro Summoripa suoi Cugini.*

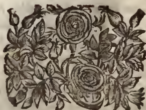
Humatus est Vir vtraque Minerua insignis, eius testamentario iussu in Æde D. Anastasiæ Nobilissimo Sarcophago.

Posteros habuit, inter alios, Aurelium Cathaphractorum Præfectum, Biancum eodem munere functum contra Piccenninum, ac Vigasij Arciculę Prouisorem: qui primus super Capitello Veronensis Fori Vexillum fixit, & Ioannem omnium fortilitiorum Venetis subiectorum item Prouisorem. Iacobam hic Fauentiam Francisci Eq. & Præfecti filiam, & Martini Serenis. Reipublicæ

Equitatus Ducis Neptem, Vxorem habuit, ex gente Bernabutia: quæ ab Patria cognomentum de Fauentia ſumpſit: annoque 1530. cum reſtincta fuiſſet, Cuſtozię feudum in Agro Veronenſi, cum ſuis iuriſdictionibus, quò ob merita Franciſcus à Senatu donatus fuerat, ad Summoripas peruenit, quod & ipſiuſmet Decreto anni 1651. 7. Octobris, eiſdem confirmatum eſt.

Huic accedit Hieronymus, Prætura Vrbana clarus, & Sereniſſimæ Reipublicæ nomine anno 1501. ad Cardinalem Tridentinum Commiſſarius miſſus, ob Germanicarum copiarum tranſitum. Cuius Equinonimus Abnepos ſupereſt bellis Pedemontanis iam Strenuus Cathaphractorum ductor, & modo patrios cohabitans lares patrijs officijs incumbit. Et Zygoſtata reperitur (me Tribunalis Iudice) Ioann. Baptiſtæ Collega Nobiliſſimæ Seghiæ gentis, quæ Iacobum Equitem, & Franciſcum Cætui noſtro iam dedit.

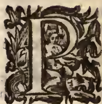
Alia ſi de Summariparum Nobiliſſimis quęſiueris germinibus diſcurſus Hiſtoricos circa Laudem Pompeiam, defendente Laudo Auctore conſulas, qui hæc, & alia locuplete recenſet.



CHRI-

CHRISTOPHORVS DE CAMPO.





PRæter cæteras Tridentini Agri Valles, ea, quam Iudicariam appellant, præcipua eſt (vulgariter Zudegaria) multis oppidis exornata, quorum Iuriſdictione tùm ciuili, tùm criminali, multæ itidem Nobiliſſimæ Tirolenſes Familiæ potiuntur.

Inter has de Campo vetuſtiſſima eſt, quæ eiuſdem nominis caſtrum cum alijs Iuriſdictionibus per tempus poſſedit longinquum, Illuſtribus facinoribus, vt inexitanter credendum eſt; ab eadem quæſitum, temporis verum longo curriculo id haud perſcrutari nedum potuit: verùm ob regionis interſtitium, quod tamen Ven. Virum Henricum de Campo delitescere non valuit, Tridentinæ Eccleſiæ Decanum anno 1328. ex Inſtrum. 20. Septembris manu pacis de Roueredo, quo eiuſdem gentis viuebat Fridericus Caſtri de Campo Dominus Alberti, Nicolai, & Galaſſi parens.

Albertus, & Baiamons dictus, ſicuti in poſtſcribenda ſupplicatione aliter nuncupatum videbimus, fuit Iuriſconſultus eximius, & genuit Gratiadeum, Iacobum, & Petrum, vti Marcum Nicolaus.

Ij, dempto Petro, à Sindicis Communis Bleſij, & Lomaſij ducentas libras exigebant, & à Bartholomæo, & Antonio Scaligeris Fratribus in antiquo iure decimandi ſuper Ripæ ditione:

anno 1578. 3. Decembris sunt confirmati, supplicatione prius exhibita. Cuius dicendi forma cum antiquissima sit Gratiadeiquè prisciolis dignitatem indicet, orsum sugeram tantùm.

Alli Magnifici, e possenti Segnori M. Bartholomeo, & M. Antonio Fregi dalla Scala.

Notifica alla Segnoria vostra Graciadè, & Giacomo Fregi, e fioli Zandrè de Cognomi fiolo, che fù del Nobile Cancelliero M. Graciadè da Campo antigi amixi, e seruiori di casa vostra, che igi sia soe Dexeme, e soe possessione, sotto la Segnoria vostra in la Prona de Riua, & delle soe pertinenze &c.

Galassus anno 1454. à Georgio Episcopo Tridentino Paternis feudis, quibus fuerat spoliatus, donatus est, Campi scilicet Castro, Doxi, & Merlini Castelania, mero, & mixto imperio, & Decimis Vassalicijs, sicuti Archi, Lomasi, Blezi, Bori, Rendenæ, Viguli, in Tridentina Diœcesi.

Ex hoc familiam Galassiam progenminatam inquiunt, nuper ab Matthia Galassio Supremo Cæsaris Præfecto potissimùm elatã: ob cuius egregia nauata belli, & consilij, opera, Boemæ Ciuitatis Dux electus est.

Petrus autem memoratus Alberti filius Veronam concessit: de quò in Inuestituris Tridentinis mentio facta non est: exilio enim datum fuisse apparet, ob dissidia inter eum, & Episcopum orta.

Hic cum supplicationem Mediolani Duci, & virtutum Comiti Veronæ tunc Imperiũ obtinenti præbuisset, qua Veronensem ciuilitatem expostulabat, eiusdem Principis literis præcipitur eum ad omnes ciuiles honores fore admittendum Egr. Viro Spinetæ Spinulæ Prætori Veronæ, & Nob. Viro Faciolo de Aliprandis Ducali Referendario inscriptis.

Ioanninum procreauit Petrus, ex quo Christophorum nostrum suscepit: omnium profectò sui temporis Iurisconsultorum præcipuum: ea propter non tantùm Conciues, exteriquè eius Consilijs vtebantur, & ad ipsa, tanquam ad fontem exauriendã percurrebant; verùm Ciuitas ipsa eius virtutem apprimè magnifecit; Maiores ideòque Magistratus, & difficiliora munera in ipsum non tantùm contulit. Verùm cum municipales leges condere decreuisset, inter alios, tantæ rei cura Christophoro data est: quo munere cum Bartholomæo Cæpolla, Petro Francisco Iusto, & Antonio Perregrinò Iureconsultis, & alijs breui temporis motu totum

negotium prouidiſſimè malaſſauit.

Deceſſit Vir clariſſimus, & teſtatus eſt 1461. 4. Ianuarij: cuius teſtamento, à Clemente Cucalmaleo Tabellione Spectab. & Famoſiſſimus I. V. D. nuncupatur. Amplarum oppum hæredes nedum, virtutis vtique reliquit. Ioan. Franciſcum, & Iacobum, illum ſtrenuum Equitem à Friderico Imperatore III. 1452. cum alijs nobilibus creatum I. V. D. Hunc I. C. ambos Collegij noſtri præcipuos, ob quorum Eminentiſſimorum Virorum merita à Veronenſi Paſtore in multis Pagis Ius decimandi eis permiſſum eſt.

Horum poſteri atauam dignitatem ſemper proprijs Virtutum viribus ſuffulciuere, & oppibus dignitatibus, & Nobilium familiarum cognatione ſummopere adauxere: quorum nouiſſimus ſuperſtes eſt Iacobus, apud quem reperiuntur multa Inſtrumenta omnia hæc, aliaquè comprobantia, qui poſt belli experimenta, Germaniæ exhibita, & ſeruitutem Reipublicæ præſtitam, tùm belli tempore, tùm cum in Caſtris degiſſet à Conſilio Rogatorum, Franciſco Erizzio Duce, Caſtri Verij Comes cum Chriſtophoro Fratre, & poſteris eſt declaratus.

Vxorem cum eſſet ducturus, neque à priſco Nobilitatis tramite deuiari maluerit, Genuenſem procerem duxit Nobiliſſimæ, & Antiquiſſimæ Spinulæ Gentis.



GVLIELMVS GVARIENTVS.





Varienta Proſapia, ſiuè à Putea Veronæ perantiqua, & Nobilliſſima à Regione quò ædes tenebat, & à Pigna nuncupata: Heroes genuit non ſingulos quorum vnicum Guarientum quēdam, quem Sigiſmundus Imperator Equitem Piſcheriæ cum alijs Nobillibus creauit, 30. Setpembris anno 1433. Dum per Benacum tranſiuerit Rauricenſe Concilium petiturus, *M. S. A. fol.* 33. cum Aluyſio del Verme, quem Sanguinetti, & Corrigij Comitem creauit, Antonio de Nogarolis, Bartholomæo Campagna, Iacobo Lauagnolo, Ioann. de Caballis, Gentili Spoluerino.

Ex hac Pax quidam Venetias antea Orator fuerat anno ſcilicet 1405. qui cum à Scriptoribus aliquando Guarientus, aliquando à Putea in *M. S. fol.* 30. promiſcuè cognominetur vnicam Familiam inhæſitanter fuiſſe rendum eſt.

Horum Germem eſt Gulielmus, qui Gulielmi à Pigna proaui Collegiati noſtri geſta ſectatus virtutum omniũ exhibuit ſpecimina. Fuit enim ſui temporis Orator præſtantiſſimus, & in publicis Magiſtratibus gerendis inacceſſibilis: Erat enim, teſte Curtio, *lib.* 16. Doctor non tantum, ſed Philoſ. eximius: ea propter Nuncius fuit ad Andream de Burgo Imperatoris Legatum Veronæ poſſeſſionem recepturum: anno 1509. quò, & ad Cæſarem ipſum, vt de acquiſitione congratularetur ſimul cum Co. Antonio

nio

nio de Sancto Bonifacio. Item ad eundem cum Petro Salerno Equite missus est, vt Galeotum Nogarolam, & Iacobum Spolverinum cum Mantuæ Marchione captiuatos haberet commendatos, siuè cum permutatione redimeret, nec non contra Leniacenses, & Fridericum de Sancto Bonifacio à sua Maiestate deficientes prouideret: *vt ijsdem M.S. fol.* 59.

Ad ipsum itidem anno 1510. cum Guido Maphæo Equite, vt præsidium admodum suffurans Verona egrederetur fol. 61. legatus est,& ad Vice Regem Neapolis intromittendum,vt Curt. *lib.* 17.& tandem Venetias, anno 1517. vt Senatui de nupera congratularetur redemptione: qua legatione ipsum tantùm Orationem ex 12. Oratoribus habuisse scribit Curt. *lib.* 19.

Sed quantum ei Patria debeat, præter cætera, inconcussa patefacit fides, quam solam cum enixe ostendere aueret, ante Georgium Episcopum Tridentinum Veronæ Cæsaris Præsidem, eadem causa quà Braydam in quattuor mille Ducatis condemnatum fuisse Curtius refert, in Arcem ipse coniectus est, & cum illo, & Francisco Baialotto Pronispre extortus, & tandem ob merita liberatus, *vt M.S.A. fol.* 70.

Nepotes habuit virtute conspicuos, & Collegij nostri meritissimos, Iacobum 1437. Bonifacium 1509. & Ioann. Equitem 1537. qui omnes Magistratus scite gessere.

Alios connumerare possem, qui eorum inclytis operibus Familiam valdè extulerunt. Sed cum isti sufficiant, vt Illustris dignoscatur eos prætermittam, quemadmodum Franciscum Maiorum memoria præmortuum D. Stephani PP. Equitem præclarissimum; cuius Vxor in D. Zenone in Monte condita est hoc marmore.

Tumulus D. Camillæ Lafranchinæ
Vxoris Perillustr. Domini Francisci
Guarienti Equitis
Sacr. Religionis Sancti Stephani
M. DC. XXIV.

BAR-

BARTHOLOMÆVS CEPOLLA
C O. ET EQ.





I qua Familia, Collegium, seu Vrbs præclarissimis, & doctissimis gaudet alumnis; Cæpolla, nostrum, Verona, non immerito exultat Bartholomæo, cuius virtus patriam exornat.

Nobilissima specie propagatus patriæ nostræ perantiqua, & non vulgaris nominis, & fortunæ conspicua, atque à Ioanne nostro I. C. anno 1378. mirum in modum ellata, Iuris prudentiæ adeò se dedidit, vt ea scripserit quæ per Astreæ cultorum manus quotidie pertranseunt à Panuinio *Antiq. Ver. lib. 6.* hisce relata.

Bartholomæus Cepolla I. C. Patrum memoria Veronæ floruit: qui cum Doctissimus sit multa ab se ædita opera publicauit: in quibus sunt, cautelæ causarum Ciuilium Iuris, de simulatis contractibus, de Prædijs Vrbanis, de Prædijs rusticorum, de Rè militari, de primo, & secundo Cod. de furtis, de seruitutibus rust. Vrb. præd. de contractibus, Consilia Criminalia, Consf. Ciuilia, de Imperatore militum eligendo in authenticam, sed nouorum, & alia comentaria in tit. ff. de ædil. edi.

Interfuit etiam ad Patriæ condenda statuta, vt ex eorundem præfatione colligitur. Hæc autem addenda censui, nè tanti Viri dignitatum memoria apud homines aboleretur: eò potissimum, quoniam de his Scriptores mentionem non agunt. Eum scilicet Patauij Primarium fuisse Iurisciuilis professorem, per multam annorum

norum seriem, & cum in dicendo, & edendo virtutem suam patefecisset, à Summo Pontifice Aduocatus Concistoralis electus est Comes Palatinus, & Eques Lateranensis, vt ex eius Consilijs à Salutello collectis, apparet.

Alia de eius virtute subnectere famam potius foret denigrare, quam meritis præconijs magnificare; quemadmodum patrios honores non tangam, & innumeram legationes omittam.

Decessit Patauij anno 1474. vbi vxorem, ac filium amiserat eisque hoc monumentum. In Æde D. Francisci reparauerat.

Marthæ Cepollæ Consorti, Hieronymo filio
Bartholom. Cepolla Veron. I. V. D.
F. F.

Nepotes virtute conspicuos suscepit, & similiter Collegij nostri meritissimos Viros Petrum Franciscum, Michaelem, Leonardum, Dionysium Io. Franciscum, & Benedictum.

Leonardus sui æui profecto priorem Patriciorum locum obtinuit: nullus enim in Ciuitate honos, quin in ipsum translatus fuerit. Præter quos, ad Andream de Burgo supradictum Cæsareum Legatum recepturum, anno 1509. Orator accessit, cui publico nomine etiam luculenti Oratione respondidit, & 1511. ad Cæsarem ipsum cum Angelo à Burgo Eq. vt ipsum rogaret, ne præsidium Veronenses oppidanos crebrioribus infestare molestijs permitteret. *M. S. A. fol. 64.*

Orauit etiam Vir Clarissimus, publico nomine, ante Marcum Cornelium Cardinalem amplissimum; Dum Veronensem Episcopatum adiuerit: anno 1504. Et quid dixerit, vt populum comendatum haberet, Curtius edocet, *lib. 16.*

Præter multa legata eius Testamento relicta, vestem legimus purpuream, quâ Iudices antea induebantur, vt etiam annuunt prisciores eorundem Icones.

Humatus est D. Bernardini peristylo hoc Elogio

Leonardo

Leonardo Cepollæ Comiti, & inter Iur. Vtr. Doct.
Clariſs. Excellenti, Patriæ vtilitatis accuratiſs.
attinentium, amicorumque, vigilantiſs.
Scrutatori Pientiſs.
Filij poſuere M. D. XX.

Dionyſius Duumuiratus dignitate non ſemel potitus, Præturam Vrbanam toties geſſit, quoties eius iterata monumenta ſuper Mercatorum Domo conſpiciuntur.

D. Anaſtaſiæ ſepultus eſt intra clauſtri oſtium hac ſub effigie memoria:

S. Eximij Doct. D. Dionyſij Cepollæ
ſuorumque Heredum ob:
M. D. VIII.

Ioann. Franciſci hæc ſub gentilitio ſtemmate ſuper Mercatorum pariter Atrio leguntur.

Ioan. Franciſcus Cepolla Vic.

Quemadmodum, & Benedicti.

Benedictus Cepolla Legum Doct.
Vicarius. Anno M. D. L.

Hic habuit filias pias, quæ vt Diui Franciſci (quem dicimus à ſtigmatibus) ſtrueretur Delubrum, proprium fundum eiuſdem ſodalitati donarunt, ideò ſub Benedicti effigie (Eccleſia tandem conſtructa) Viri ſocietatis grati hæc verba pro roſtris poſuere.

Benedictus Capolla I. V. D.
Olim huius fundi harus.

Hæc verò alibi ſub Clypeo.

Catha. Eliſab. Leon.
Bened. Capollæ filiæ
Et cohær. viuentes hunc
In honorem D. Franc.
Fundum donarunt
Dotaruntque M. DC. XVIII.

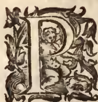
Super tumulo Catharinæ à Societate reparato.

Catherina Capolla
Solum huius Eccleſiæ
Naſcituræ donauit,
Legatoque perpetuo auxit.
Hinc grata Seraphica Societas
Piiſſimæ Mulieri
Sic requirenti
Proprio ſumptu Sepulcrum
Condidit
Anno M. DC. XXX.



IO. NICOLA FAELLA CO. ET EQ.





Riſcas inter proſapias, quæ natalia Veronæ retur traxiſſe, Faella non immeritò occurritpręcipua: ex qua vſque ab 1279. Bonauentura floruit, ex quingentis Conſiliarijs ab Ezzelino delectis.

Vixit, & Nicolaus q. Domini Vancij Iureconſultus noſter, qui Familiam ex Verona, Vincentiam tranſtulit: quemadmodum Paiarinus teſtatur, eamque Scaligerorum æuo opibus, ciuiumquè affinitate plurimum valuiſſe refert.

Huius gentiles diſciplinis etiam militaribus deditos, haſtiludiorum diſciplinam exercuiſſe legitur, & in nuptijs Antonij Scaligeri, & Samaritanæ Polentanæ, anno 1382. Iuſtinianum ſtrenuè cum alijs proceribus concertaſſe.

Vixit, & ex his Bonauentura, Omniboni filius anno 1397. Maximo Ciuitatis męrore præmortui, qui inter præcipuos Ciuitatis Patritios connumeratur à Curtio.

Bonauentura autem præter Bonauantium fœminas quatuor, item maſculos habuit filios tantundem: qui exilio dati forum Cornelium incoluerunt, ibique hanc gentem dignitatibus ſęcularibus, & Eccleſiaſticis adhuc vſque floreſcentem progemarunt.

Ex Bonauantio Ioannes, & alij orti ſunt: qui ex Dorothea Nobilium de Alcenago Vitalianum ſuſcepit, quem habuit Parentem Ioannes Nicola Doctoralibus inſignibus à Cæſare donatus,

tus, & noster I.C. qui præter Patriæ Magistratus conspicuos summis Viris conferi solitos, quatuor Orator, (vt inquiunt) ad congratulandum missus est: Franc. scilicet Fuscaro 1423. vt ex *M.S. A. f.* 32. Paschali Maripetro in quem luculentem orationem habuit: 1457. fol. 40. Christophoro Mauro ante quem itidem orauit: 1462. ab eoquè Eques aureatus creatus est, eodem fol. & tandem 1471. Nicolao Trono, Serenissimis Ducibus fol. 42. quibus legationibus grande eloquentiæ propriæ experimentum exhibuit.

Ab exteris quoquè Principibus maximo amore est prosecutus; qui eius perspecta virtute idipsum maximis priuilegijs cohonestarunt: inter hos sunt, non tantùm Summi Pontifices, vt notat Sebastianus Faella, verùm postremum Fridericus III. Imperator: Dum eundem Ioan. Nicolam Palatinum, & Lateranensem Comitem, Imperialis Curiæ familiarem, & Nobilem creauerit. Priscumquè stemma Aquila bicipite coronata insigniuerit, & infrascripto modo formauerit Ferariæ 16. Maij 1452.



Diplomatis orsi verba cum eius virtutem, & Nobilitatem aliquo modo afferant, suggeram.

Fridericus &c. Spec. legum Doct. Ioan. Nicolæ de Faellis de Verona Sacr. Lateranensis Palatij Comiti nostro, & Imperij Sacri fideli dilecto gratiam Cæsaream, & omne bonum. Nobile genus tuum probitas, fides, & erga nostram Maiestatem deuotio, literarum scientia, &c.

Nedum ex eodem Notarios, & Iudices ordinarios creare, & illegitimo ortos coitu, ad successiones reddere aptos permissum

 est;

eſt; verùm ætatis veniam concedere quod nullis, vel alijs paucis permiſſum legi.

Multa ſcripſit Vir Clariſſimus, quæ haud, quanquam diligens interceſſerit cura, adinuenire valui: præter Epiſtolam ad Cõ. Hieronymum Riarium fori Cornelij Dominum, inſcriptam quâ Mapheiæ gentis laudes, & originem, præſtantiſſimo Viro, vt ſuperius annui, demonſtrat, cui reſpondendo Bernardinus Abreuiator Apoſtolicus ex Familia Maphcia, eum priorem Veronæ Patricium appellat.

Dum hæc ſcriberem diplomata multa mihi exhibita ſunt, quibus tanti Viri virtus, & merita indicantur.

Franciſcus Titul. Sancti Euſtachij Diaconus, Cardinalis eum familiarem continuum Commenſalem, & Domeſticum addixit, & à Principibus expoſtulat liberum, per ditionem tranſitum abſque aliqua pedagij, ſiue homagij ſolutione. Romæ 6. Nouembris 1469.

Chriſtophorus Mauro Venetiarum Dux vniuerſis, & ſingulis fidem egit de virtute huiuſce Viri, & Principes rogat, vt eum gratè recipiant cuius Ducalis 14. Febr. 1463. initium ita exaratum eſt.

Ea eſt Virtutum, & morum præſtantia, atque integerrima fides Sp. I. C. & Comitis D. Joan. Nicolæ Faellæ Eq. Ciuis, & fideliſſimi noſtri Veronenſis: vt dudum de nobis benemeritum arbitrati ſimus, in quem omne decus, & commoda ſua omni ſtudio iudicemur, &c.

Idem Princeps eodem diplomate quo Cardinalis eum exteris Regulis commendauit, dum Senam Prætor eſſet profecturus, cohoneſtauit 26. Aprilis 1468.

Anno etiam 1472. delectus eſt in ſupremam illam dignitatem: quam in Lelio Iuſto Eq. memorauimus, in magnum ſcilicet Populi Florentini Præfectum, in quà electione hæc conſcribuntur, præſertim.

Sub. Scindicatu Caroli Zenobi, Pauli de Chiaceto, Pagnozi Pagnozi de Ridolfis conſtitutorum ad inquirendum bene, & diligenter de aliquo viro virtutum fama inſigni ætatis qualitatis, &c. Ioann. Nicola Faella Magnificus generoſus Miles, Comes, & famoſiſſimus I. V. D. electus eſt Capitaneus magnus Populi, & Communis Florentiæ Not. Angelo Cirozi Ioan. Cirij Ciu. H. I. O. anno 1472. 23. Auguſti.

Talis

Talis etiam ſubſtantiæ Inſtrumentum apud hæredes aſſeruatum legimus.

Anno 1486. 28. Octobris Tridento. Ferdinandus Hiſpaniæ Rex cum Iſabella Vxore miſerunt, Frat. Ioannem Sperandeo Ord. D. Hieronymi Hiſpanum cum præſtanti oblatione ad D. Simeonem puerum ſuperioribus annis à Iudæis Tridento innocenter necatum: nec non pannum ſex duplicem Longini Mucrone transfigeret, cuius panni perforati plicam vnam idem Fr. Monialibus S. Fidentij (nunc S. Ioſeph) Veronæ donauit. Dum Tridentinam Præturam gereret Nob. & Spect. I. V. D. Ioannes Faella de Verona.

Quos liberos procreauerit inferius locabo.



CHRISTOPHORVS LAFRANCHINVS

C O. ET EQ.





Aluaſoria dignitas à Friderico Ænobarbo primum inducta, ſic à Valuarum Imperatoris cuſtodia Valuaſoribus impertita nuncupata, ab eo primum Veronæ præſertim, in Caualcaſorum Lafranchinum Nobilem Vrbis originarium translata eſt. Qui exin ob fidem erga Fridericum eximiam cum Pilio de Nicheſola, & alijs Valuaſoribus, iuxta Eccleſiam Diui Marci Cæſus eſt, anno 1157. ſecundum Curtem *lib. 5. ſiue iuxta M.S.A. fol. 5.* 1164.

Hoc, alijſquè honoribus, hæc Familia illuſtrata plurimos tulit Heroes: quorum præclarum Chriſtophorum noſtrum, qui legalibus ſtudijs Bononiæ datus, ſpecimen propriæ eloquentiæ in Oratione exhibuit: quam in Nuptijs Gherardi Biuilaquæ, & Conſtantiæ de Bentiuolijs habuit, eamquè excuſſam modo videmus, Iuriſprudentię tandem candidatus, & inter cætus noſtri Clariſſimos exaratus, ſtatim conceptam Virtutis famam executioni demandatam Verona experta eſt adeò, vt inter Iureconſultos Illuſtres à Panuinio hiſce computari meruerit.

Pientiſſimus, & vtriuſquè Iuriſconſultiſſimus ſuo ſæculo fuit Chriſtophorus Lafranchinus, Nobilis Veronenſis: cuius vulgò liber circumfertur cui titulus eſt de præcedentia Doctoris, & Militis. Hic, cum eſſet amplis opibus honeſtatus, multa in pios vſus erogauit.

Hieronymus à Curte *libro* 15. Lafranchinum de Lafranchi-

nis

nis, tanti libri Auctorem fuisse, aut immeritò autumauit.

Non tamen Viri dignitates prætermittere lubet, quamquam id Panuinius maluerit, præter enim legationes ad Venetiarum Duces susceptas, ante quos per eleganter orauit anno 1462. primo, & 1472. secundò, fuit etiam Friderico III. Imperatori Carissimus, adeò, vt eum in Consiliarium elegerit, eamque dignitatem in fratres, & posteros transtulerit, & Commensales Co. Palatinos, & Equites Lateranenses adsciuerit eis Iurisdictionibus talibus dignitatibus annexis, præter quas priscum gentis stemma comprobauit, & Aquila alis expansis duobus coronatis capitibus Galeam insigniuit, vnguibus breue retinente VIRTVTE DVCE. Inscriptum, quemadmodum ex diplomate legitur dato Ferariæ 1452. 16. Maij cuius verba Familiæ sui ipsius, & forsam implicitè Caualcasoli memorati fidem, & decora præcipuè indicentia hæc sunt.

Hoc namquè ipsorum progenitorum tuorum fides inconcussa exposcebat, hoc tua virtus meretur, innataquè probitas, literarum scientia, atquè fides, quibus in cospectu nostræ Imperialis Maiestatis multipliciter claruit nomen tuum, hoc meritorum tuorum infinitus numerus exposcit.

Fuit quoquè Borsij Atestini Mutinæ Ducis intimus: qui cum Christophori merita quodammodo recensere aueret, liberum additum per totam ditionem, cum quatuor famulis, quinque Equis armis, & sarcinis permisit: quemadmodum patet ex priuilegio, quò semper eum Spec. Militem eximium Doctorem, & Virum præclarissimum appellat. Dat. Fossadalbaro 20. Martij 1455.

Fuit, & ab alijs Europæ Principibus admodum adamatus: eo potissimum, quia in arduis, & difficillimis negotijs eius Consilio vtebantur, & opere.

Pias res, quas cum esset ditissimus, fecisse refert Panuinius: præter Cæteras, sunt Maius ostium Templi Carmelitarum super quò adsunt sub Clypeo hæc verba.

Deo M. & Matri semper Virgini
Christophorus Lafranchinus Iuris Doct. & Co. Equesque
Suo ære, & sponte viuens dicauit.
Anno Salutis M. C D. XXCIII.

Illud quoquè D. Euphemiæ Heremitarum, quò pariter hæc leguntur.

DEO. V.
Sp. Doctor, & Comes Equeſquè D. Chriſtophorus Lafranchinus ſponte: V. F. I.
Anno Humanati Verbi M. CD. LXXVI.

Legauit cùm deceſſiſſet ijſdem Hæremitanis maximam pecuniæ vim, quà multa in Eccleſiæ Commodum, & Dei honorem conficere potuere. Eorumque Fano, Teſtamentario iuſſu, humatus extat. Sepulcro, & exequijs perhonorificis.

Maximos Viros poſteros habuit, & legalis ſcientiæ Collegij noſtri pariter Profeſſores Bartholomæum, & Octauium, Atauam virtutem adamuſim æmulatos: quorum Pronepotes à Sereniſſimo Dominio nupero Comitatù ſunt cohoneſtati.



A N-

ANDREAS DE BANDIS.





NEc non inter cætus nostri Perillustres hicce recensendus est: cum nedum honores, ac virtus eius nomen ad immortalitatis Templum, præsertim extollant, verum vetustissima Auorum claritas; cuius radices ex Cypri Pamphilij Æquoris Regno exantlandas esse, & Scriptores, & Regum Diplomata testantur: quò adhuc opibus, dignioribus muneribus, & Illustriorum Procerum cognatione clarescit. Diplomatis en verba.

Hauendo rispetto alla singolar fede, & grata deuotione dell' animo, & della mente delli Nobili Veronesi de Bandi, che hanno habitato anticamente, & al presente habitano quel Regno nostro di Cipro, li quali costantemente, & con sincera fede hanno seruito la felice memoria delli quondam Serenissimi Re, & massime suocero, & marito nostro inuitissimi, dalli quali per loro meriti hanno ottenuto prouisioni, priuilegi, & gratie amplissime, &c.

Talis originis haud immemores transacti temporis, Bandæ hæc super D. Rochi Corubij, Veronensis Diæcesis, Templo: quod ob luis depopulationem iam omni pietate, ac religione clara propago, voto à fundamentis erexit: & super proprio eiusdem loci sublimi habitaculo: cuius latifundium cum omnibus immunitatibus, & iurisdictionibus iam à Scalanis emptione quæsiuit, idque Architecturæ elegantia, & vastitate non priuatorum

Nobi-

Nobilium, at Principum Domicilium, haud immeritò intuentium oculis videtur. Hæc hiſce inquam locis pro roſtris ſub ſtemmatę ſunt exciſa.

Signa priſca, nobilis ac vetuſtata gentis Banda
In qua Piſis, Verona, in inſula Cypro multi proceres,
Et equites claruere, in primis Marcus,
Et Ioannes Duces copiarum Regum, ob merita
Signa ipſa, Regis ſignis aucta decorataque.

Ex horum Pronepotibus Atauam gloriam ſectatis, quos colligere ſinunt relicta Scripturarum fragmenta, & fractæ earundem reliquiæ, ſunt, Philippus Legationibus, & Patrijs Magiſtratibus clarus: ſicuti priſcæ Scripturæ commemorant, ab anno feliciſs. noſtri adepti Dominij 1405. & Antonius Collegiatus noſter, qui anno 1422. res Vrbis agebat, cum alijs ſeptem Nobilibus, quos memorat Curte *lib.* 14. Daniel Andreæ Patruus, cum apud Principem noſtrum maximæ exiſtimationis foret; aureatus Eques addictus eſt: die 9. Auguſti 1481. *M. S. A. fol.* 44. & à Ioann. Anton. Pantheo loco inferius memorando Equitis ſplendidiſſimi Epitetho nuncupatur: & poſt duos ſucceſſiuos annos cum Ioanne Biuilaqua, ac Thoma de Æmileis Equitibus, Carolum Aurilenſem apud Venetos Militiam agentem, Caſtra petiturum in Valle Pullicella obuiam occurrit: vt ex ijſdem M. S.

Ex his eſt Andreas omnium literarum genere Clariſs. cuius virtutis nomine nulla fermè maius nouerunt Veronenſium ſæcula, qui cum cæteris gentis ſuæ maximo pomparum faſtigio Cattarinam Corneliam de Luſignano, Cypri Hieroſolymæ, & Armeniæ Reginam anno 1497. acceptaiut, vt ipſamet aſſerit in memorato Diplomate Dat. Aſili 20. Decembris eiuſdem anni his verbis.

Et non manco hàuendo riſpetto alla cordiale deuotione, & opere, che hanno moſtrate verſo noi, & Regno ſteſſo: Il Spet. D. Andrea Dottore preſtantiſſimo, li fratelli naſſuti del q. noſtro Chriſtoforo, Galeazzo, & fratelli del q. Magnifico Caualier Daniele, Antonio, & Pietro con li altri fratelli del q. Meſſer Giouanni; nel paſſar noſtro per l'Inclita, & Celeberrima Città di Verona, &c.

In

In cuius rei monimentum Regale Clypeum de Lusignano Corronatum cum duabus hinc inde Machæris rotulis circundatis inscriptis.

POVR LIEALTA MATENER.

ipsis elargita est, sicuti Nobilifs. Brandolinorum genti concessum fuisse scripsit. Sansou. Fam. Ill. vt eo vnitim, ac disiunctim publicè, ac priuatè vti pro libito possent, sicuti semper exin vnitim cum propria Iani Bifrontis hoc dicterio: fecere.

Illum imitare Deum qui spectat vtrumque.

Ex talis Regis titulo facilè Viri nostri existimationem inducimus, sicuti ex patrijs magistratibus quibus cum donatus fuisset Vrbanam Præturam præsertim gessit: anno 1482. Cuius cippum in Mercimoniam agentium Prætorio adhuc reperiri conspicimus Leniaci etiam Præturam obtinuit, ideoque Ioann. Antonius Pantheus in Præfatione confabulationum de Thermis Calderianis, (quas Andreæ suasu, & impulsu adimpleuisse professus est: & ad ornatissimum Cæsareæ, Pontificiæquè Censuræ Consultum Andream eundem nuncupauit) ita de illa memoriam facit.

Cæterum meo Andreæquè desiderio, quum adhuc in Patria essem obfuit laboriosa lectionum assiduitas, interea euenit, vt ille à vobis centuriatis Primatum suffragijs in Leniacensem Præturam missus, ego verò in Academiam Patauinam ad Pontificias santiones nauandas, in diuersos concesserimus, &c.

Huiusmodi materiebus admodum delectabatur Andreas: non etenim iurium tantum peritissimus fuit, verùm Philosophus Excellentissimus: qui tandem cum anno 1499. obijsset hæc itidem eadem Regina in tanti amissi Viri dolorem scripsit. Soncinæ Martinenghiæ de Bandis.

Ne hà dogliuto grandemente hauer sentita la causa del tardo scriuere, per la morte del Sp. M. Andrea: qual' appresso di noi era in non poca estimatione, per le sue eccellenti conditioni, &c.

Dat. in Asolo 9. Marzo 1499.

Regina Cattarina.

Amore aprimo profectò Soncinam prosequebatur Regina, in calce etenim Epistolæ hæc subdit.

Chiamandoui, & desiderandoui continuamente, & offerendoci à voi, & à

& à tutta quella Nobil Casa, per quanto possiamo; oue gli possi essere honore, & beneficio.

Soncina hæc est, quæ Sanguinetum cum imperio mero tulit pro dote, quòd habuerat Martinenghia Nobilissima propago dote itidem genitæ Gentilis à Leonissa supremi Serenissimę Reipub. Præfecti, quod ipsi antea elargita fuerat. Sanguineti itaque amplissimis priuilegijs Comites Bandæ sunt declarati: Cuius spectatissimæ, & opulentissimæ gentis Galeatius quoquè floruit, Eques præstantissimus, qui anno 1504. ad Cardinalem Cornelium Veronę, Episcopum, Legatus fuit test. Curt. *lib.* 16. & anno 1509. Benaci Lacus, Præfectus, vt ex *M. S. A. fol.* 56. Banda inter Viros Armis Patriæ Illustres, à Mauritio Mauro locatur, & maiorum æuo Gabriel refloruit Sanguineti Comes: qui ob Summi Pontificis, Ferariam aduentum, adeò ingenti pompa vestium luxu, & anteambulonum caterua eum obuiam profectus fuit, vt magnificentia neminem eum anteiuisse testatus fuerit Cęsar Borsetus, sicuti opiparis symposijs sybariticis meritò comparandis.

Claruit demum præstantissimæ tantæ Domus Nicolaus, anno 1555. Collegiatis nostris adscriptus: qui si inter vitam agentes diú computatus extitisset, maioris virtutis eius obstendisset specimina.

Supersunt modò alij de Bandis, qui antiquissima Calderio possident prædia: quò gens antiquitus D. Sebastiani Templum struere fecerat. Verùm Sanguineti Comitum linea in tribus genitis fœminis restincta est: quarum vnæ matrimonio, in Marchionem Spinetam Malaspinam Iuniorem meritissimum Patritium, (apud quem Illustria hæc & alia gentis monumenta supersunt,) iurisditio translata est cum Augustissimis Corubij, & Veronæ Ædibus, quarum has post Comitum à Verme exilium, semper Bandæ possidere magnificè.



PETRVS

PETRVS FRANCISCVS DE BRAYDA EQVES.





Raydam Familiam, siuè de Brà Germanicè Braher nuncupatam, ex eadem Germaniæ Regione originem traxisse ferunt; quò & adhùc literis emicare, Piconis Astrologi eximij opera: præsertim testantur, Clypeiquè quodammodo similis equiformitas.

Hæc Vincentiæ nedum floruit Scalanorum æuo, ex Verona in eam Vrbem translata; vt annuit Paiarinus; verùm eidem Patriæ nostræ, quò semper literis dignitatibus diuitijs, & Illustrium familiarum adgnatione claruit: eamquè non modicè Petrus exornauit Hierosolymitani Regis Brixiæ Vicarius, memoratus à Curt. *lib.* 19. anno 1279. quemadmodum Bonsignorius Collegij nostri Iureconsultus Clarissimus anno 1354. ac Constantius Eques, & S. Vitalis Veronæ Commendatarius, cuius in Instrumento Annalium Canonicorum hæc memoria legitur.

6. Augusti 1380.

Reu. Vir D. Fr. Leonardus de Vagnonis de Pedemonte D.G. Abb. Monasterij SS. Nazarij, & Celsi de Verona Sindicus, Procurator, & Locumtenens Venerab. Viri D. Constantij de Brayda Ordinis Hospitalis S. Io. Hierosolymitani de Pedemonte de Marchionatu Saluciensi Praeceptoris Domorum S. Vitalis, Sepulchri, & Hospitalis de Verona.

Tanta

Tanta gente propagatus Petrus Franciscus Iuris prudentiæ laurea, & Collegio est cohonestatus: qui præter cæteros Patrios honores ad Andream sæpedictum de Burgho legatus fuit 1509. eloquentia itidem præter eosdem immensas opes non humili adiecit Patrimonio, ideoquè cum liberè, & omnibus spretis periculis, in publicis Comicijs ante Cæsareos Præsides ob Annonas è Ciuitate amotas admodum condoleret; in quatuor millia aureorum mulctatus est; & Mirandulam relegatus; Curt. *lib.* 19. ob cuius fidelitatem è manibus Imperialium à Venetis Verona in deditionem, habita ipsi dum vitam gereret ducentorum aureorum honorarium annuum, tribui iussere, & à multis vectigalibus eximere: vt ex diplomate legitur 15. Iunij 1517. Leonardo Lauredano Principe.

Eodem anno cum Venetias legatus esset, vt Senatui de redemptione congratularetur aureatæ Militiæ insignibus est donatus: eaquè legatione quantùm cum Cooratoribus Ciuitatis vtilitatem opitulatus fuerit, eiusdem Ciuitatis priuilegia patefaciunt.

Eidem Consilium impertiuit, vt ingens vexillum construendum mandaret Vrbis, Andreæ Gritti, Io. Pauli Gradenicique Clypeis, & Leone delineatum, idquè in deditionis monumentum Senatum largiretur; teste Curt. loco citato.

Doctissimè lingua non tantùm, sed calamo causas etiam forenses suscepisse nemo ignorat; Verùm ex belli ærumnis Consiliorum iactura orta est.

Nepotes habuit Omnibonum legati munere functum 1592. vt ex Statutis depromitur, Hieronymum, cuius hoc monumentum super Mercatorum Atrio reperitur.

HIERONYMVS DE BRAYDA I. C. PR. ANNO

Et Petrum Franciscum alterum, de quo infrà locuturi sumus omnes Collegij, & Ciuitatis præcipuos.

Petrus porrò hicce Franciscus anno 1505. 22. Augusti Testamento Eruditissimi I. V. D. Hermolai Curtui Ciuis Nouariensis, & Veronensis (cum Mattheam Iacobi Braydæ filiam suscepisset) Commissarius relictus est; qui quamquam non satis compertum sit, an Collegiatus fuerit, attamen non absque suspicionis scrupulo ipsum prætereo: super enim Ara ab eo in D. Vitale, & erecta, & dotata Spectab. Collegiatorum titulo hisce nuncupatur.

LEGA-

LEGATO SPECT. D. HERMOLAI A CVRTIVIS I. V. D.

Fuit etiam Abbatiæ Sancti Zenonis Iudex Supremus.

Anſelmum Hermolai Barbari Epiſcopi Economum fratrem habuit, ſicuti Paulum Equitem Rhodium, Venetijs tertio legati munere functum: religionis Receptorem, & S. Vitalis Commendatarium, in qua Eccleſia cum Fratribus humatus eſt in monumento à Matthęa reparato, hiſce literis Curtiuo, & Braydæ Clypeis ſubcellatis.

Paulo Curtiuo Equ. Hieroſolymitano
Enſelmo Ciui Optimo, & Hermolao
Iuris Vtriuſque Doctori Fratribus
Chariſſimis Matthæa de Brayda
Hermolai Coniux Superſtes Pientiſs.
Poſuit.
Anno Salutis M. D. V I.

Hæc Gens in Catharina Sorore reſtincta eſt: quæ tamen cum Io. Iacobum Nauarenſem, itidem Virum habuiſſet Nobiliſs. Torniellæ proſapiæ, quæ & Patriæ dominio iam potita eſt, cum bonis cognomentum Curtiuorum tulere poſteri, ex quibus ſuperſtites Curtiui deſcendunt, quorum inter alios vixere, Paulus I. V. D. Cathedralis Canonicus, Io. Iacobi Canonici ex Fratre Nepos Proantiſtes ſubſtitutus, ac legalium reſponſorum oraculum. Laurentius eius nepos, in præſenti contra Turcas minitabunda expeditione à Patria proprij Triremis Præfectus, ſiue Supracomes declaratus: qui multis quæſitis honoribus Aſcriuio deceſſit: quò in Nobilium Dracorum arca pompoſiſſimis militaribus funeralibus conditus eſt. Eiuſque vdos Cineres Ducalibus literis in Ciuitatis regeſto aſſeruatis, Senatus collacrymauit.

Superſunt inter alios, Gaſpar Frater, Cathedralis Eccleſiæ Canonicus, & Paulus ex Fratre, & ex Comitiſſa Capella Nepos, Iuriſprudentię Patauij candidatus.

THOMÆVS POMPEIVS CO.





Ompeiorum Familia Romæ Illuſtris, præter innumeros conſilio, & opere præſtantes Pompeium tulit: ob eius merita Magni cognomento inſignitum, ex qua alij illuſtres efluxere, qui per Italiam diffuſi eorum memoriæ ingentia monimenta tranſmiſere. Mediolaniquè præſertim adhuc Pompeij Magni veſtigia Fr. Paulus Morigia vigere aſſerit, ibiquè Pompeium Magnum lubentiſſimè incoluiſſe: quemadmodum progenitos quoſdam teſtante lapide apud D. Nazarium Petraſanctam.

Diſ. Man
L. Gracino
Pompeiano
Animulæ iucundiſſim.
Qui vixit Annos XXIIII.
Mater Poſuit
Æmilia Pompeia
Et Sibi.

Bergomum etiam Pompeium Magnum cohabitaſſe hiſce teſtatur Achilles Mucius parte prima.

Romani rerum domini post bella triumphos
Hic vitæ extremos transiliere dies.
Pompei socerique manent vestigia certa,
Et Mucij, & Marij, Scipiadumque labor.
Aurea testantur veteri numismata signo
Quæ referunt sculptos nomine, & ore duces.
Hinc Pompeanam Pompei nomine villam
Mœnibus Vrbs spectat non procul ipsa suis.
Cæsareumque manet quondam insuperabile Castrum
Millibus illud abest passibus Vrbe decem.
Marmorea antiquis fragmenta euulsa Sepulcris
Romanæ gentis nomina, & acta tenent.
Præterea extabant moles, quas lenta vetustas
Neglexit liuor, barbaricusque ruit.

Ex ijsdem Romanis Proceribus, Pompeiorum Veronensium genus progemmatum communis asserit hominum traditio, neque id haud verisimile in Episcopio enim lapidem habemus, Panuinio teste, Pompeios memorantem.

L. Gauij Vindicis
Pomp. Cons. C. F.
Valeriæ. M. Pulli
Gauij F. T. F.
C. Comisiæ. Aug.
III. Ariadnes.

Aliumquè apud Philarmonicos Academicos videmus.

Memoriæ
Pompeiæ
Pompeiatiois
Soror.

Hæc Romanę generoſitatis veſtigijs ſectatis, armis, literis, procerum affinitatibus, tùm Veronę, tùm extra, opibusquè ſummopere claruit.

Inter hos eſt Ioannes anno 1438. Vrbis Fortiliciorum Prouiſor, Dionyſius, qui eximijs imbutus virtutibus inter ſui ſæculi Collegij noſtri præcipuos meruit computari, quemadmodum Bartholomęus, qui poſt Legationem apud Andream de Burgho, Cęſareum Legatum, anno 1509. ſuſceptam, ab illo tanti faſtigij cognita virtute Ciuitatis Proprætor delectus eſt: *M. S. A. fol. 56.* Hieronymus Baliſtariorum Præfectus, qui cum Fratribus Franciſcum Gonzagham Mantuæ Marchionem, & Imperialium Copiarum Ducem captiuum Venetias duxit, cum Lucio Maluetio, Vincentio Caſſina, & Petro Spoluerino: ob cuius gratum nauatum opus, centum Cataphractorum Præfectus honorificentiſſimo honorario ellectus eſt: & Illaſiorum Caſtro alijſquè Ruribus cum iuriſdictione Comitatus honore donatus, quod antea fuerat Reip. Veronenſis habitum ab Vberto Nobiliſs. gentis à Tabula anno 1270. vt *M. A. fol.* 11. cuius vixit celebris ille I. C. noſter Thomas: annis antea circumducentis.

Hieronymi, & Fratrum merita Diplomatis 1509. quarto idus Octobris oſtendunt primordia.

Tanta eſt fides, & merita non vulgaria Spec. Viri Hieronymi Pompeij Capitis Baliſtrariorum Dominij noſtri, & Fratrum eius numero ſex cognita per veram experientiam in præſenti bello, quò non degenerarunt à maioribus ſuis, relicta propria Patria, & amiſſis omnibus ſuis facultatibus expoſuerunt propriam vitam in ſeruitijs Dominij noſtri, & præſertim in procurando capturam Marchionis Mantuæ, & gentium ſuarum ſicut ſucceſſit, &c.

Quemadmodum ex Ducalibus 1517. Curt. *lib.* 19.

Antonius, Iacobus, Auguſtinus, Ioann. Baptiſta, & Thomęus noſter fuere fratres, hic patriæ, & Senatui fideliſſimus, cuius Conſilio egregium facinus præſertim Hieronymus iniuit, vt annuit quodammodo Curte. Eloquentiſſimus, & legalis ſcientiæ profundus ſuo ſæculo fuit, & ex Pompeiana familia nō immeritò ortus.

Patrios Magiſtratus non ſemel honorificè, & prudenter omnium gloriæ nutù pergeſſit: ea propter cum virtutem fidem, & rerum etiam militarium peritiam, in ipſum Andreas de Burgho ſupradictus dignouiſſet, vſque ad Cæſarei Præſidis aduentum

eum

eum veteris arcis custodem delegit: quò officio, vt animi Burghi extiterat functus est, vt asserunt *M. S. A. fol. 55.*

Ex horum Nepotibus vixere Antonius Cataphractorum pariter Præfectus, Iunius, & Thomæus: qui armis patriam, & genus illustrarunt, quemadmodum elapsis annis, Lęlius qui si fortassis paulisper vitam degisset proculdubio supremum Cæsaris Ducem vidissemus. Cuius Fratres viuunt Iunius Cataphractorum ductum Hieronymo filio renunciatus, Marcus peditum centurio, & huius Thomæi Equiponimus: qui post fermè omnes Militiæ gradus, apud Cæsarem supplosos, modo Serenissimę Reipublicę Bombardarum Generalis supremus reperitur, Boemamq; spectatissimam procerem in Vxorem habet.

Viuit, & Ioann. Paulus Alexandri, Strenui Belligeri filius, & Alberti præcipuarum Senatus ditionis Ciuitatum, Gubernatoris Frater, qui supremis Militię spretis honoribus, quibus præcipuè in bello Mantuano cohonestatus est, ad ciuiles conuersus Præturę Vrbanæ Duumuiratus, Legationumque dignitates sedulò Scitè gessit, & gerit, cuius filius Alexander pręter alios superest maximę virtutis spè adolescens; & legalibus deditus studijs.

Fuit Co. Albertus præfatus Vir literatissimus, nequè tempus vanis mundi oblectamentis conterebat, sed mirum in modum studijs innitebatur: ea propter hæc ingenij sui monimenta publici iuris facta reliquit.

Vita di Francesco Marchese di Mantoa Capitano Generale della Lega di Cambrai.

Il duello, ridotte le querelle ad accommodamento Caualeresco, & Christiano.

L'Archisofia contro in parte l'opinione d'Aristotele, Parte prima. Secunda verò latino sermone nondum est impressa.

Scripsit etiam volumen Hetruscis Rythmis perelegans, & alia.

Hęc gens vsque adhuc amplissimis priuilegijs Illasiorum, aliorumquè Pagorum, Comitatum possidet, eamquè Panuinius armis per hęreditatem veluti, Illustrem nuncupat *lib. 6.* hoc speciosissimo titulo.

GENS POMPEIA VERONENSIS.

Arguunt, & huius gentis priscum decus, elegantia, & sublimia Sarcophagha, in Æde Carmelitarum: cataphractarum, Vexillorumquè decorata Tropheis.

LEONELLVS TRAMARINVS.





I Veronenſium antiquitatum Scriptores legamus, Maccacarorum progeniem Illuſtrem, & Patriciam dubio procul comperiemus; ex qua Tramarinum ſtrenuum haſtiludij concertatorem ab anno 942. Tramarinorum ab eius nomine familiam propagaſſe dicitur.

Quidquid tamen ſit, circa huius gentis originem, Nobilis tamen, & priſca in antiquis ſcripturis reperitur, quæ præ cæteris Leonellum dedit ſupremum ſui temporis Iureconſultum: qui non ſolùm 1504. ad Cardinalem Cornelium cum præcipuis patricijs legatus eſt; & 1509. Ciuitatis Proprætor ab Andrea de Burgo eſt declaratus, *M. S. A. fol. 56.* cum præfato Pompeio, & Ludouico Turriano Iureconſultis; Verùm alijs publicis muneribus functus: ea propter ſuper Mercatorum Curia eius ſtemma videmus, hiſce literis circumſcriptum.

LEO. TRA·

Maximo etiam, & incomparabili amore Patriam eſt proſecutus, anno præſertim 1529. quò cum ob Germanorum in Italiam deſcenſum Venetias obſides tranſmittere fas eſſet, idque exequi omnes ſtatim recuſarent, Leonellus tantùm amore erga Patriam pronus, vltrò Venetias acceſſit, cuius exemplo cæteri, qui à

Ciui-

Ciuitate fuerant addicti, rubore concitati idem agere minimè respuere: qua de re quantum ei Patria debeat, ex se quisquis colligere valet.

Anno autem sequenti dum Aloysius Foscaro Veronæ Pretor instante Alexandro Nogarola Marci Antonij Nogarolæ Cæsi causam à Curia dijudicari recusauerit, cum Oliuerio de Caballis, & Ioan. Baptista Caliario Vrbis Duumuiris legatus est. *M. S. A. fol.* 118.

Postremum anno 1534. eum Cætus noster adsciuit, vt statuta ad nuperam metam redigeret: quæ adhùc vsque minimè legimus commutata.

Huius Nepotum linea restincta est, & bona ad Nob. Familiam Rambaldam, hæreditario nomine, sunt deuoluta.



SILVE-

SILVESTER RAMBALDVS.





Caligerum temporibus duas præcipuas Rambaldorum Familias opibus, & dignitatibus floruiſſe legimus: alteram Vincentinam, alteram Veronenſem.

De Vincentina Paiarinus memoriam facit.

De Veronenſi verò nullibi reperitur origo ex Longobardis tamen originem traxiſſe comprobat, iteratum Rambaldi nomen in cognomen exin conuerſum, quò ſæpius Longobardi vtebantur.

Multi arbitrati ſunt hanc cum Comitibus de Collalto vnam eſſe, cum Sanſouinus, dum de eis loquitur, hæc cuiuſdam Inſtrumenti inſerat verba.

Nos Rambaldus Comes, filius Rambaldi Comitis, & Magtilda filia Burgundi Marchionis Coniugales, qui profeßus &c. Ego quidem Rambaldus Comes ex natione mea lege viuens Longobardorum, & ego Magtilda ex natione mea lege viuere videor Salica &c.

Quidquid tamen ſit circa originis exitantiam antiquiſſima tamen eſt, & eo magis cum eius certa ignoretur origo: & prępotens reperiebatur etiam Ezzelini temporibus: inter cuius Conſiliarios anni 1279. Rambaldus de Rambaldis memoratur: imò huius æquinonimus fuerat antea Vincentiæ Prætor, anno ſcilicet 1221. eodem Paiarino, atque Seta Epiſcopo teſtibus, & Morandus adeò nobilitate, & opibus emicuit, vt Beatricem Scaligeram in vxorem meruerit: anno 1361.

Hac

Hac propagatus ſtirpe Siluester, gloriæ cupidus bonis ſuſceptis literis Patauium, vt Iuriſprudentiam acquireret ſe contulit. Et cum opulentiſſimus eſſet Iuriſtarum Rector à Senatu delectus eſt: quod munus tunc temporis præcipuum reperiebatur, iure in Diſcipulos animaduertendi. Cuius rei memoria Argentea erat Iuriſtarum claua Rambaldorum inſignita clypeo, ante quam Horatius Godus Patritius, & Comes Vincentinus Sindicus, & Academiæ Prorector eam refici adinderet.

Studijs completis, & laurea acquiſita Veronam conceſſit: quo inter Collegiatos eſt adſcriptus anno circum 1485. cuius & ad Venetos ſtatim præcurrente virtute Florentiam legatus eſt: vt maximi ponderis negotia pertractaret: ob quam egregiè nauatam prouinciam præter auream catenam, ei dono traditam; mul ta munera reportauit: quæ cuncta cũ redijſſet Principi exhibuit, aſſerens, cum eius habuiſſet gratia ſua eſſe, at Princeps, & Senatus, & meritorum remunerator, & gratiarum largitor ei maiora contribuit: quocirca cum Patriam redijſſet, proprias ædes ſibi in regione DD. Firmi, & Ruſtici fabrefecit: quibus hoc dicterium poſuit, quod adhuc legimus pro roſtris exciſum.

Dei Dono Principis Munere.

Patrios Magiſtratus etiam pertractauit: & cum Præturam Vrbanam geſſiſſet; hoc monumentum reliquit.

Siluester Rambaldus eram iam Prætor anhelans,
Cum socijs lites soluere lance pari.

Orator etiam Venetias patrio iuſſu miſſus eſt: & quid in patriæ fauorem pertractauerit, ex ſtatutis depromitur.

Nepotes habuit præclariſſimos, nec minoris gloriæ condignos, Auguſtinum Equ. Sancti Pauli, & Hieronymum Vrb. Prætura functum, fratres, & Gherardum noſtros Iureconſultos, & Gherardum alterum, Vrbis nuncupatæ Ciuitatis Epiſcopum, & pro Marcello Cardinali Ceruino poſtea Sum. Pontif. Archiepiſcopatus Rauenæ ſuffraganeum: cuius merita virtutes, & honores memorat Chiochus.

Nec defuere alij Duumuiratu, & Vrbana Prætura potiti: quorum ſuperſtes, eſt Ioan. Franciſcus Eques, & Philoſophus, qui

prẹter

præter varios virtutis editos partus, ille mirandus eſt de ſenſibus, adeò eleganter poetice deſcriptus, vt non immeritò Ariſtotelis animam Virgilij corpore indutam dixeris.

Vrbano Sanctiſſimo Papæ VIII. eum nuncupauit, quem vti talium ſcientiarum peritiſſimus, tanti fecit, vt ex Caſſandra Vxore Nobiliſſimæ Gentis Buriẹ ab Alphonſo I. C. noſtro Equitibus etiam Hieroſolymitanis, alijſque Heroibus ellatæ, Philippum genitum, quem Romam opus donaturum miſerat Palatinum Comitem adſciuerit. Qui dum, vt Patriam eſſet repetiturus, equi dorſo per Vrbem geſtaretur à veloci carpento in ipſum decurente peremptus eſt. In cuius amiſſi geniti ſolacium honorem eundem in Gratiadeum Maiorem natum, & poſteros contulit. Quo tamen parum gaudere à ſummo decreto permiſſus fuit: cum relictis filijs duobus maſculo, & fœmina, ex Laura à Puteo Benedicti I. C. filia, & mei conſobrina deceſſiſſet.



IOAN. LVDOVICVS FAELLA CO. ET EQ.





EX Ioan. Nicola Faella exarato nostro Iureconsulto, & ex Adamante de Panzatichis de Pistorio, siue de Ariuabenis de Feraria vxoribus quarũ hęc anno 1464. eius Ciuitatis Principi seruitute detinebatur: Io. Ludouicum suscepit virtute, & dignitatibus genitori haud absimilem.

Hic Marcum Cardinalem sub Tentorio recepturum 1504. missus est, & 1509. cum Com. Bonifacio de Sancto Bonifacio ad Veneti exercitus prouisores imminentibus belli ruinis Legatus; quemadmodum postea ad Andream de Burgho, Cæsaris nomine Ciuitate quæsita, & ad Maximilianum ipsum, vt vitam, & conciuium bona ei offerret, & postmodum cum alijs compatricijs, vt *M. S. A. fol.* 55. ad Neapolis Regis Vicesgerentem intromittendum, anno 1512. vt memorat Curte *lib.* 13.

Fuit etiã Cæsari charissimus, quem & Illasiorum bonis donauit, iuxta *M. S. A. fol.* 55. & in Consiliarium creauit, ea propter dum Episcopus Grucensis Veronam missurus esset, ita ad Faellam scripsisse legitur in *M. S. B.*

Maximilianus, Diuina fauente Clementia, Romanorum Imperator semper Augustus.

Honorabilis fidelis dilecte cum in præsentiarum statuerimus destinare Mantuam, & inde ad Beatitudinem Pontificis, pro rebus arduis concernentibus salutem Italiæ, & commodum totius Reipublicæ Christianæ Vener. Matthæum Episcopum Grucensem nostrum, & Sacri Romani Imperij

perij Principem, & Consiliarium deuotum nobis dilectum, & cum fidem prudentiam dexteritatem Ingenij, & maximam rerum experientiam benè experti, inde simus indigemusque officijs tuis in hac profectione ipsius Grucensis hortamur te, vt post habitis omnibus alijs rebus, quandoquidem iam multa de maximis agatur, velis te parare ad profectionem, cum eodem Grucensi, cum omni prudentia, & fidelitate adsistere, opere, fauore, et consilio: sicuti liberè in te confidimus, et eris paratus Veronæ ad illam diem, quam tibi significabit per literas suas idem Grucensis: Reliqua autem omnia intelliges ab eodem Grucensi; qui secum de semet instructionem, & ad eundem diem aderit, quam tibi significabit, & ibi bene Communitatis omnibus rebus, in nomine Dei proficiscamini vlterius omnia exempturi, iuxta intentionem nostram.

Dat. in Oppido Nostro Triburgi die 16. Mensis Ianuarij anno Domini 1511. Regni Nostri Rom. 25. A tergo.

Honorabili Ludouico Faellæ Veronensi Consiliario, Fideli nostro dilecto.

Quantæ itaque apud tantum Principem existimationis habuerit, ex huius lectura argumentari quisque potest. Comitatus etiam fuit anno 1514. publico iussu cum alijs Nobilibus cadauer Cardinalis Georgij Episcopi Tridentini, & Veronæ Locumtenentis pro Imperatore, vt Curt. *lib.* 18.

A cæteris quoquè Italiæ Regulis tamquam Oraculum veneratus fuit: propterea anno 1499. 14. Augusti ad Lucę Præturam est adclamatus, quam omnium applausu, & laude pergessit. A Iuliano, etiam Cardinali, Tituli Sancti Petri ad Vincula Episcopo Ostiensi maiori Pœnitentiario Summi Pontificis, & Auenionensi Legato, familiaris, domesticus, & continuus Commensalis eligitur, vt ex Diplomate apparet: Romæ 17. Iunij 1485. quò etiã Principes rogat, vt eum cum suis famulis liberè per quorumcunq; ditionem transire nòn respuant, quod, & ei concessit Augustinus Barbadico Dux, dum Lucæ Præturam esset additurus Duc. 14. Augusti 1499.

Posteros habuit conspicuos, & Ciuilibus honoribus apprimè cumulatos: inter quos Ioannes superstes foret meritò computandus, qui doctoralibus Patauij sumptis insignibus maximam futuræ gloriæ spem inserebat; verùm supra mortalem gloriam quæritauit; dum Diuino tactus impulsu ad Religionem Capucinorum Sancti Francisci confugit: qua, exemplo, concionibus, vitæ austeritate, ac Sanctimonia familiam, & Confratres illustrat.

De Io. Ludouico pręter alios memoriã facit Torel. Saraina. LL. D.

NICO-

NICOLAVS DE CABALLIS EQ.



MArinus de Caballis Eques, & Venetiarum Senator Ampliſſimus, quum pro Patria Republica ad Vindeliciæ Principes fuerit Legatus; nonnulla proprio charactere memoria minimè indigna ad pronepotes tranſmiſit, quibus eius proſapiam Schiardingh eius Ducatus oppidum adhuc vſquè Titulo perhonorifico poſſidere comprobat, ex eaquè eiuſdem Familiæ Veronæ proceres Duce Ioanne originem duxiſſe ſiuè potiùs Friderico, cui fœmina de Trauerſanijs Nupſit: Sancti Bonifacij Comitiſſa, ex quà Nicolaum, & Fridericum Scalidarum ſupremum Ducem 1323. & 1336. & Franciſcum omiſſis fœminis procreauit: quamquam Fridericum Nicolai filium putauerit Curte.

Fridericus anno 1333. Vincentina Prætura pro Maſtino functus præter alios Iacobum genuit: eorundem Principum, aliorumque Italiæ ſupremum Ducem, & Sereniſſimę potiſſimum Reipublicæ, cui Taruiſium, Vtinum, Venetias ab inimicorum aggreſſionibus cordatè defenſauit, Forum oppidum, Foſſamclodiam, item audenter redemit, Vincentiamque, & alias Ciuitates, & oppidos deuicit.

Fuit Diui Iacobi Eques, vt ex literis proprię Macherę celatis habemus: & tandem ob merita erga Senatum Venetum Nobilis, & Patricius creatus: quod, quamquam omnibus pateat, decoroſæ attamen partis verba fas refere putaui.

Capta 1381. die primo Septembris.

CVm Deo, & Mundo valde gratum ſit, & acceptabile, recompenſare condignis meritis laudabilia, & efficacia opera notabilium perſonarum oſtenſa per effectum in magnis, et arduis negocijs noſtri Dominij, & ſicut notorium eſt; Eg. Miles D. Iacobus Caballus Ciuis noſter Excellens Capitaneus Gentium noſtrarum in litore exercuit virtutem, & perſonam ſuam, & ſuorum in guerra proximè elapſa, cum magna prudentia, ſtrenuitate, ſtudio, & ſolicitudine, & fidelitate: adeò quod meliùs, nec feruentius fieri potuiſſet per aliquem alium: & ſimiliter cum Galleis apud Clodiam, & ſubſequenter cum armata quæ fuit ad partes Sclauoniæ, & Apuliæ, & pro certo portamentum ſuum fuit, non ſolum vtile, & fructuoſum, ſed neceſſarium factis noſtris, & ſic eſt diſpoſitus facere in omnibus noſtris, & pro honore noſtro faciat, & pro omni bono exemplo aliorum oſtendere gratiam, & beneuolentiam monſtrare erga tam notabilem perſonam, & ſic bene diſpoſitam.

Vadit Pars, quod in bona gratia ipſe Dominus Jacobus Caballus ſit cum ſuis Hæredibus de noſtro Maiori Conſilio, ſicut cum magna reuerentia ſupplicauit, quod ſibi reportauit ad maximum honorem.

Et capta eſt per quinque Conſiliarios per Capita, & per quinquaginta, & in Maiori Conſilio.

Paulus Rizzeius Duc. Not.

Deceſſit Vir ſtrenuiſſimus Vtino; eiuſque cadauer Venetias translatum, Dux, & Senatores honorificis pompis obuiam occurrerunt, & ad Baſilicam Sanctorum Ioann. & Pauli, vbi ſepultus eſt, commetarunt.

De hoc Onuphrius, præter fermè omnes Hiſtoriarum Scriptores, ita memoriam facit. Quamquam Georgij vice Iacobus legendus ſit.

IACO-

IACOBVS CABALLVS

Bello Cretico, cum Luchino Verme, Iacobus Caballus Veronensis Eques, Præstantissimus militariumquè ordinum ductor Nauate, tùm in Creta, tùm alibi fortiter operæ id retulit decus, vt cum Luchino in amplissimum ordinem cooptatus sit. Huius etiam auspicijs Feltrium, & Bellunum, Pola, & Histria Venetis rebelles in deditionem receptæ sunt. Obijt Venetijs sepultus, in Basilica Sanctorum Ioannis, et Pauli. Huius posteri adhuc Venetijs maxima in dignatione supersunt; quorum præcipuum nunc decus est, Marinus Caballus Senator integerrimus, atque hoc ipso anno Prætor Constantinopolim missus.

Ex Constantia Scaligera Vxore, Conradum reliquit, & Nicolaum Equitem, pro Serenissimo Dominio perpetuum Castri Suapis Præfectum.

Ex Conrado, & ex Panticilia Alberti de Camino, & Proceris de Tornielis Nouariensis genita, omnes huius Venetiarum Stirpis, procedunt Heroes, qui prudentia, Consilio, opibus patriam fulsulciunt. Efluxit, & filia Ioanni Francisco à Puteo Gentili meo nupta eximio Iurisconsulto, iam Marinæ Vallis pro Serenissima Republica Prætori, & sub regimine Aloysij Contareni Veronæ Vicesgerenti.

Ex Nicolao verò, Vincentiæ, Anguigerum Vice Gubernatore & 1370. Prætore, vt ex annal. Canonic., & ex Interlisia de Lisca, Ioannis Equitis filia, & Paula Comischia Segodunensi in secundo Matrimonio, non tantùm Caballi, Mantuæ Nobilissimi efluxere, verùm qui Veronæ vetera Domicilia incoluere; Omnibus immunitatibus, tùm præsentium, cum futurorum bonorum à Mediolanensibus, Veronensibus, & Venetis Principibus donati.

Hic relictis alijs Georgium Giorium, vocatum strenuissimum virum genitum habuit, quem Vincislaus Romanorum Rex Beluesini, & Sancti Vrsi in Agro Vincentino, omnimodo Imperio Comitem, & Imperij Baronem creauit, Galeatio Mediolani Duce habito Vincentiæ Dominio comprobante, fuit enim Cæsareus Comissarius, dum Imperator idem, Ioann. Galeatium per-

petuum Vicarium adſciuerit anno 1335. Mediolani, Brixiæ, Bergomi, Nouocomi, Nouariæ, Verzelarum, Alexandriæ, Tortonę, Bobij, Placentiæ, Regij, Parmæ, Cremonæ, Laudis Pompeiæ, Tridenti, Cremæ, Burgi S. Donini, Pontremolis, Maſſenouæ, Feliciani, Aratij, Aſtæ, Veronæ, Vincentiæ, Feltri, Belluni, & Sarzanę, vt ex *M. S. A. fol. 26.*

Genuit, & Nicolaus, Franciſcum: qui Amabiliam Cremonenſem duxit ex Comitibus de Perſico, ex quà gente fuit Gulielmus, Veronæ Prætor, anno 1232. qui, & Ciuilitate donatus fuit.

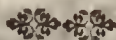
Ex tanta Nobili copia, Nicolaus noſter efluxit Nobilitate, virtute, & dignitatibus florentiſſimus: Quemadmodum opibus, & procerum affinitatę, præter enim gentis antiquas trino conubio adſociatus eſt. Nob. ſcilicet de Preſana, Heliſabeth Biuilaquæ de Laziſio, & Liberę ex Comitibus de Arco.

Inter Collegiatos anno 1490. fuit adſcriptus, quò magni nominis fuit Iureconſultus, & Philoſophicis literis etiam imbutus, Conſilioquè ſermone, & operibus præſtans.

Patrios Magiſtratus legationes honorificè geſſit, in quem Ciuitas eos crebro transferebat non tantùm virtute opitulante, verùm erga ipſam amore, ob quem anno 1511. iuxta Epiſcopi poſtem cum Oliuerio Gentili à Venetis captiuatus eſt, poſtea liberatus cum Leonardo Liſca, ad Lotrech, & Venetos Prouiſores publico iuſſu ad congratulandum legatur anno 1517.

Anno verò 1529. Venetias obſes, cum Leonello de Tramarinis vltro acceſſit, aliaquè in patriæ vtilitatis, & decus peregit, quæ eius famam apud omnes inclytam reddunt, quà à Republica dignota Eques creari meruit.

Ædes pręſtantiſſimus Vir erexit, in Diui Petri in Carnario regione, quo Fr. Polla Iuriſconſultus, hæc Octauij Nepotis iuſſu ſcripſit.



M. S.

M. S.
Hasce. Ædes.
Quæ.
Nicolaus. Caballius. Iureconſ. Clariſs.
Ne. de. nomine. ſuo. exirent.
Neue. quacumque. cauſa. cui. abalienarentur.
Voluerat.
Hæredes. nefas. abalienarunt.
Octauius Caballius Fr. F.
Magno. Sumptu.
Recuperaui. Inſtauraui.
Sed. neque. venient. neque: donabuntur.
Neque. vllo. modo. alienabuntur.
Neque. de. nomine. exibunt. familiæ. meæ.
Sic. & ipſius. edico.
Kal. Octob. M D. C I.

Hæc gens Venetijs non ſolum, ſed Veronę quoque glorioſa refulget à Iacobo, & Hieronymo eiuſdem noſtri Collegij viris pręſertim opibus, & honoribus apprimè illuſtrata.



ALOYSIVS DE ALBERTIS.




Lberta propago Hetruriæ præclariſſima, quę præter Equites, Comites, Barones, Doctores, Abbates, Epiſcopos, Albertum quoq; genuit Eminentiſſimum Sacræ Eccleſiæ Cardinem creatum anno 1431. Patria ab aduerſa factione partim expulſa, cum Dante Aligero, alijſquè ſupra memoratis Veronam migrauit; quò honoribus ſtatim ſummis excepta eſt: cuius præſertim Bertolotus Cani Franciſco Scaligero chariſſimus adeò fuit, vt ea quæ hiſce ſcribuntur à Curte promeruerit lib. 10.

Frà quelli delli Alberti era quel Bertolotto, che fù poi tanto caro al Sig. Can Franceſco, dal quale meritò per le ſue rare qualità, e fedel ſeruitù oltre li altri ricchi doni, che hebbe da lùi d'eſſer fatto ſuo Teſoriero Maggiore. Apprimè cognationibus etiam claruit: Comitum ſcilicet de Biuilaquis nedum, Turrianis, Seraticis, ac aliorum; at Principum Scalanorum, matrimonio Beatricis Alboini filiæ, & Maſtini Veronenſium Principum ſororis, cum Alberto huius gentis præſtantiſſimo Viro, ex quo non tantùm generoſi Equites, & cordati efluxere præfecti, verùm Iureconſulti permulti quorum quis Princeps ſit, non ità facilè comperies; cum quiſquis literis emineat clarioribus, verùm cum Aloyſius eius virtutis monimenta reliquerit, cæteros ſub ipſiuſmet nomine locabo.

Primus

Primus gentis Collegio donatus, & fortaſſis primi filius, qui Veronam domicilium delegit, fuit Nicolaus, anno etenim 1348. à Curtio memoratur lib. 12. & 1305. Gentem cum Dante veniſſe notum eſt: vt idem aſſerit lib. 10. Alter eſt Pantaleo, qui annis circum 1400. maximo famæ nomine florebat: quemadmodum Albertus, qui anno 1472. Orator Venetias miſſus eſt, *M. S. A. fol.*42. vt Nicolao Trono, & ſequenti Nicolao Marcello 1483. Ducibus creatis congratularetur. Sui ſæculi quoque clariſſimus fuit Simeon; qui ad aliorum inſtar patriæ cuncta geſſit munera, & cum Vrbana fungeretur Prætura, ſuper Mercatorum Ædibus Domitij Calderini Rethoris Excellentiſſimi immaginem ſub eius ſtemmate, quam adhuc vſque videmus delineari adindit; cuius Domitij virtutem Franciſci Iureconſulti noſtri filius: itemque numeri noſtri æquinonimus adequauit: & ſi ſuperuixiſſet, forſitan anteiuiſſet, eius enim teſtantur opera ædita cum Tyro adhuc reperitur: & potiſſimùm oratio habita in funere Franciſci Polæ, clari nominis extra Collegium Iureconſulti eius Præceptoris.

Simeoni ordine ſuccedit Aloyſius, qui literarum nobilitatem natalium comparauit ſplendori. Collegio donatur anno 1390. 14. Iulij, poſt quod temporis præcipua Vrbis munera in eum ſunt collata, prætereaquè Venetias legatus eſt, anno 1523. ad Andream Gritti nuperum Ducem delectum, vt *M. S. A. fol.* 92. & 1528. cum Ludouico Aligero arduis de cauſis; quarum optatam gratiam reportauit: legatus antea quoque fuerat cum alijs præcipuis Patricijs, vt Marcum Cornelium Cardinalem Ampliſſimum intromitteret, *Curt. lib.* 16. Scripſit Vir eruditiſſimus Conſilia multa, quæ quamquam cedro digna fuerint, hæredum tamen incuria diſperſa ſunt: verùm edacitatis iniuria ea, quæ typis eius nomine in ſingularia Iuris excuſſa legimus labefacere non valuit.

Gentiles habuit item numeri noſtri poſt ſe Theodorum fratrem eodem anno Collegiatis adſcriptum, & anno 1525. Leonem Baptiſtam, qui ſicuti equinonimi, & Gentilis Florentini ab Iouio Elogio cohoneſtati nomen, ita virtutem tulit, qua ad cunctos Patriæ honores aditum ſibi parauit, ſicuti Angelus Maria, anno 1529. Collegio adſociatus.

Nepotes etiam reliquit Præfectos Cordatos, & Equites præſtantiſſimos, qui gentile nomen adauxere per æuum.

Indicant etiam huius Gentis decus monumenta, tùm in

in Diuę Anaſtaſiæ Periſtylo, cum in Maiori Montis Aurei Fano, quo Aram Annibal erexit.

In Diuæ Anaſtaſiæ.

Octauio Alberto
Caroli F.
Genere, & morum
Suauitate nobiliſs.
Albertus, & Iulius Cæſar
Fratres
Supremum amoris
Monumentum
Mæſtiſs. P. P.
Obijt X. Kal. Sextil.
M. DC. VI.

In Maiori Montis Aurei.

Hic iacet Nob. D. Annibal filius
Præſtantiſs. Equitis D. Alberti de Albertis,
Et expectat reſurrectionem Mortuorum
Anno Salutis M. D. XCIIX.

Floreſcere, & annis antea trecentis digniſſimi Cathedralis Canonici, quorum ingentia geſta Canonicorum eorundem commemorant Annalia.

Superſtes inter cœteros eſt . . . . . in Pindemontanis expeditionibus ſtrenuus Cataphractorum Præfectus.

PETRVS FRANC. MONTENARIVS.





INſtrumentum penes me habeo talem orſum continens.

In Chriſti nomine, Amen. Die Lunæ 21. Februarij 1379. Veronæ in Curtiuo Palatij Communis in Factoria Magnificorum DD. della Scala infraſcriptorum præſentibus &c.

Ibi Prouidus, diſcretus Vir D. Montenarius de Campſoribus, natus q. D. Ioannis de S. Sebaſtiano Veronæ, Factor Generalis Magnificorum, & Potentum Dominorum D. Bartholomæi, & Antonij fratrum della Scala Ciuitatum Veronæ, & Vincentiæ &c. Imperialium Vicariorum Generalium, & tanquam eorum Procurator, & procuratorio nomine pro eis ad vendendum, ſeu venditiones faciendum de poſſeſſionibus, & bonis ipſorum DD. ſpecialiter conſtitutus, prout de dicta Procura conſtat, publico Inſtrum. ſcripto ſub ſigno, & nomine Marci D. Nigri Not. de Rauis de Inſulo &c.

Ex hoc Campſorum Familia de Montenario vocari cæpit, vt, nedum teſtantur Inſtrum. publica. Verùm Baptiſta Paiarinus in ſuis Chronicis, dum de familia Mōtenaria Vincētina loquitur, ſic ſcribit.

Montenarij, ſiue Campſores, alio nomine dicti, ex Verona ope illorum della Scala venerunt. Sepulcrum quidem eorum eſt in Eccleſia Sancti Nicolai. Fuit autem in eadem Familia quidam nomine Montenarius q. Nicolai, à quo Montenario poſtea de Montenarijs dicti ſunt &c.

An autem ex Montenario q. D. Ioannis, vel q. D. Nicolai Montenarij cognomentum ſumpſerint adinuenire non valui.

Nobiliſſimam progenuit Familiam Montenarius quam opibus, & affinitatibus claram reliquit, & multis noſtris Doctoribus, Militum

litum Prǫfectis, Comitibus, Equitibus, etiam Hieroſolymitanis illuſtratam: quæ præter Antonium Collegiatum noſtrum percelebrem, & ſui ſæculi præcipuum, vt enim in Epiſcopum Grucenſem Cęſareum Legatum orationem haberet Volargnem miſſus eſt: *Curt. lib.* 17. Petrum Franciſcum noſtrum tulit, qui maiorum ſectata virtute legalis diſciplinę dogmata adeò apprehendit, vt nulla ferè cauſa difficillimę, arduęue cognitionis, quin eius ſententię commiſſa fuerit: Hinc eſt, quod dum inter Veronenſes pro Agri terminis lis orta eſſet; Petrus Franciſcus cum Gabriele de Peregrinis legatus eſt, vt Burgetum accederet, quò Petrus Pectorellus Parmenſis, Tridenti Prętor, & alij Cęſarei, Tridentini Cardinalis Commiſſarij pręſtò aderant: anno 1539. vt ex *M.S.A fol.* 138.

Fuit & eodem anno vt Petro Lando Duci cõgratularetur Venetias à patria miſſus: quemadmodum à Collegio noſtro anno 1534. cõtra Auguſtinum Dulcetum: qui Ducalibus literis ſubrepticiè imploratis Collegij ſubſellia ſcãdere pertentabat, quarum reuocationẽ ſtatim obtinuit: quemadmodum ex act. Collegij. Anno 1533. Venetias legatus fuerat, vt D. Marię Mater Dñi nunc Magdalenę Moniales è Fratrũ D. Francisci tutela eximerentur, vt aſſerit *Curt lib* 19.

Fuit & à Conſilio ad pręcipuos honores ſedulò acclamatus: quemadmodum ab integerrimis Senatoribus ad pręcipua Venetę ditionis Tribunalia: quibus officijs Vlpiano Labeoniquè ſe haud abſimilem propalauit.

Pronepotem habuit Iulium Collegiatum ſimiliter noſtrum: cuius hęc legitur memoria ſuper Mercatorum Palatio.

IVLIO MONTENARIO I. C. PRÆTORE ANNO M.D.L.

Quemadmodum & Leonardum, cuius ibidem id habetur.

Fungente Prætura Domus Mercatorum Leonardo Montenario Vtriuſque Iur. Conſ. M. D. LXXVI.

Pręcedentibus annis eiuſdem Collegij Alumnus Paulus deceſſit: cuius, & pręfactorum gentiles Pręedellarum ditionem in agro Veronenſi Comitatus titulo honorificis diplomatibus poſſident: inter quos vixit Vincentius in pręſenti prelio contra Turcas Pręfectus, qui dum enixè Principis nomen tueri conaretur peremptus eſt, cuius inter fratres ſupereſt Theodorus Com. qui à Sereniſs. Dominio ſtipem honorificam promeruit, & ſuis temporibus pręcipuis ditionis Fortilicijs Militum Gubernator pręeſt.

HIE-

HIERONYMVS DE VERITATE.





Oannes Paulus Saibantus Nobil. Veronę Familię Principum seruitute claruit, & Ferdinandi pręsertim Archiducis Austriaci: qui cum Veronensium Procerum effigiebus, & Elogijs Musęum exornare decreuisset, id Epistolis perhonorificis Saibantum curare pręcepit.

Inter hos Principis mandato accessit Marcus de Veritate Comes, cuius Elogium quamuis Auctoris nomine careat, attamen vel à Francisco Polla, siuè à Policarpo Pallermio Iureconsultis, aut à Friderico Ceruto, quibus à Ioan. Paulo cura data fuit, compaginata sunt.

Incertus istorum Auctor, sic de Veritatum Familia scribit.

Aut non attingenda, aut inter primas Italicæ Nobilitatis Sedes Gentis Veritatum claritas quem virili isthac, & robusta Marci Comitis effigię concluditur collocanda est. Nam quamuis non admodum compertum sit, an Illustris hæc Veritatum Poetarumquè Familia Italiæ, vel Germaniæ, (quod plures non sine causa existimant) priscam suam debeat originem inconfesso tamen est, apud omnes antiquitatis perscrutatores, eam annis ab hinc quingentis perpetua, eaquè clarissima perfrui nobilitate: adeout non solum Veronæ radices agens, sed & Mutinam, Bononiamquè comprehendens Familiam Caloriam, & Buchiam quæ etiamnum Viris Illustribus excellunt; propagata sit.

Ego verò hanc cum Poeta Bononiensi vnam non supputarem cum

cum Poetarum agnomen quidem Petrus Antonius Poeta Ligur proprio adiecerit. Ex Bononia tamen Nobilis gentis de Principibus Duce Guincinello Veronam conceſſiſſe, compertum eſt. Veteri ſiquidem Marmorea Arca intra poſtem Sanctę Anaſtaſię Conuentus, qua Veritatum clypeus eſt cælatus hæc Longobardicę literę ſunt inciſę.

Sepultura D. Guincinelli de Principibus
De Bononia, & ſuorum hæredum
M. CC. XXCIII.

Hæc verò ibidem ſuper quadam Tabella Marmorea.

Requies Nobilium de Veritate, Stirpe Bononienſium
ex ſucceſſione D. Guincinelli
de Principibus Felſinæ.

Ob Guincinelli excellentiam gens de Principibus Guincinella vocari inceptauit: ex antiquiſſimis enim manuſcriptis Ioannem de Guincinello de Bononia lego, qui cum alijs Nobilibus à Cane Magno in gaudium Patauij, recenter deuicti, & Maſtini cum Thadea Carrarienſi Nuptiarum, anno 1328. Eques declaratus eſt: quamquam Guincinelli Vice Sumitellum contra cęteros legat Curtius *lib.* 11.

Hæc Nobiliſſima Stirps rerum intercedente varietate vocata eſt de Veritate. Maiorum claritate, à qua indefeſſe ſeruata omni ęuo Heroes tullit pręclaros: quorũ inter primos ſpectatur Veritas annos circiter 1440. pro Veronenſi Republica armis, & literis prępotens patricius, cui alter Veritas ſubſequitur Eques, & Militum Dux: cuius fortitudini Veronam Venetę ditioni ſubditam fuiſſe, non ſingulis diplomatibus, apud hęredes eiuſdem Reipublicę exiſtentibus profitetur: cuius virtutem ęmulati ſunt duo Iacobi ille ſub Franciſco Gonzaga, hic ſub Franciſco Maria Feltrio, Vrbini Principe, ſtrenui, belligeri.

Alij admodum militari diſciplina etiam nuperrimè claruere: at cum innumeri ſint, eos prętermittam.

Literis

Literis etiam apprimè floruit, Boncambio teste: qui res sua tempestate gestas, & Scalanorum facta accurratissime scripsit: sicuti Petrus Antonius memoratus, qui multa Hetrusco Carmine composuit. Ast ad Hieronymum nostrum accedam, qui ab Antonij Proaui Collegiati nostri, & omnibus municipalibus muneribus, & legationibus functi fama lacessitus Collegium ingressus est, anno 1490. literisquè non tantùm legalibus, verùm Philosophicis, & pollitioribus adeò operam nauauit, vt non tantùm patria munera acceperit, verùm à Ludouico Ariosto, hisce, dum de Verona loquitur, memorari meruerit.

Due Girolami veggio, l'vno è quello
di Veritade &c.

Verùm enim verò huius virtutem breuibus quamquam verbis, ita memoratum Elogium circumscribit.

Ast eum longo interuallo superauit Hieronymus, Iuris non solùm, sed & Philosophiæ laurea verendus: hic enim quamplurima ingenij sui, & doctrinæ monumenta Græcè, Latinèque, & Hetruscè conscripta reliquit posteris, admiranda.

Huiusce Viri laus, si nulla alia extaret, illa vna mihi summa, & celeberima videretur: quod cum Ioanne Baptista Montano, & Hieronymo Fracastorio (quorum Maiestatem, qui non adamat hominis nihil habeat necesse est) familiarissimus fuit, & æqueuus.

Hierónymi Icones hinc inde dispersæ, & inter Illustrium locatæ, quemadmodum ex S. C. super Aula maiorum Comicorum, huius virtutis testimonium existunt.

Tantæ gentis, & Paulus Collegio cohonestatus anno 1557. præter cæteros honores, Duumuiratu functus est, anno 1570.

Nec Virtutis vestigia deserere horum gentiles memorati Marci Comitis filij, Marcus Antonius, & Gaspar, ille ex fratre nepoti patriæ Canonicatum renunciatus, multisquè Ecclesiasticis honoribus, & Ciuitatum, pro Pastore moderaminibus insignitus, Ossari tandem Episcopus delectus, quam dignitatem vitæ Sanctimonia exemplariter rexit, eamquè in Michaelem alterum nepotem superstitem Oliuetanum Abbatem, transferendum curare decreuerat, verùm ipse gentili haud annuit modestia.

Hic Iureconsultus, humanarumquè literarum peritus; ob domesticas agitationes tantum Collegium non petijt, verùm cum

literatiſſimus dignoſceretur, non ſemel legatus, Prætor Vrbanus, & ſæpiſſimè Duumuir delectus eſt: in quà dignitate hoc Iulij Menſe 1652. omnium mœrore deceſſit.

Habuit hic Gabrielem alterum filium, ſecundo Prætorem Vrbanum, immaturè ereptum, quem tamen non ſuggeram, quemadmodum innumeros, quorum monimenta, & ſuper Mercatorum Atrio, & in Ciuitatis regeſto ſeruata leguntur.

Arguunt huiuſce gentis decus, Marmorea Sarcophaga præcipuè id alterius Marci, in D. Euphemiæ Baſilica, phacibus, & Vrnis exornatum hiſce literis.

Marco de Veritate
Co. & Eq.
Gaſpar Filius
Fac. Cur.
Anno M. D. LXVI.

Quemadmodum ſublimia ædificia, tùm Veronæ, tùm extra, quorum Magnificum illud Lauanei videmus, vulgariter nuncupatum, il BOSCHETTO: vbi Palatij ſtructura, Obrizi Latharia, Marmorea ſimulacra, & Colloſſa, vndarum gurgitus, fontium obludi aſſenſus, vellera, lapſus, ſpecus, antra, ſtagna, piſcinæ, flores, vmbracula, calles, inſulæ, tabulata, prata, colles, pomaria, viridaria, nemora, theatrum, aeris ſalubritatem, regioniſquè amænitatem concomitant, & ſuper maioris antri poſte hæc leguntur exciſa, quæ Franciſcus Polla I. C. compoſuit, Opuſculiſquè Nouarinianis inſeruntur.

Hoſpes ſies ſoſpes
Quid hiſce ſtupes molibus
Virtus Veritas
Suſcitauit
Hoc iucunditatum illicium
Gaude hoſpes gaude
Et felix abito.

Hæc verò ſuper Ianua Curiæ præcipua.

Genio.

Genio.

Domus. Veritatum.

D.

Amicus Inimicus

Accedito Recedito.

M. D. C. I. V.

Mattheæ Veritatum progeniei alumnæ domus mea apprimè debet, quæ cum esset Bonifacij à Puteo relicta, minorum filiorum res, & causas economicè, & prudentissimè tutata est: cuius memoriam Puteali Domi, super eius, & Viri Clypeis, hoc Democriti dicterium reliquit.

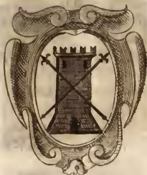
IN PVTEO VERITAS.

Superest inter cæteros Iulius Cæsar Comes, mihi in Vrbanam Præturam suffectus.

Gentem quoque Cretæ illustrem, & Augustam Gaualla, quæ Annam mulierem spectatissimam Imperatoris filio nuptam, vt asserit Georgius Cedrenus, ac Leonem Supremum Venetæ Classis Præfectum, memoratum à Sabellico, Marcello, ac Iustiniano pertulit, ex eodem stipite processisse Clypei indicat æquiformitas, & quidam credidere, cuius superest Georgius Iureconsultus, cui patriam deserere ob præsens bellum contra Turcas necessum fuit, non ideò, ex hac fortunæ iacturarum caligine sanguinis fulgor obumbratur.



IVLIVS TVRRIANVS COM.





Miſſis cæteris opinionibus, circa tantæ gentis originem, eam à Scriptoribus magis, ac magis comprobatam referam: Iudiciumque veritatis antiquitatum peritioribus relinquam.

Dum in ſpiritualibus, & temporalibus Diuus Ambroſius Archiepiſcopus Mediolanenſibus præeſſet, iſque Arianorum claſſem eijcere, ſeù penitus euellere aueret; ſeptem pręcipuos Patricios delegit: qui totidem Vrbis oſtia tuerentur: cumquè Oſtij, Turris nuncupati, cuidam proceri cuſtodia foret commiſſa Nobilis della Turre exindè appellatus, & ob ſeruitutem Principi pręſtitam Vallis Saſinę Comitatus titulo donatus eſt.

Tacitus vixit huius pronepos eiuſdem Vallis Comes, qui maſculina prole caruit, binas enim tantùm fœminas ſuſcepit, comitate, venuſtate, natalibus, dotibuſque omnibus animi, corporis, & fortunę claras.

His temporibus fratres gemelli, ex ſanguine Gallorum Regio Lombardiam relegati Vallem Saſinam incoluere: quorum morum ſuauitatem, adeò Tacitus magnifecit, vt ijſdem in matrimonium genitas locare, eoſque vniuerſales hæredes inſtituere decreuerit.

Hi, cum bonis, cognomentum, & Turrianorum ſtemmata ſumpſere:

pſere : verùm, vt priſcæ originis memoriam tranſmitterent, Turrim Lilijs X. formantibus inſigniuere.

Ex eis Martinus, ob corporis amplitudinem, armorumquè valorem cognomento gigas originem ſumpſit: qui à Saracenis captus, Martirij Palmam eſt conſecutus.

Iacobum filium habuit Pagani parẽtem, qui cum à Mediolanenſi populo contra Nobiles ſuſſurante præfectus eſſet delectus, Turrianam familiam Mediolanum tulit: cuius poſteri eius aliarumquè tot Ciuitatum Dominio glorioſè potiti ſunt: vt omnes Italicarum rerum Scriptores diffusè memorarunt.

Deuincente poſtremum Nobilium factione, quæ Vicecomitum genti fauebat, Turriani ſunt expulſi: alijque Vtinum: alij Cenetam: alij Genuam: alij Cremonam: alij Bergomum: alij Vercellas cum profecti fuiſſent, quoſdam Veronam conceſſiſſe teſtatur Saraina, & Iouius in Marci Antonij Turriani Elogio, his verbis.

Nacque il Torre di quella Illuſtre Famiglia, che per dugent'anni prima hebbe il Dominio della Lombardia.

Verùm id magis comprobat Cælius Maffiollus in exequijs Co. Gentilis Turriani, qui Inſtrumentum mèmorat manu Bentij Alexandri, dum Canis Grandis Dominicum Turrianum Bartol. filium Mediolano Exulem recepit, cuius initium ita.

Nos Canis Grandis della Scala Imperiali auctoritate Veronæ, & Vincentiæ Vicarius Miſericordiam, cum expedit facere, intendentes D. Franciſcam filiam olim Viri Nob. Guecelli de Rubeis de Parma vxorem q. Nob. Bartholomæi della Turre de Verona olim de Mediolano &c.

Deinde huius familiæ Ioannes Viridem Scaligeram duxit.

Exteri ampliſſimis dignitatibus, non tantùm ſæcularibus, at Eccleſiaſticis familiam ad Sacram vſque purpuram extulerunt: & eorum Sanctis operibus inter Beatos computari meruere: vt tradunt Morigia, & alij.

Nec qui Veronenſia domicilia delegere ſanguinis ſtimulis conticuere, diſciplinis enim dediti alij Philoſophia, alij Medicina, alij Legibus, alij vtriſque Doctrinis polluere: quorum Principes Hieronymus, & Marcus Antonius Illuſtres Medici: quorum item feracis ingenij famam elogijs elegantiſſimis extulit Chiochus, Marci Antonij verò etiam Iouius.

Præter Laurentium, Marcum, Gaſparem, Ludouicum Vrbis Proprætorem 1509. vt *M.S.A.fol.* 56. Collegij noſtri clariſſimos, Iulius Philoſophia, & Iuriſprudentia apprimè claruit, Hieronymi Phiſici patris, & Marci Antonij fratris memoratorum, virtutem emulatus.

Hic inter cæteras patrias dignitates glorioſè pergeſtas, cum Leonello Tramarino Venetias legatus eſt, Nogarolarum (quã memorauimus) cauſa, *M.S.A.fol.* 118. ſicuti ad Cardinalem Cornelium intromittendum anno 1504. *Curt. lib* 16.

Quantùm verò literis polluerit, Fratrem Leandrum de Albertis in teſtimonium adducam, ita ſcribentem.

Viuit Iulius Frater Marci Antonij quartus, & ipſe Philoſophus percellens teſtantibus libris ab ipſo æditis de felicitate inſcriptis.

Fratrem etiam habuit Raymundum à Senatu Fagnani Comitem declaratum cum fratribus, & poſteris, dum Venetias Orator acceſſiſſet, vt Petro Lando nouo Duci congratularetur 1539. filios verò Franciſcum, cuius Epiſtolarum Familiarium volumen legimus, Hieronymum Cathedralis Præpoſitum, & Comitem Antonium.

Humatus eſt Iulius in Templo Diui Firmi maioris in elegantiſſimo, ac mirando mauſoleo: quod cum fratribus Hieronymo extruxerat hiſce Elogijs.

Verſus Septentrionem.

Hieronymo Turriano Patri Optimo
Et M. Antonio Fratri maxime vnanimi
Julius Baptiſta, & Raymundus
Fratres P.
Viſum his, atque ſuæ in illos pietatis eſſe.
Amborum oſſa quæ diuerſis prius
In locis, vt quemque Mors occupauerat
Contegebantur in Patriam translata
Eodem vna Tumulo collocari.

Ver-

Verſus partem Meridionalem.

Vniuerſæ Familiæ Turrianæ
Vixit Pater Ann. LXII. Neque vlli tamen
Ob præclaras ingenij artes
Quæ tum maximè in illo florebant
Non immaturè eripi viſus eſt
Filius cum is iam Patriæ non ſolum
Laudi æquaretur,
Sed & in maiorem, & iam neſcio quam ſui
Expectationem homines erexiſſet
XXX. Ætat. Anno acerbiſs. omnium fato perijt.

Gentiles infra ſuggeram.



GA-

GABRIEL PEREGRINVS.





On ignoro Peregrinam gentem, Nobilissima ex Germania traxisse natalia: quò, & eiusdem Heroes ad præsens vsquè sæculum Ataiuam gloriam proprijs illustrant operibus.

Non ignoro tùm ex ea, tùm ex hac Nobilissima germina efluxisse, quæ armis, & literis excelluere magnopere.

Non ignoro tandem hanc eandem inter Ciuitatis nostræ illustriores à præcipuis meritò Scriptoribus connumerari. Verùm (quod maximo infortunio imputandum censui) Codex, quò progeniei origo, & facta continebantur, à Camillo nostro Iureconsulto, & Equite coagulatus, & digestus, à Nobilissimis Nepotibus nondum reperiri valuit, illa ideo, suggeram, quæ hinc inde dispersa colligere valui.

Longa annorum intercapedine tanta progenies Anterij præcipua Veronæ dignitate refulxit, quam translatam reperimus in Antonium 1279. & mutatis temporibus in Andream Ioannem, & Peregrinum, qui, & Patriæ Gubernatores fuere, vt memorat Curt. *lib.* 12.

Ex Andrea Thomas efluxit, cuius à Cane Signorio virtute, fidelitate, & integritate perspecta, eum Quæstorem supremum Thesaurarium, & Iudicem Phiscalem addixit: qui cum postremam hanc dignitatem haberet, meò sensu eum Iureconsultum appellarem, & inter Illustres non immeritò locarem, idque fortassis haud ambigerem, at cum tali titulo nuncupatus nullibi

appa-

appareat, ne apud Sycophantas Palęphatiam ſcripſiſſe videar, affirmare non lubet.

Fuerat, & alius Thomas pro Cane magno Vincentiæ Poteſtas, & Vicarius Generalis, anno 1327. vt Paiarinus affirmat.

Multis pronepotibus Cætus noſter ab hoc donatus eſt, Antonio ſcilicet Auguſtini Barbadici Equite multis Legationibus conſpicuo, Andrea legati munere, itidem functo ad Cypri præſertim, & Gallorum Reges, Bartholomæo Equite prępicuis Magiſtratibus inſignito, & Oratoriæ artis percelebri, Io. Baptiſta virtutum nomine Clariſſimo, Gabriele, & alijs inferius arandis.

Atauarum Gloriarum calcare Gabriel ſtimulatus, viamque ſectatus legum Collegio noſtro cohoneſtatus eſt 1504. 15. Ianuarij qui à Curtio ſingularis grauitatis, & floreſcentis eloquentiæ Nobilis appellatur, *lib.* 19. Non enim nobilitate tantùm, opibusque floruit, verùm eloquentia: ea propter in arduis, & difficilimis negotijs, & legationibus Ciuitas, & Princeps eius ope vſi ſunt, fuit & anno 1514. ad Cæſarem Orator, cum Io. Bapt. Spinellius Cæſaris Leg. multa vectigalia impoſuiſſet: *M. A. fol.* 73.

Rei militaris etiam non modicè polluit pericia: idcirco Andreas de Burgho Cęſaris Legatus anno 1509. eum Arcis S. Fælicis Præfectum conſtituit, *M. S. A. f.* 55. fuit poſtea Venetias Legatus, vt de Ciuitatis redemptione Senatui congratularetur, anno 1517. & anno 1530. cum Alexandro Nogarola, & Georgio Faella ob nuperæ pacis initæ gaudium. *M. S. A fol.* 117. Curt. *lib.* 20. & 1539. cum Montenario Burghetum Veronenſis, & Tridentini agri limitandi gratia: *M. S. A. fol.* 138. Fuit & Legatus Venetias Collegij nomine contra Dulcetum memoratum, & ad reformanda eiuſdem ſtatuta conſtitutus, anno etiam 1544. eius integritate cognita à Matthæo Ghiberto Veronæ Epiſcopo, Comiſſarius cum alijs Nob. Teſtamento relictus eſt, anno autem 1533. dum Chriſtophorus Capellus, ad Franciſcum Sfortiam Mediolani Ducem eſſet miſſus, Gabriel eius aſſeſſor à Senatu declaratus eſt, & publico ære conductus, vt Cremonenſis, & Brixienſis agri iuxta olium flumen regeret fines. Curt. *lib.* 20.

Alijs quoq; publicis muneribus fuit condecoratus quibus maximam Familiæ ſibi, & Ciuitati gloriam reparauit; quæ omnia apud antiquitatum aſſeclas exiſtunt minimè ignota, ſicuti pronepotes Illuſtres, de quibus infra.

ALE-

ALEXANDER PRANDINVS.





COloniam Veronenſis agri Semiciuitatem, Prandinorum Familiæ originem dediſſe inquiunt: quò ab Ateſtinis Marchionibus proſecutam admodum amore fuiſſe clypei indicat ęquiformitas.

Ex ea floruit Philippus, Collegij noſtri Præclariſſimus Vir, qui non diſſimilium morum, & virtutis Alexandrum progẽmauit: cuius literarum legalium ſcientiam, id tantum quod à Curtio *lib.* 19. refertur indicat, anno ſcilicet 1533. 18. Aprilis pro executione Ducalium, vt contentionem inter Veronenſes, & Tridentinos pro finibus regundis dirimeret arbitrum delectum fuiſſe: eidem adindere Rectores Principis Decreto, vt Tridentum accederet vbi ab Andrea de Rubeis à ſecretis Reipublicæ difficultatum pernotionem foret recepturus.

Hoc compromiſſum in ipſum translatum eſt, titulis perhonorificis, ducalibus quandoquidem Ciuitati impertiebatur, vt Ciuem expertem, & legalis diſciplinæ ſufficientem eligeret: & vt latius ex ipſis literis patet: quemadmodum, ex eis Ioannis Delphino, & Marci Contareni Veronæ Rectorum 22. Aprilis.

Cunctos Patriæ Magiſtratus obtinuit, quibus propriæ virtutis famam concitauit; extat, & adhuc eius ſtemma ſuper Mercatorum ædibus hiſce ſyllabis circumſcriptum.

M. D.
ALE. P.

Nepotes, quos habuerit, inferius contingam.

LVDO-

LVDOVICVS DE ALIGERIS.





Rangipanam Gentem Vrbis Senatorij ordinis patriciam, & Sancti Gregorij Pontificis parentem, ex Attijs progenatam teste Corio Virum dedisse refert. Leonardus Aretinus Com. Illust. Fam. florent. Nomine Aldigerium, qui cum Florentiam incoluerit, ibiquè Familiam prolatauerit, ex eius nomine Aldigerij, siue Aligeri descendentes sunt nuncupati. Ex quibus vixit celebris ille Poeta Dantes: qui cum Ghibelinæ parti faueret Florentia à Guelphis eiectus ad Canem Franciscum Veronam confugerat vti tetigimus: vbi Aligerorum familiam opibus, nobilitate, Heroumque cognationibus claram reliquit.

Hæc innumeros tùm armis, tùm literis, & ciuilibus officijs præstantes propagauit: quorum vnicum Petrum, quem ex Annalibus Canonicorum, & Collegij nostri, & Nicolai Iustiniani Prætoris 1361. Vicarium fuisse colligitur.

Abnepotem habuit per longam annorum seriem Ludouicum anno 1525. Collegio nostro adscriptum, virtute, natalibus, honoribusque Illustrem.

Præturam Vrbanam, plaudente populo, gessit: cuius adhuc marmoreum videmus monimentum; Duumuiratum etiam laudabiliter exercuit, legationesque suscepit non singulas.

An

An autem virtute fuerit conſpicuus ne illiceat ad verbum Curtium, dum de Aligeris loquitur lib. 10. refere.

Fù ancora frà questi quel tanto raro, & Eccellente Dottore M. Lodouico Dante Aligeri: il quale à ſuoi dì fù di grandiſſimo nome, & fù ſtimato perſona di giudicio ſoprahumano; quod etiam annuit Epiſcopus Seta.

Fuit & huic, cum Peregrino, & Tramarino ſupraſcriptis ſtatutorum Collegij reformatio commiſſa: quibus peractis relictis filijs ex Leonora Com. de Beuilaquis diem clauſit extremum.

Admodum hæc gens poſt Ludouicum floruit maximis opibus cohoneſtata: cuius decus familiæ Mauſolæum proprio Sacello in Diuo Firmo Maiori conſtructum, præſertim arguit; verùm in Iunipera vnica familia reſtincta eſt, Comiti Marco Antonio de Seratico nupta Brunorij, & Maſſimilæ de Martinengo filio nobiliſſimis natalibus Vincentia oriundo (cuius gentis fuit Petrus anno 1393. Collegiatus noſter, vt ex Annal. Canon.) qui eius facultatis hæres vniuerſalis conſtitutus eſt: dummodo tamen de Aligeris cognomentum aſſumeret, quod vſque adhuc à Comitibus Brunorio, Petro filio, & Petro Aloyſio nepote ſuperſtitibus ſeruari videmus.



PAV-

PAVLVS BELINVS.



EX Rhodigio Venetorum Ciuitate Belinam Gentem Veronam migrasse, ex antiquissimis Instrumentis reperio; an autem ex ea fuerit Paulus nundum inueni, nobilissimis tamen ortum natalibus, & Pompeiorum, Maphęiorum, aliarumque præcipuarum Familiarum cognatione; opibusque non humiliter clarum fuisse manifestum est.

Hic post lauream Patauij susceptam, inter Collegiatos peraratus est, anno Dominicæ Incarnationis 1526. eisque eximia eius virtute gloriam præstitit ingentem, siue patrios, siue exteros Magistratus gesserit.

Fuit annis 1548. & 1552. Ciuitatis Duumuir: & anno 1527. Prætor Vrbanus, cuius hæc memoria sub stemmate habetur super Negotiatorum Ædibus.

PAVLO BELINO PRÆTORE
INTEGERIMO.

Pischeriæ quoque Prætura functus est anno 1554. & à Collegio nostro, vt Statuta cum suprascriptis reformaret delectus: quemadmodum vt Collegij Aulam in eam, quam vidimus elegantem formam erigi adinderet: anno 1535. antea enim in Tabellionum Sacrarium Collegiati conueniebant.

Aſt pauca hæc, vt ſapientiæ eiuſdem argumentum ſumamus, ſi electionem in ſupremum Syndicum, & appellationis Iudicem, Ciuitatis Lucæ conſpexerimus: quæ anno 1537. Oratores ad Collegium miſit poſtulantes, vt præſtantis doctrinæ Virum ad tantum officium mittere, nec inficiaretur, vt M. S. A. fol. 136. (quamquam ad Ciuitatem dimiſſos putauerit Curtius) eaquè dignitas in Paulum collata eſt: qui adeò egregiè ſe geſſit, vt tranſacto conductionis tempore, in idem officium iterum confirmatus fuerit.



ALEXANDER DE MONTE.





Anċti Sabini Mons Aretini agri oppidum Familiam præcipuam habuit, de Ciocchis nuncupatam, quæ exin à loco de Monte cognomentum ſuſcepit, vt Platina ſcripſit.

Innumeros hæc tulit Heroes legalis ſcientiæ apprimè conſpicuos, Antonium veluti S. R. E. Cardinalem, & Vincentium ex præcipuis Vrbis Romæ I. C.

Vincentius, ex Nobiliſſima Senenſi Vxore, Ioannem Mariam concepit, eximium itidem Iureconſultum Sacræ Romanæ Eccleſię Cardinalem, & tandem Summum Romanum Pontificem, Iulium Tertium nuncupatum, qui Iacobum Puteum mei Gentilem Cardinalem adſciuit.

Dedit & armis Illuſtres, quorum memoratum non indignum Mariotum comperio: qui ad Venetorum ſtypem acclamatus anno 1432. adeò egregiè operam nauauit; vt Collateralis Generalis deligi meruerit: cuius dignitatis ergo Veronam incoluit; fuerunt etiam à Senatu, Gentile Leoniſſa, Bartholomæo Coleone, ac Gatta Melata, eius curę grauiſſimi ponderis negotia commiſſa, eiuſque Militarem peritiam, ac fidem adeò dignouit Gatta, vt ſecum ſemper in conſilijs maluerit, & Supremum eius Cancellarium creauerit. Hinc putauerim ego, priſcum Gentis ſtemma commutatum, & nuperis corporibus adauctum fuiſſe, nedum etenim Galea elurum retinet verum rubras comas, quas ſuper montibus conſpicimus, Gattæ Melatæ Gentilicium, Patauij proprijs in ædibus,

& in eius latario, atque ſub eiuſdem ſimulacro apud D. Antonium fuiſſe colligitur.

Habuit hic genitos quinque, Hieronymum ſcilicet paternæ dignitatis hæredem, Coſmam eiuſdem dignitatis Vices gerentem; Comitem cataphractorum Ductorem, Petrum Gentilem, & Marcum Antonium Illuſtres Beligeros, quorum temporibus Benedictum Collegio noſtro adſcriptum legò 1492.

Ex Hieronymo Coſma,& Petro Gentile Illuſtribus titulis equeſtris,& pedeſtris Militiæ condecorati filij, & nepotes ſunt procreati: ex Comite verò Io.Baptiſta Alexander, & Mariotus ſunt progeniti.

Ioanni Baptiſtæ inter noſtræ Ciuitatis Medicos, omnium confeſſione primus locus datur: Dei dono mortalibus conceſſo, qui accuratiſſimè doctiſſimequè multa in arte Medica edidit: vel potiùs cura, & induſtria auditorum ſuorum ſunt ædita, Panuinio, Chiocoque teſtibus.

Obijt Teracij, ſua Villa: corpuſquè Veronam ductum Diuæ Mariæ à Scala proprio Sepulcro eſt conditum hoc marmore.

Joanni Baptiſtæ Montano Philoſopho, ac Medico
Clariſs. Marcus Antonius, & Theodorus
Filij Meſtiſſimi poſuere obijt
M. D. LI.

Nec procul ab alio aræ latere hæc leguntur à Hieronymo Fracaſtorio conſcripta.

Dum Medica Montana doces ope vincere fata,
Et Lacheſi inuita viuere poſſe diù
Lethæo oppreſſit Dea. te indignata ſopore,
Et ſeruit vitæ grandia fila tuæ.
Sic animas, & tù aſclepidum ſubtrahis orco,
Te quoquè ſauorum perdidit ira Deum.

Mariotus Frater fuit peditum ſtrenuus Præfectus, Alexander autem Collegij noſtri fulgentiſſimus Vir.

Hic amore in patriam nemini ſecundus, dum etenim pro patria maxima negotia Venetijs forent agitanda,& ex hoc Petrus Aliger Prouiſor cum Com. Vgucione de Iuſtis, & Raphaele

Guar-

Guarnerio Iurisconsulto, Consilij Duodecim Capitibus legatus esset; Alexander, vt Ciuitatis iura tueretur Venetias vltro proprio ære accessit, anno 1539. vt *M. S. A. fol.* 137.

Orator nec non Venetias missus est, vt Diuæ Mariæ à Virginibus Sorores, è Sancti Firmi Fratrum potestate eximi curaret. Curt. *lib.* 19.

Alia multa peregit in Patriæ decus, & commodum eiusquè Familiæ cum descendentibus vtilitatem, & fauorem, & de eo ita scribit Franciscus Curio.

Assai gloria si acquistò Alessandro essendo Dottor delle Leggi, & forse sarebbe andato dal pari nella professione sua con Gio. Battista suo fratello se dalla morte non fosse stato troncato il nobilissimo pensieso suo. Imperciochè nel principio di dar conto di sè se ne passò all'altra vita.

Hæc gens, non solùm in Sancti Sabini Monte Illustrissima reperitur iurisdictionibus, Imperio, & titulis conspicua; Verùm, & Veronæ nec absimilis, quamquam alumnorum deficiens, superest, quandoquidem ex ea alter Alexander tantùm, Marioti Equitum ductoris Frater, qui modo pro Sabaudiæ Duce Generalis Commissarij dignitate fulget: alijsque dignissimis titulis à Francorum Rege decoratus à quo Marchionatus dignitate donatus est.

Adest, & alia Familia de Monte Veronæ Nobilis ab hac tamen insignibus, & stypite diuersa, affinitatibus tamen, & patrijs exercitijs clara, quarum de illa alia si quæsiueris præfactum Curionem perlegas, qui scripsit.

Albore della Nobiliss. Famiglia de Monti di Verona Con vn breue Compendio di quelli, che in vita loro hanno seruito la Sereniss. Signoria di Venetia.

IO. FRANCISCVS LAVEZOLA.





SI quam Patriciam Ciuitatis Familiam, literarum altricem venerari constringimur, Lauezolam iam Scazatam vocatam ex an. Can. mehercle præcipua scandisse subsellia fatendum est.

Philarmonicorum Academiam in huiusce veritatis testimonium adducerem, nisi apud omnes, quantum eam amore prosecutam ab eadem fuisse adhuc vsquè innotesceret, & ab Alberto præsertim Poeta Excellentissimo, & eiusdem Academiæ Patre à cuius nomine Co. Albertus Pompeius supra memoratus ex fœmineo latere pronepos vocatus est, non igitur mirum si, & ipse admodum virtute polluerit.

Nobilissimis, & pijssimis Curtio teste progenitus parentibus Ioann. Franciscus, amplissimis congiarijs condecoratis, Imperialiquè Aquila vti valentibus, inter Collegij nostri Illustres connumerari minimè immeruit. Quandoquidem, vt Ciuitatis iura tueretur, dum Venetias Legatus esset proprium patrimonium haud profundere curauit.

Non modicum itidem temporis phisci patrocinium exercuit, quò officio, apud Serenissimam Rempublicam maximam gloriam reportauit, in eiusquè locum suffectus est Scipio Fontanella. Patrios Magistratus omnium pergessit applausu, tùm Duumuiratus, tùm Vrbanæ Præturæ: cuius stemmatis monumentum super

Mer-

Mercatorum Domo à Co. Io. Paulo Pompeio, Co. Alberti Fratre, dum eadem fungeretur dignitate, in elegantiorem locum situm est: vt ex his colligitur inferiori Tabella incisis.

M. D. XXXIII.
Hancce Tabellam Pratura insignis
Ioann. Francisci Lanezola J. V. D. Indicem
Ioann. Paulus Pompeius Illasiorum Com.
Prator ab recondito loco in hunc
Transtulit restituitque Anno Salutis
M. DC. XXVIII.

Vixit, & huius Familiæ Nicolaus Eques præcipuis Patriæ Magistratibus, ac legationibus functis, cui nec secus Patria debita est.



MAR-

M·ANTONIVS DE VICOMERCATO·





Icomercati Vicum, Illuſtrium Familiarum incolatu non tantùm, commercijs verùm, ideoquè opibus, Mediolanenſis Diœceſis præcipuam Familiam Heram habuiſſe putari Morigia teſtatur, eamque à loco de Vicomercato cognomentum ſuſcepiſſe; Verùm voluentibus rebus è Principatu eiecta Mediolanum acceſſiſſe, vbi armis claros, & literis Excellentes pertulit Heroes, ſicuti etiam Deo Maximo gratiſſimos, quorum interceſſione miraculosè apparatus eſt.

Huius gentis vixit Archerius, pro Mediolanenſibus contra Fridericum de Barbarubeis, ſtrenuiſſimus copiarum ductor, anno 1158. Floruit, & Pinamons à Corio Vir Nobilis, & egregius nuncupatus qui coniectarijs orationibus, vt Fridericum præfatum ex Italia expellerent, non ſingulas Lombardiæ Vrbes, vt fœdus ferirent ſuaſit ad quem poſtea 1185. à Patria Republica Legatus fuit.

Horum Nepotes literis, & armis, vt diximus, quantum excelluerint eidem mè refero Morigiæ, qui voluminum compoſitores publicos Philoſophiæ, & legum Doctores, Principum à Secretis, & Conſiliarios, Ciuitatum Gubernatores, Galorum Regis Generales Commiſſarios, Comites, Equites, etiam Sancti Michaelis aliosq; percelebres ſupputat Viros, & adeo eos magnificit, vt dum de ipſiſmet ſcribere decreuerit capitulum 15. initiauit hoc titulo.

Dell'

Dell' Antichità, & Nobiltà della Famiglia de Capitani de Vimercati.

Horum Gentilis, & Agnatus vixit Mastinus Scalidarum Copiarum Præfectus cuius opera, cum ab Antonio Scaligero militibus stipem contribuere inficiaretur, Ioannes Galeatius Vicecomes Veronam cæpit.

Nobilissimam progemasse Familiam Mastinum inquiunt ex Mediolano, Veronam translatam anno 1387. multis honoribus etiam ab alumnis illustratam, & præsertim à Ioan. Iacobo Serenissimæ Reipublicæ Collacterali Generali; Qui ex Iulia, ex Comitibus de Biuilaquis Ioann. Christophorum omnibus Patrijs honoribus functum, & Marcum Antonium procreauit. Hic à Collegio nostro lauream adeptus 1529. se se à maiorum virtutibus nequaquam dissimilem patefecit, pro arduis enim negocijs Venetias, cum Legatus esset incredibili quadam dexteritate, & prudentia se gessit, vt ea obtinuerit, quæ eius prudentiæ Commissa fuerint, vt ex Statutis Veronensibus apparet: Omnibus quoque publicis muneribus est functus quibus Patriæ eidem maximum commodum, & decus reportauit.

Fabrefecit Vir Clarissimus, dum Duumuiratum exerceret vestibulum ante locum Magnificæ Ciuitatis prouentuum quò eius stemma cum Spuluerino suspicitur, atquè aulam duodecim ad vtilia deputatorum.

Huius, & Fratris magnanimitatem, & opes propriæ ædes magnificentissimę apud Sanctos Cosmam, & Damianum ab eis indicant erectę, atque antiqua latifundia, quæ cum iurisdictione possedit.



DOMI-

DOMINICVS TVRRIANVS CO. ET MAR.





Vdouicus Turrianus prænaratæ originis, & virtutis Iureconſultus, præter cæteros, Dominicum genitum tulit, qui à Patre ad Iuris Prudentiæ diſciplinam accitus adeo profecit, vt ſtatim nedum paternam virtutem æquaret· verum deuinceret: Hinc eſt Fratrem Leandrum de Albertis Bononienſem, poſt alia quæ de Turriana Familia ſcribit, hæc ſubdiſſe.

Fù ancora di queſta Nobil Famiglia Ludouico Eccellentiſſimo Giureconſulto, & della medeſma profeſſione, laſciò tra gli altri vn figliuolo doppo ſe detto Domenico di gentiliſſimo, & rariſſimo ſpirto, & per il ſuo molto valore, & integrità chiamato ſempre à render ragione ne i primi tribunali d'Italia ſi come hora nella Ruota, & Podeſtà benemerito della Patria mia.

Eodem Magiſtratù etiam omnium gloriæ nutù Genuæ perfunctus eſt, ex Act. Col. & Anibal Roccus in conſiderationibus ſuper Cętus noſtri Capitulo de defectibus impedientibus ingreſſum Collegij ita de Dominico ſcribit.

Nouit Illuſtriſs. & Excellentiſs. Dux Octauius Farneſius, qui multum Illuſtrem, ac Excellent. Iuriſconſultum Dominum Dominicum Turrianum bo. mem. in Auditorem Generalem habuit, & à Secretis Conſiliarium, nec non, & Præfectum Magiſtratui ſuper redditibus omnibus, de cuius doctrina, & prudentia ita remanſit ſatisfactus, quod vltra ſtipendia ordinaria non modici momenti ei data, creauit illum Comitem Grottæ Diœceſis Placentinæ, & Marchionem Scipioni eiuſdem Diœceſis, nec non, & Salſi

minoris Diœcesis Parmensis cum mero, & mixto Imperio, & omnimoda Iurisdictione.

Sepulcro Marmoreo conditus est ante maius altare Diui Bernardini hoc Elogio.

Dominico Turriano Comiti Grottæ,
Et ex Marchionibus Scipioni supremo
Consiliario Serenissimi Ducis Parmæ, &
Placentiæ qui obijt Parmæ
Anno Domini M. D. LXXII. XII. Kal. Nou.
Guido Fil. Mœst. Patri Opt.
Sibi, & posteris P. C.

Ea quandoquidem Ecclesia prisca Familię monumenta reperiebantur, vt testatur lapis, in capitulari Atrio his literis.

Sep. hoc iam pluribus annis conditum
Ludouicus, & Raymundus à Turre
Sigismundo Eq. & Io. Parentibus præmortuis
Suisquè corporibus, & post. Dum ad mortalitatem
Exitentur vnanimes viuentes instaurarunt
Anno Domini M. D. XCIII. Kal. Feb.

Huius Sigismundi filiam Bartholomæo Antonio à Puteo gentili meo nupta est anno 1526.

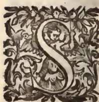
Guido verò Dominici filius, & ipse Coll. cohonestatus fuit anno 1570. & ad maiora Vrbis munera vocatus, in Consulendis quoquè causis singularis, à quo nec fuit absimilis gentilis, nostrum memoria viridi abreptus, M. Antonius, Fagnani Comes, Collegiatus item noster, Iuris scientia, pietate, religione, patrijsq; muneribus clarissimus, cuius filius viuit Gentilis Proceri de Tono Germanæ nuptus.

Tantæ gentis opes nedum Vrbis demonstrant habitacula aureis laquearibus Picturis, & Sculpturis conspicua verùm bina sublimia in Agro Palatia Pomaria, & Fontia, alterum Mezannis, alterum Fumannis constructa, quæ quis non vidit pauca inter Veronenses vidisse profiteri potest.

FRAN-

FRANCISCVS SPOLVERINVS.





Poluerinorum Gens, in Iacobo Vermio genere iam exarato, & rerum geftarum amplitudine femper enituit, Equeftre quippe decus cum literarum dignitate coniuxit, & memorati Auentini Sabinorum Præfecti propagatoris, veftigijs femper infiftit adeò, vt pauciffimæ Compatriciæ propagines, quæ cum hac Equitibus Præfectis Patriæ Magiftratibus, & Iureconfultis valeant comparari.

Maioribus tamen tanquam notiffimus prætermiffis vna cum Gentile Sigifmundi Cæfaris præftantiffimo Equite anno 1433. vt *M. S. A. fol.* 33. Collegio noftro cohoneftati funt Ioannes inter Iccerini Confiliarios memoratus, Iacobus qui anno 1409. ad Andream de Burgho, Cæfareum Legatum Orator acceffit, Paulus Philippus Eques anno 1462. Chriftophoro Duci Mauro congratulationis Orator *M. S. A. fol.* 40. Hieronymus Patriæ Magiftratibus clarus, & Francifcus anno 1531. inter Collegij alumnos computatus, in quo dicendi officium, & fcientiarum profunditas, ita eminuere, vt proprium virtutis nomen, non folum Illuftribus Parentibus adequarit, verùm in digniori gradu conftituerit.

Patrijs honoribus non femel fuit infignitus, & in caufis dijudicandis incomparabilis cuius rei fama, & apud aduenas cum acceffiffet ad Ferrariæ Præturam eft accitus, quod munus iuftif-

fime

sime rexit, & magni fastigij gloriam sibi acquisiuit, quæ cum peregisset vita caruit, opibus, & cognationibus præstantissimis Nepotibus relictis.

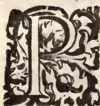
Huius gentiles, qui post mortem superstitere eiusdem disciplinæ viam consectati, Collegio sunt adscripti. Leonardus 1540. Georgius 1569. Licurgus 1590. & Ioannes Eques, inferius memorandus.

Ex Georgio meritissimo inter Collegiatos, & breuitate tantum intercedente inter Illustres speciatim haud nuncupato, & ex Matrona Comitum de Iustis, ortus est alius Franciscus superuiuens Eques, & à Serenissimo Mantuæ Duce, Marchio creatus, qui Patria digniora munera sæpissimè sustinet, ex quo, & ex Comitissa de Seratico genitum habet Iacobum Gonzagarum inclito nuptum sanguini, poeticę artis sicuti studiosissimum, ita peritissimum. Licurgus autem mihi coniunctissimus, omnibus honoribus potitus est, vt publica testantur monumenta, cuius viuit filius Gaspar Equestri decore cohonestatus.



BIVILAQVA DE BIVILAQVIS DE LAZISIO EQVES.





Lurimas innumeraſquè Illuſtriores Familias, à locis quibus dominantur, ſeù dominati fuere cognomina haud ſumpſiſſe latet. Ea propter Loncis Vindeliciæ oppidum, Lonciſiorum Familiæ nomen dediſſe, etiam præſentibus temporibus patet, quibus Nobiliſſimi eiuſdem gentis proceres auorum gloriam in illius loci iuriſdictione æmulantur.

Ex his vixit Antonius Loncis, & Londem Baro, & Henrici Secundi Imperatoris Cubicularius, & eiuſdem copiarum contra Saracenos ſtrenuus Præfectus, anno 1014. & ob egregia belli nauata opera, Gubernator Benaci Lacus perpetuus addictus, qua dignitate, cum fungeretur in litore Caſtrum erexit, & ſuper eo Familiæ clypeum celauit, quod de Loncis nuncupari voluit, de Laziſio corruptè modo appellatum, quo ab ipſomet Imperatore, cum gladij etiam poteſtate, vna cum legitimis genitis, in infinitum donatus eſt, ea propter Veronam incoluit, cum vxore Magdalena, Petri de Cardouico Nobiliſſimi Tirolenſis filia Tridentique Gentis dominæ.

Hic cum merum minimè potaret, à Germanis Biuilaqua de Loncis vocari cæpit, quod pronomen ad Nepotes tranſmiſit, vna cum cognomine corrupto de Laziſio.

Con-

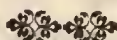
Conspicua, mutatis æuis, nobilitatis hi argumenta retulere inter quos Pax, siue Altripax, qui cum Fridericus Enobarbus ad Terræ Sanctæ redemptionem esset accessurus propriæ custodiæ conductorum Equitum Præfectus ab eo creatus est, cuius in officio tantam fidelitatem expertus est, vt eum alterum Canem appellauerit.

Vetustum Familiæ stemma coronato capite, & ceruicijs Aquilę cum posteris insigniuit, non enim antea præsenti stemmate Familia vtebatur, sed solis veluti calculis vermileis, & argenteis, quibus à medio infra hodie itidem vtitur, qui præsentem, & vindeliciæ insignem formant, quod nobilissimæ Originis illius Prouinciæ verissimum est argumentum. A medio autem supra calculorum oblongorum linea, quorum alter pariter argenteus, alter vermileus, obrizi alueum à sinistro latere vsque ad clypei cacumen oblique intersecat.

Fuit hic, & cum Antonio Nogarola à Veronensium Republica Tridentum missus, vt Ciuitatem in deditionem reciperet anno 1222.

Ex hoc tota Lazisiorum efluxit Familia; ex hoc Canonici, Equites, Imperatorum, & Serenissimæ Reipublicæ Comites, qui adhucusque in Nogarolarum Arcis iurisdictione Auorum gesta inclytis sectantur operibus. Ex hoc legati; Duumuiri, Prætores Vrbani, Philosophiæ, Medicinæ, Theologiæ, legumquè Doctores sunt progemmati, cum alijs, qui nec non extra Vrbem propriæ virtutis famam prolatauere, quorum Princeps Biuilaqua, qui post studia enixa, & lauream consecutam anno 1531. 19. Aprilis inter Collegiatos est computatus, qui non solùm gentem at Patriam eximia virtute decorauit.

Hic omnes Magistratus Patrios gessit perhonorificè, & cum Duumuiratu fungeretur, duodecim ad vtilia deputatorum commodo, Atrium erexit, quò super poste hæc leguntur.



PAT. DEC.
XII. Vir. in vſum
Extructus
Biuilaqua Biuil. Laziſio M. Ant. Vicomercato
Iur. Conſ. Prouiſ.
Sigiſmundo Seratico cur.
M. D. L.

Fuit, & bis ad congratulandum legatus miſſus, Petro Lando nouo Duci 1539. & Laurentio Priulo 1556. quibus legationibus, & Magiſtratibus ingenij ſpecimen, ſcientiæ profunditatem, dicendi leporem, & negociandi experientiam indicauit. Quibus à Genuenſi Republica pernotis, ad Vrbis Præturam eſt accitus, quod officium qualiter geſſerit dum Eques aureatus, ab eadem creari meruerit, proprij diplomatis legi præconia queunt.

Dux, & Gubernatores Reipublicæ Ianuenſis. Nob. Viro Biuilaquæ de Biuilaquis Laſicio Veronenſi Prætori olim Ciuitatis gratiam, & omne bonum. Equum eſt, vt qui eo in Rempublicam noſtram ſtudio extiterunt, vt in gerendo Magiſtratu fidem, & in geſto probitatem morum, atquè animi innocentiam oſtenderint aliquem à nobis fructum, abeuntes reportent, qui cum ſuorum erga nos meritorum, tum noſtræ in ſe non modo propenſæ ſed gratæ etiam voluntatis teſtimonium afferat. Cum igitur tù, apud nos Præturam geſſiſti te talem præſtiteris, vt meritò nobis, & vniuerſæ communitati cariſſimus ſis, harum noſtrarum vigore tè aureatum (vt vocant) militem creamus atquè deligimus, ſpata primum lateri amota tuo, deinde torque aureo collo impoſito, veris adeptæ dignitatis inſignibus decorandum. Perge iam Biuilaqua beneficio iſto noſter, & quò tè virtus euehit tua, conſtanti, vt par eſt animo aſpira, in cuius rei teſtimonium has ſigillo noſtræ Reipublicæ appenſione munitas fieri iuſſimus.

Datum Ianuæ die 23. Auguſti 1555.

Ambroſius.

Sepultus eſt Vir clariſſimus in D. Zenonis periſtylo eleganti Mauſoleo proprio iuſſu his literis teſtamento erecto.

Vixi

Vixi, at pulcrum est, vt aiunt, fama superuiuere,
Sed quid tum nisi iterum vt moriar? satis est semel
Perijsse in Domino, vsquè ad censorium illum diem,
Quo in carne mea videbo Deum Saluatorem.

Et inferius.

Biuilaqua Biuilaqua Lazisius Eques, & Iur. Cons.
Insignis, apud suos exterosquè nominis
H. S. M. T. F. I.
Ex eo Q. T. B. M. Anna Caballa Vx. F. P.
M. D. LXVIII.

Quos Pronepotes habuerit inferius contingam.



THEODORVS PEREGRINVS EQ.





Vm Cætus noſter quocumque æuo, huius Nobiliſſimæ Familiæ germinibus, donatum fuiſſe ſuperius aſſeruerim, nonnulloſquè virtute clara conſpicuos contigerim, Theodorus memorandus ſuccedit eius temporis, ex præcipuis noſtri Collegij Iureconſultis, qui Patriæ non ſolum, foris verùm, maximi nominis famam prolatauit; Propterea in arduis negociationibus ad legationes aliaquè Patria officia accitus hoc ob merita tulit decus, vt eum Sereniſſima Reſpublica aureatum Equitem vltro creauerit.

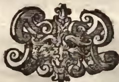
Inter verò honores, apud exteros ſuſceptos, ille iure computandus eſt præcipuus, cuius monumentum in Collegij noſtri Archiuio huc vſquè his literis ſeruari vidimus.

Vniuerſis, & ſingulis notum ſit, qualiter Magnificus, & Excellens Doctor, Dom. Theodorus Peregrinus Nob:lis Veronenſis, cum ob eius egregias virtutes, & merita, tum & eo maximè, quod qualitates à conſtitutione Rotæ Bononienſis, requiſitas habere clarè docuerit, videlicet, quod de anno 1533. in Gymnaſio Patauino Doctoratus gradum ſuſceperit, & in Sacro DD. Doctorum Collegio Veronenſi aggregatus fuerit, ab anno 1534. citra pluries, & ſæpiùs in dicta Ciuitate Veronenſi diligenter, & laudabiliter, honorificè Officia, & Magiſtratus Iuriſdictionem

meri,

meri, & mixti Jmperij habentia exercuerit, tanquam habilis, & idoneus merito admissus fuit, ad scrutinium competitorum Rotæ prædictæ die 23. Mensis Ianuarij proximè præteriti factum; in quo scrutinio locum vnum, in ipsa Rota obtinuit, modo, & forma quibus, & pro vt continetur in Senatusconsulto superinde facto, in actis mei Secretarij infrascripti existente.

Et ego Annibal Aurius Senatus, & Reip. Bononiensis Secretarius, in fidem omnium præmissorum hic manu propria subscripsi sub hoc die 20. Mensis Maij.



DONA-

DONATVS DE SACRAMOSIIS CO.





ALLIÆ Proceres inter antiquiſſimos, non obſcuri ſanguinis, memoratur gens Galtalù, noſtro ſermone Galtade Luzzo ſiuè Galtalugo, quæ Italiam, vel à Pipino, vel ab alijs Principibus tranſducta, Pazzinghi Veronenſis, diſtrictus, ruri multa prædia acquiſiuit, & poſtea Imperatorum munere Catanea dignitate, refulſit, & de Cataneis de Pazzingho nuncupata, vt Diploma 13. Septembris 1431. Alberti Romanorum Regis fatetur, egoquè dum Patauij, Legalibus ſtudijs incumberem Gallum præſtantem Equitem tranſeuntem vidi, anteambulones plurimos Rhedas, & Carpenta ſecum ducentem, quorum auratam caudam, quatuor calculorum clypeus albi, & rubri quadripartitorum coloris inſigniebat, addito Galeę pileo nigro duabus Luzzi genis criſtarum vice exornato, quemadmodum noſtratis hodie gens geſtat, quamquam Aquilam Imperiale adiecerit Congiarium.

Cataneorum honos clariſſimus erat , nec ſecus à memoratis Valuaſoribus, ſicuti enim illi ab Imperatoris Valua denominationem acceperunt, ij à Catino, quod ante Cæſares porrigere tenebantur vocati ſunt.

Rerum tandem voluente viciſſitudine de Sacramoſijs de Verona dicta eſt, ſicuti hodie per Vrbem, & extra, opibus, cognationibus, & honoribus reboat Illuſtris.

Viris

Viris etiam ſemper claruit Eminentiſſimis, qui primas Patriæ factiones ſubſtinuere, ita vt dum ſe ſe quorundam immanium, adeò prolataret arrogantia, vt Maſtinum Scaligerum Populi Pręfectum, cum Antonio Nogarolla eius Leuiro perimerent, potentiores Vrbis Familiæ, Alberto Fratri dignitatem reſtituerunt, inter quas Sacramoſia apprimè operata eſt.

Legantur omnes antiquitatum exaratores, & gens tanta ſemper clara comperietur, ex qua præter innumeros, armis etiam patrum memoria præſtantes, & literis, eam extulit Donatus alter quem ob merita Cæſar Fridericus memoratus Com. Palatinum creauit, & Aquila bicipite coronata cum alis expanſis, & radio ſolis in pectore (corruſcantis virtutis ſymbolum) priſcum ſtemma inſigniuit.

Huius Nepotes Iebeti Caſtrum, & opulentiſſima bona acquiſiuere, quibus gentilem ſplendorem honeſtiſſimè ſuffulcire potuere, & proprijs virtutum meritis, eorum nomen efferre, inter quos, priſcioribus omiſſis, Equitibus Præfectis, & alijs. Et Michael Eques enituit, qui Ioannem Baptiſtam Cataphractorum Imperij ductorem, Equitem Hieroſolymitanum Cathedralis Canonicum, & alios, Sacramoſium ſuperſtitem genuit, hicquè patrias maiores Prouincias laudatiſſimè ſubſtinet, & à Sereniſſimo Mantuano Duce, cum Marco Antonio genito, & Poſteris Marchio creatus eſt, & inter Patriæ Heroes cognationibus etiam alienigenis, & opibus clariſſimus extat.

Huiuſce nobiliſſimæ ſtirpis alumnus fuit Donatus, qui maiorum virtutibus inhærens, ad iuriſprudentiæ ſinthagmatha ſe contulit, quibus meritam virtutis lauream à Cętû ſtatim reportauit anno 1534. 9. Nouembris.

Enituit in Donato literarum omnium concurſus, & morum præſertim inuidioſa caſtitas, ſingulariſquè in omnibus vitæ artibus moderatio, quippè quia ingenio erat facundo, quod diuerſa ſtudia nullo prorſus complectebatur incommodo. Magiſtratibus potitus fuit dignioribus, & anno 1545. Piſcheriæ Fortilicij Præturam iuſtiſſime ſubſtinuit, aliaquè maiora pollicebatur niſi eius egregia facta inoportuna Nemeſis, omnium fletu, fefelliſſet. Non tamen literarijs Viris exuta remanſit propago, Iulius etenim 1569. & Carolus 1572. eodem numero ſunt excepti quorum poſterior omnium expectationem deuincebat, niſi legatione

tione Venetijs peracta animam emiſiſſet, quod nouiſſime alteri Carolo contigit, vtraque minerua præclaro, mei congeroni, & condiſcipulo, cuius memoriam, non abſque lachrimis ſcribo.

Hic ingenij acumine, memoriæ profunditate, dicendi lepore, morum comitate verborum affluentia, & diſcurrendi hilari, at neſcio quà amabili quadam audacia, audientium affectus ſibi conciliabat. Verùm Hieronymus Dynaſtes ſpectatiſſimus parens, nec patria merita decora in ipſum colata videre potuit, nec eius virtutis maturos legere fructus, cum acerbiſſima morte eſſet agreſſus paulò ante, Collegio, Conſilioquè cohoneſtatus.



SCIPIO

SCIPIO DE FONTANELLIS.





Ontanellarum Gentis nunc, & Fontanæ dictæ originem, quidam ex Regio Lepido Iacobino qu. Petri auctore deduxerunt anno 1418. seu 19. vbi tàm præteritis, quàm hodiernis diebus eam inter Illustriores merito computamus.

Id tamen inuerissimile, haudque veritati consentaneum puto; quandoquidem inter Ezzelini Consiliarios, ab anno 1279. huius Familiæ Nicolaus, Luchesius, Nascimbenius, ac Bonauentura memorantur; imò antea, hæc inter Vrbis præpotentiores connumerat Curtius, quæ post Mastini Scallani Cædem Alberti fratris electioni fomentum præstitit; neque hanc antiquitatem non annuit vetustus Ciuitatis vicus in Regione D. Stephani olim Cathedralis Delubri, quo cum Fontanellæ ædes habuerint, ab antiquissimo tempore Fontanellæ nuncupatur.

Hæc verò, incertis omissis, non tantùm opibus, & Illustrium Familiarum adgnatione semper claruit, verùm dignitatibus, tùm Ecclesiasticis, tùm laicalibus floruit, præter enim cæteros Cathedralis Canonicos eam Ludouicus apprimè exornauit; cuius apud me hæc extat memoria.

Nell' anno 1455. Indictione tertia. Die 13. mensis Nouembris.

Comparse dauanti il Reu. in Christo P. D. Ludouico de Fontana Dottore, & Canonico Veronese, il Nob. D. Ludouico Montagna figliolo di Domino Agustin di S. Benedetto come Sindico, & General Gubernatore della Ven.

Ven. Abbatia di S. Zeno Maggiore di Verona, per il Reuerendissimo in Christo Padre DD. Gerogio Corario Protonotario, & Commendatario perpetuo della detta Abbatia, & presentò il Breue Apostolico di questo tenore.

CALLISTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilecto filio Ludouico de Fontana Canonico Veronensi salutem &c.

Vixere ex eadem Hector alterius Scipionis filius, anno 1429. Duumuiratus honore decorati qu. Hectoris ad bellum deputati 1412. qui anno 1490. quo pietatis Mons erectus fuit, cum Zenone de Turchis Duumuir reperiebatur; alijs etiam Patrijs honoribus factus est, maxima eius nomini adiecta gloria, quemadmodum, & Nicola, cuius Andreas de Burgho Cæsareus legatus integritati Arciculæ Pontis Petræ custodiam commisit.

Ex Hectoris filijs progemmatus est Scipio, qui post lauream Patauij, Veronę exin anno 1534. susceptam, proprię virtutis experimentum Conciuibus, exterisque patefecit, qua ab ijsdem dignota anno 1543. & per duos subsequentes, ad Rotę Auditoriatum à Genuensi Republica est accitus hac. Quam retineo Epistola.

Duce, & Gouernatori della Republica di Genoua.

Magnif. &c. Le buone relationi della dottrina, & de costumi suoi, & la fede, che hauemo prestato à quelle persone, con le quali s'è ragionato di Vostra Magnificenza n'hanno mosso à eleggerla in uno delli cinque Auditori della Rota di questa nostra Republica per anni due; Imperò quando sia come l'istitution d'essa nostra Rota, vuole, che la passi l'età d'anni 33. & che la sia Dottore per anni cinque passati, & che esso tempo habbi consumato in la pratica, potrà espedirsi tanto anticipatamente, & prestamente quanto si può, perche il Magistrato, che è in la Città importantissimo patisce.

Da Genoua 4. Mazo 15 AMBROSIVS. A tergo, Al Mag. & Eccellente Dottor di Legge Scipion Fontana Veronese.

Quà dignitate potitus exin is præconijs ab eadem Republica decorari meruit, quę pęnes me habeo.

Nos Andreas Doria Melphi Princeps, ac Cæsareæ Classis Præfectus Generalis, & Collegha Supremi Sindicatores Reipublicæ Genuensium. Compertum habentes Spect. J. V. D. Dominum Scipionem Fontanam Veronensem in hac Ciuitate Genuensi officio Auditorum Rotæ, vna cum reliquis Collegis suis præscripto tempore summa integritate functum fuisse, nùm ab re nobis visum est hoc nostrarum testimonio, cunctis, ad quos peruenerint significare, ne virtus eius vllo vnquam tempore debito præconio careat, cum maximè post nostram de more ædita nulla de eo expostulatio delata fuerit, quæ

culpam

culpam meruerit. In quorum testimonio præsentes nostras fieri, & registrari, ac soliti nostri sigilli impressione, muniri mandauimus.

Dat. Genuæ die 17. *Martij* 1547.

Io. Iacobus Cibò Pæðranus Not.

Locus ✠ Sigilli.

Fuit & eiusdem Ciuitatis Prętor, Auditores enim successiuè hac dignitate funguntur, refferente Sansouino.

A Lucensi etiam Republica ad eandem dignitatem fuit acclamatus, Epistola, quam itidem retineo, hoc atteſtante, cuius verba cum longa sint orsum tantùm suggeram.

Magnifico, & Eccellente M. Scipione Amico Cariss.

La buona relatione, che c'è stata datta della dottrina, integrità, & ottime parti vostre ci hà indotti insieme col nostro maggior Conseglio à far elettione di voi per vno de Giudici, & Consegl'eri di Giustitia della nostra Ruota per due anni da cominciarsi alle Kalende di Settembre prossimo con autorità &c.

Dal nostro Palazzo il dì 11. *Luglio* 1549.

Gli Antiani, & Confalonieri di Giustitia del Popolo, & Commun di Lucca.

Ad quam tamen dignitatem accedere noluit, quamquam alię expostulationes intercesserint.

A pluribus etiam Venetis Amplissimis Senatoribus, vt Vices gereret, siue (vt inquiunt) vt Vicariatum exerceret vocatus fuit præcipuis ditionis Vrbibus Brixię veluti Primum 1553. & successiuè Bergomi, Vtini, Taruisij, Vincentię, Patauij; iterumque Vincentię, & Patauij per duo Regimina Vtini, & Taruisij.

Fuerat eius virtus excelsa antea à Senatu pernota cum Iudex Phiscique Patronus addictus fuerat, & quoniam in eius electionis verbis, quæ apud me itidem reperiuntur multa honoris continentur, talisque forma ex vsu recessit, illa suggerere ne tedeat.

IN NOMINE DOMINI IESV CHRISTI, Amen, Anno à salutifero Natali eiusdem 1546. *Indictione quarta, die Iouis mane* 23. *Septembris Veronæ in secundo loco superiori officij DD. Camerariorum Cameræ Phiscalis sit. in Vicco D. Sanctæ Mariæ Antiquę præsentibus R. D. Laurentio Fuscareno Canonico Veronæ, & decimarum Papalium Apostolico Subcollectore &c.*

ELECTIO Cunctis innotescit Imperatoriam Maiestatem, non solùm armis decoratam, verùm etiam legibus oportere esse armatam, & eo magis

quo de iure, & interesse eiusdem agatur pro Republica tuenda, & populi litium anfractibus sedandis.

Opus etiam igitur esse de alicuius Consilio Sapientis in re ipsa peragenda qui conspicuis redolens moribus, & iugis legum studijs ius suum vnicuique pari lance reddere valeat, & publica Dominorum beneficia propagare sciat, nullos etiam latet talis, tantaque auctoritatis munus ipsum Iuris interpretatum fuisse, quia vt Celsus testatur, boni & aequi Sacerdotes Iuris periti nuncupantur, siquidem Iudices, hos Esiodus Omerus autem in prisca saecula Reges appellarunt, insigneque iurisdictioni sceptrum regalae aureis distinctum, insigne inquam tuendarum legum, & Iustitiae populis administrandae, propter quod Reges antiqui iuramento se adstringebant, vt est apud omnium virtutum parentem in oratione Achillis aduersus Agamennonem iure ipsis vendicatur. Quare Magnifici, & Clarissimi Domini Dominicus Maurocenus Eques Praetor, & Andreas Maynerius Praefectus Patricij Veneti pro Illustrissimo, & Serenissimo Ducali Dominio nostro Venetorum &c. dignissimi Rectores Veronae, & eius Districtus sedentes ibidem pro Tribunali consulentes publicis rebus, & vtilitati eiusdem faelicissimi Dominij, & Camerae suae Phiscalis Veronae, ac procurantes electionem optimi Aduocati Phiscalis loco Excellentissimi I. V. Consulti D. Io. Francisci Lanezolae eodem officio fungentis nuper defuncti, animaduertentesque Prouinciam ipsam exigere, Virum legalem summa equitate, & iustitia praeditum, ac fidelem erga ipsum Dücalem Dominium nostrum, nec non circumspecti Consilij, & integrae probitatis praehabitoque colloquio pluries inter suas magnificentias super huiusmodi negotio, & perspectis recta vita, laudabilibusque moribus, & legalibus virtutum dotibus solertissimi vtrius legis Doctoris D. Scipionis de Fontanellis, qui semper mira diligentia singulari sapientia, exploratoque iudicio adeò in causis sibi commissis se gessit, vt omnium votis satisfaciens meritis laudibus perpetuò sit efferendus. Omni meliori modo vnanimiter, & concorditer eundem Spectab. Dominum Scipionem absentem tanquam praesentem elegerunt, creauerunt, et deputauerunt in Aduocatum, et pro Aduocato Camerae Phiscalis Veronae praedictae, dum ibidem adesset Magnificus, & Generosus D. Leonardus Contareno dignissimus Camerarius Veronae cum auctoritate, dignitate, emolumentis, ac salarijs solitis, & consuetis, prout, & quemadmodum percipiebat, & fruebatur praefatus q. Spectab. D. Io. Franciscus, & praedecessores sui.

Delegantes insuper eidem D. Scipioni omnes causas ipsius Camerae &c.

Ego Iacobus f. D. Simeonis Madij de Castaneis Not. &c.

Locus ✠ Sigilli S. M.

Locus ✠ Sigil. Tabel.

Patrios

Patrios etiam Magiſtratus non ſemel honorificentiſſimè iterauit, & præcipuè cum Duumuiratum geſſiſſet anno 1510. qua dignitate libros duos perlegimus Ciuitatis prouentuum in Archiuio hucuſque aſſeruatos.

Hic ex Blanca Verzeria Nob. familia à Iacobo noſtro Iureconſulto è Bergomo Veronam translata anno 1488. & à Philippo, & Aurelio itidem Collegij noſtri omnibus Patrijs dignitatibus functis admodum elata plures filios procreauit; inter quos Lauram Vtino ortam Iulij à Puteo patris mei Genitoris ex Collegio Medicorum Vxorem, & Marcum Antonium, qui paternæ virtutis fama concitatus, & Iuriſprudentiæ operam nauatus inter Collegiatos peraratus eſt.

Patrios honores, & ipſe honorificentiſſimè geſſit, bis enim cum Vrbana Prætura fuiſſet potitus, hæc ſuper Mercatorum Ædibus monimenta leguntur.

Marcus Antonius Fontana I. C.
Scipionis I. C. Filius Prætor
Anno M. D. X X C I X.

Et alibi ſub alio ſtemmate.

M. Antonio Fontana Jur. Conſ.
Prætore Vrbano II.
M D X C V I.

Præfuit quoque ex publico decreto Iudęis cum ab Chriſtianorum habitaculis ſegregati fuere, ideoque ſuper eorum Receptaculi poſtibus, eius Gentilitium nomenque ſuſpicimus.

Ad Duumuiratum etiam ſexto acceſſit, quamquam præmaturè ereptus fuerit.

Huius Nepotum linea, Candido Canonico Regulari Sancti Georgij ab Alga, diem functo, extincta eſt, & bona inter Collaterales ſuperſtites fideicommiſſario iure diuiſa.

ALLEGRIVS CARTERIVS.





Obiliſſimis Parentibus ortus. Carteriorum alumnus ex Patre Familiæ, Allegriorum autem ex matre, cuius à cognomento Allegrius vocatus eſt, vtrum nobilitate floruerit adgnationis antiquitas demonſtrat, non tantum opitulantibus veteribus monimentis, tum in Diui Thomæ Carmelitarum, cum in Diui Leonardi extra, & Concilio Ezzelini anni 1279. quò bonus Carterius Arterij dignitate memoratur, verùm cognationis ſplendore, ab Equitibus Senatus, Hieroſolymitanis, Nogarolarum Arcis Comitibus, & Sereniſſimæ Reipublicæ Cataphractorum ductoribus emicante reddacto, quorum ſupereſt Ioan. Baptiſta Co. in præcipuis ditionis Vrbis iam militum Gubernator.

An verò virtute, & ex hac dignitatibus claruerit, hoc tantum indicat teſtimonium, legum nempè peritiam, apud etiam exteros adeò prolatatam fuiſſe, vt à Ianuenſi Republica, in Auditorem Rotæ vocatus, & eius Ciuitatis. Prætura functus fuerit.

Patricijs etiam Magiſtratibus fuit inſignitus, librumquè adhuc legimus anni 1555. Dum Duumuiratum gereret: In Archiuio Ciuitatis Prouentuum, hucuſquè aſſeruatum.

Fuerat, & anterioribus annis 1545. Venetias Legatus pro arduis Ciuitatis negotijs, qua legatione, quantum Patriæ fauoris cum Cooratoribus reportauerit, ex Statutis depromitur.

Huius pronepotum linea partim reſtincta eſt, Aloyſio diem functo D. Marci Equite, & Philarmonicorum Academiæ Patre.

NICO-

NICOLAVS DE ORMANETIS EPISCOPVS PATAVINVS.





X Prato Florentinæ diœcesis Nobilissimo oppido, Ormanetam gentem originem traxisse, in D. Mariæ in Clauica, honorifica testantur Sarcophaga, quibus spectatissimi Proceres Auogarius Eques, & Conta Ormaneti clauduntur his literis.

Sep. Nob. Militis D. Auogarij
De Ormanetis de Prato. Qui obijt
V. Decembris M. CCC. XCVI.

Altero verò, hæ sunt insculptæ.

Hic iacet Nob. Vir Conta de Ormanetis
De Prato. Qui obijt M. CCC. XL.
Die XXIII. Mensis Martij.

Auogarius in eodem Fano lararium, & annua peropulenta pensione dotauit, qua facilè, eius, & gentis diuitiæ argumentari queunt.

Huius gentis natalibus, virtutem comparauit, Nicolaus. Illuſtribus quandoquidem hiſce propagatus parentibus, gentem Iuris peritia reddidit inclitiorem, qui ad ſummos honores eam extullere, ad Præturam Vrbanam ſcilicet nec ad Duumuiratum ſecus, inter quos Princeps Patriæ procer, vixit Franciſcus ex primis Conſiliarijs, cum Conſilium ad quinquaginta ex Decreto propoſito, per ſupradictum Iacobum de Fabris Iureconſultum redactum fuiſſet.

Ex Nicolao filio Calderianorum Balneorum Præſide, hic alterum Franciſcum Nepotem ſuſcepit, cui Paula Leonardi Biuilaquæ Comitis filia nupſit, ex quà itidem Nicolaus ortus eſt, qui poſt lauream adeptam à noſtratum cætù 1540. poſtq;e patrios, quoſdam Magiſtratus pergeſtos, quibus tùm in cauſis dicendis, tum conſulendis virtutem ſibi magni nominis comparauit, Archipresbyter Bodoloni eſt declaratus, Romamque exin conceſſus propriæ virtutis redolitum adeo exhibuit, vt à Pio Quinto maxumæ integritatis Summo Paſtore, Epiſcopus Patauinus creari meruerit, & eius opera in arduis negotiationibus vti, quemadmodum Epiſcopus Seta, dum de Friderici Biuilaquæ Comitis, & Magdalenæ Conſolati Brenzonij genitæ filijs loquitur hiſce teſtatur *fol.* 241.

Paola figliola del medeſimo, fù maritata à Franceſco Ormaneto, & generò Nicolò Ormaneto Veſcouo di Padoa huomo d'incomparabil prudenza, & di ſingolar Dottrina, amatiſſimo da Pio Quinto Sommo Ponteſice, il qual li diè quella dignità, & mandollò anco Nuncio in Hiſpagna.

Verùm dum ad legationem properaret morbo arreptus fato ceſſit, quod niſi contigiſſet dubio amoto ad Sacram Purpuram elatum ab eodem Pontifice vidiſſemus, vti virtutum, & Pontificis amoris comprobat fama.

Inter eius ex fratre pronepotes Gaſpar vixit, qui exilio datus, & Sabaudiæ Ducis exercitui adſociatus, eo militaris diſciplinæ, & peritum, & audacem ſe patefecit, vt opitulante Alexandro Marchione de Monte Veronenſi eius Principis, Commiſſario Generali, Pedeſtris Militiæ centurio deſignari meruerit, verùm eo perempto reſtinctam tantam vidimus gentem.

CHRISTOPHORVS CARTVLARIVS.





Ens de Cartularijs, Mutinæ olim illuſtris Taruiſio primum, Vincentia exin oriunda Andream genuit Veronenſi Ciuilitate donatum, qui ex Gaſparino filio, Bartholomæum nepotem ſuſcepit. Hic cum Patauij Canonicis Iuribus incumberet, eius Vrbis Ciuis delectus eſt 1423. penultimo Iulij, Andrea Iuſtiniano, & Vitale Emiliano Præſidibus, ibique, & Bononiæ diuerſis temporibus Decretalium antiſtes declaratus eſt. Sacris initiatus, præter delubros multos, quibus exemplariter præfuit, ſicque præter Archipresbyteratum Inſulæ Scalarum, Canonicus, & Archipresbyter Brixiæ deligitur anno 1430. ſicuti poſtea anno 1433. Petri Emiliani Vincentini Epiſcopi Vicarius Generalis, & 36. Marci Epiſcopi Targeſtini, quo tempore, & Canonicus Vincentiæ iterumque Proantiſtes Franciſci Maripetri, & tandem à Nicolao Papa Quinto, Cathedralis noſtræ Eccleſiæ Canonicus conſtituitur.

A non paucis etiam Cardinalibus, proſequutus fuit maximo amore, eum idcircò commenſalem, familiarem, ac priuilegiorum participem crearunt Antonius Cardinalis Oſtienſis, Ioannes Cardinalis Preneſtinus, Petrus Cardinalis Bembus, & Cardinalis Portuenſis Epiſcopus noſter, cuius etiam fuit Vicarius Generalis; Eugenij IV. & Nicolai V. Accolitatus, quemadmodum Apoſtolicæ

licæ Abreuiaturæ muneribus cohoneſtatur. Creauit etiam eum Fridericus Imp. Palatinum Comitem, & aquila Galeam inſigniuit, ſicuti hanc familiam hodie eam geſtare conſpicimus, quibus virtute quæſitis fato ceſſit, anno 1468. poſt Diuo Michaeli Aram, in maiori Fano dicatam, atque dotatam, ſicuti alteram D. D. Stephano, & Laurentio: verùm ſuper D. Michaelis tantum literę heæ reperiuntur, clypeus verò ambabus eſt fixus.

Bartholomæus Cartularius Veronenſis iuris Pontificij Doctor
Canonicus huius Eccleſiæ pro ſalute ſua, hanc Michaeli Archangelo ædiculam erexit dotauitq́;
ducentis annuis libris argenti Hermolao
Barbaro Pontifice
M. CCCC. LXV. Die XII. Julij.

Ante altare verò ſuper monumento, ab Antonio hærede parato hæ præciſæ literæ leguntur:

Seque. Suque. Sque. Tegi
Factorum. Lege. Peracta.
Antonius. Tumulo. Vult.
Cartularius. Iſto.

Cartulariorum gens huius obitu perierat, quando Antonius de Fanzaghis, ſiuè de Fanzaleis hæreditario iure Cartularia bona cum cognomento, & clypeo pertulit antea etenim non ſupraſcripto vtebatur, verùm quò Veneti Patricij de Baſadona vtuntur adito tamen aureo ſcutulo in centro vermilia Turri inſignito, vti diuerſis Vrbis locis, & ſuper Mercatorum Prætorio, & in D. Anaſtaſiæ periſtylo videre eſt: vbi monumentum huic, & Cypriano, ſtemmatibus hiſce literis cernimus.

Egr. V. Andreæ de Cartularijs E. D. Lauræq́;
Sp. Militis D. Zenobij, de Cyprianis
Iugalium, & Hæredum.
M. D. XVI.

Patri-

Patribus Bergomatis oritur Antonius Clusoni Incolis, hancquè memoriam reliquit Achilles Mucius Theatr. Bergom.

Franzagam memoranti, animo subiere Clusoni
Marmora, quæ ingenium gentis, opesquè notant.

Christophorum idem filium, genuit I. V. D. qui cum patribus alienigenis exortus fuisset, Cætus nostri cohibitis speciminibus exigebatur, verùm præcipuè Venetiarum regimina eius virtute vsasunt, dum in assessorem eum quæsitauerint, hinc igitur criminum Quęstorem hinc Propraetorem Rauennæ, Bartholomæo Valaressio Præside 1484. Bergomi 1489. Bernardo Bembo Doct. & Eq. Prætore, aliarumque ditionis Vrbium perlegimus, sicuti 87. Materni Vicarium.

Nepotem ex Nicolao filio Christophorum nostrum habuit Iurisconsultorum percelebrem, qui 7. Maij Ciuilem, & 29. eiusdem Mensis Canonicam lauream reportauit anno 1541. quo, cum antea repetitionem, vt inquiunt, peritissimè egisset, inter Collegiatos omnium votis exceptus est.

Maxima virtute fuit præditus vir, ita vt eadem foris quoquè prolatata bis Ianuensis Rotæ Auditor, & Prætor declaratur anno 1551. & decennio postea M. Antonius Maurocenus Bergomi Prætor designatus, eum enixis expostulationibus rogauit, vt ei pro assessore inseruiret, quod munus (quamquam in præcipuos ditionis Viros tunc conferiretur) nihilominus difficillimè annuit, & Vicepræturam exercuit.

Duumuiratum multipliciter gessit, Vrbanam etiam Præturam semel, cuius memoriam sub maioris Aulę tabulato mercatorum Prætorij, hisce stemmati obnoxiã, suspicimus.

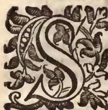
CHRISTOPHORO CARTVLARIO V. I. C.
M. D. XLVI.

Annis 1551. 59. 64. 65. 67. & amplius arduissimis de causis, & præsertim ob consulatus priuilegia, cum præcipuis compatritijs legatus fuit, quod munus honorificentissimè, & virtuosissimè sustinuit, decessit tandem corpus, non fama 1568. Illustribus relictis filijs de quibus infra.

RVF-

RVFFINVS A CAMPANEA EQ. ET ARCHIPRESB. VERONÆ.





SI quædam indigena (vt opinor) Veronæ propago, nobilitatis nitore corruſcat, Campaneam ex præcipuis ſupputandam eſſe putarem: antiquiſſimis quandoquidem Conſilijs Ezzelinianis quoque temporibus Naſcimbenus à Campanea inſeritur, cuius Gens dignitatibus, virtute, nobilitate, cognationibus, vtique ſemper floruit, cuius veritatis teſtimonium ſit præcipuum Mercatorum Statuta promulgata, Prætore Viro Nob. & Egregio Antheo Donato à Campanea.

Eandem propaginem extulit Bernardus inter Illuſtres Patriæ Medicos à Panuinio, Blondo, Chiocco, memoratus, quorum verbis addendum puto, vt Cane Galea à Scalidanis Principibus inſigniri meruerit, quo adhuc vſque pronepotes vtuntur.

Bernardi virtutem Vlinus Bartholomæi I. C. noſtri eximij filius non inuidet, cùm enim ſui temporis celebris fuiſſet Iureconſultus noſter, Patrios Magiſtratus laudabiliter geſſit, & Duumuiratum præcipuè 1374.

Bartholomæus, & Ruffinus Patriæ veluti patres, ille 1320. hic 1324. maximo Conciuium mærore erepti ſunt, vt memorat Curt.

lib. 10.

lib. 10. Quorum Gentilis alter Bartholomæus propriæ dexteritatis impolentantis, & Scalidis nuptijs experimentum exhibuit in Hastiludijs concertando anno 1382.

Vixit, & alter Bartholomæus, quem à Sigismundo Imperatore anno 1433. Equitem creatum fuisse memorauimus.

Verùm si qui tantæ gentis priscæ nobilitatis stimula patefecere non modicum tribus alijs Ruffinis tribuendum censui. Quorum primus Venetias missus est ad Ciuitatem Senatui dedēdam. Secundus Cypri Reginam publico voto intromisit 1496. maximo pompę fastu, quemadmodum Franciscus 1501. in Vngheriæ Reginæ transitu. Tertius autem Duumuiratum 1509. vt tradit Curt.

His quartum iure superaddendum censeo, inter Collegiatos 1541. computatus, qui morum suauis, negotiorum expertus, scientiarum peritus ab omnibus cultus, & admiratus est. In arduis, & difficillimæ cognitionis negotijs clienteli nedum, patriæ verum Consilium, eius ope vsi sunt, quandoquidem præter Duumuiratum annis 1559. & 66. honorificè functum præter Præturam Vrbanam anno 1543. gloriosè pergestam Venetias legatus est anno 1553. vt Marco Antonio Triuisano Duci addicto congratularetur, qua legatione auratus Eques est declaratus.

Verùm enim verò, cum ab incunabilis (vt inquiunt) religiosis moribus fuisset imbutus, illos vnquam deseruit, at sacris indutus vestibus Veronæ Archipresbyter summus deligitur, qua dignitate qualiter vita austeritate ducenda sit, inuicibili exemplo docuit, quam cum dignouisset Antistes eius curæ Monialium Vicariatum commisit, cuius muneris tempore Apostolicis legibus circa accessum ad ipsas fraus vnquam perpetrata comperitur.

Hoc innocenti vitæ curriculo à Summo Motore interiuncto omnium lacrimis in digniori delubro exequijs honorificentissimis à Camillo nepote dignitatis hærede, paratis, est humatus hoc Elogio.

Ruffino Campanea
Archipresbytero
Camillus ex Fratre Nepos
In Dignitate Successor,
Et sibi V. F.
M. D. LXXXVI.

Maiorum memoria Alexander refloruit Eques, & Cataphractorum Præfectus.

CAMIL-

CAMILLVS CAPELLA CO.



EX Santij Capellæ Portugalli Regis Gente noſtrates Capellas efluxiſſe, apud quoſcumque euolat fama; cuius rei veritatem eiuſdem Regis opitulatur corona nummis adhuc impreſſa, qua ſemper gentis clypeũ inſignitũ fuiſſe conſtat; ſuper antiquiſſimo quandoquidem tumuli apide in Diuæ Mariæ Scalarum Periſtylo galea Regia Corona inſignita videre eſt, quam tunc æui niſi maximi Principes geſtabant. Ceruumque rubrum in argentea planitie, quem pro gentilitio ſtemmate adhuc ſuperiori modo cælatum videmus ſuper Turribus Liſbonę hucuſque reperiri teſtantur Viri eius loci Epiſtolæ ad Com. Lutium ſuperſtitem inſcriptæ, & Thomas Coſtus Neapolitanus in annotationibus Pandulphi Colonũcij hanc inter extinctas quinque Neapolitanorum ſubſelliorum ſupputat.

Hæc annis quingentis, & antea Veronæ ſemper inter præcipuas locata eſt, & Viris, pace belloque, claruit illuſtribus. Hinc inter priſciores ex quibuſdam Priuilegijs Vallis Pulicellæ Nicolaum Capellam legi referunt nuncupatum de Taruiſio (quo prius gentem ſe recepiſſe retur) Prætoris Veronenſis ſocium. Hinc Io. Galeatium Capellam Mediolani Ducis à Secretis, cuius ANTROPOLOGIA excuſſa videtur. Hinc verò inter cæteros recentiores, alterum Nicolaum ex Oratoribus Venetias ad ſe dedendum miſſis

missis anno 1405. hinc Piramum anno 1422. Duumuiratum cum Bartholomęo de Peregrinis, qui legem rogauit, vt annuatim in festo Diui Petri Martyris, Vrbis Patroni, vsque ad perfectionem ipsius Ecclesiæ, processionaliter ab Comitijs fieret decem aureorum oblatio. Idque munus in ipsum collatum videmus, annis quoque 1423. & 25. Hinc demum Carolum pro Serenissima Republica Triremis Supracomitem, quem memorat Curte.

Hisce, alijsque Clarissimis prætermissis parentibus, propagatus Camillus: Collegio adscribitur anno 1542. post quod temporis Orando eius virtutis nomen etiam foris prolatauit. Maiora etiam Patriæ munera in ipsum collata fuerunt, multoties, ideò Duumuirum, & Prętorem videmus Vrbanum, idque super Mercatorum Ædibus sub stemmate monimentum reperitur.

CAMILLO CAPELLA LEGVM DOCT. VIC.
M D X L I V.

Fuit etiam Venetias Orator, & pręcipuè anno 1559. quo cum maxima annonæ reperiretur caritas eiusdem à Senatu alijs in Vrbium Comitatibus, emendę liberè impetrauit, vt Curte refert lib. 20. quo hęc de Camillo Doctore, & Oratore Clarissimo subdit.

Questo Eccellentissimo huomo hà veramente sempre con singolar valore, e acutezza d'ingegno mirabile, ma più con intrepida maniera di attione, prestato, & tuttauia presta, alla sua Patria segnalati seruitij, al quale principalmente come ad acerrimo defensor della publica dignità, & delle giurisdittioni della Città nostra non è chi non conosca douersi eterno, & immortal obligo.

Cum magni nominis esset Iureconsultus à Senatu Salleciolarum veteris Familię, Castri Comes cum posteris creatus est, Aloysio Mocenico Duce anno 1523. cuius diplomate hæc pręcipua verba præsertim leguntur.

Propterea animo repetentes Capellæ Familiæ in Verona Ciuitate nobilissimæ singulare studium erga res nostras egregiaque opera præsertim Nicolai Capellæ, qui eo tempore quo Verona in nostram ditionem recepta est ab ea Ciuitate missus vna cum alijs Oratoribus ad Senatum, claues Patriæ suæ detulit, tanta animi alacritate, ac lætitia, vt facilè fuerit cognoscere nihil illi fuisse Veneto nomine antiquius. Theobaldi verò Capellæ

inuictum animum, & propensam in nostram Rempublicam voluntatem semper sumus amplexi, qui ab Vrbe occupata nostris ab hostibus non modo spoliari fortunis miserum non duxit, sed à Patria expelli, atque exterminari, quod Patres nostros sequeretur etiam gloriosum putauit, qua fide optima, & spectatissima dum esset Brixiæ, è vita decessit &c.

Annibal Rochus huic opusculum dicat: *Considerationum super defectibus impedientibus admissionem ad nostrum Collegium.* Fuit etiam à Ioanne Zancho I. C. Cepollæ Consilijs donatus, quæ ipse item Donato Salutello I. V. D. nostro elargitus fuit, modo impressa, & à Salutello annotationibus adaucta legimus. Idque idem in nuncupatoria testatur, qua prçter cætera hçc de Camillo exarat.

Cætera autem responsa, quæ plura sunt, & eandem doctrinam, ingenij lumen, veritatisque specimen, & maiora præseferunt temporis iniuria in tenebris hucusque tineis corrodenda iacuerunt, sed tandem Dei Opt. Max. beneficio factum est, vt ad manus Perillustris Comitis, & I. C. Clarissimi Camilli Capellæ peruenerint; qui ea, qua propensus est erga omnes humanitate, hæc diutius hominibus deberi non est passus, ac tantam iniuriam, tantamque iacturam Patriam hanc tanti Alumni, nostrumque omnium communem parentem, iurisque studiosos omnes subire noluit, ac quamuis ea pro suis (vt aliqui faciunt facillimè edere potuisset, cum tamen ex aliorum laboribus sibi famam parere, nec velit, nec opus habeat (cum præcipuè eruditione, iudicio, virtute, rerum omnium experientia perfecta, solidaque gloria vndique tum domi, tum foris reluceat, atque perfulgeat) illa sub ipsius Cepollæ nomine quamprimum edenda, ac imprimenda curauit.

Fabrefecit Vir Clarissimus eius elegantissimas çdes apud Sanctum Nicolaum, quarum intrinsecam partem cum absens Reipublicç gratia reperiretur, Helena S. Sebastiana Vxor, quæ Castrum Turri præcipuè tulit pro dote, erexit, vt sub eius effigie hç literç testantur.

Helena S. Sebastiana
Hanc Domus partem
Coniuge Excellentiss. absente,
Testis sit imago mea
F. F.
Anno Dñi. M. D, LXXXII.

Hisce

Hifce porrò in Ædibus elegantiſſima columna reperitur longitudinis circa pedes decem, petrę vulgariter dictę Serpentinæ; quæ fuit inuenta, iuxta Pontonum in flumine cum quadam petra literis certis notata, quibus Ægypti Regem eam Imperatori cum alijs donandam mittere apparebat. Ibique aliqua iactura remanſiſſe putatur, & ſuper ea Camilli imaginem ęneam erexere filij.

Gentilem hic habuit Alexandrum noſtrum itidem Iureconſultum anno 1549. inter Collegiatos exaratum Salleciolarum pariter Comitem, Oratorem præſtantiſſimum, Duumuiratu, ac Vrbana Pretura clarum, cuius monimentum ſuper Mercatorum Prętorio ita reparatum eſt.

ALEXANDER CAPELLA I. C. VIC.
M. D. L I I.

Annibal Rochus in memorati opuſculi initio ita de Alexandro memoriam facit. Dum de Collegiatis Iureconſultis loquitur.

Eccellentiam, & ſufficientiam eorum nouerunt Imperatores, qui antiquis temporibus Veronenſes Doctores in Conſiliarios habuerunt. Nouit Sereniſſimus Princeps noſter, & Clariſs. Rectores Suæ Se enitatis, qui in Regiminibus ſuis eorum opera vſi ſunt, & quotidiè vtuntur. (Recordor nunc de Multum Illuſtri Comite D. Alexandro Capella bonæ mem. auunculo meo, qui ob eius ineffabilem humanitatem, affabilitatem, ac excellentem Juris peritiam ita Illuſtriſſimis Venetis carus, gratuſque fuit, vt vnuſquiſque eorum eum in Aſſeſſorem ambiret.)

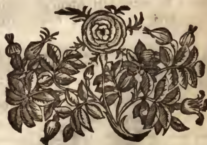
Ita verò de eodem ſcribit Curte loco citato.

Di queſta honorata Famiglia non è molto, che paſſò à miglior vita Aleſſandro egli altresì Dottore, & Oratore molto eccellente, & chiaro.

Filium verò habuit Carolum Camillus, & ipſum Vrbana Prętura functum hoc marmore teſtante.

CAROLVS CAPELLA SALLECIOLARVM COMES CAMILLI I.C. ET VIRI CLARISS. F. PR.
M. D X C.

Modo verò Gens exhauſta Virorum numero eſt, cum annis elapſis facto inopinato ex ea tres ſpecioſiſſimę Indolis adoleſcentes plumbo perierint. Clariſſima tamen eſt, & noſtratum cognatione, & alienigenarum, ac pręſertim Lodroni, Archi, Lietheſtain, Simonetarumque Comitum Illuſtris.



PETRVS

PETRVS SAIBANTVS.





EX Egna, prisco Tirolis oppido, Nicolaum Saibantum Veronam annis circum, ab hinc ducentum viginti, petijsse ex Regesti officio satis colligitur, eiusquè loci maiori in Fano gentis, adhuc monumenta supersunt.

Ex hoc multi præexcellentes literis belloquè Illustres efluxere Viri, quorum spectatissimus est Marcus Antonius, qui adeò pro Carolo Quinto Imperatore honorificis titulis strenuè dimicauit, vt perpetuò aureati Equitatus monimento cohonestari promeruerit, Imperij Nobili cum posteris declarato insignie, & comprobata, & adaucta, & vt latius ex diplomate legitur diei 25. Iunij 1521. Humatus est cordatissimus Vir, in Æde Carmelitana Diui Thomæ hac Epigraphæ.

D. O. M.
M. Ant. Saibando Caroli
V. Imp. Eq. & Barth.
Iuliaria Par. Op. Scipio
Et Falix F. Cur.

Vixit exin Petrus noſter Collegiatis adſcriptus anno 1545. 14. Decembris, qui adeò eloquentiam Iuris prudentiæ coniunxit, vt niſi eius vitæ curriculum præmatura falx intercidiſſet iure non gentis, nec cætus, nec Vrbis, at Italiæ illuſtrem dixiſſes, ſi eius virtutis partibus relictis, fides, allegationes etenim (neſcio quà de re) mè diebus elapſis conſpexiſſe profiteor materia nedum, at forma perelegantes, & impares. Non Magiſtratus ratione memorata valuit iterare: Præturam tamen Vrbanam glorioſiſſime geſſit, quà hæc ſubdelineata ſtemmati adhuc ſub maiori Mercatorum Prætorij laqueari ſuſpicimus.

PETRO SAIBANTO LEGVM DOCT. VIC.
ANNO M. D. L V.

A Petro Camillus non fuit diſſimilis Iureconſultus inter Collegiatos 1554. exaratus.

Floruere horum Nepotes, Hiermanicus in Belgica militiæ Præfectus, & ſub Alberto Cardinali Archiduce Maioris Sergentis munere functus, vt ſub datum 16. Iunij 1598. cuius famam reuiuiſcit Otho, qui militiæ inferioribus ſupploſis gradibus ſub Georgio Baſta Co. & Tranſiluaniæ Gubernatore locum tenentis Prouinciam glorioſè ſuſtinuit, vt ex diplomate 24. Octobris 1605. ſicuti egregiam nauauit operam ſub Strenuis Centurionibus Hieronymo Patruo, & Equinonimo Nepote Lodroni Comitibus, ex fide 6. Ianuarij 1606. nec non ſub Marchione Alexandro Rodulpho mille Equitum Centurione 8. Iunij 1610. & tandem cum Franciſco Iulio Saxoniæ Duci inſeruiret Locumtenentis Generalis titulo condecoratur, vt ex procura liquet, quæ Viri honorem, & exiſtimationem, cum indicent ſubdere non eſt incongruum.

Rimettiamo in virtù di queſta procura ogni auttorità, & poter à negociar per Noi in queſte parti al noſtro Luogotenente Generale l'Illuſtriſſimo Signore Otto Saibandi Gentil'huomo di Verona, &c.

15. *Febraro* 1617.

Locus ✠ *Sigilli*
Franceſco Giulio Duca di Saſſonia.

Ex

Ex his titulis, ex tanti Principis ore exantlatis Othonis facilè existimationem induces. Patria repetita cum strenuæ virtutis à Serenissima Republica dignosceretur minantibus belli ęrumnis Martinenghi Fortilicij Gubernator declaratus est cuius militarem virtutem testatus fuit Campana.

Vixit, & huius gentis Gaudentius Frater Franciscanus (vt inquiunt) à calopodijs memorati Germanici frater, qui in Generali Capitulo Toleti Sancti Sepulcri Hierosolymitani Custos, seù Guardianus declaratus fuit. Ioannem Paulum Principum, seruitute claruisse iam memorauimus, ita vt Ferdinandus Austrię Archidux honorificis Epistolis multa eius curæ commiserit.

Supersunt inter alios Fælix Cathedralis Ecclesiæ Canonicus modo monialium secundo Vicarius, Andreas Eques aureatus, & Iulius eius frater, qui cęteris Magistratibus omissis, Vrbana gloriose functus est Prętura anno . . . . Hicque ex Matrona Comitum de Nogarolis, Ioannem Baptistam superstitem suscepit non tantũ, at Albertum, qui sub regimine Cerdoni Vexillũ, & Co. Adami, Ordemon Equitum, Pręfecturam obtinuit, eumquè Ferdinandus II. Imperator Illustrissimi, & generosi militis titulo nuncupat, sub datum 23. Decembris 1631. sub Borsio, item Estensi Mutinensi Principe, & Imperatoris Centurione Præfecti titulo strenuè dimicauit, vt fides eiusdem est, diei 22. Iulij 1636. & Franfordiæ, post prolixum obsidium à Sueuis cum alijs Præfectis captiuatus est, & tandem pecunia liberatus, ad maioraquè properabat, nisi acerbè fuisset ereptus.



THO-

THOMAS BECELLVS EQ.





Ecellorum indigena Propago, annis ab hinc tercentum, ſpectandum Virum Bonapacem Lucetij filium progenauit, ex quo poſt longam Nepotum ſeriem Thomas noſter effluxit, alterius Thomæ Nepos, ac Pauli, & Dorotheæ memoratæ gentis Seruideæ genitus, qui non nimis adaugeſcentibus vitę primordijs, adeo politioribus literaturis ſe dedidit, vt ſtatim nedum Hetruſcum, nec non Latinum, verum Græcum ſtylum calluerit, eiſquè doctiſſimè ſcripſerit.

Patauij exin Iuriſprudentiæ laurea, omnium hiantibus gloriæ vocibus, candidatus, Statuto tempore Collegiatis adſcribitur anno 1546. Fori inde agitationibus datus, ciuiles, ac capitales cauſas, tum voce, cum calamo vniuerſali aplausù tutatus fuit, ea doctrina, vt alienigenæ quoque ad eius virtutis fructus illibandos cateruatim acceſſerint, quemadmodum ex eius doctiſſimis Conſilijs colligitur, quæ apud hęredes duabus ſeiunctis partibus reperiuntur.

Duumuiratum multoties dignè ſuſtinuit, ſicuti cæteros Magiſtratus, quibus maximum prudentiæ, & rerum maximæ experientiæ nomen ſibi comparauit, quibus cunctis intercedentibus 28. Decembris 1577. à Sebaſtiano Venerio Sereniſſimo Duce Aureatus Eques declaratus eſt.

Vrba-

Vrbanam etiam gessit Preturam, qua hoc monimentum reliquit.

Thomas Becellus Doct. & Eq.
Vic. Anno M. D. IX.

Aspectù atquè seuerioris supercilij intuitu rigidus videbatur, sed comitate, affabilitate, leporibusque nulli se inter congerones secundum patefecit.

Poeticis sæpius oblectamentis detinebatur, atque Pindari, & Lucretij sententias semper repetebat, ideoquè necessitudine supra mediocri, cum præcipuis Poeticę artis professoribus coniunctus fuit, & præsertim Alberti Lauezolę, ac Hieronymi Fracastorij.

Decessit tandem omnium mętore collacrimatus vir anno 1579. septuagenario maior, & funere perhonorifico eius obitum hæredes parentarunt in Diuę Anastasiæ, quo prisco gentis tumulo conditus est.

Eius virtutis monimenta, nedum præfata consilia M. S. verum hæroicum Poema excussum reliquit, quod (cum antiquissima gentis Latifundia Castri Romani, siuè, vt vulgo dicitur Costermani possideret) ita inscripsit.

De laudibus Castri Romani, & Benaci.

Isquè Dominico Brusasorzio Pictorię artis cultissimo Viro, occasionem præbuit, vt super Murariorum ædibus propè Pontem nuperum nuptias inter Baldum Montem, & Gardæ Lacum delineauerit.

Thomæ inuidiosam memoriam reuiuiscere fecit literatissimus Vir Franciscus Pona Eq. Medicus, ac Imperialis Historiographus, hoc maximo volumine excudendo Elogio sec. 3.



THO-

THOMAS BECELLVS
Pauli F.
Verè Veronenſi ingenio
Acerrimo ſilicet
S. C. Eximius Collegium decorauit patrium
Eruditione clarus præſigni
Vrbanis dignitatibus fulgens
Quarto Duumuir bis Orator ad Principem
Latinis, Hetruſcis, Græcis, Cumanis, Notus
SEBAST. VENERIO
DVCE
Dignitate ornatus equeſtri
Benacum Heroico cecinit metro
Obijt Anno M. D. LXXIX.
Veterrimo maiorum Sepulcro
Luculento funere
Tumulatus.

Reliquit ex Camilla Ioannis Scloppi Viri patrijs honoribus clariſſimi, vnica filia Ioannem Paulum genitum, non ſemel Prætura Vrbana functum; Eiuſquè ſorores Lucia Spuluerino de Spuluerinis de Honorijs, ac Lucretia Hieronymo Marchioni de Malaſpinis Vxores ab eo datæ ſunt.



PETRVS DE BIVILAQVIS DE LAZISIO EQ.





Emorati fastigij spectatissima Lazisiensium Biuilaquarum gens, nedum Collegij nostri meritissimum alumnum Biuilaquam prædictum propagauit, verum antea ab anno 1436. Georgium tulit inter peritiores sui æui Iureconsultos connumeratum, sicuti postea Petrum nostrum, Patre Bartholomæo præclarissimo Medicorum Collegij Viro, Matre Clara Hieronymi Turriani Genita, progemmatum.

Iurisprudentia hic Patauij candidatus, Collegiatis iungitur anno 1548. statimquè in eum minores Magistratus à Comitijs centuriatis in ipsum sunt collati, atquè eius virtutis extra ditionis terminos nomine peruagato Genuæ, ad Biuilaquæ instar, Rotæ Auditor deligitur. Cuius iudicandi iustissimas Lances, Lucensis Respublica cum dignouisset, ad idem munus est accitus, quod omnium itidem exercuit aplausù, & tandem eadem de causa Florentiam vocatus, quidquid hisce Tribunalibus in peritissimo Iureconsulto expeti potuit adamusim adimpleuisse compertum est, ita vt aureato equestri decore insigniri promeruerit, quæ cuncta ex notulis, apud hæredes superstites depromuntur.

Patria repetita maiores Magistratus pergessit, atque id sub

maiori

maiori Mercatorum Prætorij tecto Monumentum ſtemmati obnoxium delineatum reliquit.

Petro Biuilaqua Lazisio I. C. Prætori
M. D. L I.

Habuit poſt ſe gentilem, ac Collegij noſtri itidem meritiſſimum Octauium, anno 1582. inter Collegiatos exaratum, qui ſi diù ſuperuixiſſet ingentia virtutis pericula reliquiſſet.

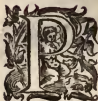
Superſunt inter alios tantæ Proſapiæ Iulius Comes, qui præcipuis Venetorum Fortilicijs, ac Vrbibus militum Gubernator pro tempore præeſt, & Co. Claudius elapſo anno 1651. Prætura functus Vrbana.



IOAN-

IOANNES FRANCISCVS FRACASTORIVS EQ.





Ræclariſſimus etiam ſuo ſæculo fuit Ioannes Franciſcus I. C. ſpectatiſſimæ, ac omni æuo literatiſſimæ gentis Fracaſtoriȩ, indigenis, vt reor, natalibus ortæ, cuius graphici item periti ſſimi Viri præcipuè vixere Auentinus, ac Galuanus fratres. Auentinus Archiatrus præſtantiſſimus adeò fuit, vt à Scalanis Heris Protophiſici nedum, at Conſiliarij munus promeruerit. Valetudini propèmodum inſanabili, hunc Canem Franciſcum reſtituiſſe iam in Friderico Scaligero aſſeruimus, & Curte lib. 10. refert. Tumulatus eſt extra maius Oſtium D. Firmi Maioris, ſublimi marmoreo ſarcophago, hiſce inferius ſubadditis poſtea literis.

Sepultura Hæredum Magiſtri
Auentini Fracaſtorij Phiſici.

Gualuanus autem fuit Iureconſultus noſter eximius, ab anno 1340. & nullæ arduȩ indaginis cauſæ, quæ ab ipſo, aut ſententia peremptæ, aut conſilio agitatȩ non fuerint. Sicuti ex Annalibus Reu. Canonic. colligimus.

Ex his Illustria permulta effluxere germina, quorum Io. Philippus, inter præcipuos Vrbis Dynastes, quandocunque memoratus fuit, Eques præstantissimus, ac inter Oratores Venetias ad se dedendum legatus anno 1405. cuius nepotes anno 1510. ob fidem enixam erga Serenissimam Rempublicam cum Bolderijs à Ripa de Brayda, Guidotijs Baiolotis de Muronouo, Brenzonijs Rodeghis, Clusonis Spoluerinis, & alijs multis Congiarijs, & stype honorifica ab illa donati sunt, vt Curt. lib. 17.

At hæc nulla, paucauè si Hieronymi virtuti comparemus, quem cum luculento Pola cohonestauerit elogio illud ita initiauit.

Detrahe Veronensibus Hieronymum Fracastorium,
Aut nulla, aut non tàm clara Verona erit.

Apud cunctos Europæ Principes maximę existimationis fuit, quorum nonnulli nõ modicis sponsionibus ad eorum aulam, quamquam incassum, lacessiuerunt, aliam enim quam literarum spernebat necessitudinem.

De tanto Viro scripsere Pola idem, & Chiochus elogia eiusdem gesta adamussim exarantia, hæc verò scripsit Panuinius.

HIERONYMVS FRACASTORIVS
Pauli. Philippi F.

Bonarum artium, & omnis doctrinæ, Vrbisque nostræ splendidissimum lumen nostro sæculo fuit, Hieronymus Fracastorius nobiliss. Ciuis, Philosophus, Medicus, & Poeta omnium, qui post Cæsaris Augusti tempora vnquam toto terrarum Orbe omnium consensu fuerint procul dubio maximus. Hinc multa elegantissimè acuratissimèque conscripsit, in quibus Principem locum siphilis, idest libri tres, quos de morbo gallico heroicis versibus ad Petrum Bembum diuinè edidit, tenent. Quibus nihil diuinius, aut elaboratius, nè à Virgilio quidem ipso fieri potuisse existimo. Edidit præterea Comœdia, cui titulus Ioseph. Homocentrica, & de causis criticorum dierum, per ea, quæ in nobis sunt. De sympathia, & antipathia lib. 1. De contagione, & contagiosis morbis, eorumque curatione lib. III. Alcon, siue de cura Canum venaticorum carmine.

Obijt Eximius Vir superioribus annis Veronæ repentino morbo, non sine maxima literarum iactura, oppressus, cui ex S. C.

statua

ſtatua in foro, cum reliquis Illuſtribus Veronenſibus erecta eſt eius imagine ad viuum expreſſa, cum hoc, quod ego edidi Elogio.

Hier. Fracaſtorio
Pauli Philippi F.
Ex publica auctoritate
Anno M. D L I X.

Veronenſes quippe virtute claros, tunc magnifaciebant, ſicuti etiam Vitruij, Valerij, Catulli, Æmilij Macri, & Cornelij Nepotis oſtendunt ſimulachra. Eia igitur Verona priſcum decus imitare, & cum collapſæ domus proſpectum in Foro Nobilium erigere iam captum, & Principis munificentia permiſſum ſit, Cornelio Celſo, & Macrobio marmora dica, quos Verona ortos fuiſſe probauit Pola monitione excuſſa in opuſc. Nouarin. tom. 3. epiſ. 171. necnon Vrbis recentioribus ſyderibus Onuphrio Panuinio antiquitatum helluoni, ac Iulio Cæſari Scaligero noſtro conciui, vt probant Tintus, Chiochus, Pola, Franciſcus Schetus Antuerpienſis I. C. Senator, & alij: Quidquid malignè, improbi quidam in contrarium oblatrauerint. Sed vt ad Hieronymum regrediar Io. Baptiſta Ramnuſius literatiſſimus Vir apud Pontem S. Benedicti Patauij in Ianuæ veteris Vrbis teſtudine, eius, & Naugerij imaginem ęneam quoque fixit.

Alij pręclariſſimi vixere tantę propaginis meritiſſimi Alumni, qui gentili quoque pietate, cum eſſent ditiſſimi, ſacrarium Sancti Firmi maioris, & alia fabrefieri adindere; ſuper quo hæc leguntur.

D. FRACASTORO DE FRACASTORIS
FIERI F.
M. D. X X V I I I.

Horum tamen prętereundus non eſt Auentinus alter, Eques pręſtantiſſimus altiſſimo Sarcophago in eodem delubro collocatus, ex cui obnoxio hoc Elogio, eius acta facilè colligas.

Auentino Fracaſtorio Equiti. Scip. F. qui dum ſub Pont. Max. & Caſ. alijſque Jtalia Principibus, ac demum ſub Sen. Ven. praclarè ordinem duxiſſet, egregiamque nauaſſet operam, ita carus omnibus fuit carus Patria, vt moriens memoriam reliquerit immort. Ob. Kal. Iulij M. D. L I I I I.

Hac Gente propagatur Io. Franciſcus; hac parentum virtutum fama ſtimulatur, quam cum ſequi rapido cuperet curriculo Patauio poſt breuia, & enixa ſtudia, Iuriſprudentię ſtemmatibus omnium votis cohoneſtatur. Ad patriam repetitus lingua, & calamo capitales, & ciuiles cauſas facundiſſimè deffenſitare cępit, itaut inter eloquentiores ſui temporis eum meritò fama locet. Ex quibuſdam relictis Conſilijs, quę ego vidi, eius virtus facilè inducitur. Virtutis tamen publica haud monumenta reliquit, non quia lucem non meruerint, ſed quia inſitę maluit obtemperare modeſtię, quę cuncta cum dignouiſſent Comitię in ipſius manus pręclariora munera contulere; hinc igitur legatus miſſus eſt, & ob res pręclarè geſtas Eques creatus; hinc Duumuir; hinc etiam Vrbanus Prętor addictus eſt; cuius memoriam ſub minoris Aulę Mercatorum tecto, ſtemmati adiacentem hocce perlegimus.

IO. FRANCISCO FRACASTORIO I. V. D. ET EQ.
PRÆTORE
ANNO M. D. L I.

Res maximi ponderis alias pertractauit innumeras, aliaque eius pollicebatur inacceſſibilis virtus, ſi inter ſuperſtites aliquandiù remanſiſſet.

Patrum memoria gentiles floruere Alexander, & Mandricardus ille Eques Hieroſolymitanus, ac meritiſſimus Commendatarius, hic Cathedralis Canonicus, qui multa fabrefecit in D. Helenæ Templo, & alibi beneficia contulit quamplurima, vt ex clypeis & literis apparet, ibique humatus extat, cum alijs quatuor gentilibus dignitate eandem cohoneſtatis.

LELIVS DE ZANCHIS EQ. EPISCOPVS RYTHIMÆ.



BErgomatas inter digniores proceres, illos de Zanchis iure computamus, dignitatibus namque Illustribus, cognationibus opulentissimisque opibus, adhuc vsquè clarescunt, quod multæ Venetæ ditionis Vrbes agnouerunt, dum huius Familiæ præstantissimum virum Hierosolymitanum Equitem pro Gubernatore habuerunt.

Hæc quomodo originem, & vbi sumpserit, memorat hisce Achilles Mucius.

Huc ò sicelides, vos & misistis Achai
Semina Zanchea, reliquiasque Domus
Qui peste, & bello patrijs de sedibus acti
Progenie implerunt oppida multa sua.
Hactenus in Clypeis antiqui mœnia castri
Ostentant animo, perpetuatque decus,
Hinc quoque non procul est sublimi in vertice montis
Arx, quam Zanchai constituere senes.

Ex Bergomo noſtratem Zancham Familiam efluxiſſe veteri monumenta demonſtrant, præſertim dum Collegium expoſtulauerit Lelius, qui cum forenſibus Atauis fuiſſet exortus cum ſuplicatione acceptus eſt.

Hæc gens Veronæ literis apprimè claruit. Curtius quandoquidem Alexandrum Medicum, Phiſicum memorat Aſtrologum, Phiſonomicum, Geomanticum, Chiromanticum, & Poetam Excellentiſſimum, qui cum anno 1546. obijſſet, laurea corola condecoratus fuit, & inter Illuſtres Medicos à Chiocho eſt computatus.

Fratrem habuit Ioannem in vtroque Iure licentiatum, qui cum forenſibus (vt annui) Patribus eſſet propagatus à Collegij legibus exigebatur, magni nominis tamen peritus extitit, & cum Illuſtribus eximia virtute eius temporis viris maxima neceſſitudine coniunctus, Madrucioque præſertim Chriſtophoro Cardinali Tridentino, & alijs.

Scripſit de duello multaſque Cæpollæ compoſitiones coagulauit, quibus Camillum Capellam Iurisconſultum noſtrum donauit: tandem à Donato Salutello itidem noſtro Iureconſulto æditas, & ampliſſimo, grauiſſimoque clariſſimorum D D. Iureconſultorum Collegio, Magnificæ, Inclitæque Ciuitatis Veronæ dicatas.

Floruit etiam Io. Baptiſta maximè exiſtimationis Vir, qui conditus eſt retro Aram D. Auguſtini in D. Euphemiæ Baſilica Marmoreo elegantiſſimo in Sarcophago.

Tanta parentum virtute Lelius imbutus, Pontificiaque, & Ciuili laurea glorioſè ſuſcepta, omnium voto Collegio cohoneſtatus eſt, noſtro anno 1551. & cum Conciuibus virtutem patefeciſſet patrijs muneribus, Vrbanaque præſertim Prætura potitus eſt, cuius memoriam hanc ſub ſtemmate legimus.

Lelius Zanchus. J. V. D. & Eq.
Praturam hanc geſſit
Anno M. D. LII.

Quo munere cum fungeretur, gradus, fulcra domus ipſius ſuffulcientes fabrefecit.

Fuerat, & eius virtus à Principe Sereniſſimo dignota, cum ob

eius merita auratus Eques adscitus fuisset, at innumeras alias dignitates spreuit, totus enim eius labor circa studium versabatur, cuius rei testimonium volumina de Priuilegijs Ecclesiæ, & Dialogus inter militem sacrum, & militem secularem Sixto V. dicata, quæ adeò Summus Pontifex magnifecit, vt eum Rithymæ Adriatici Sinus Ciuitatis Episcopum adlixerit, aliaque in ipsum conferre decora statuerat; verùm dum ad Sedem Episcopalem nauigaret, morbo arreptus, omnium dolore, fato cessit.

Huius nepotum honores marmoreum Sarcophagum, super minori Carmelitarum delubri poste indicat, præsertim Zanchio gentilitio duorum draconum medio Crucem super dorso gestantium ab Imperatore Comitatus, & Equitatus adeptæ dignitatis testimonium.



PIVS

PIVS TVRCVS EQ.





Inas Ferrariæ, & Veronæ præcipuas Turcorum gentes comperio, quæ vtrum ſtypite ex vno originem duxerint, adhuc haud colligere valui, coniecturis tamen, & præſertim quoniam inter ſe maxima neceſſitudine coniunctę, iiſdemque fermè nominibus vſę ſunt, vnam radicitus fuiſſe putauerim.

Ferrarienſis Iuriſdictionibus, cognationibus, titulis, etiam Marchionatus adhuc vſquè clareſcit. Noſtratis, nec ſecus, nobilium progenierum coniunctione, dignitatibus, opibuſquè ſummopere reperitur illuſtris, cuius veteres proceres, qui publicis officijs ſemper cohoneſtati fuere, prætermittere malo, cum omnibus hanc ſemper literis armiſquè apprimè polluiſſe innoteſcat; omittam idcirco maximi experimenti Virum Ludouicum, qui à Cæſareis ob nimiam erga Venetum nomen dilectionem, Ripam, cum vigintiquinque alijs Nobilibus obſes relegatus eſt anno 1510.

Nec ſubdam Ioannem ſtrenuiſſimum Venetorum Præfectum, qui cum ſocijs ſub Manzano, in diluculo hoſtes adorſus quingentos Coruatorum, Boemorum, & Germanorum interemit reliquo exercitus Goriciam fugato, & centum quinquaginta captiuatis, cum Chriſtophoro Poſtuler Liburno Cremonenſium Præfecto.

Cæteros etiam eiuſdem diſciplinæ excellentes ſilebo, ſicuti Alexan-

Alexandrum quorum viuiſſimum ſpeculum ſuperſtites ſunt Franciſcus, & Marcus Antonius fratres Leonardi Equitis filij, ille Venetorum, hic exterorum Principum Cataphractorum Ductor, & Leonardus, cui à Franciſco Patre Præfectura renunciata, & in Cretenſi expeditione contrà Turcas miſſus, nedum cum exercitu toto, verum ſingulari certamine hoſte deuicto ſtrenuè concertauit, cuius virtutem præcognoſcente Senatu, commitatus titulo donatus eſt, maioriſquè gloriæ, ſpe alebantur compatricij, cum ob domeſticas fortunæ agitationes Alexandro fratre perempto, à Parentibus ad Patriam reuocatus eſt, eiquè nupſit Nobiliſſima mulier ex Comitibus de Seratico.

Hos tamen, vt annui, ſub ſilentio locabo, quemadmodum priſcos Collegij noſtri Iureconſultos Thomæum veluti, qui anno 1469. vt Nicolao Trono Duci congratularetur, Venetias Legatus acceſſit, & Nicolao Marcello 1473. cuius virtutem ęmulatus eſt, Marcus Antonius, Collegiatis adſociatus 1434. omnium virtutum genere clariſſimus.

Hijs Parentibus, Pius ortus poſt Collegialem dignitatem adeptam, profundæ virtutis ſpecimen patefecit, cuius nomen cum apud Venetos perueniſſet Phiſi Patronus conſtitutus eſt, & tandem ob merita Eques adſcitus.

In patrocinandis etiam priuatorum cauſis à nullo ſui temporis æquatus extitit, quemadmodum in conſulendis ideoquè, & alienigenæ ad ipſum confugerunt, vt legalia reſponſa reportarent, idquè Ciuitas præſertim dignouit cum in eius curam digniſſima munera contulerit.

Duumuiratus præſertim annis 1567. 69. 71. 74. 76. 79. 84. & Vrbanam Præturam anno 1561. qua dignitate ſecundum Mercatorum Domus oſtium fabrefieri iuſſit, ſuper quo, & gentilitium eius videmus, & hoc monumentum legimus, quod ſui non tantum verum familię decus indicat, & ſplendorem.

Pius Turcus Jur. Conſ. ab Anno M. CCC.
Citra ex Turca Familia Decimus
Vrbanus Prætor M. D. LXI.

Fabrefecit Vir Clariſſimus, cum ditiſſimus eſſet, propriam Domum, in regione Sanctorum Coſmæ, & Damiani, quam ſi perfeciſſet

ciſſet elegantem dubio procul, & maximo diſpendio, & pompæ faſtu erectam, videremus, cui diuerſis locis hæc exciſa perlegimus.

EX TVRCA FAMILIA PIVS.

Fuit etiam in cauſis Laicalibus Epiſcopatus Vicarius, omni Iuriſdictione, & Imperio.

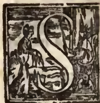
Vixit & huius æuo Bartholomæus Eques huius gentis noſter Iureperitus, qui quinquies Duumuiratum plaudente populo geſſit, ſicuti Præturam Vrbanam qua oſtium Mercatorum Domus Pij exemplo ſuper gradus eleganti, quam videmus forma decorauit hiſce ſuper ipſo inciſis.

BARTHOLOMÆVS TVRCVS P. M. D. LXIX.



ALEXANDER DE LISCA CO. ET EQ.





Pectatissimas inter Familias meritò Liscam, siuè Lischiam gentem simbolum suum conferre Frater Mathæus Tortus ex Soc. Iesu testatur in Familiæde Lisca Ver. Elogio, cuius subsequentia verba hæc leguntur.

Extulit illa Florentiæ præclarum nobilitatis decus, ex eodem stipite ex quod Aldigheria, siue Alligera. Communem vtraque parentem gemino in fratre sui Principe nominis hæc in Aldigherio illa in Lisco agnouit Caciaguidam recta progenitum ab Elisæo Frangipane, qui Florentiam paulò ante à Carolo Magno, seu conditam, seu instauratam alma ex Vrbe transtulit domicilium, vti affirmat Leonardus Aretinus in suo de Illustribus Florentiæ Familijs commentario.

Id etiam hisce annuit recordantes Malaspina Hist. Florent. cap. 29.

Vberto tolse per moglie vna Gentildonna di Roma Sirocchia d'vn nobil Gentile Cittadino di Roma, il quale hauea nome Elisone, di cui schiatta si dice sono per l'innanzi gli Alisei di Firenze, i quali per antico discesono degli Infrangipani di Roma, & questo sopradetto Elisone fue vno de sette compagni d'Vberto, & con lui venne nella detta Cesaria.

Frangipanos autem cum ex Attijs progemmatos fuisse satis compertum

pertum ſit Corius, vna cūm Soreſinis Eſtenſibus, & Trauerſarijs eorum Illuſtrem omittam originem.

His natalibus Ioannes Eques propagatus Simeonis filius Veronam conceſſit ijs de cauſis, quibus Aligeram conſanguineam aliaſquè exaratas Florentiæ familias profectas fuiſſe memorauimus, qui militari diſciplina excelluit, itaut Canem Magnum Fregnano naturali profligato Imperio, reſtituerit. Mathæo Villanio latè exarante *lib.3.cap.95.96.*

Conditus eſt ſtrenuus hic Vir Sanctæ Mariæ in Organis Cimiterio, marmorea nobiliſſima in Arca hiſce literis.

Sepulchrum Nobilis, & Egregij Militis
Domini Ioannis de Liſca
M. C C C X X I V.

Sub quibus huiuſce Gentis ſtemma cernitur inſculptum: virentem, nempe æſculum glandibus exoneratum à ſeptem concoloribus montibus ſuffulcitum, in alba planicie.

Arbor cognomenti originem indicat, Hiſchia quandoquidem ab Etruſcis nuncupatur, hinc inde Liſchia, hinc Liſca modico temporis interuallo in eodem familiæ Viro vocata eſt.

Montes cum ijs, qui almæ Vrbis mœnia circumcludunt æquinumeri ſunt, Romani ſanguinis originis argumentum, quod nedum ex dictis percipitur, verùm ex Bocatio in Dantis vita.

Ioannis temporibus vixit, & Franciſcus, qui, quanquam à Scriptoribus memoratus haud ſit, Scaligerorum tamen ſeruitute ſummopere claruit, adeò, vt cum Canis Magnus Frizolanæ Communitati vtilia diplomata permitteret eorundem cognitio, & finium regundorum cura his ciuibus data eſt, Inſtrum. 1328. 24. Iunij infraſcriptis verbis mihi per Equinonimum ſuperſtitē exhibitis.

Committendo etiam Domino Baylardino de Nogarolis factori noſtro inſimul cum Domino Iacobo de Fauaris Doctore, Domino Iacobo del Verme Equite, Domino Franciſco de Liſca Nobili, & Domino Iacobo de Orbano omnibus Ciuibus Veronenſibus &c.

Guliclmum Ioannes genuit equeſtris decoris hęredem, qui virtutum Comite Duce, præcipuas copiarum dignitates obtinuit, mul-

multisque priuilegijs donatus est, Nobilique, & gentili potissimùm feudo Formighedi, Mezzanarum, Gauderij, Centagnani, & Domorum in Sancti Vitalis regione, & tandem ob merita Vercellarum Præfectus constitutus anno 1402.

Hic ex nobilissima Beccariæ Gentis vxore Papiæ, tunc Principis Sandrum suscepit Equitem, itidem præstantissimum, cuius, & Nepotum facta si memorare statuerim, volumina potius atramento fas esset aspergere. Taceam idcirco Ioannem alterum, qui in Valle Lagarina supremus copiarum Præfectus à Senatu deligitur anno 1412. ex quo alter Sander Eques oritur, qui sicuti Marchionis Mantuæ socius meruit appellari, ita, & ab eo id tulit munus hisce ab Equicola relatum, dum de Ioanne Francisco primo Mantuę demarco memoriam agit, Com. Mant. lib. 3.

Fù liberalissimo, & testimonio ne sono trà gli altri questi, che nominaremo, à quali donò per dugento settantamilla ducati, Sander di Lisca &c.

Adamantem de Folinano nobilissimam Regiensem Beltrami filiam duxit, ex eaque tantùm fœmineam prolem suscepit, quarum vnica Gonzagorum sanguini, cæteræ dignioribus Mantuæ nupsere patricijs, Torti Elog.

Omittam etiam Sandrum, Leonardum, Ludouicum, & Ginulphum meritissimos Patriæ Decuriones, quorum in patriam amor cum satis locupletè à Scriptoribus indicetur, ipsismet calamum refero, sicuti Ecclesiasticas dignitates Elisęo insertas memoratas præcipuè in Bernardino, Bandino, Karolo Prothonotario Apostolico Cathedralis Archidiaconis Benedicto I. V. D. Archipresbytero Sancti Stephani, Daniele I. C. in dignitate successoribus; quemadmodum in Ioan. Baptista Legum Doctore, Pœnitentiario, Prothonotario Apostolico, & Romę multis honoribus insignito, Bernardino altero Archidiacono, & Aloysio dignitatis coadiutore.

Danielis memorati monumentum in maiori delubro hac perlegitur Epigraphe.

Danieli Liſca Patricio Veron.
I. V. D.
Can. Archid. I I I I. Quaſi
Hæred. Donato Audit.
Et Proantiſt.
Patriæ Vigilantiſs.
In ſua munia præſtando
Peſte perempto.
Id. Julij M D C X X X.
Ætat. Ann. L X I V.
Fr. Med. & Nepot. Mœſt. P. In

Ex Ginulpho memorato, Patrijs honoribus omnibus claro, prodijt Alexander, qui monumentum in Diuæ Mariæ in Organis hoc Elogio Parenti reparauit.

Nob. Ginulpho de Liſca
D. Benedicti Filio
Parenti Optimo, & Præclaro,
Et Poſteris
Vixit Ann. L V I I I.
Obijt Anno M D L X I V.
Alexander Iureconſ.
Et Eques Poſuit
Anno Salutis M D X C I.

Omnibus non tantùm pollitioribus literis imbutus eſt, Alexander, Philoſophicis verum, & apprimè legalibus, quarum interceſſione Collegio eſt adſcriptus 1554. quod literis, & grauitate exornauit, qua de re à Luca Reſio Veneto Medico meruit Elogio cohoneſtari pereleganti.

Dignitates multas obtinuit, quarum primam Sablonetæ pro Gonzaghio Duce Preturam, & Vicariatum Generalem in eiuſdem Lombardiæ principatu Mantuæ Iuſtitiæ Præfecturam, & Patriæ tandem Conſulatum, Duumuiratum, aliaſque dignitates.

Huius

Huius virtutem Sereniſſimus Princeps agnouit, dum eum aureatum Militem, & poſtea Formighedi Comitem declarauerit (omnia virtutis, natalium, & fidei monimenta.)

Ingenij etiam ſpecimina ſuperſtitibus reliquit, hiſce editis operibus.

VITA VESPASIANI GONZAGÆ SABLONETÆ DVCIS ETC.

Item aliud.

In Obitu Excellentiſſ. Principis Zenobiæ Auriæ

Item *Gratiarum actio ad Sereniſſimum Leonardum Donatum Venetiarum Inclytum Ducem, & ad Ampliſſimum Venetiarum Senatum.*

Alia etiam compoſuit, præſertim tempore Reipublicæ interdicti, quæ cum perficere non potuiſſet comburi iuſſit; ſicuti prȩter veterum traditionem his annuit Tortus.

Edidit hic nonnulla cedro digna opuſcula, parau eratque alia, ſed imminente morte maluit exuri, quam exire in lucem haud omnibus perfecta numeris arbitratus.

Cùm tandem gloriæ apicem attingiſſet, prȩcipuumquè virtutis ſubſellium ſcandiſſet, dum Venetijs publicis negocijs incumberet ad Cœleſtes volitauit anno 1579. & in Æde D. Mauritij iuxta Benedicti filij Sepulchrum humatus eſt hoc Epitaphio per Paulum de Merzarijs Medicinæ Doctorem compaginatum.

Liſca Decus Patriæ, Studijs, & ſtemmate clarum,
Hoc iacet in tumulo: Spiritus aſtra tenet,
Vt tibi ſint hæc certa magis, monumenta Viator,
Quæ Doctus ſcripſit Reſius, ipſe legas.

Huius eximij viri venuſtatem, & formam Lucas Reſius Medic. ſic circumſcribit.

Alexander Liſca Ginulphi Filius Nob. Veronenſis Comes Eques auratus, & I. V. Conſultus corpore procero, & bene compacto, atque robuſto, grata facie fronte hilari, & lata, naſo aquilino cana, & graui barba, totus conſpicuus, & Venerabilis animo magno, ingenioque optimo fuit.

Alia ſubnectit, quæ cum eius virtutem indicent, quamuis omittere decreuerim, quin ſubaddere haud compeſcere valui.

Hic ab adoleſcentia Socratis, quem à cœlo veram Philoſophiam deduxiſſe fatebatur, viam ingreſſus, veſtigia eius ſequens vſque ad decrepitam ætatem, nihil fecit, quod non dignum laude, nihil dixit, quod non dignum admiratione, nihil ſcripſit, quod non dignum memoria eſſe videretur: Grecis, & latinis optimis Scriptoribus operam dedit; Iſocratem, & M. Tullium Præceptores ſibi delegit, quorum iucunditatem in ſcribendo, & eloquentiam in dicendo effinxit: Tanta polluit memoria, vt celeberrimos Poetas, Comicos, & Hiſtoricos, inter quos Plautum, & Plinium doctiſſimum ſuæ gentis, & Patriæ lumen fulgentiſſimum. Ferè totum memoria tenuit, eiuſque non ſolùm floridò dicendi genere, ſed & Plautino ſermone vſus eſt &c.

Supereſt inter alios huius Æquinonimus Medicorum Collegij Decanus.



PETRVS FRANCISCVS DE BRAYDA EQ.





Icuti Petri Francifci proaui, nomen, ita virtutem hic honoresquè reportauit, maiorum namque superius quos memorauimus exemplo Collegio cohonestatus est 1562. & in tuendis caufis, tum fcribendo, tum exarando maximi nominis famam, famæ maximæ nomen opesquè sibi comparauit ingentes, à Venetis quoque Senatoribus, dum Vrbibus præessent maximis eorum expostulationibus in Proprætorem vocatus est, quo munere per vniuersam ditionem eius virtutis gloriam, & latius prolatauit cumque aliquando ab eodem officio ocij gratia defisteret, & patrios incoleret lares, in ipsum compatricij præcipuas patriæ dignitates conferre, haud desinere.

Duumuiratus etiam dignitate functus est, quod & literarum peritiam abs re foret afferre, cum eiusdem memoria ad hanc vsque tempestatem, apud omnes virtutis reboet cultores, verum quod Historiographi memorant intermittendum non censeo, ita enim de eo scribit Curtius.

A giorni nostri hà resa, & tuttauia rende molto chiara questa Fami-

glia Pier Franceſco Cauagliere, & Giuriſconſulto, & Oratore Eccellentiſſimo.

Sic verò Seta Epiſcopus dum Biuilaquas homines ſupputat.

Giulia figliuola del Co. Giulio primo fù maritata à Gio. Paolo de Brà fratello di Pier Franceſco Cauagliere Giuriconſulto, & Oratore chiariſſimo, la quale dottata di pietà, & prudenza morì l'anno 1610. d'anni 48. ò poco meno.

Hæc cognatio iterum contracta eſt Matrimonio inter dinam eiuſdem Familiæ, & Equitem Eugenium de Brayda, cuius præter filium ſupereſt nepos Iacobus Auguſtini, & Iſabellæ Canoſſiæ Co. Matildis memoratæ fœminæ oriundæ genitus, qui Vrbana Prætura nedum functus eſt, verum modo cum patruo meo Benedicto Duumuiratum gerrit.



NICO-

NICOLAVS DE COTTIIS.





Vantum Nobilitate, potentia, & auctoritate Romæ iam Cottia Familia floruerit satis Bernardum Bruschum elegantissimo Elogio demonstrasse puto, qui Illustrium Romæ Senatorum acta, & præsertim Cottij Regis, qui super Apennino Monte, duodecim Ciuitates erexit, ab eoquè Cottias Alpes nuncupari cæpisse locuplete comprobat.

Hæc voluentibus Mundi ærumnis, è ditione eiecta, Vincentiamquè translata inter eius Ciuitatis præcipuas Illustriorum gentium cognatione, opibus, dignitatibusquè admodum claruit: Scalidarum autem æuo Veronam concessit, vbi quantum existimationis habuerit Bruschio in Elogio continetur his verbis.

Ego verò parum multas gentes Veronæ reperio, quæ cum Familia Cottia varijs Italiæ Vrbibus honorificè propagata, insignioribusque Familijs multiplici affinitate deuincta, siue antiquitate, siue rerum gestarum gloria comparari valeant.

Hanc veritatem dum de Vincentinis Familijs sermonem habet Paiarinus his verbis opitulatur.

Cozza Familia antiquissima est; Claruit, & Nobilitate sanguinis, opibus, & Nobilium affinitate, multi arbitrati sunt esse eam Familiam, quam de Montebello fuisse dicunt; dixeruntquè nonnulli eam ex Verona

na

na originem habuiſſe rei quippe veritas habet ipſam Vincentinam eſſe, cui opinioni adhæreo; reperio enim &c.

Nec immeritò hanc nuncupatam fuiſſe de Montebello nonnullos autumaſſe refert, immenſas enim opes eo cum poſſediſſet loci, Iuriſdictionem vtiquè, Cottia de Montebello, per longum tempus appellata eſt.

Adminiculatur ex oppidi communitatis ſtemmate, quæ eodem huius Familiæ vtitur, idquè ab Familia accepiſſe non exitio, cum Montes Mœnia ſuſulcientes priſci Cottiarum alpium Ciuitatum Dominij, cum Bruſchio argumento eiſe crediderim.

Neque itaq; ex Verona originem habuiſſe iniuria arbitrati ſunt; Onuphrius quandoquidem quum indigenas Familias, & Romanarum Gentium Ciuitate donatas, alphabeticæ ſupputat Cottiam haud deſerit, ea propter in Veroneñſem Coloniam è Roma transductam putarem, Vincentiam exin Veronamque iterum, quarum Ciuitatum nobilitate longa temporis intercapedine vſa eſt.

Longiſſimam, annis ab hinc plus ſexcentis, Illuſtrium Heroum ſeriem memorarem, niſi quæ per ſcriptores diſperſa, & à Bruſchio ſuperficialiter (vti Elogij moris eſt) leguntur collecta, repetere foret.

Prætermittam ideoque Cozzam, Iulium Cæſarem à Lothario ſecundo Equeſtri decore inſignitum Ghislardum, Vitalem cordatos belli potentes, quemadmodum Cozzam, alterum Vitalis filium, cuius ita memoriam facit Panuinius 1266. *Ioannes Belegnus Venetus Prat.*

Mons bellus Leonicum, Monticulum à Maſtino Duce in deditionem accepta in agro Vicentino opitulante Cozzia Vitalis filio, ex Nob. & antiquiſſima Familia Cottia Vicentina orto.

Omittam Gherardinum Equitem ſupremum Scalidarum copiarum Præfectum, anno 1297. & alterum Gherardinum Nepotem, qui Illaſio præfuit 1375. primuſque Ciuilitate Veronenſi redonatus eſt, neque ſuggeram alterum Cozzam Gherardini Eq. filium, qui maiorum more proprijs in Ædibus Montisbelli Scalanos Principes ſæpiſſimè hoſpitatus eſt, ipſiſque adeo cariſſimus extitit, vt gratioſiſſimo diplomate cohoneſtatus fuerit, quod cum eius etiam honores quodammodo memoret ne apud aliquos deliteſcat, ſuggerere non eſt abs re.

Nos Canſignorius, & Paulus Albuinus fratres della Scala Ciuitatum Veronæ,

Veronæ, & Vincentiæ, &c. Domini Generales, &c. Præclaram operam domui nostræ exhibitam fideliter, & benignè per Nobil. & Sap. Virum Cozzam de Cottijs de Montebello nostrum cariſſimum Conſiliarium, ac totius dominij Comiſſarium Generalem longæuis temporibus, cogitantes, & attendentes etiam, quod quemadmodum ipſe Cozza in multis legationibus ad Magnos Principes, cum ſumma prudentia, & ſplendore noſtræ domui gratioſum præſtitit obſequium ad æmulationem, generoſi militis Domini Gherardini de Cottijs de Montebello Ciuis Vincentini, & Veronenſis eius Patris copiarum ductoris Spectatiſſimi, qui à primis annis vſque ad extremum vitæ ſpiritum in maximis Italiæ prælijs acerrimè dimicans adeo egregiè ſe geſſit ſub Magnificis, & potentibus D. D. Alberto della Scala Proauo noſtro, & alijs maioribus noſtris ſemper recolendæ memoriæ, vt ſingulariter adamatus iuſtis de cauſis Montisbelli Vicarius perpetuus primo creatus; poſtea etiam noſtræ domus præcipuus propugnator declaratus fuerit, ac recenſitus, & ſic eius filios Franciſcum, & Gherardinum noſtros dilectiſſimos familiares nobis voluit inſeruire, vt quod areſcit in eum cauſa ſenectutis per ſuos filios vigeat, & accreſcat, ac etiam quod filij ipſius Cozzæ Paterna veſtigia imitantes non defuerunt, nec deſinunt nobis totis viribus famulari, ſic quæ compenſatione meritò digni ſunt, vt ad noſtra ſeruitia cæteri animentur ipſi Cozzæ, & filijs, & eorum legitimis filijs, & deſcendentibus maſculis reconfirmata prius Montisbelli perpetua Vicariatus dignitate, cum ſuprema Iuriſdictione iuxta Familiæ Cottiæ antiquiſſima cura, à nobis præteritis diebus viſa, & confirmata; Omnes terras, poſſeſſiones, domos, Iuriſdictiones, Marigantias, & decimas cum ſuis iuribus, & actionibus vſibus, & ſeruitutibus, ac requiſitionibus cum honoribus, & oneribus prærogatiuis, & præminentijs, Priuilegijs, & exemptionibus quæ olim fuerunt Franciſchini, & Belgarzoni Nepotum q. D. Albertini Brugnoli de Vincentia ſitas in Villis, & pertinentijs Porciletti, & Nuuolenti, cum decima de Exardis de Montebello Vincentini diſtrictus, damus concedimus, & liberè donamus, ad habendum, &c. tenendum, &c.

In quorum omnium teſtimonium præſentem conceſſionem, & donationem noſtram per Gulielmum de Nichesola ſcribam noſtrum ſcribi mandamus, & deinde noſtro Sigillo muniri.

Dat. Veronæ in Cancell. noſtra die 23. Martij Anno Domini 1330. Indictione 13.

Idem Cozza anno 1356. 25. Ianuarij à Ioanne Vrſino Romano Pataùij Epiſcopo omnibus decimis Maroſticæ, Mure, Maſoni,

ni, Rocij, Roanæ, & Coſtæ Veronenſis, Diœceſis Patauinæ, & Vincentini diſtrictus tanquam locuplex, & potens Vaſſallus ad nobile rectum, & antiquum feudum, cum poſteris donatus eſt, earumque redditus opulentiſſimi, & modo reperiuntur, quamquam poſt ſeptem ſucceſſiuas ætates anno 1476. 24. Decembris à Iacobo Zeno Epiſcopo è Familia demptæ fuerint Antonij, & Bartholomæi belli peritiam Peregrini Iuris, Aſtrologiæ, & Poeſis profunditatem item relinquo, prout Bartholomæum Lateranenſium Canonicorum Antiſtitem, Mediolanenſem Archiepiſcopatum renunciatum.

Clariſſimis his, & Nobiliſſimis progemmatus parentibus eſt, Nicolaus 1540. 28. Februarij Bartholomæi, & Magdalenæ Montanariæ genitus, qui à parentum ſanguinis nitore ad gloriæ cupiditatem excitatus policioribus, primum Bononiæ tandem, & Pataui legum ſtudijs ſe dedidit, Doctoralique ſtemmate condecoratus, & Italia peruagata Romam conceſſit, vna cum Scipione Gonzaga eius congerone, qui tandem, ob præclaras virtutes à Sixto Quinto Cardinalicia purpura fuit inſignitus.

Nicolaus faciei venuſtate corporis decore dicendi ſuauitate ſcientiarum peritia fauentibus, Aulæ Romanæ procerum, affectus ſibi conciliauit 25. ætatis anno completo patria repetita inter Collegiatos adſcribi meruit anno 1566. quo capitales cauſas omnium admiratione tueri inceptauit orabat etenim aliorumque orationibus abſque ſummario reſpondebat ea facundia, vt ſolus veluti patriæ laudem reportauerit.

Patrios honores conſecutus eſt, Duumuiratum præſertim anno 1574. legationem necnon annò 1590. cum Hieronymò de Veritate ſuſcepit Paſchali Ciconea Duce, pro arduis negocijs inter Marcum Cornelium poſteà Pataui Epiſcopum, S. Zenonis Abbatem, & Ciuitatem, Iuriſdictionis cauſa, & Abbatiæ Tribunalis, ſuper rationis atrio, cuius expoſtulationibus Senatus annuit eiuſdem, & Ciuitatis non modico applauſu.

Dicere conſueuerat Vir eruditiſſimus, maiores exiſtimatu conſeſſus eſſe Cardinalium Collegium, & Senatum Venetum, ante quos qui rectè orare valet, eum rectè Oratorem dici poſſe, quemadmodum ipſi contigerat.

Quò fuit peritus eo fuit audens, in priuatis enim rebus ei ſuperue-

peruenientibus à docto Viro infortunij ludibria animo profligan-da esse docuit exemplo.

Ex Isotta Brenzonia Nobilissima vxore præter filias masculum tantùm genuit Bartholomæum Iadræ celibem præmortuum, cuí paululum superuixit cum anno 1617. 7. Septembris Collegij Decanus sepultus fuisset in antiquissimo familiæ monumento in Templo Diui Zenonis Maioris de Montebello à Iulio Cæsare Lotharij Equite à fundamentis erecto, &. Franciscanæ religioni à Bartholomæo Proauo 9. Aprilis 1462. donato.

Nepotem habuit Bartholomæum Antonij, & Rizzardæ ex Comitibus de Iustis genitum 1584. qui formæ pulcritudini, animi virtutem comparauit, ita vt de eo verè mores animi corporis temperamentum sequutos fuisse diceres. Philosophicas, & legales disciplinas percurrit, annoque 1605. laureatus est, Parmam postea, Bononiam, Perusium, & tandem Romam concessit, vt Illustriorum Doctorum subtilitates doctrinas, & diuersas indagines perciperet, quibus non tantùm, sed aulicis moribus imbutus est, & Poetarum, & Historicorum necessitudine admodum coniunctus Dauilæ veluti, Fabriani Veronensis etiam armis Illustris apud Iburgensem Ducem Chiabreræ, cuius exemplo poeticas compositiones Marco Antonio Duci Memo præter cæteras scripsit, quemadmodum orationes in Hermolaum Nanum Prætorem, & Siluestrum Valerium Patriæ Præfectum habitas.

Anno 1610. 18. Decembris in Collegiatorum album peraratus est, & 1618. cum Marco Antonio Gulientio I. C. Clarissimo Co. M. Ant. Maph. & Co. Vinc. Med. Venetias Legatus ardui picturæ negotij ergo, qua adeò Ciuitatis causam eleganter, & profundè tutatus fuit, vt licet optatam gratiam non reportauerit, à Senatu tamen admiratus, qui, & ei congratulatus est.

Capitales causas eximia laude deffensauit ea eloquentia, vt à Compatricijs virtutis assectis, Tassus alter, & Veronensis Sirena nuncupari meruerit; Verùm, dum ad maioris nominis famam (si dari poterat) properauerat ab omnibus Conciuium ordinibus collacrimatus, à quibus minus debuerant peremptus est 16. Iunij 1619. Antonio, Poesis studiosissimo filio, superstite relicto paternæ facundiæ hærede.

Fratres habuit Iulium Cæsarem, & Cozzam, illum Equitem Hierosolymitanum, pro qua Religione biremium Præfectura

auden-

audenter , & cordatè , aliјſque militaribus titulis functus eſt.

Anno 1619. 6. Maij Venetiarum Prioratus locum tenens à Fabricio Sfortia Columna declaratum poſt præſtitam Reipublicæ ſeruitutem foro Iulianis Bellis ea gloria, qua Fauſtinus Mriſſeſſo in ſuis Hiſtorijs teſtatur, quemadmodum Excelſi Conſilij decem, Ducalis Ioanne Bembo Duce, ad Veronæ Rectores inſcripta huius tenoris, dum id ipſum à quodam mœrore ſubſtolere cuperet Senatus.

Gratia tanto più meritata da lui, quanto che con gran prontezza, & molto valore hà dimoſtrato la fede, & diuotione ſua verſo queſta Republica, ſeruendo nelle preſenti turbulenze in Friuli in tutte le fationi ſeguite, come Capitano de venturieri della Città di Verona à proprie ſpeſe, come appare da publici atteſtati de Generali noſtri hora letti &c. Dat. in Ducali Palatio die 13. Nouembris Indictione prima 1617.

Cozza autem poſt diſciplinas Humanas, & Philoſophicas perceptas legalibus datus ſtudijs in vtroque iure candidatus eſt 1605. Collegium petere admodum cupiebat, cum eius Cætus virtutem, & nobilitatem ſummopere exiſtimaſſet; Verùm Bartholomæi fratris poſtulatione ſe ad Aulam Romanam conuertit, ſacriſque initiatus ſedente Paulo Papa Quinto, munera, & dignitates Vmbriæ, & Peruſij glorioſè ſuſtinuit, Patriam reuerſus omnium nutu Cathedralis Eccleſiæ Archipresbyteratu, prima poſt Pontificatum dignitate inſignitur, Apoſtolico Prothonotariatu, eo prius Romæ condecorato, Ampliſſimum Canonicorum Capitulum ea dexteritate, & prudentia rexit, eiuſque iura tutatus eſt, & regit, & tuetur, vt ferè dixerim alium ſęculum præſtantiſſimum tantùm haud habuiſſe Præſulem.

Poſt obitum Alberti Valerij anno 1630. vſque ad electionem Marci Iuſtiniani Antiſtitum, Vicariatum Generalem Capitularem, ea cura exercuit, vt mortuo Marco eadem dignitas in ipſum iterum collocata fuerit, quam rectiſſimè, & exemplarè modo gerit.

Formæ venuſtatem, morum comitatem, ſcientiarum peritiam, dicendi leporem, aſſerere vulgata ſcribere foret, linguam tamen compeſcere non valeo, quin eius antiquitatum indagines quoquomodo memorem, ita vt de eo plus dixerim quam quod Onuphrius de

de Saraina scripserit, magis ei Veronam debere, quam Roma Liuio, Venetiæ Bembo, & Sabelico; Constantinopolis Zonaræ, & Nicetæ; Panuinij enim Historia ex eius manibus à Patria recognoscenda est innumeris monumentis eius ope eidem adiectis, multa etiam quæ sub obliuionis cortice includebantur reuelauit, & præsertim Ferdinando Vghelio Abbati, in cuius Italia Sacra Ciuitatis inextinguibile lumen citò legemus.

Exornat Cottiorum amænissimum Montis Aurei habitaculum nuncupatum MIRABELLO, nedum prisci latifundij vastitas illimis flumiculi affluentia, eiusque squamosi, & suaues acolę, verùm Elogia multa Francisci Polæ I. C. quæ opusculis Nouarinianis inseruntur, & de hoc memoriam facit Vghelius inter alios prę-fatus.



IO. IACOBVS DE TODESCHIS EQ.





Oſt nauam huiuſcæ propaginis, originis indaginem, acceſſerunt tandem diploma quoddam atque op uſculi fragmenta, quibus alta eiuſmet primordia facilè repeti poſſunt.

Hanc olim apud Theutonicos pręclariſſimam fuiſſe, teſtatur Pyrus *in notit. Meſſan. Eccleſia ann.* 1450. *fol.* 359. *ac Eccleſiæ Catanenſis fol.* 92. vbi Antonium de Scandolf, cognomento Tudiſcum, Nicolai Cardinalis parentem memorat his verbis, dum de eodem purpurato viro ſic loquitur.

Noſter Tudiſcus nobiliſſimis parentibus Catanæ anno 1386. *ortus eſt, Patre Antonio de Scandolf cognomento Tudiſcho, qui originem traxit à Rogerio de Scandolf Theutonico Equite. Is Catanam venit (*Siciliç Vrbem, quam ſibi bello ſedem adlegerat Iacobus Rex*) cum Regina Heliſabetha genere Theutonica vxore Regis Petri II. anno* 1356. *poſt ab eodem Petro, & Ludouico multis muneribus, & Galliani oppidi ditione, atque à Friderico III. (Caſtelli, & oppidi Suteræ dominio auctus eſt.*

Cęterorum illuſtrium eiuſdem gentis Virorum, vt ita merito dicam Seminarium, fragmenta memorant prædicta, quibus titulus eſt Abbas vindicatus, ibi enim Regij milites Conſiliarij, familiares, eleemoſynarij, Comilitonum Duces, præfecti, & alij memorantur, quibus Ioannes ſubadditur Iureconſultus Locumtenens

nens Magistri Iustitiarij Regni Siciliæ vltra Farum, & Iudex Magnæ Curię, in literis versatissimus Vir. Alia autem gentilia præclara acta Carrera memorat *discurs. fam. de Tudeschis*.

Eandem nostratis originem opitulatur diploma 20. Ianuarij anno 1300. ab Alberto Scaligero Ronchadę Communitati elargitum. Iacobo Macone Tabellione. Quò Iacobus Todeschus, Scalanorum vicę, Supremus Theutonicorum Gastaldio constitutus, & vt alios Theutonicos Ronchadę recipere posset permissum fuit, eiusque curę ipsorummet morum, & rectę vitę diligentem inquisitionem commisit; Ac semper Domini titulo eum nuncupat Princeps, quo soli maioris status tunc honestabantur.

Cùm Iacobo Ioannem venisse retur, qui annis viginti & vno antea inter Consiliarios ab Ezzelino delectos memoratur, & Collegio nostro fuit adscriptus, eius attamen egregiam virtutem, temporis perennitas memorare non annuit.

Adminiculatur ipsius originis veritas, nec non ex his superstites effluxisse, annua pensio, quam ijsdem Alę Ocnipontis Vici, salis celarium adhuc persoluit, quemadmodum Ioannis iterata nomina, quorum etiam Carrera difusè memoriam facit.

Horum gentilis Io. Iacobus, sicuti Ioannis, & Iacobi nomina, ita vestigia non tantum tulit, at adauxit, dum se totum dederit studijs, quibus iurisprudentia plenè percepta ad Doctoratus apicem grandigrauit. Patriam reuersus, & inter Collegiatos adscriptus, forisq; disceptationibus datus, tùm exarando, tùm exorando, quasi naturæ portentum creditum esse memoratur. In diudicandis etiam causis se à proprio dicterio, quod super stemmate gestat familia, nempè, VIRTVTIS SYMBOLVM, ET INNOCENTIAE, haud absimilem patefecit. Patrios honores vniuersali gessit applausu, quos qualiter pertractauerit exarare proposito vberiorem quæritarent discursum; Ea ideò tantum suggeram, quę sub eius venustę effigiei simulacro apud hęredes delineata reperiuntur.

Vicarius I. Prouiſor Ciuitatis XV.
Conſul XX. Orator VII.
In gratulatione Sereniſs. Principis
M. Antonij Memi titulo
Equitis Sancti Marci decoratus
In omnibus quoque alijs publicis
Muneribus honorificè, integrèque
Sæpius verſatus, In Criminalibus
Etiam Cauſis Laycalibus Epiſcopatus
Iudex, & Vicarius
Ad excitandam Virtutem
In Poſteros.

Super Domo verò Mercatorum eius ſtemmati adiacentia hæc verba leguntur.

IO. IACOB. DE TODESCHIS IVR. CONS. VIC.

Ex his igitur quantæ virtutis, & meriti, dynaſtes extiterit facilè compræhendi poteſt.

Inſtaurauit Vir Clariſſimus priſcum gentis ſuæ lararium in D. Mariæ in Organis, quod temporis iniuria, veluti labefactum reperiebatur, quemadmodum ipſe hiſce aureis caracteribus marmore exciſis eo loci teſtatur.

Io. Iacobus de Todeſchis
Iur. Conſ.
Aram hanc
D. O. M.
Diuoque Michaeli Archangelo dic.
Quam deturparat antiquitas
Non reſtituit ſolum,
Sed, & elegantiori forma
Decorauit
Anno Domini
M. D. X C V I.

Filios

Filios reliquit sibi similes Leonardum, & Ioannem Dominicum hunc Iurisprudentię Patauij candidatum, Equitem aureatum, & Poetam, illum Medicorum Collegij Alumnum Astrologum, Mathematicum Poetam, Academicum Philarmonicum, & tandem Cathedralis Canonicum, quem Valerij, Cardinalis, & alter Episcopus amore apprimo sunt prosecuti.

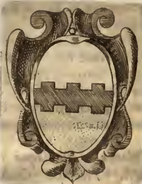
Superstes modo est alter Io. Iacobus horum ex fratre illius ex Georgio filio Nepos, Vir sanè omni facundia, & pollicioribus literaturis pręditus patrijs exercitijs, ac cognationibus pręstans.

Prima hic, cum esset orbatus nobilissima, & omnium virtutum genere ornatissima coniuge, acerbissimo ductus męrore, in hęc dum ruri laxandi animi gratia moraretur prorupit.

Blanca Biuilaqua
Dulciss. Nobiliss. Coniux
Æternum vale
Deploratam speciem
Suscepti liberi
Chara pignora
Mærorem meum
Perennes lacbrimæ
Quamdiù vixerim testabuntur
Io. Iacob. Todesch.



BARTHOLOMÆVS CARTVLARIVS EPISCOPVS CLODIÆ.



EX memorato Chriſtophoro noſtro Iureconſulto ædiſcant Veronenſes, quomodo filiorum numerus alijciendus ſit, cum enim ex Lucia de Saibantis genitos maſculos, quatuor procreaſſet eos ita diſciplinis tradere maluit, vt ea operati fuerint, quæ modo ſum memoraturus. Hi ſunt, Fabricius, Nicolaus, Paulus, & Bartholomæus. Fabricius Equinonimi Flatri Cyprij, Gregorij XIII. Pontif. breui Canonicus Veronenſis creatur 1584. cum Laycus adhuc reperiretur. Sequenti anno vtramque ſanctionum Lauream, Romæ reportauit, & Sacris ab Epiſcopo Vincentino Michaele Priulo iniciatus occubuit anno 1611.

Nicolaus præter cæteros Magiſtratus tertio Piſcheriæ Prætura functus eſt, hicque gentem germinauit cuius ſupereſt Ioann. Baptiſta, qui operis Stratonicæ chataſtrophem compoſuit.

Paulus, cum adhuc eſſet adoleſcens Aulæ Cardinalis Alexandri Sforciæ traditur Florentia exin petita, atque nobilitatis ſuę ſpecimine patefacto, manu Franciſci Medicei Hetruriæ Magni Principis equeſtris D. Stephani militiæ ſtemmatibus inſignitur anno 1583. ſuper cuius triremibus glorioſiſſimę propugnauit ſicuti bellis Belgicis, Gallicis, Hiſpanicis, cordatiſſimum ſe oſten-

dit

dit sub Alexandro, & Ranucio Farnesijs. Cum tandem proprio ære cum alijs, quinque pro Cæsare fortunæ miles dimicaret Giauarinique aggeri Ioannis Medicei iussu præesset Bombardę globo à Christiani nominis inimicis peremptus est; in cuius amissi strenui Viri solacium Rodulphus Imperator Augustus superstites fratres honorifico cohonestauit diplomate Viri gloriosa facta testante. Pragæ 26. Martij 1596. atque tanti præfecti mortem commemorat Nicolaus Dolionus in suis Histor.

Bartholomæus horum alter succedit frater luci traditus Orbis 29. Septembris 1546. & post omnium literarum peritiam susceptam annorum tantum 24. & Patauij auctoratur, & Veronæ accerbitatis venia impetrata inter Collegiatos exaratur, exinque quibusdam Magistratibus supplosis ab Augustino Cardinali Valerio Bodoloni Archipresbyter declaratur, & Gregorij Pontific. XIII. commissione Diui Sebastiani Præsul elligitur, iterumque Bodoloni, & tandem Insulæ Porcharizzę. Anno vero 1576. cum Ioann. Francisco Comite de Æmilis Canonico Nuncius à Clero Patauium missus est, quò tunc Apostolicus Legatus commorabatur, & anno sequenti eiusdem iussu, cum Augustino Troiano Venetias est Legatus, vt decimarum negotium pertractaret, & iterum, cum Æmilio præfato eiusdem rei, ergo, ad Nuncium Apostolicum, & tandem solus Romam expeditur, vt eiusdem Cleri causas, tum apud Eminentissimos Cardinales, tum apud Summum Pastorem Gregorium eundem pertractaret, quò munere ita se gessit, vt patria repetita anno 1579. Præbendam Canonicalem Sancti Zenonis à Capitulo obtinuerit, Petro Francisco Zino prȩmortuo. Anno 1581. pro Iuribus ipsiusmet Capituli tuendis iterum Venetias, ad Romanum Nuncium missus est, ac eodem anno Ferrariam, vt contra Comites Romeos Capituli litis præesset amphractibus, fuit Sacrȩ Inquisitionis Consultor, & Cardinalis Valerij Vicarius, itemque Commissarius Generalis: iterumque Romam, Venetias, ac ad Patriarcham Aquileiensem missus est, quibus legationibus omnibus Canonicorum, Clerique iura tutissimè defensauit, per biennium quoque eius virtutem experti sunt Ciues dum in Episcopio Decretalium elementa publicè docuerit. Anno demum 1597. Venetijs in Auditorem Romanæ Rotȩ creatus est, quamquam alium à Senatu cum eo exhibitum adsciuerit Pontifex.

Huius

Huius exumiam virtutem Ranuccius Farneſius Parmę, &c. Dux adeo magnifecit, vt eum in Iuſtitię Conſilarium adſciuerit hoc diplomatis orſu.

RANVCCIO FARNESE DVCA DI PARMA, PIACENZA, &c. & Confaloniere perpetuo di Santa Chieſa, &c.

Volendo noi prouedere di perſona, che per bontà, integrità, fede, valore, & eſperienza ſia atta, & ſufficiente al carico di Conſigliere di Giuſtitia di tutti queſti noſtri Stati di Parma, & Piacenza; loro Territorij, Giuriſdittioni, Veſcouati, & Pertinenze, & eſſendo noi pienamente informati, che tutte queſte qualità concorrono in voi Magnifico Dottore Bartolameo Cartolari Gentilhuomo Veroneſe, habbiamo riſſoluto di elegerui, & deputarui, come in virtù di queſta noſtra, vi elegemo, & deputiamo per vno delli Conſeglieri del Conſeglio Noſtro di Giuſtitia per tutti queſti Noſtri Stati di Parma, & Piacenza, & come di ſopra per tre anni à venire, &c.

Data in Parma 3. Nouembre 1602.

Ranuccio Farneſe, &c.

Locus ✠ Sigilli.

Aleſſandro Orſo Secret.

Omnibus applaudentibus ordinibus, ita ſe geſſit Bartholomęus, vt ſubſequenti triennio in idem munus confirmatus fuerit; à quo cum deſtitiſſet anno 1609. Romam profectus Conciſtoralis Paracleti prouinciam glorioſè ſubſtinuit, ob cuius virtutem triennio elapſo Paulus Papa V. eum in Clodiæ Epiſcopum vnxit, vbi anno 1614. maxima eius vitæ ædificatione Deo Omnipotenti animam miſit.



ALOY-

ALOYSIVS DE RODVLPHIS CAN. VER.





Otharingio Nobilissimo, strenuo atque solertis ingenij Viro Rodulphorum prçclarissimam gentem sublimia debere natalia, prisca Familiæ monimenta testantur. Grauis hic armaturç militia sub Othone IV. Imperatore, ac Saxoniæ Duce dimicauit, eumquè antea Imperij diadema concupiscentia flagrantem ita fideliter assecutus est, vt circa annum 1208. stipem per biennium Italiæ promeruerit adeoque Hçspericha, Veronensiumq; præsertim comitate oblectatus est, vt Imperatore hac regione discesso Veronæ sibi, ac genitis sedem constituere decreuerit ibiquè diem functus est, anno humanç salutis 1250. tribus superstitibus relictis filijs, Antonio, Marco, ac Ioanne. Antonius Venetias profectus est, quo eius progienei sedes fixit, Ioannes originem dedit Partenopeis Rodulphis, qui Secundas Partes modo obtinent, & Marcus Gentis nostræ Compatritiæ fuit dignissimus Propagator, cuius post eum opibus clarissimis cognationibus muneribusque multi gloriosè vixere, & ad Duumuiratum Vrbanam Prçturam legationes, Præfecturas, Equitatus, ac Canonicatus gentem sæpissimè extulere quibus omnibus prçtermissis Iureconsultos nostros tantum recensebo, qui sibi, ac Cçtui famam adauxere

re quorum primus Peregrinus comperitur anno 1458. Collegiatis adſcriptus, & inter præcipuos ſui ſæculi Iureconſultos memoratus; quamquam eius geſta temporis intercapedo memorare non ſinat: ſicuti Petri anno 1478. cooptati, huicque ſucceſſit Theodoſius 1531. Cætui adſcriptus, qui præcipua Ciuitatis munera ſuſtinuit, in congratulatione etiam Franciſci Venerij nuperi Ducis creati, cum publico iuſſu, cum Ludouico Nogarola, Antonio Biuilaqua Comitibus, Nicolao Maphęo I. C. Nicolao Lauezola, & Hieronymo Lauagnolo Collegis Venetias Legatus eſſet Eques aureatus cum eis adſcitus eſt anno 1554. neque ab hoc abſimilem habemus Camillum anno 1556. eidem numero traditum ſimiliter Patrijs Magiſtratibus Clarum, ac poſt eum Aloyſium noſtrum, qui in Collegij alumnorum Pictatium peraratus anno ab orto Chriſto 1572. maximè virtutis arrabonem cunctis fori ordinibus dijudicando exhibuit, ac tuendo, ita vt veri Iudicis, Aduocati epitethon iure promeruerit; quod præcognoſcentibus Comitijs eum ad præcipuos honores promouerunt, & anno 1578. ætatis adhuc floreſcentis Duumuirum crearunt, quod munus cum cæteris ſępiſſimè exercuiſſet niſi corde tactu pulſato ſuperno ad ſacra animum conuertiſſet, cum vniuerſali Cleri plaudente ordine, in Canonicum fuiſſet electus loco Io. Franciſci Zini Penitentiarij, quam dignitatem peritè, decoroſè, ac exemplariter pertractauit.

Horum eximiorum virorum gentilis ſupereſt Theodoſius Conſilio, & opere præſtantiſſimus Vir, qui opibus natalibus, ac cognationibus intercedentibus, inter Patriæ noſtrę pręcipuos iure locamus, ſpectatiſſimuſque adoleſcens, nulliquè venuſtate, & comitate ſecundus vnicus aderat parens memorati Peregrini ęquinonimi, quem ex Æmilia Antonij Portalupij I. C. noſtri ſorore ſuſceperat, verum ab eo vxore guadiata Catharina ex Nobiliſſimis Comitibus de Fregoſijs Genuenſibus proceribus oriundis fato acerbiſſimè ceſſit anno 1651.

Ex eodem ſtipite Florentinam proceſſiſſe putatur, quæ Militum Duces, Marchiones, Doctores, Epiſcopos, Archiepiſcopos S. R. E. Cardinales, aliosque pertulit Heroes.

CAMIL-

CAMILLVS PEREGRINVS EQ. ROM. ROTÆ AVDITOR.





Ræter ſex tantæ Gentis noſtros Iuris memoratos Antiſtites ſucceſſiuè Petrus Octauianus Eques Camillus Marcus Aurelius, & Octauianus ſuperſtes Collegio donati ſunt.

Ij omnes publicis Magiſtratibus functi, ampliſſimæ Domus famam ſuffulciuere, & potiſſimùm Camillus omnium politiorum literarum peritiſſimus Philoſophus præſtantiſſimus, & legalis diſciplinæ profundiſſimus, qui anno 1573. 26. Octobris inter Cætus noſtri alumnos eſt creatus, poſt quod temporis capitales cauſas maximi faſtigij gloria, nec abſque modicis laboris fructibus tueri inceptauit, Ciuitas enim in ipſum Conſulatum, aliaſquè dignitates cum adhuc viridis eſſet iuuentæ, tranſtulit libens.

Oratoris etiam munere functus eſt, quo aureatus Eques declaratur.

Verùm hęc pauca, vt tanti Viri gloriam patefaciamus, eius namque, cum, & apud alienigenas acrè virtutis nomen adiuiſſet, cumquè à Collegio noſtro à Senatu requiſito pro Romanæ Rotæ Auditore fuiſſet exhibitus, ex pluribus ſolus electus eſt, & ſtatim à Summo Paſtore comprobatus, eamque dignitatem adeò ſapien-

tiſſime

tiſſime geſſit, vt ad Cardinalitiam purpuram Summus Pontifex eum promouere in animo habuiſſet, de ipſo enim rectiſſime loquebatur, & quędam maiores honores indicantia de ipſo prædicabat, at morte prętuentus familia, & patria condigna virtutis merita in ipſum collata haud videre valuit.

Scripſit Vir Eminentiſsimus opuſculum, quo origo, & præſtantiſſimæ eius gentis facta deſcribuntur.

Habuit ex fratre, & ex Matrona Malaſpina Nepotem Theodorum Equitem patrijs honoribus conſpicuum, qui ex altera Malaſpina Camillum, Leonardum, & Io. Philippum genuit: Illum cataphractorum Præfectum à Sabaudiæ Duce delectum. Hi ſuperſtites, militia deſerta, ciuilibus honoribus incumbunt.



FLO-

FLORIVS PINDEMONTIVS CAN. VER. VIC. GEN. EPISC.



PIndemontanam gentem priſcam Piſtorio ſuam debere originem, ibiquè Pinamontam vocatam fuiſſe, omnia monumenta vetuſta teſtantur, cuius Alumnos ſi numeres tot emicantia omnium diſciplinarum ſydera conſpicies.

Panuinius inter Illuſtres Veronę Medicos Alcardum Pedemontanum numerat his verbis.

Hic nobili genere Veronæ ortus ſeptuaginta annis ante in Vrbe noſtra floruit, ſcripſit libellum ad Hermolaum Barbarum Epiſcopum Veronenſem de fontibus, ſeu balneus Calderij Veronenſis agri: Item alium libellum de virtute balneorum Calderianorum; de modo bibendi aquam; de dieta ſumentium balnea; de ſomno meridiano; de modo ſuccurendi accidentibus ſuperuenientibus.

Hermolaus Barbarus Veronæ Epiſcopus, hunc alterum Macaonem, alterum ſui æui Æſculapium nuncupat auxiliaribus pharmacis à cadaueribus euolantes animas detinentem, philoſophantiumquè omnium, quos ipſe dignouit facilè Principem.

Ipſum quoque Andreas Chioccus honorificentiſſimo cohoneſtat Elogio; quemadmodum Cenotaphium ſuper eius monumento in Sancti Firmi maioris periſtylo eius indicat excellentiam.

Qui iacet hic Clariſſimus ex Pindemontibus ortus
Phiſicus excelſus ipſe Aleardus erat,
Vixit apud Venetos celebri grandæuus honore
Atque ibi peonijs artibus auxit opes
Qua Venetum potuit facilè exorare Senatum
In Patria cauſis gratia prompta fuit.
Tu Verona ſuis meritis clariſſima teſtis
Semper eris ſemper tu meminiſſe potes.

Maſculo vnico, & tribus fœminis relictis deceſſit, Franciſco ſcilicet, qui Iacobam de Iuſtis cum duxiſſet, prolequè caruerit inter ſorores bona diuiſa fuere inter Orſetam nempè, Ludouici Turriani vxorem, Petram à Marco de Emileis ductam, & Franciſcam Paulo à Puteo atauo meo nuptam.

Conſcribit nec non idem Panuinius ſic inter Archiatros Illuſtres Franciſcum.

Franciſcus Pedemontanus Veronenſis Medicus, ſcripſit Anatomen corporis humani, Anatomen Infantis, Comentaria egregia in Metaphiſicam Ariſtotelis, Cautelas Medicorum, item Gerontocomium omnia excuſſa.

Hieronymus, & Ioannes Chiochi inſeruntur Elogijs: Ille Medicinam Theoricam Pataiuij, & Romę publicè interpretatus eſt, & Teracinæ, & Epidauri Medicinam fecit; hic anno 1532. Philoſophi elencorum librum expoſuit Pataiuij.

Nec præter dignitatibus Eccleſiaſticis innumeros refulgentes, milites defuere, qui tantam gentem honoribus illuſtrarunt, & gloria, quorum præcipuus memoria dignus eſt Ioannes Eques, qui anno 1509. inter belli duces in minitabunda Abduæ Glaræ expeditione à Senatu delectus eſt, quam Prouinciam cordatiſſimè ſuſtinuit.

Humatus eſt Vir ſtrenuus ante Altare Diuo Martino Sacrum, quod alter Florius cum monumento ſtruxerat hac Epigraphe.

Florius Pindemontius Nobilitate præfulgens
Ioanni Venetorum Militum Ductori
Inclito, & deſiderato Clariſs. Fratribus
Sibi Pientiſs. Ædem hanc poſuit cum Sepulchro
M D X L I I.

Nec

Nec legum peritia modicæ hæc claruit propago, inter Iurisconsultissimos enim Cætus nostri Ioannes annis circum 250. antea floruit, cui apprimè numerus nostrum debetur; quemadmodum postea Augustinus, & Alexander omnibus patriæ muneribus functi, sicuti Florius hicce preter infra exarandum superstitem.

Anno 1574. inter Collegiatos adscribitur, eiusque virtutem statim dignouit Patria, vt iuuenem adhuc eum ad supremos honores extulerit. Duumuiratum enim annis 1588. & 91. non tantùm gloriosissimè gessit, verùm plaudentibus cunctis Vrbis ordinibus Præturam Vrbanam, cuius monumentum hoc adhuc stemmati subsellatum super Mercatorum Ædibus suspicimus.

FLORIVS PINDEMONTIVS I. V. D. VIC.
M. D. L X X I X.

Nedum hic Iuris scientia at morum laude cum Præclarissimus esset anno 1591. 19. Decembris ab vniuerso Capitulo inter Canonicos computatur, quem honorem cum naturali quodam instinctu sacris potius foret dicatus, libentissimè suscepit. Verùm cum eius electio nulla declarata esset, ob irregularitatem, Imperij meri & mixti pergesti, ideoque esset expulsus, iterum (Indulgentia à Summo Pastore prius implorata) ab eodem numero in Iulij à Monte locum sufficitur 9. Iunij 1592. Quo munere vitam exemplariter adeò duxit, vt Augustinus Valerius Vrbis Pontifex eum in Vicarium Generalem adsciuerit; eamq; Prouinciam ad extremum nauauit spiritum, quem 1611. 17. Septembris omnium mærore, & Antistitis præsertim clausit: eique Marcus Antonius de Veritate Co. memoratus successit postea Ossarensis Episcopus.



AVRELIVS PRANDINVS EQ.





X memorato noſtro Iureconſulto Alexandro Prandinæ, Nobiliſſimę gentis alumno, Bartholomæus ortus eſt, qui dum per Veronenſem agrum tranſiret Caroli V. genitus Philippus Hiſpaniarum Rex, anno 1549. & Sereniſſimæ Reipublicæ expenſis hoſpitatus fuiſſet, Vilafranchæ prius, Buſſolenghi exin, ibi publico iuſſu idem Bartholomæus lautiſſimam, & opiparam parauerat cænam; Idcirco Rex eum Equeſtri, honorifico, & mirifico diplomate, dignitate vna cum poſteris decorauit, priſcumq́ue gentis ſtemma confirmauit.

Habuit hic Aquilinam Clodiam Vxorem, cuius Nobilitatis decus inferius eſt exarandum, & inter Illuſtres mulieres literis Veronæ præſtantes nuncupatur; in Poætica enim arte nomen ſibi comparauit glorioſum, in eiuſque obitu vir literatiſſimus Zephiriel ſic Thomas Bouius cecinit.

Dura intexericem Pallas deſeuit Arachnem
  Latona in Niobem prolis ob inuidiam.
Marſia, dum calamis vocat in certamina Phœbum,
  Stultitiæ infelix pelle pependit opus,
Te Prandina tamen coluere hæc numina ſemper,
  Textura fidibus, proleque conſpicuam.

Suaue

Suaue decus nocuit morum formaque venustas,
Te sibi præferri, dum pauet orta salo.
Hæc te tabifico decepit sæua lauacro,
Heu Paphiæ insidijs hic Aquilina iaces.

His parentibus oritur Aurelius nostratum Collegij conspicuus, cuius virtutem breuiter, quamquam hisce memorat Curtius. *De i sudetti Bartolomeo, & Aquilina naque frà gl'altri Aurelio Prandino Dottor di Legge d'acutissimo ingegno, che al presente viue, il quale oltre l'ornamento delle belle letere, e della Poesia Toscana è dotato d'vna mirabil facondia, & indeffessa vena di dire.*

Maxima necessitudine cum Equite Marino Poeta fuit quoquè coniunctus, ideoquè in eius Lira Epigrammata quædam ab se ædita videmus.

A Principe nostro Serenissimo, huiusmet virtute perspecta; Phisci Iura eius Patrocinio sunt commissa, quæ qualiter pertractauerit adhuc immemor Senatus haud est, qua de re pręter natalitium decus ęquestre eodem Venetijs donatus est.

Patrios etiam Magistratus pergessit, hinc duumuiratum hinc Vrbanam Pręturam, qua hoc monumentum sub stemmate extra Mercatorum ędes reliquit.

Quo tempore Mariam Austriacam hac transeuntem
M. Antonius Memo Prætor prouidentiss.
Et Augustinus Maripetro vigilantiss.
Præfectus Vrbe Magnifice excipiebat
Aurelius Prandinus Vic. Mercatorum
Foro praerat M. D. XXCIII.

Dicendi lepore, & facundia dum causas tueretur, adeò prędictus fuit, vt non immerito Veronensem dixeris Tulium. In consulendis etiam causis adeò peritum, & versatum se ostendit, vt Interdicti æuo multa publico exarauerit iussu, eiusque laudato operi non modica munera retribuerunt, inter quę Paropsides Maluuia, Scyphos, ex argento metalo, ipsemet vidi, Serenissimi Ducis, & aliorum pręcipuorum Senatorum stemmatibus cęlatos.

Fuit etiam eius virtuti Vicariatus in causis Criminalibus Laycalibus Episcopatus Veronę commissus.

Prȩter Philippum cordatiſſimum fortis militem, Gradiſchȩ belli peremptum, & alium Bartholomȩum, Ioannem reliquit filium Duumuiratu Vrbana Prȩtura functum, Equitem Patriquè in Phiſci patrocinium, & Epiſcopatus Vicariatum ſuffectum, & eius eloquentiæ non immeritum hæredem, Collegij noſtri Decanum præſtantiſſimum, qui inter eiuſdem, & Patriæ Illuſtres foret neceſſe computandus, & eius opera forent adamuſſim exaranda, niſi vltimis vitæ periodis miſerè finem impoſuiſſet, quod caueant Dij, nemo etenim adeò virtute pollet, vt ex propria prudentia dogmata recipere valeat, & cum eo domus tota eſt extincta.

In Opuſculis Nouarinianis Tom. I. inſcr. vir. lit. Aurelij legitur memoria à Franciſco Polla relicta.



AVGV-

AVGVSTINVS DEL BENE CO. EQ. SERENISS. REIP. CONSVLT.





PAtriæ decus, Cætus gloriam, gentis honorem, iure nuncupamus Augustinum del Bene, Sacri Palatij, & Aulæ Lateranensis Comitem, qui memoratis natalibus propagatus, auorumquè virtutem assecutus è Iurisprudentia proprij nominis famam exantlauit.

Collegio cohonestatus anno 1578. 7. Aprilis Capitales causas ea felicitate, & facilitate cepit tueri, vt cum Aurelio Prandino bina patriæ lumina refulgentia fuere nominis immortalia. Conscribendo nec non, qualis scientiarum fuerit profunditatis indicauit, ita vt cum tempore Serenissimę Reipublicę memorati interdicti, multa ad eiusdem fauorem elegantissimo stylo exarasset, à Senatu Consultor, in Iure creatus est, eo prius equestri decore ob legationem congratulatoriam cum Hieronymo Veritate insignito, de quorum memoria, quædam scripsit Polla Opusc. Nouar. *Tom.* 1.

Otij tempore (si quid supererat) suburbanum Auesanum Domicilium incolebat vbi afluentissimas aquas duxit circumclusas, ex quibus varia ludibria, pluentia antra, piscinas, Dracones, Aquilas, Delphinos, aquea velera, vomentes, prata, & ame-

nia

nia loca, citreis, aurantijs, maſilicíſquè pomis, & ortomaſti-cis exornata concinauit.

Cum ex Canoſiæ Gentis vxore prolem non ſuſcepiſſet Viridarium viſu dignum, cum hæreditate tota ad Ioannem ex Fratre, nepotem (ob merita, & legationes etiam ad exteros Princip. à Sereniſſima Republica aurea catena donatum) tranſmiſit, qui cum ex Margarita Muſelia vxore deinde Co. Marco Antonio Turiano I. C. nupta Paulam ſuſcepiſſet totiuſquè hæreditatis liberè hæres facta fuiſſet, Comiti Ioann. Franciſco Biuilaquę eius Viro bona in dotem tradidit, & ex hac tranſactione (vt puto) Viridarium, hac tamen ex Ioannis teſtamento conditione, vt quibuſdam cognatorum peremptis Familijs, Viridarium idem inter Collegij Iureconſultos ſorti traderetur.



FABIVS NICHESOLA.





Vboeam Insulam Hespericę Negroponte vocatam Nichesolarum Familiam dedisse notum est, cuius veritatis, & mei toti discursus nuncupatoria Fabio nostro Epistola clauus existant in Vrbis priuilegiorum, & Serenissimi Dominij partium libro contenta, in quo hæc ad verbum dicuntur.

Maiorumquè tuorum, qui olim in hanc Vrbem ex Euboea Insula profecti, pace belloquè insignes, quadringentis ab hinc annis semper floruerunt Nobilitatem, & gloriam adauxeris.

Ex hac præstantissimi Viri emanarunt, scilicet Pilius Valuasoria dignitate cōdecoratus,& etiam alij,qui honoribus, & cognationibus apprimè gentē illustrarunt,de quibus sequitur alibi Epistola.

Quid clarissimas domos Scalidarum Principum, Gonzagarum, Carpij, & Sancti Bonifacij Comitum, maioribus tuis cognatione coniunctas?

Catharinam enim Scalanam, Zacharias duxerat, apud quos Principes magni semper nominis Gens fuerat; Gulielmum ideo Canis Signorius, & Paulus Alboinus Fratres Cancellarium delegerant.

Supremos Patrios Magistratus relinquo, antiquiores enim Clypei à temporis iniurijs super Mercatorum Prætorio asseruati, huius mehercle Gentis existunt. Sic Præfectos innumeros,& Equites. Sacri tamen Antistites intermittendi non sunt; quandocumquè enim

enim Eccleſiaſticis dignitatibus enituit. Hinc Gubertum legimus Canonicum Veronenſem 1407. & 25. Coſmę de Parma, in Vrbis Archipresbyteratu ſuffectum, & tandem decimo Martij Epiſcopum Sancti Leonis declaratum, nec non Vicarium, & ſufraganeum Franciſci Condulmerij Cardinalis, & Epiſcopi Veronenſis. Hinc etiam Hieronymum videmus, qui, ex Fratre Ordinis Prædicatorum, Theanenſis Epiſcopus creatur, & Tridentino Concilio interfuit: hinc tandem Galeſum Belunenſem Epiſcopum in Cathedrali Veronæ elegantiſſimo Mauſolęo tumulatum mirifico, ac viſendo artificio fabrefacto, quo hæc perleguntur.

Galeſo Nicheſola Epi.
Belunen. Viro Opt. &
De ſe B. M. Franciſcus,
Geruaſius Canon.
Veron. ex Teſt. P.

Cæteros Cathedralis Canonicos itidem prætermitto, qui exemplo, & doctrina immortalitatis nomen ſibi, & genti compararunt; hoc tamen ſilentio præterire non poſſum (inquit Epiſtola) ***hanc celeberimam Familiam eſſe quoddã veluti nedum pietatis, ac Religionis verum etiam Iuriſconſultorum Seminarium***, præter enim Danielem maioribus Magiſtratibus clarum anno . . . . Vrbana Prætura inſignitum, & ſeptimo Duumuiratu functum, ac præter Vbertum Collegiatis adſcriptum 1571. Fabius noſter claruit tunc cum alij ſex eiuſdem Familiæ florerent, quos partim diuinis, partimquè Ciuilibus ſtudijs addictos, ***nulla non noſſent ſæcula nullæ non celebrabunt Hiſtoriæ.***

Adoleſcens cum adhuc eſſet Fabius, Hæremitarum Religionem ingreſſus, ad quęuis diſciplinarum genera facilè aditum ſibi fecit, verum cum eiuſdem vigilias, & labores gracilis ipſius habitudo ſufferre nequiret, Religione deſerta, Patauium conceſſit, vbi ad legalia ſtudia conuerſus, adeò profecit, vt doctorali ſtemmate inſignitus, Collegioquè cohoneſtatus anno 1584. gloriam ſtatim ſibi parauerit eandem, non ſimulatè hacce Epiſtola contentam.

Acceſſe-

Accesserunt præclara illa, & longè præstantissima tuæ vetustissimæ domus tuique ipsius virtutum ornamenta, & honorum insignia, quæ vt maximè omnes admirantur, & prædicant ita non facilè inueniri posset, qui ea pro rei dignitate literis mandare valeret nedum à me breui hac Epistola comprehendi queant. Non enim dubium cuiquam est tanta te Iuris scientia, ac linguæ facundia amicis domi forisquè Patronum in causis extitisse, vt per vniuersam Italiam maximum tibi nomen, apud omnes gentes compararis, atquè ad primos, ac præcipuos Vrbis nostræ honores aditum tibi summa cum laude ob eximiam etiam vitæ tuæ integritatem patefeceris, &c.

Annis 1594. 96. & 600. non amplius Duumuiratum gessit cum haud nimis maturè eum mors omnium merore eripuisset, & præsertim Philarmonicorum Academiæ, cui patris præerat dignitate, at pauca, vel nulla hæc sint. Virtutem quæris? Eius consilia perlegas, quæ præcipuè pro Sancti Bonifacij Comitum fideicommissis composuit, ac publici Iuris facta videntur.

Filium reliquit Cæsarem I. V. D. Canonicum, & Antiquarium, qui Pontoni amœnissimi à Patre erecti loci magnum lapidum numerum, & antiquorum monumentorum coagulauit, quibus postea nobilissima Philarmonicorum Academia donata est; veterum quoque numismatum copiam parauit, Viridariumque varijs preciosissimis floribus exornauit. Amplissimorum Senatorum, maximorum Principum, ac Eminentissimorum Cardinalium affectus sibi supra modum conciliauit, ita vt Madrucius Cardinalis Tridentinus eum literis cohonestauerit subscriptione tantùm (proh mirum) maculatis, vt adiecta ad libitum Epistola eis vt preberet occasio tanto nomine vti posset.

Decessit tandem Cæsar vera Cæsaris operum memoria relicta.



IACO-

IACOBVS MOSCARDVS.





BOnutiorum propaginis (quæ extra Vrbem noſtram heroes maximos, & S.R.E. Cardinales dedit) omnibus refulgentem nobilitatem, exornat præſertim Cætus noſtri clariſſimus Vir Bonutius, qui Icerino de Romano Imperante, cum Criminum Quæſtor reperiretur ſententiam promulgauit contra Vgonem de Sancta Iuliana Veronæ Prætorem, & aſſeclas à Curtio memoratos.

Huius gentis, poſt longum annorum curriculum, vixit Moſcardus, qui patrijs Magiſtratibus functis cum nobiliſſimus, & ditiſſimus eſſet, id à Scalidanis Principibus ob merita tulit, vt propriæ eorum familiæ Viridem, ei in matrimonium locauerint, quemadmodum Margheritam Iacobo, antea Gulielmo de Sacramoſijs nuptam annis 1361.

Teſtatus eſt alius Moſcardus anno 1446. & reliquit præcipiendo Commiſſarijs, vt compleri facerent medietatem periſtyli Fratrum Sancti Ioannis in Monte, ea quam modo videmus forma (pietatis, & opum argumentum.) Ex huius nomine Bonutiorum gens, quam malè Curtius Bomitiam nuncupat, Moſcarda vocari initiauit, quæ ſemper maiorum exemplo Viris claruit Illuſtribus, quorum primus locus Thomæo Moſcardi filio meritò tribuendus

buendus est, qui præter cæteros patriæ honores eam dignitatem sustinuit, quæ hodie in Amplissimos Venetiarum Senatores confertur, Prouisoris nempe Leniaci Fortilicij, vt colligitur ex Ducali Francisci Foscari diei 11. Martij 1443. qua Thomæo quędam eius curę commissa commendat, hac à tergo inscriptione.

Egregio Dilecto nostro Thomæo Moscardi Prouisori nostro Leniaci.

His temporibus floruit quoque Paulus, qui, cuius extiterit conditionis eius indicat monumentum in Æde S. Vitalis.

M. CCCCXLIX.
Pauli Moscardi
Præcipuæ Veronensis Generositatis
Decus, eiusque Descendentium
Familiæ Bonutiorum
Religiosiss. Quies.

Tantis Parentibus propagatus Iacobus, nostro Collegio insignitus est anno 1587. 4. Iunij, quod sua virtute etiam illustrauit, legalis scientiæ quandoquidem cognitione nulli extitit secundus, & in agitandis, tum publicis, tum priuatis negotiationibus eximia præditus dexteritate, ideoque ob imminentia pericula aquarum Clampi Delegadæ, & Alponi, & pro contributione expensarum, regulationis earundem cum Comite Iulio Cæsare de Nogarolis Venetias legatus est, vt patet ex mandato Consilij Duodecim, & Quinquaginta ad vtilia, sexto Idus Nouembris 1590.

Francisco Quarto, & Vincentio fratri Mantuæ Ducibus, etiam carissimus fuit, vt ex Epistolis legitur apud Ludouicum nepotem existentibus, quorum Principum fauorem sibi conciliauit, dum ei lis fuisset commissa super hęreditate Marchionis Beroldi, quæ cum vtilitatem eorundem Principum respiceret Iacobo litem commendarunt, qui tamen quamquam de tantis Principibus agitaretur, se tamen, quod Iustitia edocet eis iudicaturum respondit, cuius sinceritatis aiendi modus, etiam Principibus

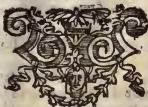
cariſſimus fuit, nihil enim obijcere ei potuere æmuli, niſi morum, & loquendi quandam ſeueritatem.

Patrijs etiam Magiſtratibus potitus eſt, & præſertim octauo Duumuiratu, quod munus cum exerceret Mauritius Maurus ei opuſculum nuncupauit inſcriptum.

Pompoſi Fregi di Verona, con vna Cronica delle coſe notabili di quella.

Alia poſsent de eius virtute ſubnecti, quę tamen cum parentum clara ſint cognitioni ſilentio locabo, cum tantùm obijſſet maturæ ętatis anno circum 1622.

Prętcr alios ex fratre nepotum genitos ſuperſtites, etiam Cathedralis Canonicatu inſignitos, & pręter Moſcardum Equitem pręſtantiſſimum Iacobi ęuo vitam degentem meritiſſimum gentilem; memoria digniſſimus eſt Ludouicus, qui politiorum literarum peritiam, antiquitatum indagini, picturę artificio, alijſq; otij oblectamentis coniunxit. Muſęum, etiam habet, quod mineralibus, Numiſmatibus, terreſtribus, & aquaticis animalibus, antiquis Idolis, variorum Illuſtrium Pictorum operibus, Muſicalibus Inſtrumentis, alijſque hominum curioſitati fauentibus exornauit. Cuius Viri filius Franciſcus Patrui magni virtutem inuidens ad legalem properat lauream.



M.AN-

M. ANTONIVS GVLIENTIVS.



EX Cremona de Gulientijs Gentem, Duce Benedicto, profectam, & Ciuilitate fuisse donatam anno 1423. cum Nouarina Coloniensi (cuius floruit Hieronymus ille celebris I. C.) satis Vrbis comprobant acta.

Cremonæ hæc non tantum fuit Illustris, cognationibus, & dignitatibus clara, super enim maiori eius Ciuitatis Turri Gulientiorum Gentilitium adhuc reperiri, à probatę fidei viro relatum est, verum, & Veronæ semper Ciuilissimis refulsit Viris, quorum memorandus est, Benedictus, ille primus Veronensis Ciuis, qui Cremonę artium fuit insignitus Magisterio, quod munus in præcipuos, quemadmodum, & Veronę Anterij illud conferebatur. Idque colligimus potissimum, pręter gentis scripturas, ex Binis Ducalibus literis, quæ cum Benedicti existimationem indicent, & decus hic subaddere, nec est ab re.

Nicolaus Marcellus Dei Gratia Dux Venetiarum, &c. Nob. & Sap: Viro Danieli de Priolis de suo Mandato Potestati Veronæ Fideli dilecto Salutem, & dilectionis affectum. Magister Benedictus de Gulientijs Socer Magnifici Oratoris Illustrissimi D. Ducis Mediolani, apud nos agentis habere debet, vt expositione suprascripti Oratoris didicimus Ducatos quinquaginta auri à quodam nomine Placento solutos aliàs causa dotis vnius Filiæ dicti Placenti, & quamuis Preter istic sitis nostro nomine hac potissimum causa, & facultate omnibus indifferenter ius æquabile di-

catis, & nullam, apud vos eſſe perſonarum acceptationem doceat, & velimus. In celeriori tamen expeditioriquè Iuſtitiæ miniſtratione non dedecet, vt alij alijs gratioſiores videantur, quando præſertim huiuſmodi Virorum cauſa, & reſpectus intercedit volumus igitur, &c.

Dat. in noſtro Duc. Pal. die 27. *Ianuarij Ind.* 7. 1473.

A tergo. Nob & Sap. Viro Danieli de Priolis Poteſtati Veronæ.

Alia verò inſcripta eſt ſub die 18. Iunij Ind. 9. 1476. ab Andrea Vendrameno Duce, Franciſco Sanuto Poteſtati ad fauorem hæreditatis eiuſdem Magiſtri Benedicti Proaui Magnifici D. Oratoris Illuſtriſſimi D. Ducis Mediolani.

Ex prima, cognatio colligitur, cum Oratore Mediolani Ducis, qui Gentis Olduinæ fuit itidem de Cremona, cuius propaginis Giliolus I. V. D. Collegij noſtri vixit annis ante plus minus 250.

Ex ſecunda verò, colligitur alia cognatio ſiuè adgnatio, non enim quis fuerit liquet, Orator poſſet enim eſſe Gulientię Gentis.

Poſt hunc, alijs omiſſis, oritur M. Antonius, Patre Io. Paulo, Matre Catharina, Nobilis Verzerię gentis de quà ſupra loquuti ſumus.

Hic legalibus imbutus literis, ex Collegiatis delectus, ſtantim eius virtutis candor, nec extra Vrbem latere inijciauit; Senatores idcirco ſinguli, dum regimina exercuerunt eum ſtatim in criminum Quęſtorem expoſtularunt, quod officium, vt annuimus à ſummis ditionis Viris virtute, & Natalibus præſtantioribus exercebatur. Hinc ideo Brixiam, bis Taruiſium, hinc Cremam eſt accitus.

Patrios etiam Magiſtratus glorioſè ſuſtinuit Duumuiratum, pręſertim, Vrbanam Pręturam ſemel, quà ſtemmati literas has ſubſcripſit.

M. ANTONIO GVLIENTIO I. C. PRÆTORE.

Legationes nec non obiuit, quibus gloriam à Patria reportauit. In conſulendis etiam cauſis quanti fuerit fama iam ſupereſt, non enim corpore ſublato nemeſis inuida tantę glorię ſtamina intercidere potuit: fuit quippè ingenij verſatilis, quod nullis circumcauſis finibus, per quæuis diſciplinarum genera euagaretur diffusè, & ad omnia, quibus incumbebat paratus.

Deceſſit Vir memorandus ab omnibus conciuium ordinibus collacrimatus.

AVGVSTINVS IVLIARIVS CO-
CAN. VER.





Nno 1387. Franciſcus Cararienſis Patauij Princeps, Ioann. Galeatius Mediolani Dux, Princeps Mantuę, inter ſe ſe fœdus feriere, vt Antonium Scaligerum è ditione expellerent Cararienſis idcirco pręcipuas Patauij Familias, quas ſuſpicioni locauerat, exilio dedit, inter quas eſt Vliaria, nunc Iuliaria dicta, quę cum Noualeis Bordonis, & Cermiſonijs Veronam adiuit Curtio teſte.

Ex priſcioribus verò codicibus Iacobum ab Oleo, ſiuè Olearium legimus, Carrarienſis pręfati intimum, & Theſaurarium, qui cum fortaſſis ſtypes haud recipere valuiſſet, pecuniam ſubripuit, & cum Franciſco Fratre 19. Decembris 1375. ad Antonium, & Bartholomæum Scaligeros confugit, à quibus humaniter ſunt excepti, quà de re Baldus Magninominis Iureconſultus, vtrum Veronæ commorari poſſent conſuluit, quod Conſilium Michael Cauichia Codicum conſcriptor, manu Baldi ipſius ſubſcriptum, & proprio Sigillo authenticatum ſe vidiſſe profeſſus eſt.

Hi Michaelem habuere Patrem, & Bartholomæum Fratrem Philoſophum, Theologum, & Oratorem, ob cuius virtutum merita, & vitæ ſanctimoniam ex Fratre Franciſcano Florentiæ

Epiſcopus deligitur, & poſtea à Bonifacio Nono Cardinalis, Titulo Sanctæ Pudentianæ anno 1389. qui dum Siciliæ legationem obiret, Gaietæ de medio eſt ablatus 1396. ibiquè his literis eſt humatus.

Hic iacet Reuerendiſſ. in Chriſto Pater
D. Bartholom. de Vliaris de Padua
Dei Gratia Tit. S. Pudentianæ
Præsbyt. Cardin. Paduan. Regni Siciliæ
Apoſtolicæ Sedis Legatus qui obijt
Die XVI. Aprilis Anno M. CCC. XCVI.
Inditione IIII.

Tres memorati Fratres à Carolo Quarto Imperatore Sacri Palatij, & Aulæ Lateranenſis Comites, vna cum poſteris ſunt adſciti, anno 1395. 3. Idus Auguſti Praghę.

Inter iſtorum Nepotes, qui proprium, & gentis nomen armis, & literis extulere, fuere Iacobus Comes, & Stephanus, ille anno circiter 1400. hic 1546. inter Collegij Confratres adſcriptus, & Patrijs honoribus functus, adeſt enim ſuper Mercatorum ædibus eius ſtemma his literis.

STEPHANO IVLIARIO I. C. PRÆTORE
ANNO M. D. LIII.

Nec Medicorum Cætu defuere huius Gentis præſtantes viri, quorum ſupremus eſt Paulus, qui in Roboreti oppido honorifico honorario Medicinam fecit, Oratoriæ etiam artis peritiſſimus fuit, edita eſt enim ab eo Oratio in Andream Lauredanum Prætorem, cum Conſilij duodecim Caput reperirietur, edidit nec non libellum de vulnerum Capitis curatione, quemadmodum expoſitionem proęmij Hippocratis, de victu in morbis acutis, conuerſionem Galeni, Commentariorum in quattuor Libros de victus ratione, quos publicè fuerat Patauij interpretatus, aliaquè peregit glorioſa quæ latius, ex Chiochi Elogijs colligi queunt cui addo hunc Vrbanam Præturam geſſiſſe, quod alijs Medicis contigiſſe non adinueni, eiuſquè Clypeum his literis adhuc vſquè perſpicimus.

PAV-

PAVLO IVLIARIO ARTIVM, ET MEDICINÆ DOCT. VIC. M. D. LIV.

Eiusdem artis fuere Hieronymus, & Claudius quorum ille aram erexit in Æde D. Bernardini hoc monumento.

Hier. Iul. Doct. Med. nomine suo, & Luciæ Landæ Vxoris præmortuæ D'D. Anno Domini MDLXXI.

Illi verò, qui ad Militarem disciplinam conuersi maximum strenuitatis nomen transmisere, fuere præsertim Antonius Maria Veronæ Commissarius, & Octauius eius Vexilifer, qui anno 1539. dum in expeditione contra Turcas honorificis titulis, vt Christianum nomen tuerentur dimicarent, ab inimicis non pusilanimiter, captiuati sunt.

Pàrentum vestigijs inhærens Augustinus inter Collegiatos adscribitur anno 1604. 4. Decembris, & anno 1608. 31. Septembris sumptis Ecclesiasticis Instrumentis, Iacobo Iuliario eius consanguineo in Canonicatù datur Coadiutor, cuius morum suauitatem, vitæquè innocentiam, & sanctimoniam, magnifecit adeò Albertus Valerius Veronæ Episcopus, vt post memorati Florij Pedemontani obitum, eum in Generalem Vicarium constituerit, quod munus exemplo, & omnibus completis numeris ita gessit, vt eo perempto idem Præsul eius exequias honorificentissimè parentaret, Sepulcrumque hisce literis repararet.

ALBERTVS VALERIVS
EPISCOPVS
Augustino Iuliario
Iureconsf.
In vniuersa ditione
Vicario suo
B. M.
M. DC. XVIII.

IOAN-

IOANNES SPVLVERINVS EQ. SERENISS. REIP. CONS.





Poluerinorum nomen Veronæ ſemper Illuſtre fuiſſe iam ſupra aſſeruimus, idque vel eo maximè, quia cum ſanguinis fulgore non equeſtris decoris tantum gloriam ſed Iuriſprudentiam adequauerat atquè hoc ſuæ Gentis peculiare decus inter tantos pręclariſſimum Ioannes ſuſtinuit, maiorum enim quos itidem memorauimus exemplo, & ipſe 1617. 12. Iunij ſublato accerbæ ætatis impedimento eminenti, intercedente virtute Collegio fuit inſignitus paululumquè corruſcantia ſolis eius eloquentiæ radia Orizontem reliquerant cum ârduis de cauſis Venetias Orator mititur, quo munere cum nimia ingenuitate, & dicendi libertate ante Patres eſſet allocutus eis viſum fuit aliquantulum dicendi formam corrigere, & tandem innocentia pernota eius ſapientiam meritis præconijs magnificare.

Veronam hilari omnium ordinum expectatione profectus ei ſtatim præcipuum Duumuiratus munus contribuerunt Comicíæ, quod mirifica exercuit prudentia in congratulatione Franciſci Contareni Eques aureatus creatus eſt, aſt non adeò Patriæ dignitates iterare maluit ob nimiam in Capitalibus cauſis aſſiduitatem, ſui enim, & maiorum temporibus

vnicus

vnicus Veronæ facundiæ Emporium dici meruit; hinc eſt, quod dum maximæ cauſæ forent agitandæ, hinc Patauium, hinc Venetias, hinc alias Vrbes Patronus vocatus eſt.

In pertractandis etiam negociationibus maxima imbutus dexteritate extitit dignotus, ita vt Serenifs. Reipublicæ cauſa maxima celeritate ad Ducem Mirandulanum Orator mittitur. Vices etiam Nicolai Capello Veronæ Præfecti geſſit, vt Annam Mediceam Auſtrię Archiduci Nuptam per Venetam ditionem intromitteret, quam dignitatem maximo pompæ faſtu, & magnificentia ſuſtinuit.

Vt aliquando à ſuauibus ſtudij laboribus deſiſteret proprij habitaculi elegantiorem fabrefactionem pro otio ſibi delegit, quod aureis laquearibus, alijſquè inclytis operibus hac quam videmus forma decorauit.

Eius ætatis anno circum quinquagenario ob domeſticas agitationes, & diſcenſiones Venetias publico iuſſu accitus, per aliquot temporis incolauit, quo cum ampliſſimis Senatoribus eius virtutis candor foret exobumbratus Sereniſſimæ Reipublicæ in Iure Conſultor delectus eſt, mortuo Scipione Feramuſca Iureconſulto Patricio, & Equite Vicentino cuius ex fratre nepos ſupereſt Cæſar I. V. D. Patauij Præceptor meus, & modo in Ampliſſimum Venetorum ordinem cooptatus.

Hæc egerat Ioannes, ad tale faſtigium eius euolauerat fama, hæc merita decora ei contribuerat virtus, cum tactis de cauſis omni deſtituto auxilio per vrbem deambulans fuit plumbo inopinanter arreptus, cuius obitum lachrymis Conciues, dolore, & exequijs præſtantiſſimis, ſuperſtites ſpectatiſſimi iuuenes Octauianus, & Hieronymus ex Io. Baptiſta fratre (patrijs Magiſtratibus, & Prætura Vrbana conſpicuo) nepotes parentarunt, & clientuli mæſtiſſimi eius venuſtiſſimam imaginem ære celatam ædidere hiſce ſubſcriptam literis.

IO. SPOLVERINVS VERMIVS I.V.D.
Sereniſſimæ Reipublicæ Venetæ Conſultor, & Eq.
ætatis ſuæ LIV.

APPEN-

APPENDIX
ELOG. SVPERSTITVM
IVDIC. ADVOCAT.
COLL. VERON.

A JVLIO A PVTEO
eiusdem Collegij conscripta.



ILLVSTRISS. VIRIS, CLARISS. IVRECONSVLTIS Collegij Iudicum Aduocatorum.

IVLIVS A PVTEO I.V.D.



Vm nec Iudicum Aduocatorum Cætus Alumnis ſuperſtitibus careat, qui originis ſplendore, literarum peritia dignitatumque decore, Cætum ipſum, Gentem. Patriamque illuſtrent, inconcino quamquam, ac incompto ſtylo ipſe veſtrummet natalia virtutes, & dignitates hirquitallire decreui, ne quod præteritis iam contigit vobis ſuperſtitibus accidat, pauci etenim nulliuè tranſacti temporis Scriptores talium rerum curioſitati fauere, Illuſtriumque Compatritiorum reboan-

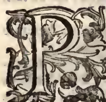
tem famam perpetuo comendare maluerunt;
Hanc igitur Appendicem ſubaddere duxi, vt
Poſteris talis fortaſſis materiei aſſeclis partem
laboris lenirem, vtque obſequium meum erga
voſmet ſpectatiſſimaſque veſtras Gentes
quodammodo annuerem, non vt gloriam, &
fulgorem vobis adaugere animaduerterem.
Me tamen ſemper teſtante, quod ſi quid dignitatum,
virtutumque quibuſdam demptum
fuiſſe videretur id me tamquam notiſſimum lubentem
egiſſe.



CAMIL-

CAMILLVS SALERNVS EQ.





Pistorij Hetruriæ antiquissima Vrbs annis 1313. à Florentinis, & Lucensibus diutino prælio fatigata, & tandem deuicta, muris diruptis, agroque iuxta fęderis conuentiones inter se se diuiso primi Florentini eas, Vrbem tùm occupando, tùm muniendo fregere, quam melius vt tuerentur Accianum Oppidum ab Vbaldina Nobilissima Florentiæ Gente emerunt, & statim euerterunt, à quo nec procul Scarpariam struxere. Quocirca Apostolicus Legatus Florentinos Sacris interdixit, nigrorum, & alborum factionum tristis origo. Quorum primi cum è Florentia eiecissent aduersos, ex Pistorio è conuerso nigros eiecerunt albi; inter quos de Dulcetis maximi fastigij Gens expulsa, Veronam, pro domicilio delegit. *M.S.A.fol.*125. Cuius quidam priscum retinuere cognomentum, & natalia operibus consecrati fuerunt, inter quos Ioannes, qui pro Cane Signorio anno 1362. fuit ad Mænia Prouisor, Dulcetus, Suauij pro Scaligeris Præfectus anno 1375. & Bartholomæus strenuus hastilusor, qui in Polentanis, & Scalanis Nuptijs propugnauit gloriosè.

Alij verò Salerno Auctore, de Salernis sunt nuncupati, qui inter equestris ordinis familias semper sunt computati. Ex eisque vixit Ioann. Nicola ille, qui 10. Aprilis 1404. à Brunorio Scaligero Verona recuperata Eques auteatus primus addictus

fuit, cum Friderico de Cyprianis, Gaudentio de Quinto, Thoma de Peregrinis, Gregorio à Leone, Antonio de Maphæis, & Guidotto de Montesilice: & anno 1405. 5. Iulij ex Oratoribus Venetias ad se dedendum mittitur. Huius virtutem, & armorum peritiam nouerunt Florentini, dum eum Præfectum, & Bononienses Præfectum, & Prætorem acciuerint, vt his verbis memorat Curtius sub anno 1418.

Quest'anno medesimo fù chiamato da' Fiorentini al lor soldo, & per lor Capitano Giouanni Nicola Salerno honorato Caualliero, e Cittadino nostro, persona di gran valore, & esperienza nell' armi, che in quella Guerra, & in altre imprese si diportò egregiamente, & à se, & alla Patria acquistò non poca riputatione, & honore. Et l'anno appresso 1419. à requisitione del Pontefice, ò come altri vogliono, de Bolognesi, che per molti Ambasciatori gli ne fecero instanza anche à seruirli per Podestà, & Capitanio, nel qual' officio si diportò in maniera, che da tutti ne riportò grandissima lode di giustitia, & di prudenza.

Fuit etiam Almæ Vrbis à Summo Pontifice Senatoria dignitate condecoratus anno 1422.

Huic Petrus Eques successit, quo opitulante Robertus de Sancto Seuerino à Mediolanensibus occultè aufugit, & ad Venetos se contulit, à quibus supremus Præfectus delectus fuit, & Petrus annua vigintiquinque Ducatorum stipe donatus, *M. S. A. fol.* 44.

Ioannes Eques inter Illustres Oratores literatos memoratur à Blondo, & à Panuinio his verbis.

Idem Blondus, paulò post ipso loco: Ioannes Salernus (inquit) Veronensis ad Equestris dignitatis insignia, doctrinam, & facundiam socias addidit.

Hieronymus in congratulatione Francisco Barbadico Duci anno 1486. cum Spineta Malaspina, Marco Antonio de Veritate, Francisco Carminato Legum Doctoribus, Gregorio Lauagnollo, & Iusto de Iustis Orator missus est, & cum duobus postremis aureatus Miles creatus, *M.S.A.fol.* 45.

Bernardus anno 1509. 19. Octobris Veronæ ab Imperatore cum Bartholomæo de Maphæis, Bartholomæo Peregrino, Angelo Maria à Burgo Equestri decore insignitur.

Alios hæc Gens literis, & armis pertulit claros, cuius rei argumentum sunt Trophæa Vexilla, & Clypei, quæ super eius Lario in D. Anastasiæ Basilica adhuc appensa suspiciuntur.

Hac

Hac ſtirpe propagatus Camillus, ne à maiorum virtutis via aberraret Patauij feliciter completis ſtudijs Veronæ exin Doctorali ſtemmate condecoratur, néc longè poſtea cum ex præclarioribus Vrbis Dynaſtibus deligendi eſſent, vt Ioanni Cornelio Duci creato Vrbis nomine: congratulationes offerrent Venetias Legatus eſt, quo munere adeo rectè ſe geſſit, vt ab eodem Sereniſſimo Principe equeſtri dignitate cohoneſtaretur.

Patria repetita omnibuſque ſupremis Patrijs Magiſtratibus, potitus hæc habet monumenta ſuper Mercatorum ædibus ſtemmati gentilicio ſubcelata.

Memor ſies
Camillum Salernum
Iureconſ.
Kal. Sept. An. M. DC. XXII.
Vrbanam Præturam iniuiſſe.

Hoc autem ſub illo.

Præturam Vrbanam
Ante hac honorificè geſtam
Geſſit iterum non inglorius
Camillus Salernus Eq. I. V. D.
Anno M. DC. XLI.

Duumuiratum etiam Vrbis maximo commodo exercuit, & pro tempore exercet, quamquam modo aliquando modeſtè inuitus; cum propè graui ætate reperiatur Collegij meritiſſimus Decanus, & ſpectatiſſimæ pater prolis; quæ maiorum, & patris normam ſequi redoletum præbet.

Ex hac gente ſuperſtites, ab materno alueo efluxere Co. Ioan. Franciſcus Biuilaqua, & Comites de Maphæis, memorati Rolandini filij.

OCTAVIANVS PEREGRINVS CO. ARCHIPR. RONCHI LOC. TEN. PATR. AQVIL. VERONÆ.





Obiliſſimam Peregrinorum ſpeciem vndecim iam Collegio dediſſe donatos, & annuimus, & publica Collegij ipſius documenta fatentur, quorum nouiſſimus eſt Octauianus Co. ſuperſtes Patre Euangeliſta ob merita à Senatu Comes declaratus Matre Iunipera ex Comitibus de Biuilaquis ortus.

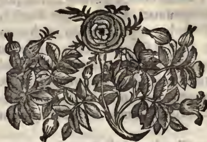
Hic ſtudijs legalibus peruagatis diffusè, Patauij lauream eſt conſequtus, & doctiſſimè Collegialibus experimentis exhibitis inter eiuſdem Alumnos applauſu perhonorifico eſt adſcriptus anno

Eius virtutem ab annorum primordijs, tum Ciuiles, cum Criminales ſententias promulgando, & eloquentiam ante è regimine recedentes Vrbis Præſides indicauit, orando. Vrbanam Præturam maiorum inſtar exercuit, quapropter hanc memoriam ſubcelarunt Clipeo.

Memoriæ æternæ
Euangelistæ Patri
Octauiani I. C. Filij
Comites Peregrini
Prætores Vrbani
Quorum intemeratos Fasces
Posteritas admirab.
An. Sal. M. DC. XVII.
An. Sal. M.DC.XXIV.

Duumuiratum multoties gessit Consulatum sępenumero, & vlterius nisi superno accitus clamore ad sacra se minime conuertisset, vacante quippe Ronchi honorificentissimo, & opulento Archipresbyteratu à Marco Iustiniano Veronensi Episcopo delectus ipse est, & postea à Marco Gradonico Veneto Patritio, & Aquileiensi Patriarcha, Veronæ Locumtenens, quo Ecclesijs multis, & Amplissimo Canonicorum Capitulo præest.

Fratrem habet Franciscum Co. Iuniorem ter hucusque Vrbana functum Prætura, & inter præcipuos Vrbis Patricios cognationibus, opibusque Illustrem.



BENE-

BENEDICTVS A PVTEO.





D te accedo, Patrue, ſeu melius Pater optime, non enim minus tibi debeo, quam patri diligentiſſimo deberi poteſt, Patre naturali enim à teneris, vt inquiunt, vnguiculis, ad ſuperos euocato; quidquid ex ſtudijs delibare valui ex tua in mei excolendo ingenio vigilantia, & dignoſco, & profiteor. Si quid tamen meritorum prætermittam tuorum, id adgnationis imputes reſpectui, cum ne eidem peperciſſe viderer molitus fuerim.

Multipliciter Puteale nomen Veronæ claruit, alij enim ex gente Maffeia ſunt progemmati, & à Puteo de Maffeis ignota cauſa nuncupati, qui Illuſtribus cognationibus, & dignitatibus floruere, & hi Maffeiorum geſtant Clipeum addito rubro Puteolo in argentea planitie ſub prima aurea Ceruo obnoxia faſciola.

Alij Puteum rubrum in alueo aureo cum fune, & antilia habuere, hique ex Cremona, quo inter digniores Patritios à Sanſouino memorantur, Duce Bartholomæo I. C. Collegio anno 1596. donato effluxere.

Noſtra verò ex Claudio Mediolanenſi memorati Ioan. Donati Collegiati noſtri fratre progemmata eſt. Qui præter alios pronepotes Florium habuit, Bartholomæo, & Antonio Scallanis Fratribus cariſſimum, cui Canem ſuper Galea ſunt elargiti, eique Noua-

learum

learum Rus, cum omnimoda Iurisdictione antea Marchiorio de Formaierijs venditum alienarunt die 25. Aprilis anno 1253.

Humatus est in Sancto Vitale antiquissimo Monumento, quod cum Patrum æuo ob perennitatem diruptum reperiretur hæc hodie excisa leguntur.

Quem Temporis Edacitas
Consumpsit Lapidem
Superstites Putei
In Hanc Redigi Formam
Curarunt
Anno M. DC. XXI.

Vixit, & huius Nepos Bonifacius, qui annis 1421. inter Consiliarios, & Vrbis præcipuos computator; ex quo, & ex Laura Carminata nobilissimæ Gentis Vxore, quæ Franciscum 1450. & Aloysium 1578. Collegiatos dedit Clarissimos, & modo Comitatus honore cohonestata est, Paulus oritur Opibus præstantissimus ex eius quippe Codice in Pergameno innumera eius bona leguntur. Quarè nec longè ab Ardizzone à Puteo illo fuit, qui pro Serenissima Republica hæredibus Otti Basylij fideiussit.

Fuit Paulus anno 1467. totius Benaci Lacus Littoris Generalis Vicarius, Sirmionique Oppidi residebat (Catulli nostri Auogarij Patria cuius gentilis vixit Auogarius I. C. noster 1350.) quo filiam Lazisij Fortilicij suscepit, ex memorata Francisca Pindemonta Aleardi filia à Vitale Faletro Patricio Veneto, & Castri Præfecto Fonti traditam Sacro. Fratrem habuit Gregorium Abbreuiatorem, ac Scriptorem Apostolicum.

Filium verò inter alios Bonifacium alterum habuit, nec secus ab Auo maximi fastigij Patriæ Consiliariorum, qui anno 1510. Leniaci Fortilicij Prætor creatus est, quam Prouinciam eximia iustitia, & prudentia ita pergessit, vt à Leniacensibus Clypei super publicis Ædibus monumentum meruerit.

Genuit & Benedictum Paulus, cui Abnepos Hieronymus extitit, ab Andrea de Burgo Cæsareo Legato Coruariæ Arcis fortissimæ, cum non paucorum Militum copia Præfectus addictus anno 1509. vt ex M. S. A. f. l. 56.

Ex Boneto verò altero filio, & ex Agnete de S. Sebastiano memora-

morata nascitur alius Paulus, qui ex Lucia Nobilissimæ Alcardæ Gentis Ioannem Baptistam suscepit.

Hic gloriæ cupidus proaui Pedemontani à fama lacessitus Patauium se contulit, quo Græcis literis Astrologiæ, Mathematicę, Philosophiæ, Medicinæque incubuit; & exin Medicam, & Physicam lauream reportauit manu Ioan. Baptistæ Montani Illustris Veronensis Physici, & Patauij professoris Primarij: cum quo maximam habebat necessitudinem: deinde Patrio Cætui adscribitur, cuius numerus nobilissimus erat, neque è prioribus Patriæ muneribus eximebat alumnos. Clarissimis quippe enitebat Viris natalibus, & honoribus, nec secus à virtute illustribus; hinc enim Fracastorios, Montanos, Lauagnolos, Bolderios, Campaneas, Fumanellos, Pindemontios, Iuliarios, Maroneas, aliosque in Chiochi, & Panuinij Libris legimus; quorum famam quidam virtute, & natalibus suffulciunt; inter quos Alexander Decanus nobilissimæ Liscarum Gentis Alexander Brenzonius Bernardi memorati gentilis, & eximia virtute præditi, Hieronymus Franzosius, cuius peritiam ab se ædita testantur opera; quorum nouissimum de motu cordis Carolo III. Mantuæ Duci nuncupatum adeò ei gratissimum extitit, vt Comes cum posteris addictus fuerit, & Franciscus Pona Eques aureatus elocutionis portentum, atque à Cęsare Historiographus honorificentissimo diplomate vltrò creatus (sed vt ad proposita regrediar) Ioan. Baptistæ virtute statim dignota Patauij publico profitendi munere fuit detentus, quo & inter exteros fama peruagata annis 1548. & 49. Epetij, Consilij decreto, honorifica stype medicinam fecit, quibus elapsis ab Targuriensibus ad idem munus, & à Buiæ Insulanis acclamatur hac Epistola.

Molto Eccellente Dottor.

Per la virtù, sufficientia, & buona fama dell' Eccellenza Vostra molto ben nota, non solamente à quella, ma ancor' à questa Città per molte esperientie viste hoggi per Parte presa in questo Conseglio è stata condotta in Fisico da questa Città &c.

Da Traù 20. Ottobre 1550.

Nicolò Arimondo Conte, e Capitanio, & li Giudici della Communità di Traù.

A tergo, *Al Molto Eccellente Fisico M. Gio. Battista dal Pozzo nostro Carissimo à Spalato.*

Patria

Patria repetita maximum ingenij sui specimen præbuit, & inter primos Archiatros veneratus est.

Ocij tempore astrologia admodum delectatus, syderales influentias naturales, quæ cum natiuitate feruntur vnicè prædicebat, quædam etiam medica scripsit, quæ cum quinquagenarius tantùm decessisset perficere non potuit.

Huius eximij Viri ità memoriam facit Chiocchus in Illustrium Virorum Elogijs.

Ioan. Baptista Puteus Pataui, anno MDXLIV. Medicinam Theoricam extraordinariam publicè summa cum laude prælegit, cuius in Collegio nostro viuunt Iulius Puteus eius filius, & Io. Baptista Iunior pronepos Viri sanè omni morum ingenij, & eruditionis laude cumulati.

Humatus est Vir præstantissimus in Sancto Vitale primæ gentis Veronæ Parochia his literis.

D. O. M.
Vir inter Patriæ Illust.
Natalibus, & Virtute
Nuncupatus
Io. Bapt. à Puteo P. F. Philosophiæ,
Et Med. Doct.
Epetium, Targuriumque Med. Ord.
Patauium Pub. Profess. Mun. Honor. Stip.
Accitus
Veronæ Occub. Anno 1570
Ætat. L.

Iulium inter cæteros, & Marcum Antonium filios reliquit Primus paternæ virtutis fuit hæres, & cum esset cum Christophoro Guerinonio Com. & Eq. & Cæs. Maximiliani Protophisico maxima necessitudine coniunctus ope Guerinonij ad Imperatoris seruitutem est euocatus, quamquam ipse minimè annuerit, artem enim didicisse profitebatur, vt Pauperum nulla lucri, spe, sed caritate tantùm duce obstaret valetudinibus. Hinc est, quod cum Io. Baptista eius filio, & mei Parente eiusdem Collegij Alumno, nedum

dum sic medebantur, verùm ægrotantium miserorum proprio ære succurrebant inopijs.

Andreas Balcianelli Phisicus in eius opere.

Tale Iulij Anagramma his versibus inclusit.

IVLIVS PVTEVS. PIVS EI VVLTVS.

Ne trepides illum alloquier, nec quærere cesses
Nam PIVS *est quouis tempore* VVLTVS EI.

Marcus Antonius autem ciuilibus exercitijs incubuit, quidquid enim à Consilio expostulabat plenis suffragijs obtinebat; Multi idcirco Iuniores Vrbis Patricij in eius clientelam se recipiebant, vt se per eum ad Vrbis officiorum viam intromitterent. Æstus tempore Venetias incolebat, vbi à præcipuis Senatoribus amore aprimo prosecutus est.

Ex Iulio propagatus est Benedictus matre Laura nobilissimæ Fontanellarum gentis Scipionis I. C. memorati filia, & Marci Antonij eiusdem numeri sorore, qui Parentum excitatus exemplo, Patauium, vt legales literas acciperet se contulit, quarum elementa ex Iacobo Liuellio sumpsit, qui super institutionibus doctissimè scripsit; audiuit postea Iacobum Gallum, Alexandrum Linditium, & Marcum Antonium Ottelium Vtinensem primarium Iuris professorem, & inter literis Illustriores elegantissimo Elogio memoratum à Iacobo Philippo Thomasino Patauo Viro eruditissimo Æmoniensi Episcopo, qui dum hæc scribo Veronæ Episcopatus Sede vacante Ordinario tantùm spectantia munera omnium exercet applausu.

Ex Ottelij manibus oratione luculentissima lauream accepit Benedictus, qui in diluendis, & reffellendis argumentationibus adeò Præceptori placuit; vt congratulatoria epistola patrem salutauerit (eum enim Patauij condiscipulum habuerat) ipsi eximia virtute genitum adolescentem præfuturum prædicens, quod nec secus contigit, patrio quippe Collegio omnium voto anno 1623. adscribitur, & statim cunctis itidem suffragijs nullo penitus dempto inter Consiliarios deligitur, quod nullis, vel paucissimis contigisse legitur: & statim eius virtutis decrescente fama Venetias cum Gaspare de Veritate Co. ad Ioannem Cornelium Ducem legatur

anno

anno 1623. & adhuc ætatis acerbæ virtutis ſupra maturæ ad Duumuiratus dignitatem fuit ellatus, quam ſæpiſſimè geſſit, & modo Octobrino Menſe anni 1652. cum Iacobo Brayda digniſſimè ſuſtinet.

Vrbanam ter Præturam renunciatus eſt, cum enim ad forum ſe contuliſſet, præcipuas eiuſdem cauſas ei tueri neceſſe fuit, ea facundia, & virtute quam mihi nepoti exarare non licet, non enim præteritorum ſæculorum, vt præſentium memoro facta.

Ad Franciſcum Erizzium ſupremum belli Præfectum, & ad Aloyſium Mocedicum Commiſſarium, cum Gaſpare de Veritate Co. præfato primum, & cum Franciſco Eq. Spuluerino Marchione ſecundo anno 1629. Legatus publico iuſſu miſſus eſt; quod munus etiam ex multis in ipſum tantum contulit Patria; ad Mariam Mantuæ Duciſſam gemmarum cauſa, quæ ſupra Veronenſi Pietatis Monte reperiebantur, qua legatione, & Optatam Vrbis gratiam reportauit, & Duciſſæ eiuſdem affectum ſibi conciliauit, multis quippè eius cohoneſtatus eſt Epiſtolis.

Conſulatu innumero potitus eſt, cuius iudicandi experimentum, & integritatem ita magnifecit Aloyſius Mauroceno Vrbis Prætor, & poſtea D. Marci Procurator, vt bis eum in Vicegerentem Prætorium adſciuerit quanquàm Veronenſes exigant iura.

Publicorum quoque Iurium Patronus, & modo eſt, & in Pigotij Feudo Nobili Gentili, & Caſtellania cum me, & poſteris primogenitis inueſtitus, omnimoda Ciuili Iuriſdictione, & vectigalium exemptione.

Alia multa exarare poſſem, quæ cum quorumcumque ſub cognitione ſuperſint lubens prætermitto.

Ocij æuo ſuburbanam D. Michaelis Villam incolit, vbi antiquum Gentis exornat habitaculum ibique affluentes, & Nitidas aquas è famoſiſſimi Montis Aurei (iam Creſcentiorum Pagi ante quam è Verona Romam proficiſcentur) flumiculo exantlatas, quibus amęniſſima prata, vineis, calibus vndequaque diuiſa, & pomaria irrigat, & condecorat. Cubicula etiam exornauit Picturis Illuſtrium Familiæ Virorum Imagines exprimentibus. Oratorium quoque concinnum erexit, opitulante Io. Franc. Mauroceno tunc Abb. & modo Venetiarum Patriarcha memorati Aloyſij Fratre, quo ſub gentili ſtemmate hoc in tantæ pietatis teſtimonium poſuit monimentum.

BENEDICTVS PVTEVS
Iuris Consult.
Iulij Phisici Filius
Tunc Com. Veronæ
Prouisor
Annuente Pont. Max. Vrb. VIII.
Oratorium
A Fundamentis erexit
Anno M. DC. XLI.

Alia eodem loco maioris decoris parantur quotidie sicuti fortunæ ferunt, & conditio permittit; quæ cum memorauerim, ne corrigar, sat enim delitias meæ fuisse asserere sit iuuentę.

Superest etiam præter alios meæ Gentis Veronæ, Vincentius Iurisprudentiæ Patauij Laureatus, & modo Benedicto mei patruo, in Duumuiratus munus suffectus.

Cæteros gentiles ex eodem stypite ortos item superstites omitto, Franciscum scilicet Marchionem, & Sabaudiæ Ducis Bombardarum Generalem, Equites Hierosolymitanos, & alios quorum tamen Cassianum haud sylere valeo literis omnibus, & varijs linguis peritissimum antiquitatum celeberrimum indagatorem, literatorum Mecenatem, Diui Stephani Equitem, Commendatarium, & S. M. de Caburro Abb. qui adeò Vrbano Pont. VIII. carissimus fuit, vt sacra purpura eum cohonestare decreuerit, quod tamen inopinata nemesis interdixit; neque silere possum Paulum Capucinum Fratrem Pauli Senatoris filium, Io. Baptistæ, & Honorati Equitum Hierosolymitanorum, aliorumque Heroum Fratrem, qui super Cathedralis suggestu gloriosa Tuba diuinum nunc seminat verbum.

M. ANTONIVS CLODIVS CO.





ORdinis ratione succedit M. Antonius Clodius Comes, Vir eruditissimus cognatus, & Dominus meus excollendus, cuius præclarissimæ gentis originem ex Regillo Sabinorum Oppido, Accium, Clausum, postea Appium, Claudium nuncupatum dedisse, Domi eius virum nobilem, & clarum quem à seditiosis Rogillo expulsum Romam magna clientum manu profectum fuisse comprobat Richardus Streinius.

Hic Consulari dignitate fuit insignitus, & Claudiorum, inde Clodiorum clarissimam Gentem progemauit, inter Patricios Lucretio iterum Coss. cooptatam, tot Consulibus, Prætoribus, & illustratam Præfectis, quæ quamquam in Regillenses, Pulcros, & Nerones fuerit tripartita, quæque tamen excelsæ nobilitatis nitore corruscauit.

Ex Claudia Regilla Clodiorum Familiam efluxisse Veronamque Coloniam concessisse constat, non enim tantum eam Panuinius inter ex Romæ oriundis, & indigenis Ciuilitate donatis suputat verum Lapidum numerus Veronæ, & eius in agro repertus id inexitanter testatur, hi quippè eodem inseruntur Panuinio.

Maderna.
Herculi Deo
Valerius. Seuerus,
Et Clodia. Corneliana.
Pro. L.
Valerio Corneliano.
V. S. L. M.

Hunc autem inter baſes Tabulas, ſeù Vrnas Sepulcrorum VI. Virorum Auguſtalium Veronenſium locat Panuinius idem.

V. F.
Sex. Clodio
Vi Vir. Aug.
Et Aggoria. Marcella
Vxori, Eius
Et Clodia Amanda
Licinus Pat.

Iuxta Portam Burſaream.

Cn. Cornelius
Q. Coruini. L.
Meritus.
Vi. Vir. Aug. Sibi,
Et Clodia
Antoniana, &
L. Creſtaeſio. L. L.
Contubernali.

Propè Benacum alius reperitur, quem idem inter cippos Tabulas Vrnas, Araſque Sepulcrorum Veronenſium Ciuium numerat.

D. M.

D. . M.
Cassiæ. M. F. Festæ
Clodia restituta
Filiæ Dulcissimæ
Quæ. Vixit. Ann. XXXIII.
Dies XLI.
Et Q. Minucius. Macer
Coniugi Karissimæ
Viuus. Dedit.

Ad Abbatiam Villæ Nouæ.

V. : F.
Clodius Firmin.
Veneriæ Vxori.
B. M. & Faleriæ
Valerianæ
Filiæ pijssim,
Et sibi.

Sirmione in Cimiterio ædis D. Virginis.

P. Clodio. P. L.
. . . P. . . . .

Ex auctario verò Monumentorum Ill. Vir. Ioann. Baptistæ Liscæ, & Cozzæ de Cottijs studio alij hi lapides Panuinio sunt inserti.

In Academia Philarmonicorum.

D. . . . . S. P.
Herculi, & Iunonibus
L. Valerius. Seuerus,
Et Clodia
Corneliana
Pro. L. Valerio
Corneliano
V. S. L. M.

In fronte magni Sepulcri.

Cn. Arrius. Cn. F.
Catronius IIII. Vir. D.
Ap. Q. Aer. . . . &
V. F. D. M.
Clodiæ. Hedoni. Coniug.
Sanctissimæ. Cum. Qua
Vixit Anno. XXXVIII.

Hic tandem, apud Sanctam Anastasiam Domi iam Bolderiorum.

M. Catius. M. F. Tertius
M. Tullius. M. L. Attius
C. Cominius. C. L. Fœlix
C. Clodius. C. L. Paratus
. . . .
. . . .
Quartus Manilius
Vstrina. Commune
In. Fr. P. . . . . .

Ex his Clodios superstites prodijsse ferunt, qui post hæc tempora etiam Romani fastigij redolitum semper præbuerunt, vtra-

que

que enim Minerua Gens tanta Viris enituit Illustribus, quibus prætermissis, vna cum antiquissimo Monumento, in D. Pauli Æde, & antiquissimis stemmatibus, super Mercatorum Curia, omisso Viro strenuo, qui egregia contra Turcas nauauit opera tunc cum Diuæ Iustinæ die Sacro profligatis inimicorum armis Serenissimæ Reipublicæ nomen (si potuit) gloriosior euasit. Omisso, & Iuliano maximę eruditionis, & integritatis Viro inter Compatricios Consiliarios vnicè venerato, ad Marcum Antonium accedo, anno 1624. Collegiatis adscriptus, qui virtute, & negotiandi prudentia adeò præditus fuit à Patria dignotus, vt anno 1628. præmaturæ adhuc ætatis ad Duumuiratus munus euehi promeruerit, quod iterum, atque iterum in ipsum collatum videmus.

Vrbanam etiam Præturam ter gloriosissimè sustinuit, in cuius locum, cum postremò ego suffectus sim rectè testimonium perhibere valeo quanto ordine, & causarum copia, & litigantium caterua à dignissimo Tribunali abdicauerit.

Legationes tum ad Senatores Amplissimos cum maximis de causis ad Serenissimos Duces sæpissimè pertractauit, ita vt post quam eius nomen prolatari cæpit nulla ferè legatio, quin eius curæ commissa fuerit, sicuti nunc Venetijs reperitur eadem fungens Prouincia, cum Antonio Portaluppo Iureconsulto nostro, qui simul publica iura ante sapientissimos Patres tuentur.

Tanta est Clodij pertractandi gratia, vt omnium Senatorum ordinum affectum, & amorem sibi comparauerit exumium, quem perpetuo monumento notatum maluerunt, cum eum Michaelem Fratrem, & genitos honorifico Comitatu insigniuerint.

Huic edendi Panuinij cura ex S. C. data fuit, in qua re qualiter præmuerit ex eius præfatione operis initio locata facillimè legi potest, quod etiam agnouit Bibliopola, dum in Vrbis delineationis Tabella eius gentilitium hoc addito posuit Elogiolo.

M. ANTONIO CLODIO COMITI, ET I.V.D.
Viro nomine omni Ampliſſimo
Verona ſe Ciuitas
Deuouet
Illi debita.
Cuius præcipuè ſingulari cura
A temporum iniurijs vindicata
Sua refert accepta decora
Excipiat igitur Vir Auguſtiſſimus
Qua oris aſſolet Comitate
Animo verius expreſſum quam manu
Pauli Frambotti
Obſequij argumentum.



BONA-

BONAVENTVRA GVLIENTIVS.




Ec te deſeram Bonauentura ſpectatiſſime non quippè minus nomen tuum colo quam ſanguinis expoſtulat coniunctio.

Nepos ex fratre memoratæ perantiquæ Gulientiæ Gentis Marci Antonij I. C. hic oritur, Nepos autem ex ſorore Vincentij Nobiliſſimæ Emanuellorum propaginis, ex qua is non tantum, at Gaſpar vixit Collegij noſtri meritiſſimi Iureconſulti, in quos digniora munera ſæpiſſimè contulit Patria, eorumque ſtemmata ſuper Mercatorum Ædibus (eximiæ præter virtutis ſuperſtitem famam) adhuc ſuſpiciuntur, ita vt meritò gloriari poteſt præſtantiſſimus hic I. C. Patruum, Matruumque inſimul habuiſſe viuentes bina Collegij, & Vrbis tunc fulgentiſſima radia, cui non parum gloriæ contribuerunt virtute.

Horum, & Auito exemplo, politioribus perceptis literis Bonauentura, Patauium, vt Iuriſprudentiæ dogmata reciperet, ſe contulit, quo poſt paucas à prçcipuis eius ſçculi Prçceptoribus lecturas perceptas, breui temporis morula, doctoratus lauream eo reportauit aplausù quo, apud innumeros, tum Patauij, tum Veronæ, tum alibi floreſcit adhuc memoria. Patria repetita, & virtutis ætatem ſuperante malitia, eiuſdem obtenta à Collegio acerbitatis gratioſa indulgentia, inter ipſiuſmet alumnos omnium connumeratus eſt votis anno 1630. die 22. Aprilis, cuius nomen

ſtatim

ſtatim, apud compatritios, & alienigenas germinante fama, ad Vrbanam Præturam non ſemel euocatur, cui tamen renunciauit; Duumuiratu verò ſæpiſſimè potitur, difficilioraque Vrbis negotia eius curæ ſunt commiſſa, hac enim tempeſtate nulli memoriæ profunditate, Iuriſprudentiæ, aliarumque diſciplinarum peritia, diſcurrendi, & ſuadendi dexteritate, & promptitudine, Vrbanarum rerum experientia Bonauenturam antecellunt, paucique ei æquiparantur, innumeri quamquam reperiantur profectò inferiores. Anno præſenti 1653. ob res Venetijs in ſummam patriæ vtilitatem præclare pergeſtas ducentum argentearum vnciarum propriæ, & Vrbis Clypeis inſignitarum munere, & meritorum ſpecioſiſſimo in Vrbis ſcriptis teſtimonio cohoneſtatus eſt.

Alia permulta exarare de eius virtute valerem, quæ ſuperiori ratione, cum ſcilicet de ſuperſtite loquar omittam, quemadmodum Ioann. Paulum genitum, qui ab parentum fama laceſſitus Doctoralia Iuriſprudentię ſtemmata iam Patauij percepit.



IO. BAPTISTA A BOVO.



EX Narbonensis Galiç Nobilissimis Gentibus ex à Bouo sanguinis splendore, & principatibus claruit, quæque annos circiter ab Incarnatione 700. D. Bouum genuit Nugliers eiusdem Prouinciæ Oppido inter Treuis, & Gras haud procul ab Equore structo, propagatum, Patre Nelfredo, Matre Odolinda, qui literis, armisque datus pro Christi fide bellum gerendo, Asiæ quendam Regem profligauit, duxitquè captiuum, cumque Sacro tradidit Fonti, cum alijs permultis Bouiensem quandoquidem Familiam tunc Narbonæ extitisse præcipuam annuimus quemadmodum postea; verum eius regionis à Bouo Marchionum linea restincta à Nobilissima Gente de Guisa huiusce adgnata propinquiori hęreditas, & iura addita sunt.

Tanti generis vixere Moranus Azo, cum alijs fratribus, qui, vt promissionis Regionem Orthodoxæ fidei sectatoribus adipisceretur, ex Galia, cum alijs Principibus Cruce signatis, in Italiam concesserunt anno 1202. at ex causis à Corio *Par. 2.* relatis, vt Iaderam superarent se Venetis copijs speciosissimo titulo cohererere; quapropter Moranus, & Azo Patauium, pro Domicilio sibi delegerunt, quò per longum tempus Morani posteri Bouati nuncupati, teste Morigia opibus, & cognationibus floruere quorum Beldomandum comperio ab anno vsque 1298. eius Vrbis

Syn-

Syndicum, & B. Marcum Gesuatorum Ordinis, cuius Frater Paulus Morigia, dum vitæ sanctitate, & sanguinis Nobilitate viros suputat Illustres ità scribit.

Marco figlio di Franchino Padouano dell' antica, & Nobilissima casa del Boue, detta de Bouati, hebbe l'origine nella Prouenza, doue fù Santo Bouo di questa casa.

Ipsiusmet Ciuitatis Medoaci Riuulus reperitur BOVETA nuncupatus quem (vt ipse puto) vel quia ab hac gente per Vrbem fuerit intromissus, vel quia propè ipsum ædes habuerit ab eadem tale nomen accepisse crediderim, quod opitulatur, Icon vetustissima aquaticę mulieris è vase aquam profundentis super, quo Gentilitium del Bouo Domi Ioann. Baptistę nostri hucusque asseruatum conspicimus. Verùm paucis præteritis annis Patauina hæc propago ad nihilum est redacta.

Azo autem cum in Veronensium auxilium contra Mantuanos vocatus fuisset, eoque in bello egregiam nauasset operam ab ijsdem Ribaldorum castro donatus est, quinquemilia circiter passuum ab vrbe segregato, ab cuius cognomine Boui castrum nuncupauit hancque, hucusque denominationem retinet.

Id præter alios idem Morigia hisce literis annuit.

Morano, & Azo con altri per andare contro Saladino Soldano all'acquisto di Terra Santa circa l'anno 1202. andornò à Venetia, & s'annidò parte in Padoua, & Azo in Verona, che hebbe per le sue virtù il Castello de i Ribaldi, che esso chiamò il Boue.

Hanc Arcem apprimè muniuit; eiusque posteri summis honoribus, & diuitijs fuerunt cohonestati, & parentum Nobilitatis memoriam vnquam deseruere, in Diui Firmi Maioris, quandoquidem Peristylo Sepulcrum his literis celatum reperitur.

Sepulcrum Donati, Iacobique Antonij,
Et eius Filij antiqua Bouiorum Familia
Qui ambo mortui sunt in Anno M. CD. LXX I.

Verum enim, verò Ezzelini de Romano sæuitia hanc gentem ad nihilum fermè reduxit, quamquam multa ab eadem beneficia, non semel reportauerit à Petro veluti, qui dùm eius nomine Treuenzoli Castro præesset à Co. Rizziardo de Sancto Bo-

nifacio

nifacio captiuus Mantuam ductus est, anno 1243. quamquam generosa Comitis munificentia fuerit statim dimissus.

Eundem anno 1250. Ceretam Pretorem misit, & postea tantę seruitutis immemor Ezzelinus cum præcipui Ciuium ordinis reperiuntur, cum Fratribus, & alijs Nobilibus captiuari iussit, & tanquam perduelionis reus quamuis de tali crimine probatum non fuerit pœna capitis cum ijsdem mulctatus Curt.

Ex huius Nepotibus vixit Celestinus Militum strenuissimus Censor, qui ob Canis Grandis suspicionem cum Fregnano Scaligero anno 1354. iniustè fortassis cęsus est.

Hæc excidia Familię numerum non tantum, verum bona acriter diminuere, & eiusdem Castrum non semel demolitum fuit alijs etiam de causis, quæ ex literis vetustissimis super obelisco propè Boui Ecclesiam D. Bouo à Gente dicatam; & propè curiam his colliguntur.

Ocasum versus.

Christus Rex venit in pace,
Et Deus Homo factus est.

Meridiem.

Iecerino de Rom. Veron. Imp.
Brix. & Mant. Paquario Descendentes
Castellum cum Curia Boui
Acriter bello deuastarunt
I. Junij M. CC. XXXIV.

Ad cuius conscriptionis calcem Gentis Clypeus excisus conspicitur.

Orientem.

Post hæc tempora
Cane Dom. della Scala
Carolus IV. Imper. fixis
Tentorijs in Suburbano
Loco Tumba discedens
Ferro, & igne consumpsit
Denuo VI. Julij M. CCC. LXVIII.

Septemtrionem tandem.

Ciuis Eg. Barth. F. Q. D. Jo. del Bouo
Readificauit illud An. M. CD. XLVIII. & vltra.

Circumscribitur porrò totus Obeliscus his literis.

Mem. erit testam. S. virt. oper. S. Annunciauit
Populo S.

Claudere, & huius viri Principum seruitute Scalanorumque potissimum, qui dum mœnia Vrbiculam versus erigere aueret siue munire, vel potius instaurare Paulo à Bouo, cum alijs quos, supra memorauimus in Ioanne de Madijs cura data est, & anno 1407. Zeno venator eximius, cum multis proceribus, ita strenue in Hastiludio concertauit, vt cum Sandro Lischa Eq. veluti granati munus reportauerit, vt ex Annalibus. Abb. Sancti Zenonis. Gonzagarum, nec secus Franciscus enim Mantuæ Demarcus Nobiles, Bartholomæum Patrem, Antonium, Ioan. Andream, Ioan. Syluestrum, Zenonem, & Thomæum Filios à Bouo per ditionem transire permisit tribus famulis comitantibus, armis, & sarcinis enixe pro eodem priuilegio cæteros Principes rogando, quod confirmauit Vincentius Dux Magnificis Excellenti Thomæ Medico, & Bartholomæo Fratribus, Ioan. Paulo, & Claudio Nepotibus, & Ludouico Claudij Filio ex Nobil. Bouiorum Familia; & tandem Maria superstes, Ioanni Baptistę Doctori nostro, & Hieronymo Filijs Petro, Claudio Iuniori Francisco, & Bartho-

lomęo

lomço, ex Ioanne Baptista nepotibus antiquæ Bouienſis Familię. Huiuſce domus affectum Bouiorum maiores ſibi conciliauere, nedum, cum Principibus non ſolùm ſingulis multis in rebus inſeruiuerint, verum proprijs Boui domibus eos hoſpitati fuerint, vt eius regionis planicierum, Pratorum nemorum, fontium venationumque fruerentur amęnitate.

Thomę memorati virtutem ſiue Zephirielis (Gregorio enim XIII. inſtetit Oratione pererudita, vt ſibi nouum hoc nomen imponeretur cauſis in ipſa deductis) quamuis hoc loci exarandam non habeam, cum volumina potius ipſa tantum mereatur veruntamen, vt huius Gentis virtutis amor profectuſque indicetur, eum omnium diſciplinarum ſintagmatibus fuiſſe exornatum aſſerere fas eſt.

Hic orbem euagatus per annos 27. præcipuoſque Palladis, & Bellonę anteſignanos quęritatus, apud Carolum Quintum contra Germaniæ Proteſtantes honorificis titulis dimicauit quemadmodum, apud alios Principes.

Ad Patriam reuerſus nulla quamquam laurea percepta rerum namque eſſentiam ſe tantum obſeruatorem profeſſus eſt medendi arti nullo lucri munere ſed ſola glorię auiditate, & caritate motus ſe dedidit profundis arcanis haud ignarus.

Scripſit Clementi Octauo pro Henrici Quarti benedictione eis rationibus, vt eius placitum à Paſtore ſuſceptum fuerit Romamque vocatus Epiſcopali dignitate eum decorare decreuerat, quam ipſe ijs de cauſis reſpuit quas refert in alia Epiſtola ad Paulum Quintum Sereniſſimę Reipublicę Interdicti, ergo, quam nedum Mercurio Franco inſertam, verum ſolam typis Veronæ miſſam anno 1606. altioris manus decreto adhuc vſque perlegimus.

Alia eius virtutis monimenta reliquit hiſce partim editis operibus videlicet.

In proſa Latina de Trinitate perſonarum in vna eſſentia.

Lingua vernacula il Flagello, il Melampigo, & il Fulmine contro Medici Putaticij. Rationali tribus voluminibus ſegregatum.

Trattato del male contagioſo tenuto per peſte da molti, con li rimedij da medicar gl'afflitti, & conſeruar i ſani.

Delle cauſe de moti de Cieli, & per la cauſa, che ſi mouino.

Delle ſoſtanze eſtratte, & forme ſeparate.

Della dispositione ordine, & prouidenza d'Iddio nel gouerno del Cielo della Terra, & dell' Abisso.

Della creatione dell' anime nostre oue, & come Iddio benedetto le creò, & informò.

Del modo, come ogn' vno possa sapere sotto qual presidenza Angelica sia posto, & da qual Angelo particolare sia retto nominatamente.

Cum tandem hisce confectis annos 88. vixisset diem clausit postremum, & in D. Petro in Carnario conditur hoc marmore.

Syderalia
Cura Medica Restituta.
Zephiriel Thomas Bouius
Iunxit Auinxit
Encyclios
Centrum, Terras, Maria, Æthera, Cœlos
Lustrauit.
Mirifica protulit monstruosa
Scit Patria, Scit Orbis
In sinu acquieuit immortalitatis
XIV. Kal. Octob. M. CD. IX. Æt. vero LXXXIIX.

Ipse tamen his literis humari prius testatus fuerat.

ZEPHYRIEL THOMAS BOVIVS ITA TESTATVS EST.

Lustraui centrum, terras, maria, æthera, & Orbes,
Cultoresque suos sed eum qui cuncta creauit,
Et fouet, & curat diuino munere captum
Agnoui supra humanum, & mortalia iura
Hoc ductore via purgata sanguine sacro
Immaculati Agni Cœlestia Templa subibo
Inter cælicolas æterna in sæcula lectus,
Sic Diuum atque hominum mihi Rex monstrauit ab alto
Cum me pro foribus statuit flammatis Olympi
Vnitrinus vbi diuino flamine mentes

Angelicas noſtraſque nutrit ſaturatque beatque
Da Pater Omnipotens ſubeam da Sancte Redemptor.

In huius viri honorem carminibus elegantioribus cecinere Iacobus Nouellus, Iulius Signius I. V. D. Paulus Antonius Bonfilius Seruita, & alij Dionyſius Lafrancus Reg. Federicus Cerutus.

Ex tanti faſtigij, & virtutis gente ortus eſt, Ioann. Baptiſta Patre Claudio, Matre Blanca ex Nob. Mundella Familia Mediolano oriunda, & à Petro, & Tadeo Fratribus Ambroſij Filijs Veronam translata anno 1407. nedum eius Ciuitatis præcipua, & à Galeatio Mundella, Ioann. Galeatij virtutum Comitis Conſiliario admodum elata verum Veronæ ab Aloyſio Medico eximio Illuſtrata cuius dignitatum, & virtutum memoriam facit Chiocus in Pauli Iuliarij, Franciſci generis Elogio.

Hic fortunæ bonis cognationibus vtique præter memoratam originem clarus Collegio noſtro cohoneſtatus anno 1634. patriæ dignitates adeptus eſt, Duumuiratum præſertim iterum atque iterum, quo munere conciuibus decus, & commodum reparauit, & Vrbanam Prȩturam cuius reliquit ſuper Mercatorum Atrio hoc monumentum ſtemmati ſubcelatum.

IO. BAPT. BOVIO I. C.
Prætori
Optime merito
P. P.
XX. Februarij M. DC. XXXIX.

Verum hæc veluti de more, cum recenſiſſet maioris gloriæ famam ſibi comparare maluit dum Artifices neceſſarijs legibus à Conſilio muniri curauerit, quæ volumine continentur vulgariter Bovia Statvta nuncupato eiuſque initio legimus ex Conſilij Decreto hȩc prȩcipuè verba.

Ita prudenter conſulente Magnifico, & Excellenti Domino Ioann. Baptiſta à Bouo Vicario ipſius Domus.

Morum ſuauitatem, virtutem corporiſque venuſtatem memorarem ſed nota loquerer, & ei, & Hieronymo Fratri cum indicibili neceſſitudine domus mea coniuncta ſit, ne eidem videar indulxiſſe prætermittam, & cętera, quæ ſilendo potiùs referam.

Huius Equinonima Bononiæ Clariſſima reperitur præſulibus potiſſimum Illuſtris, an verò eadem, cum hac fuerit reperire non valui.



MICHAEL ANGELVS ALGAROTVS TEMPRARINVS.





Tramque Familiam sectatur virtute Michael Angelus Algarotam scilicet gentilem, & Temprarinam adgnatam qua perempta, cum hæreditate cognomentum huius tulere maiores.

Hæc viris claruit præclarissimis quorum fama duobus Vrbis nostræ clauditur luminaribus Sperandeo, & Francisco; quorum primus ex Sancti Zenonis Abbate anno 1313. Secundus eadem Abbatia condecoratus, anno 1320. ad Episcopatum Vicentinum promouentur: illa verò honestissimis propagata natalibus iam della Sirena vocata, præter alios Petrum Toniolum tulit alterius Petri Nepotem, qui Aprilis Mense anno 1547. Ioann. Francisci donato Filiam, & Francisci Fratris Venetorum Ducis Neptem in vxorem duxit ab eoque Principe Eques, & Comes cum posteris declaratur tanta morum eius erat Comitas pertractandi præstantia ingensque opum quantitas, vt refert Cæsar Borsettus.

Dedit, & hæc gens Victorium Algarotum Collegij Medicorum alumnum prestantissimum, cuius viuidum ingenium Pillulas Algarotti nuncupatas adinuenit, de cuius medicaminis vtilitate Commentariolum edidit, aliaque peregit quæ ab Chioco in Illustrium Medicorum memorantur Elogijs.

Ex tantis præstantis conditionis viris nascitur Michael Angelus, verè Angelus eius siquidem mores, nec ab illis (in quantum

tum

tum humanitatis fert ratio) diſſimiles ſecernuntur quibus, & pertractando, & loquendo, & operando quorumcumque ſibi conciliat affectum.

Collegiatis adſcribitur anno 1639. poſt quod temporis tum in Conſilijs præſtandis, & conſcribendis cum in ſententijs ferendis quanta fuerit legalis ſcientię peritia edocuit. Sententias nec non Cætus mandato appellationis inter Nobiles Aſcriuienſes ea ſcripſit doctrina, & elegantia, vt quis eas percurrerit iure cedro minimè indigna iudicauerit.

Conſulatum ſæpiſſimè geſſit ſicuti annorum indulget accerbitas qua tamen non refragante ad maiora fuiſſet euectus niſi eius modeſtia à talibus animum abdicaret, quod tamen pauliſper protrahetur in longum ſi populi, & Ciuitatis annuerit aclamationibus.



ALE-

ALEXANDER BONIOANNES.





EX Ariminensi Vrbe tum nostratem, tum Romanam Bonioannam Gentem priscas exantlasse radices, Clypeum equiformem eademque nomina, quibus vtramque vti videmus satis comprobare putauerim. Romana enim binas rubras erectas fasces in argentea gestat planitie Veronensis autem, eũdem alueum, easdem fasces complectitur aptitudine tamen aliqua de causa commutatas, vt superius est videre.

Romana Heroes genuit pace belloque præclaros, & Ecclesiasticis muneribus apprimè cumulatos quorum dignissimum Bernardum à Paulo Papa III. Cameriensem Episcopum creatum, qui Tridentino Concilio interfuit, & scripsit peritissima, ac doctissima volumina, cuius inter alios pronepotes superest Franciscus Sacræ Cameræ Apostolicæ Clericus quem ad maiora, Deo, & Sancta Sede propiciantibus citò elatum videbimus.

Veronensis verò quo valuit proprium nomen haud efferre reliquit, & opibus, ac cognationibus claruit, quamquam bona multa è familia matrimonio Nicolosæ Francisci filiæ, & Alberici Marchionis de Malaspinis abdicata fuerint, inter cæteros verò proceres quorum in D. Georgij peristyllo meritissimi clauduntur cineres his literis.

NOBI-

NOBILIVM DE BONIOANNIS.

Præter nec non Laurentium digniſſimum, ac profundiſſimum noſtri Cætus alumnum comitate, leporibus, literiſque à paucis comparatum, ac præter eius fratres ſuperſtites Benedictum Oliuetanæ Religionis Abbatem, & ſecundo modo Viſitatorem, Maioribus redolentem muneribus negotiandi dexteritate, doctrina, & vitæ recto exemplo, potiſſimum Ducibus, ac Timothæum itidem Abbatem pietate, & Religione præclarum ad Alexandrum horum Conſobrinum accedo, Patre Franciſco, Matre Nobiliſſima de Cepollis propagatum, qui Collegialibus ſumptis ſtemmatibus eius virtutis ſtatim crebreſcente nomine ad Magiſtratus euehitur, maiores tamen non adhuc exercere voluit, verum cum iuriſprudentia apprimè calleat, in criminalibus cauſis Laycalibus Epiſcopatus Iudex, & Vicarius delectus eſt maioribus à virtute pollicitis.

Vixit Collegij noſtri etiam Ludouicus Eminentiſſimus Iuriſperitus Patrijs Magiſtratibus Clariſſimus, qui quamuis Bonioannes appelletur, ex Enobarba, ſiuè Barbarubea tamen Gente ortum ſumpſit cuius vnica tantum ſupereſt filia Nobil. de Zucchis exarandi fratri nupta.

Cremonæ etiam Bonioannes reperiri illuſtres notum quidem eſt, an verò ex eodem ſtipite proceſſerint, ignotum.



CARO-

CAROLVS S. BONIFACII CO.





Vi suam debeat originem tanta propago exitare videtur Sansouinum, eam tamen ex Attia Romæ præstantissima Gente ab Atto Troiano propagatā deducit antiquitatum scrutator eximius Corius, vna cum Frangepanis Estensibus, & Sorosinis ex quatuor Fratribus efluxis qui Martesanæ nomen imposuere, quod si foret, nedum cum his verum cum Canosijs, Alligeris, & Lischis, vna vt superius annuimus radicitus esset.

Multa de hac antiquissima Gente scribere possem, at non satis non enim tanta heroum monumenta breui, & arido clauduntur stylo, quæ tamen quodammodo tetigit idem Sansouinus dum eam inter Italiæ Illustres locauit cum dominij, & rerum gestarum gloria per æuum clarissima fuerit.

Huic Sambonifaciorum cognomentum castrum, in Veronensi Agro dedit (antea quandoquidem de Trauersarijs vocabatur) quo, & alijs Comitatus titulo, per tempus antiquissimum nulla memoria præscriptum dominata fuit. Vrbibus quoque præfuit, Cremona enim Paulo, & Petro de Trauersarijs, & Sancti Bonifacij Comitibus Rauena, Mantua, Verona, & aliæ, Bonifacio, & Richardino præter Lendenariam, Leniacum Portum, & alia opida innumera fuere subiectę.

BONI-

Bonifacius M. Reguli Filius M. C. LXIX.
Ludouicus M. CC. XI.

Rizzardus M. CC. XX. Veronæ Prætores fuere, & super Diuæ Marię Magdalenę Ecclesię poste hoc legitur monimentum.

Bonifacius ex Comitibus Sancti Bonifacij Prætor Veron. totius Vrbis nomine sex soli iugera ad ædific. Cœnobium D. Mariæ Magdalenæ D. D. Forzano Castello Æditui Curatore M. CC. XI.

Prępotens etiam fuit Gens hęc bellorum intestinorum temporibus quibus tuttissimus Guelphorum aderat Clypeus, vt omnes Veronensium, & alienigenarum Historiarum Scriptores memorant, cuius rei Panuinius ita loquitur dum Rizzardum inter Illustres belli Duces nuncupat.

Nam in duas partes diuisa Vrbs duas Nobilissimas Familias factionum capita constituit Guelphorum fuerunt Comites Sancti Bonifacij Ghibellinorum, verò Monticuli. Cæterum inter reliquos, quos plures tulit Sancti Bonifacij Gens bello Jllustres Viros Guelphæ factionis notissimus Dux, & tota Jtalia celebratus fuit Ricciardus Co. S. Bonifacij, qui &c.

Et alibi in Historijs Veronensibus.

1253. Ricciardus Comes S. Bonifacij Guelphæ factionis Nobilissimus in Lombardia Dux, belli pacisque artibus Clarissimus Brixiæ obijt, sepultus ad Prædicatores.

Hinc est, quod Summi Pontifices Comites hos ad supremos dignitatum gradus extulerunt, & apud Alexandrum superstitem Comitem huius Gentis præstantissimum diploma vidi in arboris cortice antiquissimo caractere delineatum.

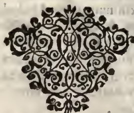
Claruere innumeri excelsi nominis viri, tum Patauij quo Ricciardus eius Vrbis Prætor ob egregia nauata opera, præter cætera munera, Crucem vermiliam in argenteo alueo Ciuitatis proprium stemma, & S. C. obtinuit, tum Veronæ, cum extra ob idque Aquila Cæsarea antiquus cohonestatus est Clypeus. At confunditur sermo, in tot enim illustrium virorum multitudine

quemque

quemque subaddere excitat calamus, & in tanta eorundem caterua, ordine deserto spiritus confunditur, & ipse. Ad Carolum idcircò deueniam.

Parentes hic habuit Ludouicum Serenissimæ Reipublicæ Cathaphractorum ductorem, & Matronam Nobilissimam ex Comitibus de Iustis superstitis Isabellæ sororem M. Antonio Falctro Veneta Nobilitate, & amplissimis regiminibus conspicuo nuptæ, verùm acerba eius ætate Patre perempto, ad literas à natalitio accitus instinctu se dedit Patauium (cuius Vrbis Nobilitate adhuc Gens potitur, ibiq; superest Ludouicus Comes opibus præstantissimus) adiuit, & ab Antonio Aloysio Andreghetto Iuris percepit elementa, & à præcipuis Academiæ viris ordinariam (vt inquiunt) Laurea quæsita Collegio adscribitur anno 1641. post quod mox Extimariæ, mox Datiorum, mox Zigostatarum Iudex, mox Consul deligitur, maioribus fruiturus quoties placuerit.

Fratres habet Iustum, & Vinciguerram Comites, illum Mandriolæ Abbatem, & Veronensem Canonicum, hunc in Prælijs multis cordatissimum Cataphractorum Præfectum.



Bb THO-

THOMAS DE HORTIS FR. CAPVCINVS.





HORTA Mediolanenſis ditionis vetuſtiſſimum oppidum, quod adiacenti lacui nomen conceſſit inſulam circumcludenti, quo D. Iulius mei nominis tutelaris anacoreticham vitam ſanctiſſimè duxit, ita vt ſcopulum ab infeſtiſſimis antea vexatum colubribus enixis exemerit Orationibus, Genti de Horta originem dediſſe inquiunt, & priſca monumenta, & Communitatis quodammodo comprobat æquiformitas, de Hortis exin nuncupata Mediolanenſi donata Ciuilitate, vbi, & Anſelmum, & Vbertum eius Nobiliſſimę Vrbis Conſules digniſſimos tulit, quos memorat Corius *Part.* 1. Verona tandem, vt aduerſas factiones aufugeret petita adeò opibus, & factionibus enituit, vt Iecefini temporibus ex ea Robertus floruerit Arcis fortiſſimæ Dominus, quem virum audacem, ac Præpotentem nuncupat Curtius.

Optimus etiam fuit Petrus, qui cum ditiſſimus eſſet multa pro miſerorum commodo donauit hicque his literis in D.Anaſtaſię periſtyllo conditus eſt.

Religione quoque erga Deum hæc claruit propago, cuius rei D. Mariæ in Campanea Organa, & Altaria multa per diuerſa Vrbis delubra diſperſa ab eadem maximo erecta faſtigio, & ſuperis

peris holocaustis donata, testimonium existunt, inter quos sunt Augustinus humatus, in D. Daniele his literis.

Hic Cineres Augustini de Hortis defuncti Vxorisque Paulæ Carminatæ hæredumque suorum in hoc tumulo teguntur MVLXXXVI.

Ibi enim maiorem erexerat Aram hoc monumento.

Sacellum hoc Beatæ Mariæ, Diuisque Iacobo, & Philippo dicatum quod Augustinus de Hortis huius Cœnobij Protector iam tum cum in viuis esset animo ædificatum haberet.

Petrus F. ex illius testamento erexit anno ab ortu restitutoris, ac vindicis humanæ libertatis; M. D. XCIII.

Nec defuit Ioan. Baptista Ioan. Pauli Equitis Frater, ex quo, & ex Angela à Puteo oritur Thomas mei Consobrinus, qui clarissimis adscribi, dum iudicibus peteret maximæ virtutis experimentum exhibuit, ita vt eius nominis famà per Vrbem statim euagare cœperit; Minores Magistratus exercuerat, & ad maiores properabat, cum mundi spretis nugis, Sacerdotalibus indumentis sumptis Presbyteris dignitate decoratur, statimque sęculari, Clericalique veste relicta, cilicijs, ac funibus corpus tegere maluit cum Sancti Francisci Capucinorum Societatem ingressus fuerit, vbi vt vitę sanctimonia, inter Illustres Religionis meritò computatur, ita inter celicolas semel Diuino annuente numine fulgentissimum suspiciemus, inter cæteros Benedictum, quod nomen meritò, in Religionis assumpsit ingressu.

IOANNES PINDEMONTIVS.



BIni Cætus noſtri Pindemontanæ Gentis Ioannes enituere, alter vetuſtiſſimus, alter ſuperſtes nouiſſimus, illum antiquitatis memoria extollit hunc præſentis ſæculi colit, eo Collegium apprimè gloriatur, hoc Vrbs, Cętus, adgnati, cunctique Patriæ ordines exultant, qui quamquàm atauam ſuperare virtutem difficillimum eſſe ſaperet, potenti tamen ac volenti facillimum eſſe docuit.

Patrem hic habuit ſpectatiſſimum virum Ioann. Baptiſtam matrem verò Lauram ex Marchionibus Carlottis, cuius originis antiquitatem à Nobiliſſima Gente de Garda inheſitanter ducimus, nedum ſcripturis, at clypei opitulante æquiformitate, ex quibus Canonici Iureconſulti D. Stephani Equites præter Vrbis ſupremos Magiſtratus glorioſè vixere.

Pollicioribus primum literis deditus Ioannes, adeò profecit, vt nullum dixeris parem, ſiuè Hetruſcę, ſiuè Latinæ, ſiuè Gręcę elocutionis loquaris eius enim teſtantur opera ab ſe vtroque ædita ſermone, quæ eius ingenij acumen patefaciunt, quorum inter cętera, elegantiſſima eſt Oratio in funere Excellentiſſimi Belli Ducis immortalis nominis Aloyſij Georgij D. M. Procuratoris habita, cuius dicendi ſublimitas tanti viri virtutem indicat. Nullum id latet, ſilentio igitur melius prætermittitur: pluſque eo

immenſam enim virtutis molem exiguo teſtari ſtylo abſonum; et cauſarum patronus percelebris, patrono non eget.

Magiſtratus ſupremos toties geſſiſſet, quoties cogitaſſet, verum inanis ambitio ab eximia virtute prædito profligatur, non tamen Conſulatum cęteraque tribunalia aufugere valuit quemadmodum nec legationem, apud Sereniſſimum Ducem, miſeris de quorundam Ciuium cauſis, à quà tamen cum amplius non eſſet opus deſtitit.

Ioannis virtutem dignouit Aloyſius Nouarinus, dum in eius Encyclopedia Epiſtolari ei præter cætera hoc ſpecioſiſſimo titulo ſcribit.

Excellentiſs. & variarum linguarum doctrinarumque peritia Nobili Joanni Pedemontio Patricio Veronenſi I. V. D.



ANTONIVS PORTALVPVS.





PAtricias inter Mediolani Gentes, Portalupam numerari teſtatur F. Paulus Moriggia; Ex quà noſtratem effluxiſſe inquiunt, quod ſi foret ab antiquiſſimis temporibus tranſitum ducere profectò neceſſum eſſet; quippèqui ab anno 1297. inter Izerini Conſiliarios Marcheſinum de Portalupis legimus ex quo ſuperſtites fuiſſe progemmatos ferunt, publica Inſtrumenta in Canon. Annal. regiſtrata. Rei enim veritas habet Portalupos Veronæ fuiſſe antiquiſſimos idque prçſertim vetuſtiſſima monimenta indicant in Diuo Antonio Maiori, & recentiora in D. Bernardini periſtyllo.

Hos etiam extullit Petrus inter prçcipuos Vrbis Conſiliarios annis ducentum triginta circum antea cui Conciues admodum debent.

Ex his eſt Antonius Patre Hieronymo Hortus, qui Parmç primum politioribus ſtudijs imbutus Phiſicis exin glorioſiſſimç in hac materia Theſes ſuſtinuit, quas Sereniſſimo Odoardo Farneſio Parmç, Placentiç, &c. Duci Quinto nuncupauit Typiſque excuſſas vidimus Epigrammatibus coloneſtatas, ab Co. Ferante Gazino Mantuano, Io. Maria, Ambroſio Maria Spinulis Genuenſibus, Stephano Palauicino eorundem Compatricio, Franciſco Maria San Seuerino Equite Parmenſi, Marchione Carolo Malaſpina, & alijs.

Ad

Ad Ciuiles Sanctiones Patauium reuersus, post aliquot temporis doctoralibus insignibus condecoratur, & tandem Collegiatis inseritur 1644. vbi cuius elocutionis in patrocinandis, cuius Iurisperitię in dijudicandis causis vis fuerit, patefecit. Consulatum cęterosque minores Magistrus tantum gessit maiores adhuc non habuit, quia noluit id tamen in Patrię commodum negare non ausit, vt maximis de causis Orator cum Marco Antonio Clodio Comite pręfato Venetias accederet, quo publico bono totis viribus incumbit.



CARO-

CAROLVS BRENZONVS.





Ernardi ſupra. exarati Gentilis, & per longam ſeriem pronepos oritur Carolus cum Alexandro Medico, & Hieronymo fratribus ſuperſtitibus Patre Octauio, Matre Benedicta mei Genitoris ſorore. Patrem viuentis virtutis memoria illuſtrat, cum enim eſſet non tantum Medicorum Collegij alumnus meritiſſimus verum Aſtrologus, Poeta, & Mathematicus incomparabilis immortalitatis nomen reliquit, idque teſtantur vaticinatæ natiuitates, & hæc opera à ſe ædita.

Compendium Logicæ
Tractatus de Peſte.

Tumulatus eſt Vir eruditiſſimus, & inter Vrbis noſtræ illuſtriores talium ſcientiarum merito collocandus in Eccleſia Sanctæ Claræ quo viuens Patri parauerat Arcam his literis.

ALE-

ALEXANDER BRENZONVS
In hoc Templo
Non abdicato Sepulcro
In Diui Firmi Maioris,
Et Liuia coniux:
T. Offa poni iufferunt
Oct. fil. Art. Med. D.
Memor
Optimorum Parentum
F. Anno Domini M. DC. XXX.

Talibus ſtimulis alitus Carolus Matre relicta curante, Patauium conceſſit, vt Atauas vtriuſque Genitoris ſectaretur virtutes, quod ita compleuit, vt ſtudijs perceptis laurea quæſita Cætui adſcriberetur anno 1647. eoque Magiſtratibus Conſulatus, cæteriſque iuueni conferri aſſuetis potitus eſt glorioſè, clariora indicans.



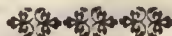
IOAN-

IOANNES DE HORTIS.





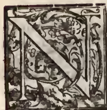
Rigine memorata nascitur Ioannes Patre Petro Paulo, Equesti decore insignitò Matre Aquilina spectatissimę Peregrinę Gentis Ioannis Peregrini, & Iuniprę Co. de Emileis genita Fratre Camillo Malaspineo sanguini coniuncto. Patauij hic Iurisprudentię sintagmata mecum recepit, & manu Antonij Aloysij Andreghetti lauream reportauit. Collegio cohonestatur anno 1640. exinque Estimariæ, Zigostatarumque iudicaturam, & Consulatum exercuit. Multa de huius virtute subnectere valerem, quemadmodum morum suauitatem conuersandi dulcedinem, ac viuendi ingenuitatem at cum maxima necessitudine mihi annexus sit, & toto studij tempore eius congero extiterim, lubens prætermitto quia notum.



IVLIVS

IVLIVS A PVTEO.





ON vt inter cuiusuis tituli Iureconsultos Collegij merentes me hoc loco ponere volui, sed vt ordine seruato locus mihi inter Collegiatos adsignatus secerneretur; si enim inter Historicos Panuinius se computauit, non ab re me inter Iureconsultos numerare est, non, vt imbecillitatem meam Panuinij eruditioni adęquarem, sed cum doctoratus honos à Viro insignito longè minus, seù penitus inseparabilis sit.

Meritissimo Patriæ Viro, & quorumcumque cognitioni clarissimo Ioan. Baptista Patre nanciscor. Cuius memoriam doctiores, transacti ac præsentis sæculi Scriptores recolunt, inter quos, superius memoratus, at meritis præconijs vnquam satis cohonestatus Eq. Franciscus Pona Imper. Histor. in eius elegantissimo volumine Elogiorum Illustrium Virorum cudendo Sec. III. ita de tanto Parente memoriam dignissimam facit.

IO. BAPTISTA A PVTEO
IVLII F.
Medicus Philosophus Celeberrimus
Parentem Virtute Æquauit:
Vinci Non Poterat.
Veron. Medicorum Ambo Collegij Sidera

Artium

Artium Longè Clarissimam
IATROSOPHIAM
(Tunc Feliciter Impollutam)
Nouis Honoribus Auxerunt.
Pater In Filio Vixit
Filius In Patre
Probitate Doctrina Nobilitate Conspicuus.
VIRVM INVIDIT OMNISCIVM
Tabescenti Collegio Patriæ Ingemiscenti
Furens Iniquius Parca
Sustulit Quæ Florentem Rebus ac Fama.
Superstitat Adhuc Tamen
Viuit Nam In FRATRE Floret In FILIO
Præcipuis VERONÆ Vrbis Luminibus
Columinibus.

Patrui vestigia sectari, parentibus peremptis, præoculis ab incunabulis mihi fuit, ita vt Iulio Auo item erepto adhuc annorum tredecim Mantuam, Bononiamque Patruo annuente accedo, Patauium tandem post Phisicam susceptam ab eruditissimo, & Nobilissimo Viro Carolo Emanuele Vizanio Senatorij Ordinis Bononiensis; postque Iurisprudentiæ elementa percepta ab Amplifs. Viro Cæsare Feramusca Cod. Lectore Patricio Vincentino,& Veneto Alexandrum Sincliticum Iuristam vnicum, Cipriumq; Dynastem audio, & anno ætatis meę 18. optato stemmate induor luculenti in me ab Feramusca habita Oratione. Verona repetita cum adhuc iuuenis essem acerbitatem ætatis aliquandiu transire siniui, ita vt annorum 23.& Mésium aliquot ętatis venia cunctis propicijs suffragijs implorata ijsdem Collegiatis adscribor, statimque minores Magistratus in mè gratiosè transtulere Comicię. Anno exin pręsenti 1652. Annorum tantum 26. ad suprèmam Vrbanę Præturę dignitatem elatus sum, in cuius abdicatione hæc mihi stemmati appositę sunt literę super Mercatorum Prætorio.

IVLIVS A PVTEO I. V. D.
Auorum fastigium, & Patrui virtutem
Benedicti I. C. æmulatus Prat. adiu.
P. Sem. M. DC. LII.

LVDO-

LVDOVICVS ZVCHVS.





Omnes inter Bergomatas Familias, eam de Zuchis præstantissimam memorant Scriptores, & presertim Achilles Mucius, quę voluentibus Mundi iacturis, prisco domicilio deserto, duce, strenuo quodam Prefecto Patriam nostram concessit, ibique adaugescentibus statim opibus, honoribus, cognationibusque Illustribus magnopere claruit, sicuti erga Deum Religione, quocirca decorosam Diuorum Nazarij, & Celsi in Æde aram videmus, ac Sacellum retro constructum, vbi Gentis Sarcophaga hisce literis clauduntur.

H V M I
De Zuchis

Sublimi super Arca.

Claræ Spuluerinæ.
Vxori benemerenti.
Et sibi, & suis.
Jacobus Zuchus Maritus
Viuens
Monumentum posuit
M. D. XLII.

Ex hac, præter cęteros memorię dignissimos Viros, Antonius ènituit, qui laurea Pataiuj suscepta anno 1566. Collegio adscribitur, statimque Venetias Legatus ordinarius siuè (vt inquiunt) Nuncius mittitur, vbi adeo Patrię iura gloriosè defensauit, vt ea repetita ad dignissimum Vrbanę Pręturę munus euectus fuerit, cuius monimentum ita Mercatores repararunt.

ANTONIO ZVCHO LEGVM DOCTORE VICARIO.

Grandiora honoribus virtuteque egisset, nisi non nimis maturè fuisset ereptus.

Superest huius Nepos Ioannes Baptista, qui ex Nobilissima Matrona procerum de Veritate Ludouicum nostrum suscepit, qui politioribus perceptis literis, sicque Poeticis, ad Philosophiam iuraque conuersus statim ita profecit, vt paucissimi sui congerones, ad talem peruenerint metam. Collegiatis adscribitur anno 1648. nec multum postea minoribus Magistratibus condecoratus, vt Venetiarum eloquentissimos Patronos audiret eam se contulit Vrbem, quam cum incoluisset, eiusque merita Patria dignouisset ordinarij Legati munere insignitur, quam Prouinciam cordatissimè substinet Patrocinio.



FELIX

FELIX DE GRANDIS.





Vltiplex eorum de Grandis Veronæ Gens fuit, ſingulaque ſingulo ſtemmate vſa, cuius quidam, quamquam honeſto loco nati, clara tamen nobilitatis ſigna haud retulere; virtutibus tamen eorum nomen efferre maluerunt, inter quos ſunt Philoſophiæ, & Medicinæ Doctores, Poetę percelebres, Academię Patauinæ Vice Rectores, & alij. Quidam autem Patribus Nobilibus Orti, clariori annorum plus antea ducentum quinquaginta, natalium ſtemmate inſigniuntur Antonio Auctore inter ſui ſæculi Conſiliarios nuncupato.

Iſtarum neutra eſt noſtratis, ſed Mediolano oriunda, ab Nob. Gente de Caluaſinis iam Varenæ Dominis profecta, anno 1540. vt ex hoc lapide in D. Mariæ Scallarum periſtyllo ſub ſupraſcripto ſtemmate.

Antonius ex Varena
De Caluaſinis ſibi poſteriſque VV·
Para.
M. D. XXXX.

Hic Veronam venit, Gentiles verò inter Neapolitanos Nobiles ſunt modo computati, cognomentum tamen commutatum eſt priſcum, cum proceris ſtature Fratres Grandi Italicè com-

muniter vocati fuerint, & opibus claruerunt admodum à priuatis postea bellis parte maxima diminutis. Ex his est Felix noster verè fęlix, verè grandis, qui Iuris prudentiæ laurea candidatus citò Venetias adiuit, vt litium assumeret patrocinium, quo statim eius nominis fama ita prolatari cœpit, vt non tantum Conciues omnes litibus onerosi, verùm cæteri permulti Venetæ ditioni subiecti ad ipsius virtutem accurrerint. Patrijs reuisis laribus, cætuque implorato famam longè reboantem Vrbs propinquam, ac adstantem experta est; Neque hæc inferiori plebeiorum ordini, non artificibus, non Ciuibus, non Nobilibus tantum innotescunt, at ipsimet Principi Serenissimo, ita vt Ioanne Equite Prandino perempto Phisci Patronus, & Iudex eius loco delectus fuerit, quod munus cum cæteris omnium exercet voto.

FINIS.



N LECTOR. Illustres Collegij nostri Iudices Aduocati, illi attamen quos scripturarum incendium, hieraticarum sychisis, Virorumque incuria colligere tantùm siuere, quibus ideò refragrantibus multos Iureconsultos antiquissimos, & multa eorum præconia prætermissa fuisse dubium non est; cùm verò omnes, qui huiuscæ Cætus adimplent, iure, specimina, inter Vrbis Illustres possint meritò nuncupari eorum nomina, partim quæ ex Collegialibus, partim quæ ex alienigenis scripturis recipere inficiatum non fuit necessum legentium oculis obnoxia subigere duxi, vt quorumcunque cupiditati, atque tantorum Virorum meritis satisfacerem.

Nomina ex Scriptoribus, & Instrumentis maximo labore exanthlata.

ROxo. Iudex viuebat anno	1073
Balduinus Scaliger	1100
Vuido Busellus	1140
Adam Scaliger	1140
Bonus Zeno F. Lamberti	1140
Ioannes de Melara	1140
Vgo de Leniaco	1141
Henricus F. Adæ	1145
Otho de Capite Pontis	1145
Ermanus de Arboreia	1145
Bonus Zeno Magrassus	1145
Balduinus Scaliger	1170
Vgucio Scaliger	1175
Vozo	1177
Conradus	1177
Bianchus Summaripa	1180
Bonifacius Scaliger	1200
Zoccus Scaliger	1201
Omnibonus de Gambarino	1207
Otho de Rege	1219
Ventura de Franceschis	1219
Bonifacius de Roncho	1219
Mizzacauallus de Brundis	1219
Viualdus de Tinaldo	1219
Otbonellus de Tumba	1219
Fulco de Osso	1219
Antonius Maffeus Eques de Bononia	1220
Henricus de Follo	1223
Nicolaus à Verme	1226
Ardimuliensis Zacconellus	1226
Zulafius Tholomeus Bossinus	1226
Ioannes de Bonacorsi de Criliano	1226
Viualdus	1227
Bartholomaus	1227
Ventura à Ripa	1227
Albertus	1228
Martinus Lancia	1228
Bonus de Galesegnegna	1228
Bonauentura de Broylo	1228
Jacobus de Broylo	1249
Vbaldus de Broylo	1250

Bonutius de Bonutijs	1252
Ambrosius de Grottis	1259
Grotto de Trauersijs	1259
Zeno de Christianis	1259
Morandus Zenonis	1259
Peregrinus de S. Paulo	1259
Morandus de Centro	1259
Bauierus Summarippa	1260
Bonus de Montorio	1277
Bernardus de Altemano	1278
Vbertinus de Romano	1278
Thomasinus de Narundino	1278
Rodulphus	1278
Thebaldus de Ponto	1278
Falco de Falconibus	1278
Petrus Guidotus	1279
Iecerinus della Bella	1279
Ioannes de Tedeschis	1279
Othonellus de Riuarollo	1279
Iacobus de Fanto Entighetto	1279
Alexander Thinaldus	1279
Ioannes Spuluerinus	1279
Thomas Ranundinus	1279
Ireceus de Musello	1279
Niger de Montorio	1279
Framiundus à Ripa	1279
Obizzo de Louatellis	1279
Bonacorsius de Montorio	1279
Io. Donatus à Puteo de Mediolano.	1280
Lauarinus de Cultonibus de Bergomo	1292
Gulielmus Seruideus	1298
Fridericus Scaliger Comes.	1300
Daniel de Bochafolo	1300
Nicolaus Faella	1300
Homobonus de Marisijs	1300
Bartholomæus à Campanea	1300
Gulielmus de Masio	1300
Bonmesius de Paganottis	1300
Bonamentus Mambrottus	1304
Nicolaus de Altemano	1304
Petrus de Broylo	1320
Ioannes de Ribaldis	1320
Nicolaus de Nuptijs de Cremona.	1320
Nicolaus de Quinto	1320
Franciscus Biuilaqua Eques	1330
Zenobius Allanus	1330
Nicolaus de Albertis	1330
Ioannes Summaripa	1330
Nicolaus de Lendenaria	1332
Veronesius de Ponte Petræ	1333
Bindo de Cyprianis	1335
Bartholomęus q. Conradi	1335
Manzinus de Quinto	1338
Alexander de Bononia.	1339
Zilius de Ardimentis de Brixia.	1339
Zenobius de Cyprianis de Florentia.	1339
Ioannes Seruideus	1340
Gulielmus q. Iulfini Vic. Capit. Canonicus Plebis Perti.	1340
Ioannes de Quinto Nicol. F.	1343
Petrus de Sacco	1343
Baptista de Fauentia	1343
Ioannes de Merzarijs	1343
Gulielmus de Pastrengo	1343
Barthblomæus de Zizijs Cler. S. Consolatæ de Imola	1343
Egidius de Ardimentis	1343
Bonsignorius de Brayda	1343
Vgolinus de Baldachinis	1343
Iulianus de Sesso	1343
Gualuanus de Fragastore	

Auen-

Auentini Med. fr. 1343
Beneuenutus à Falcibus 1343
Belengarius de Guiscardis de Cremona 1346
Veronesius de Dionysijs 1351
Augustinus q. Gulielmi q. Iulfini 1352
Iacobus de Axerbis 1354
Franciscbinus de Frachanzanis 1354
Bartholomaus de Aretio 1355
Petrus de Tachelis 1355
Lanfranchus q. Odonis 1356
Bernardinus de Lambertis q. Rainerij de Regio 1361
Petrus Aliger, Dante etiam nuncupatus 1361
Gualterius de Taruisio 1361
Valerius de Lambardis de Cortona *Vic. Scaligerum* 1363
Ardimentus de Ardimentis Zilij f. 1364
Augustinus de Falsurgo 1364
Franciscus de Maphaeis q. Rolandini 1367
Petrus à Sale 1367
Alteolerius de Alteolerijs 1367
Stephanus de Seruis 1367
Petrus de Marosticha 1368
Dominicus Panuinius 1368
Leonardus de Quinto 1368
Thomaus de Pilato 1368
Vlinus à Campanea q. Bartholomaei 1368
Auogarius de Auogarijs q. Bracae 1368
Bernardus del Bene 1368
Bonauētura q. Io. de Quinto 1368
Ioannes de Dionysijs 1374
Ioannes Ceuolla 1378
Barnabas de Muronouo 1374
Baylardinus q. Bartholomaei della Scalla 1385
Ioannes de Pinamontis nunc de Pindemontis 1388
Iacobus de Passionibus de Ripa 1388
Barnabas de Morano de Mutina 1388
Antonius Malaspina Marc. Canon. 1388
Galeottus Malaspina Marc. Eques 1388
Thomasius à Tabula 1388
Bartholomaus de Scaiolis de Regio 1388
Bartholomaus de Rugerijs 1388
Nicolaus de Morano 1388
Bartholomaus de Regiö de Cremona 1388
Bartholomaus del Poià 1388
Iacobus de Capitaneis de Breyno de Pigna 1388
Vincentius de Vincentijs 1388
Petrus q. Barnabei 1388
Thomasius de Cambiatoribus de Regio 1388
Antonius de Papia 1393
Bartholomaus à Puteo de Cremona *26. Januarij* 1396
Ioannes de Madijs 26. Ian. 1396
Pantaleo de Albertis
Aleardus de Gafforinis de Lazisio.
Peregrinus de Capolonghis Eques.
Iacobus de Fabris de Vicentia.
Montenarius de Montealbano.

Bartholomaeus de Carpi
Iacobus Co. Iuliarius
Madius de Madijs
Io. de Emilijs de Brixia *Co. Pal.*
P. Franciscus de Iustis
Io. de Castello
Gulielmus della Pigna 1434
Antonius de Bandis
Lelius de Iustis Eq.
Antonius de Passionibus
Georgius de Lazisio 1436
Iacobus à Stagnatis, num de Stagnollis
Thomas de Plicanto
Giliollus de Olduinis de Cremona
Iacobus de Spuluerinis
Franciscus de S. Sebastiano
Iustus de Iustis Co. Eq.
Georgius Summoripa Eq.
Petrus de Cereta
Laurentius de Turre
Io. Iacobus Guadagninus Co. Pal.
Bernardus Brenzonus 1445
Christophorus de Campo
Gulielmus Guarientus
Thomaeus de Turchis
Antonius de Peregrinis Eq.
Bartholomaeus Cepolla Co. P. Eq.
Paulus Philippus Spuluerinus Eq.
Gaspar de Malfesino
Paulus Andreas del Bene
Augustinus Pindemontius
Io. Nicola Faella Co. P. Eq.
Marcus de Mapheis
Manfrinus de Madijs
Philippus de Prandinis
P. Franciscus de Cepollis Co. Pal.
Bartholomaeus Centrego
Christophorus Lafranchinus Co. Pal. Eq.
Albertus de Albertis
Vianinus de Minischalchis
Dominicus Guanterius
Dionysius de Pompeio
Bartholomaeus de Brenzono
Odo de Merlinis, aliàs de Cimerlinis
Antonius Montenarius
Marcus de Turre
Franciscus de Carminatis
Antonius de Veritate
Ioan. Franciscus de Campo q. Christophori Eq.
Iacobus de Campo q. Christophori
Io. Franciscus de Guarnerijs
Peregrinus de Rodulphis
Andreas de Peregrinis
Andreas Banda
Michael de Cepollis Co. Pal.
Bartholomaeus Pompeius
Marcus de S. Agata
Hieronymus de Madijs
Gaspar de Turre
Nicolaus de Florino 1475
Antonius de Rodulphis 1475
Dominicus Guanterius
Guido Antonius de Mapheis Eq.
Petrus de Rodulphis 16. Iunij 1478

Leo-

Leonardus Cepolla Co. Pal. 14. *Iulij* 1485
P. Franciscus de Brayda Eq.
Aleardus del Bene Co. Pal.
Iacobus à Bobus
Hieronymus Brauus
Bernardinus Grassus
Alexander Pindemontius
P. Paullus de Triuellis
Nicolaus de Vico
Marcus de Turre
Hieronymus de Dionysijs
Alexander de Marchis
Thomæus Pompeius Co.
Franciscus de Pomedellis
Simeon de Albertis
Hieronymus Spuluerinus 1486
Franciscus de Villafranca
Leonellus Tramarinus
Leonardus Brenzonus
Gulielmus de Zerlis
Siluester Rambaldus
Bartholomeus Peregrinus Eq.
Iacobus Vergerius de Bergomo 22. *Iunij* 1488
Io. Ludouicus Faella Co. P. Eq. 1489
Nicolaus de Caballis Eq. 1490
P. Franciscus Montenarius 1490

Hæc ex Collegij regesto sine intermissione depromuntur.

Hieronymus Marcobrunus de Leniaco 1490
Aloysius de Albertis 14. *Iulij* 1490
Dionysius Cepolla Co. Pal. 1490
Theodorus de Albertis 6. *Octobris* 1490
Nicolaus de Guanterijs 6. *Octobris* 1490
Franciscus del Bene Co. Pal. 6. *Octobris* 1490
Ludouicus de Turre 6. *Octobris* 1490
Hieronymus de Veritate 8. *Octobris* 1490
Honuphrius de Bredis 20. *Septembris* 1491
Benedictus de Monte 1492
Omnibonus de Brayda 17. *Octobris* 1492
Petrus de Peronis 1497
Christatus de Christatis 10. *Nouembris* 1497
Nicolaus de Marlanis 10. *Nouembris* 1497
Iacobus de Guarientis 13. *Nouembris* 1497
Ioan. Baptista de Peregrinis 20. *Octobris* 1499
Benedictus Castellanus olim Tarabassa Cognom. 1499
Iulius de Turre Co. vlt. Decembris 1500
Euangelista de Euangelistis 5. *Ianuarij* 1502
Bonifacius de Guarientis 6. *Nouembris* 1503
Augustinus Zambonardus 10. *Nouembris* 1503
Philippus Vergerius 13. *Nouembris* 1503
Antonius de Frisonibus 6. *Maij*

Maij 1504
Gabriel de Peregrinis 15. Ianuarij 1504
Augustinus Tertius 10. Martij 1505
Ioan. Franciscus Cepolla Co. Pal. 7. Septembris 1508
Alexander Prandinus 8. Septembris 1508
Raphael de Guarnerijs 24. Maij 1518
Augustinus Lombardus 1522
Nicolaus Maphæus Eques 5. Septembris 1524
Thomeus Culpanus 26. Ianuarij 1525
Leo Baptista de Albertis 14. Octobris 1525
Ludouicus de Aligeris vlt. Nouembris 1525
Nicolaus Brenzonus 18. Decembris 1525
Marcus Marionus 4. Ianuarij 1526
Augustinus Mazzantus 11. Januarij 1526
Paulus Bellinus 18. Ianuarij 1526
Alexander de Monte 23. Decembris 1527
Aloysius de Carminatis 13. Februarij 1528
Joann. Franciscus Lauezola 10. Nouembris 1528
M. Antonius de Vicomercato 5. Aprilis 1529
Dominicus Turrianus Mar. Co. 1529
Angelus Maria de Albertis 8. Aprilis 1529
Marcus de Pignolatis 13. Martij 1531
Franciscus Spoluerinus 17. Martij 1531
Biuilaqua de Biuilaquis de Lazisio Eq. 19. Aprilis 1531
Theodosius de Rodulphis Eq. 4. Maij 1531
Theodorus Peregrinus Eq. 1534
Augustinus Capellus 10. Nouembris 1534
Franciscus Cagallus 9. Martij 1534
Petrus Peregrinus 9. Aprilis 1534
Io. Andreas Cechinus 11. Aprilis 1534
Augustinus Rambaldus Eq. 13. Aprilis 1534
Iacobus de Caballis 15. Aprilis 1534
Hieronymus Rambaldus 17. Aprilis 1534
Donatus de Sacramosiis Co. Pal. 9. Nouembris 1534
Scipio de Fontanellis 16. Nouembris 1534
M. Antonius Turcus 23. Nouembris 1534
Allegrus Carterius 18. Iunij 1535
Octauianus Peregrinus Eq. primo Iunij 1537
Ioannes Guarientus Eq. 30. Maij 1537
Maximilianus de Burgo 23. Ianuarij 1540
Nicolaus Ormanetus Episcopus

pus 4.Feb. 1540
Leonardus Spoluerinus 14. Augusti 1540
Aloysius Circulus 17. Nouembris 1540
Thomas Vbriacus de Butironis 10. Decembris 1540
Carolus de Sancto Sebastiano 8. Decembris 1540
Christophorus Cartularius 26. Nouembris 1541
Ruffinus à Campanea Eques Arch. Ver. 5. Decembris 1541
Thomas de Zacharijs primo Martij 1542
Camillus Capella Co. 16. Iulij 1542
Cæsar Scaltriellus 11. Decembris 1542
Bartholomæus Lafranchinus Co. Pal. 16. Ianuarij 1543
Nicolaus del Bene Co. Pal. Præsb. 11. Decembris 1543
Bartholomæus Aleardus 11. Iunij 1544
Hieronymus Franchus 3. Decembris 1544
Ioan. Baptista Maranus Eq. 18. Maij 1545
Franciscus Serenellus 10. Nouembris 1545
Petrus Saibantus 14. Decembris 1545
Thomas Becellus Eq. 9. Iunij 1546
Ioann. Franciscus Bagolinus 25. Augusti 1546
Iulius Miniscalchus Eq. 9. Decembris 1546
Matthæus Tocolus 16. Decembris 1546
Stephanus Iuliarius Co. Pal. 16. Aprilis 1546
Benedictus Cepolla Co. Pal. 23. Maij 1547
Petrus Biuil. Lazisius Eq. 16. Maij 1548
Ioan. Franciscus Fracastorius Eq. 18. Octobris 1548
Bartholomæus Moncelesius 1548
Alexander Capella Co. 18. Decembris 1549
Lelius de Zanchis Eq. Episc. 5. Ianuarij 1541
Iulius Montenarius vltimo Augusti 1541
Pius Turcus Eq. 7. Septembris 1551
Nicolaus Lizzarius 10. Decembris 1552
Hieronymus de Brayda 28. Nouembris 1552
Camillus Saibantus 8. Nouembris 1554
Bartholomæus Guidottus 29. Nouembris 1554
Alexander de Lischà Co. Eq. 17. Decembris 1554
Nicolaus Banda 24. Ianuarij 1555
Dionysius Serenellus 14. Februarij 1555
Hieronymus de Caballis 11. Martij 1555
Bartholomæus Turcus Eq 5. Decembris 1555

Ga-

Gaspar de Emanuellis 21.Ianuarij 1556
Camillus de Rodulphis 7.Nouembris 1556
Paulus de Veritate 5. Decembris 1557
Iulius Cauichiollus 27. Iunij 1558
P. Franciscus de Brayda Eq. 19. Nouembris 1562
Daniel Nichesolla 22. Decembris 1562
Camillus Capellus Eq. 25. Maij 1564
Antonius Zuccus 17. Octobris 1566
Nicolaus de Cottijs 24.Octobris 1566
Io. Iacobus de Todeschis Eq. 21. Nouembris 1566
M. Antonius Madius Eq. 22. Decembris 1568
Iulius de Sacramosijs Co.Pal. 10. Februarij 1569
Georgius Spoluerinus 16. Maij 1569
Nicolaus Vulpinus 22. Decembris 1569
Hieronymus de Montesilice 24. Iunij 1570
Leonardus Montenarius 21. Februarij 1570
Guido Turrianus Marc. Co. 28. Aprilis 1570
Bartholomaeus Cartularius Episc. 11. Decembris 1570
Leonardus de Broylo 12.Decembris 1571
Vbertus Nichesolla 20. Decembris 1571
Aloysius de Rodulphis Canon. 15. Decembris 1572
Carolus de Sacramosijs Co. Pal. 23.Nouembris 1572
Camillus Peregrinus Eques 26. Octobris 1573
Florius Pindemontius Canonicus 2. Octobris 1574
Augustinus de Vico 7. Decembris 1574
M. Aurelius Peregrinus 5. Iunij. 1576
Aurelius Prandinus Eques 9. Iunij 1576
Augustinus del Bene Co. Pal. Eq.Cons. R. 7. Aprilis 1578
Gherardus Rambaldus 2. Aprilis 1579
Iacobus à Secha Eq. 9. Aprilis 1579
Octauius de Biuilaquis de Lazisio 22. Decembre 1582
Benedictus Caprinus 8. Ianuarij 1582
Franciscus Corsinus 9. Decembris 1583
Fabius Nichesolla 24. Maij 1584
M. Antonius de Fontanellis 9. Septembris 1586
Paulus Brenzonus 13. Septembris 1586
Claudius Serenellus Eq. 27. Maij 1587
Jacobus Moscardus 4. Iunij 1587
Hieronymus Nouarinus 4. Maij 1589

Ca-

Carolus Cauichiollus 27. *Maij* 1589
Ortensius Pignolatus Co. 20. *Decembris* 1589
Licurgus Spuluerinus 10. *Ianuarij* 1590
Bartholomęus Mapheus 6. *Decembris* 1590
Io. Aloysius Pratus 14. *Iunij* 1593
M. Antonius Gulientius 18. *Decembris* 1593
Antonius Maronea 5. *Febr.* 1597
Octauius Lafranchinus Co. Pal. 19. *Decembris* 1597
Flaminius Maronea 1597
Vincentius Manuellus 25. *Junij* 1601
Alphonsus de Buris 22. *Maij* 1602
Franciscus Calderinns 20. *Martij* 1603
Oratius Broionicus 17. *Dec.* 1603
Salustius Dionysius 5. *Junij* 1604
Augustinus Iuliarius Co. Pal. Canonicus 4. *Decembris* 1604
Donatus Salutellus
Ludouicus Bonioannes de Barbarubeis 20 *Aprilis* 1606
Io. Antonius Culpanus 28. *Martij* 1607
Bartholomæus de Cottijs 10. *Decembris* 1610
Io. Prandinus Eq. 7. *Ianuarij* 1611
Io. Baptista Peccana 14. *Decembris* 1616
Aloysius de Alleardis 17. *Decembris* 1616
Aloysius Stagnollus 20. *Decembris* 1616
Ioannes Spoluerinus Eq. Consult. R. V. 12. *Iunij* 1617
Jo. Ambrosius Falconus Eq. 14. *Februarij* 1618
Io. Vincentius Maphæus Eq. 19. *Decembris* 1618
Camillus Salernus Eques 11. *Decembris* 1620
Domitius Calderinus
Octauianus Peregrinus Co. 11. *Martij* 1621
Alexander Fratta 17. *Februarij* 1622
M. Antonius Corsinus 24. *Nouembris* 1623
Benedictus à Puteo 29. *Nouembris* 1623
M. Antonius Clodius Co. 4. *Nouembris* 1624
Leonardus Quartus 29. *Nouembris* 1624
M. Antonius Turrianus Co. 6. *Decembris* 1625
Franciscus à Secca 22. *Decembris* 1626
Laurentius Bonioannes 19. *Maij* 1627
Lucas de Iustis Co. 26. *Februarij* 1628
Turnus Morandus 28. *Februarij* 1628
Albertus Marinus 2. *Martij* 1628
Bonauentura Gulientius 22. *Aprilis* 1630
Antonius Vitallius Eques 21. *Januarij* 1632
Aurelius Vergerius 11. *Septem-*

ptembris 1632
Io. Baptista à Bouo 26. Ianuarij 1634
Stephanus Fumarius 11. Septembris 1634
Paulus Montenarius 25. Maij 1639
Michael Angelus Algarotus de Temprarinis 28. Martij 1639
Alexander Bonioannes 24. Maij 1641
Carolus S. Bonifacij Com. 29. Maij 1641
Thomas de Hortis Fr. Capucinus 12. Decembris 1641
Ioannes Pindemontius 18. Decembris 1641
Fridericus Dondoninus de Baßanis Co. 16. Decemb. 1644
Antonius de Portaluppis 23. Decembris 1644
Carolus Brenzonus 19. Decembris 1647
Ioannes de Hortis 1647
Iulius à Puteo 30. Ianuarij 1648
Ludouicus Zuccus 14. Decembris 1648
Carolus de Sacramosijs Co. Pal. 17. Decembris 1648
Felix de Grandis 6. Iunij 1651

FINIS.

Errata, ex temporis breuitate exorta, Ortographicis legentium, commissis intelligentia, ita restituas.

*Pag.*3.*lin.*1.*dele* cum. 13.8.*dele* ad. 14.17.quod,quam.15.30.Lathario, Larario. 21.20. &, è.25.18. solendi, silendi. 25.26. quinque, sex. 26. 11. consequutus, consecutas. 28.18. reendum, rendum. 48.5.*dele* præsertim, 49.27.fore, foro. 52. 11. Tectuli, Tertuli. 52.7. Constantinopolim, Costantinopolis. 53.1. breuis, breues. *ibid.* 7. Latharium, Lararium. 55.32. Xenotaphium, Cenotaphium. 58.7.*dele* &. 58.14. eos, eis. 62.8. Corrosum, Corrosus. 72.13. quorum, quarum. 74.20. interdictus, interdicti. 76.12. Clarissimi, Clarissimos. 77.8. Latharium, Lararium. 80.7. Denastæ, Dynasta. 84.21. omittendum, omittendam. *ibid.* 30. Germes, Germen. 86.10. bellis, in bellis. *ibid.* 13. Io. Baptistæ, *lege* Virginij. 93.7. innumeram, innumeras. *ibid.* 20. respondidit, respondit. 99.6 Tridento, Tridenti. 101.1. aut, at. *ibid.* 25. *lege* Dat. ex Fossadalbaro. 107.4. Piconis, Ticonis. 108.20. Senatum, Senatui. 109.26. Ascriuio, Ascriuij. 134.18. Latharia, Laquearia. 156.9. notissimus, notissimis. 159.7. ceruicijs, ceruice. 165.19. Hierosolymitanum, *adde* Michaelis fratrē. 172.8. Arterij, Anterij. 173.14. *dele* &. 174.15. Romamq; *adde* ad. 177.3. Franzagam, Fanzagam. 196.9. Patauio, Patauij. 198.24. Aram, Aræ. 204.14. cernitur, cernimus. 205.2. Gauderij, Calderij. 213.35. Anno 1330. *lege* 1360. 214.5. ætates, Inuestituras. 216.4. declaratum, declaratur. *ibidem* 5. Mrisseso, Moiseffo. 222.8. *adde* Cyprij loco. 226.27. spectatissimi adolescentis. *ibid.* 28. secundi vnici. 249.17. incolauit, incoluit. 257.4. Dynastibus, Dynastis. 258.11. *adde* 1621. 263.21. *adde* in Astrologia, Græcisque Litteris perecud. 264.19. Linditium, Sincliticum. 271.9. adscriptus, adscriptum. 277.5. reperiuntur, reperiretur. 278.15. Claudere, Claruere. 279.3. *dele* solùm. 285.7. eundem alueum, idem alueus. 290.8. *adde* Clypei æquiformitas. *ibidem* 17. *dele* his literis. 294.5. quippequi, quippè quia. 300.18. tredecim, tresdecim. *ibidem* 26. smiui, siui.

Errata, [illegible]

[illegible]

[illegible] Lactatio. [illegible] [illegible] [illegible] constipatio [illegible] [illegible] Constantinopolim [illegible] Lathirium, [illegible] Xenophontem [illegible] Claristimi [illegible] [illegible] Trident, [illegible] 108 [illegible] Secundum [illegible] Alternis, [illegible] 18. Lachania, Laqueorum [illegible] cervicis [illegible] num, [illegible] 174.1 [illegible] Romanus; adde ad 177 [illegible] Patavio, Patavij. 19 [illegible] 204.14 [illegible] 205.2 [illegible] 213 [illegible] Intelligitur [illegible] aetates, Innestitura. [illegible] [illegible] Mrillelo. [illegible] loco. [illegible] adolescentis. ibid. 2 [illegible] 257.4. Dynastias, Dynastis. 25 [illegible] adde 1621. 263. 21 [illegible] Astrologia, Graecisme Literis [illegible] 264 [illegible] clinicum. 271.9 [illegible] 277. 5. reperiuntur, reperientur 278.11. Claudere, [illegible] 279. 3. dele [illegible] 285. 7. eundem alterum, [illegible] 2[illegible]. 8. adde Clypei aequinoctitas. ibidem [illegible] dele [illegible] 24.5 [illegible] pe que, [illegible]00.18. tredecim, [illegible] ibidem [illegible]

